

STORTINGET

Dokument 15:5

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 601–750
20. desember 2017 - 22. januar 2018

Innhold

Spørsmål

601.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. vold og seksuelle overgrep mot eldre, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	11
602.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. at statsråd Listhaug før valget i 2013 har hatt et oppdrag for Norges idrettsforbund, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	12
603.	Fra stortingsrepresentant Gina Barstad, vedr. utbyggingsprosjekt for F- 35 kampfly på Rygge flyplass, besvart av forsvarsministeren.....	12
604.	Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. samarbeid design og arkitektur, besvart av næringsministeren.....	13
605.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. henleggelse i Oslo, besvart av justis- og beredskapsministeren	14
606.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. mobildekning i Bjerkreim kommune, besvart av samferdselsministeren	14
607.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. kriminalitetsstatistikk som viste at personer med innvandrerbakgrunn var overrepresentert i antall siktelse og domfellelser, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	15
608.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. lokalisering av politihøgskolen, besvart av justis- og beredskapsministeren	16
609.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. avrusingstilbud i fengslene, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	17
610.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. Forsvarets forskningsmidler, besvart av forsvarsministeren	18
611.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. bo- og støttetilbud, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	19
612.	Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. farlig avfall fra utlandet som deponeres i Norge, besvart av klima- og miljøministeren.....	19
613.	Fra stortingsrepresentant Torhild Bransdal, vedr. livsoppholdssatsen for barnefamilier i asylmottak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	20
614.	Fra stortingsrepresentant Torhild Bransdal, vedr. de såkalte "oktoberbarn", besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	20
615.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. sengeplasser i sykehusene, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	21
616.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. avkriminalisering, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	22
617.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. nye tiltak for å forebygge og forhindre seksuell trakassering i Forsvaret, besvart av forsvarsministeren	22
618.	Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. regelverket for solariebransjen, besvart av helse- og omsorgsministeren	24
619.	Fra stortingsrepresentant Grunde Almeland, vedr. smertefulle forsøk på dyr, besvart av landbruks- og matministeren	25
620.	Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. fiskerireguleringene, besvart av fiskeriministeren.....	26
621.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. MM Karton Follacell AS, besvart av klima- og miljøministeren	28
622.	Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. at et marginalt flertall i HiOAs styre ønsker å endre institusjonens navn til OsloMet, besvart av kunnskapsministeren	29
623.	Fra stortingsrepresentant Knut Arild Hareide, vedr. Norges bidrar til at den humanitære responsen i DRC Kongo oppskaleres, besvart av utenriksministeren	30
624.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. varer som selges over internett, besvart av klima- og miljøministeren.....	31

625.	Fra stortingsrepresentant Heidi Greni, vedr. grenseendring mellom Ski og Ås, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	32
626.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. inndeling av politistasjons- og lensmannsdistrikter, besvart av justis- og beredskapsministeren	32
627.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Oslo-politiet sitt arbeid mot gjengkriminalitet, besvart av justis- og beredskapsministeren	33
628.	Fra stortingsrepresentant Jan Bøhler, vedr. barn på koranskoler, besvart av utenriksministeren	34
629.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. informasjonsutveksling for skatteetaten, besvart av finansministeren.....	35
630.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. bemanningsnorm og lærermangel, besvart av kunnskapsministeren	36
631.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. inntektssystemet for kommuner, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	36
632.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. bemanningsutviklingen i domstolsadministrasjonen, besvart av justis- og beredskapsministeren	37
633.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. innlands villfisk, besvart av klima- og miljøministeren	38
634.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. eiendomsskatt, besvart av finansministeren.....	38
635.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. situasjonen for en fengslet i Tyrkia, besvart av utenriksministeren	39
636.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. gjennomføring av vedtak, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	40
637.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. møtefri vei på E18, besvart av samferdselsministeren.....	40
638.	Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. effekten av GNIST- og GLØD-kampanjene, besvart av kunnskapsministeren	41
639.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. godkjenning av psykologiutdanning i Ungarn ved ELTE- universitetet, besvart av helse- og omsorgsministeren	43
640.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ny vurdering av kontorstruktur i Helfo, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	44
641.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. flyambulansetjenesten i Norge, besvart av helse- og omsorgsministeren	45
642.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. menneskehandel, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	46
643.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. gensehandel, besvart av finansministeren	47
644.	Fra stortingsrepresentant Ulf Leirstein, vedr. administrasjon i Viken, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	49
645.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. veiledningsplikten overfor brukerne av etatens tjenester, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	49
646.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. oljepris, besvart av olje- og energiministeren	51
647.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. oljepris, besvart av olje- og energiministeren	51
648.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. norsk statsborgerskap, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	52
649.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gruveprosjektet til Nordic Mining i Sogn og Fjordane, besvart av klima- og miljøministeren	53
650.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. lisensjakt av flere ulver utenfor ulvesonen enn det antallet som faktisk finnes der, besvart av klima- og miljøministeren.....	54
651.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. en eventuell tredje rullebane på Gardermoen, besvart av samferdselsministeren	54

	side
652. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. «bare én gang»-prinsippet, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	56
653. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. kompetansekrav og oppfølging, besvart av kunnskapsministeren	57
654. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. abort, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	58
655. Fra stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen, vedr. reduksjonsfaktoren, besvart av finansministeren.....	59
656. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. Fafus, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	60
657. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. pasient- og brukerombudet i Hedmark/ Oppland, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	62
658. Fra stortingsrepresentant Jon Gunnes, vedr. omkjøring utenom Fagernes, besvart av samferdselsministeren.....	62
659. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Forsvarets Musikk, besvart av forsvarsministeren	63
660. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. sikring av lik lønn for likt arbeid, besvart av barne- og likestillingsministeren	65
661. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. behov for nye lærere, besvart av kunnskapsministeren.....	65
662. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. overvannshåndtering, besvart av klima- og miljøministeren.....	66
663. Fra stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal, vedr. kutt i støtten til filmfestivaler, besvart av kulturministeren.....	67
664. Fra stortingsrepresentant Knut Arild Hareide, vedr. Helfo, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	67
665. Fra stortingsrepresentant Jorodd Asphjell, vedr. tryggheten i Afghanistan, besvart av innvandrings- og integreringsministeren.....	68
666. Fra stortingsrepresentant Gina Barstad, vedr. hangarer for kampfly på Rygge, besvart av forsvarsministeren	69
667. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. antall amerikanske soldater, besvart av forsvarsministeren	70
668. Fra stortingsrepresentant Steinar Reiten, vedr. investeringsstøtte for landbruket, besvart av landbruks- og matministeren	70
669. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. FreeStyle Libre, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	71
670. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. Venneforeningen De Værdalske Befestninger, besvart av forsvarsministeren	72
671. Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. Hegra festning i Stjørdal, besvart av forsvarsministeren	73
672. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. korridorpasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	74
673. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. antall stillinger per direktorat, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	76
674. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. forskrift om Boligsparing for ungdom (BSU), besvart av finansministeren	78
675. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. elever og studenter som leier bolig som står oppført på samme gårds- og bruksnr. som foreldren sine rettighetene når det gjelder lån og stipend, besvart av kunnskapsministeren.....	79
676. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. påbud om vaksiner, besvart av helseministeren.....	80
677. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. momsuntak for alternativbehandling, besvart av finansministeren.....	81

678.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. våpenhandel til konfliktområder, besvart av utenriksministeren	82
679.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. korridorpasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	83
680.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. slagpasienter, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	84
681.	Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. fiskerihavner, besvart av samferdselsministeren.....	86
682.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. en felles europeisk reklamasjonsfrist på to år ved kjøp av varer, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	86
683.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. at det kan opprettes desentraliserte røntgentilbud i lokalmedisinske sentra, besvart av helse- og omsorgsministeren	87
684.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ubåten utanfor Fedje, besvart av samferdselsministeren.....	88
685.	Fra stortingsrepresentant Masud Gharahkhani, vedr. medie- og innholdsmangfold i NRK, besvart av kulturministeren.....	89
686.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. ulvekull født i Norge, besvart av klima- og miljøministeren	90
687.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. italienske Condotte, besvart av samferdselsministeren.....	90
688.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. bompengefritt Norge, besvart av samferdselsministeren.....	91
689.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. riksvegprosjekt, besvart av samferdselsministeren.....	92
690.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. godkjenne inngåelse av kontrakter, besvart av olje- og energiministeren	93
691.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. redningshelikoptrene, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	95
692.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. kronisk syke, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	95
693.	Fra stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad, vedr. sexkjøpsloven, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	96
694.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner, besvart av finansministeren	97
695.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. trygg trafikk, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	98
696.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. Innlandet politidistrikt, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	99
697.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. arbeidstillatelser for utenlandske faglærte, besvart av arbeids- og sosialministeren	100
698.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. VTA-plasser til fordeling i Buskerud, besvart av arbeids- og sosialministeren	101
699.	Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. doktorgrad på norsk, besvart av kunnskapsministeren.....	102
700.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. inntektsgrunnlaget, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	103
701.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Herøy og Dønna lensmannskontor, besvart av justis- og beredskapsministeren	103
702.	Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. dagpenger, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	104
703.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. Din Utvikling, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	105
704.	Fra stortingsrepresentant Stefan Heggelund, vedr. utdanningsinstitusjoner, besvart av kunnskapsministeren.....	106

705.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. Sri Lanka og menneskerettighetsbrudd, besvart av utenriksministeren	106
706.	Fra stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad, vedr. friskoler, besvart av kunnskapsministeren	107
707.	Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. satser for merverdiavgift, besvart av finansministeren.....	108
708.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. oppreisningssatsene for ofre for feil og overtramp i barnevernet, besvart av barne- og likestillingsministeren	109
709.	Fra stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold, vedr. overgrep mot barn, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	110
710.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. eiendomsskatt, besvart av finansministeren.....	111
711.	Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. psykisk helsevern, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	114
712.	Fra stortingsrepresentant Kristian Torve, vedr. kuttet i eiendomsskattesatsene, besvart av finansministeren.....	114
713.	Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. faglige råd i fiskeriforvaltningen, besvart av fiskeriministeren.....	116
714.	Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. lønnsutviklingen for statsansatte, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	117
715.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. organiseringen i domstolstrukturen og kriminalomsorgen, besvart av justis- og beredskapsministeren	118
716.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. omvendt voldsalarm, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	118
717.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. fengselsavtalen med Nederland, besvart av justis- og beredskapsministeren.....	119
718.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. legemiddelmangel, besvart av helse- og omsorgsministeren.....	120
719.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. estimatene av prosentandel av BNP av forsvarsbudsjettet i årene 2018-2024, besvart av forsvarsministeren.....	121
720.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. oppgaver for brann- og redningsetaten, besvart av justis- og beredskapsministeren	122
721.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. oppfølging av arvelovsutvalget, besvart av justis- og beredskapsministeren	123
722.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. norske ungdommer som har blitt mishandlet ved opphold på «skoler» i utlandet, besvart av barne- og likestillingsministeren ..	123
723.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. skolestart, besvart av kunnskapsministeren.....	124
724.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. planarbeidet for å tilrettelegge for trikketrasé og redusere belastningen fra trafikken på Trondheimsveien, besvart av samferdselsministeren.....	125
725.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. innføringen av avgift for pendlerparkering, besvart av samferdselsministeren	126
726.	Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. ulv, besvart av klima- og miljøministeren	127
727.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Opovassdraget, besvart av olje- og energiministeren	128
728.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Standard Norges komiteer, besvart av næringsministeren.....	128
729.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Bane NOR SF, besvart av samferdselsministeren.....	129
730.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. Barentshavet, besvart av olje- og energiministeren	130
731.	Fra stortingsrepresentant Marius Meisfjord Jøsevold, vedr. at Statens innkrevingsentral skal ledes fra Trondheim, besvart av finansministeren.....	133

732.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. at flyktningene får vurdert sin utdanning til bruk i det norske samfunnet, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	135
733.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. svekket kvalitet i norske fiskerier, besvart av fiskeriministeren	136
734.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. å hindre flere ulykker i Oslofjordtunnelen, besvart av samferdselsministeren	136
735.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. reguleringen av barnehagesektoren, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	137
736.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. stønader til tannhelsebehandling, besvart av helseministeren	138
737.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. såkalt omvendt voldsalarm, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	140
738.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. Klimarisikoutvalget, besvart av finansministeren	141
739.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. ærfuglbestanden på Tautra, besvart av klima- og miljøministeren	141
740.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. ulv i Norge, besvart av klima- og miljøministeren	142
741.	Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. byggjing av nytt Stavanger tinghus, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	143
742.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. leverandører av velferdstjenester til offentlig sektor, besvart av helseministeren	143
743.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. veileder om velferdstjenester til det offentlige, besvart av næringsministeren	144
744.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. Statens innkrevingsentral i Mo i Rana, besvart av finansministeren	145
745.	Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. fjelloven, besvart av landbruks- og matministeren	147
746.	Fra stortingsrepresentant Steinar Ness, vedr. TISA, besvart av utenriksministeren	147
747.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Statsarkiva, besvart av kulturministeren	148
748.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. Statens innkrevingsentral i Mo i Rana, besvart av finansministeren	149
749.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. konseptvalgutredningen for riksveg 111/22 gjennom Østfold og Akershus, besvart av samferdselsministeren	151
750.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. innbetaling av obligatorisk tjenestepensjon fra norske virksomheter, besvart av finansministeren	152

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (601 - 750) for sesjonen 2017-2018.**

Partibetegnelser:

*A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti*

*Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne
R Rødt*

Almeland, Grunde (V)	619
Andersen, Karin (SV)	611, 636, 654, 657
Arnstad, Marit (Sp)	641, 670, 671
Asphjell, Jorodd (A)	665
Barstad, Gina (SV)	603, 666
Bekkevold, Geir Jørgen (KrF)	708, 709
Borch, Sandra (Sp)	739, 740
Botten, Else-May (A)	612
Bransdal, Torhild (KrF)	613, 614
Bøhler, Jan (A)	628
Christoffersen, Lise (A)	645, 702
Eide, Petter (SV)	716, 737
Fagerås, Mona (SV)	661
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	733
Gharakhani, Masud (A)	685
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	626, 629, 630, 643, 651, 694, 695, 729, 748
Greni, Heidi (Sp)	625
Grimstad, Carl-Erik (V)	706
Grung, Ruth (A)	609, 610, 673, 742, 743
Gunnes, Jon (V)	658
Haltbrekken, Lars (SV)	624, 649, 650, 667, 727, 738
Hareide, Knut Arild (KrF)	623, 664
Heggelund, Stefan (H)	622, 699, 704
Henriksen, Martin (A)	638
Hjemdal, Silje (FrP)	722
Hoksrud, Bård (FrP)	618
Huitfeldt, Anniken (A)	617, 719
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	681
Jacobsen, Siv Henriette (A)	749, 750
Jøsevold, Marius Meisfjord (SV)	731
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	602, 674, 710, 724
Kjerkol, Ingvild (A)	621, 656, 676, 711
Klinge, Jenny (Sp)	627, 691, 715, 723
Leirstein, Ulf (FrP)	644
Liadal, Hege Haukeland (A)	662, 663
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	697, 698
Lyngedal, Åsunn (A)	744
Mehl, Emilie Enger (Sp)	607, 608, 631, 632, 633, 634, 686, 696, 717
Moflag, Tuva (A)	601, 687
Mossleth, Siv (Sp)	701
Moxnes, Bjørnar (R)	635, 648, 678, 680, 735

Myhrvold, Ole André (Sp)	637, 679, 725, 726
Myrseth, Cecilie (A)	604, 620, 713
Mørland, Tellef Inge (A)	718, 736
Ness, Steinar (Sp)	746
Nordlund, Willfred (Sp)	745
Pollestad, Geir (Sp)	606, 688, 689
Reiten, Steinar (KrF)	668
Ropstad, Kjell Ingolf (KrF)	642, 692, 693
Sandberg, Nina (A)	732, 734
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	700
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	660, 682
Solberg, Torstein Tvedt (A)	652, 653
Stoknes, Per Espen (MDG)	646, 647, 690, 730
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	605, 675
Staalesen, Siri Gåsemyr (A)	655
Tajik, Hadia (A)	703, 741
Toppe, Kjersti (Sp)	615, 616, 639, 640, 683, 684, 747
Torve, Kristian (A)	712
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	707
Vågslid, Lene (A)	720, 721
Wilkinson, Nicholas (SV)	669, 677, 705
Øvstegård, Freddy André (SV)	659, 672
Aasland, Terje (A)	728
Aasrud, Rigmor (A)	714

STORTINGET

Dokument 15:5

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 601

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 5. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva vil helseministeren gjøre for å sikre at helse- og omsorgstjenestene i kommunene har nok ressurser og kompetanse til å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep mot eldre?»

BEGRUNNELSE:

Vårt Land skriver 20. desember om Norges første nasjonale undersøkelse om forekomst av vold blant personer over 65 år. Undersøkelsen er utført av forskere ved Nasjonalt kunnskapssenter om vold og traumatisk stress. Undersøkelsen viser at mellom 56.500 og 76.000 hjemmeboende personer over 65 år utsettes for vold eller overgrep. Dette utgjør mellom 5,2 og 7,2 prosent av denne aldersgruppen. Vold og overgrep mot eldre er et stort samfunnsproblem. Vi trenger å få på plass ressurser og kompetanse i kommunene for å forebygge, avdekke og avverge vold og seksuelle overgrep mot eldre.

Svar:

Vold mot eldre er et betydelig helseproblem, og den nye rapporten fra NKVTS viser at utfordringen er enda større enn vi så langt har trodd. Jeg kan forsikre om at vi vil gå inn i rapporten og bruke kunnskapen derfra i arbeidet med å forebygge bedre, avdekke bedre og nå flere. Stortinget sluttet seg i juni til regjeringens forslag om å endre helselovgivningen slik at det er tydeliggjort at helse- og omsorgstjenestene har plikt til å forebygge, avdekke og avverge vold og overgrep. Endringene trer i kraft fra 1. januar

2018. Hovedansvaret for et så omfattende og viktig tema må ligge på systemnivå, og med tydeliggjøringen i lovverket er det klart at kommuner, sykehus og den offentlige tannhelsetjenesten har et slikt ansvar. Jeg mener de ulike delene av helsetjenestene må finne frem til gode, lokale løsninger som sikrer at helsepersonell settes i stand til å forebygge, avdekke og avverge vold og overgrep. Gjennom Opptappingsplanen mot vold og overgrep vil regjeringen blant annet bidra til at god og riktig kompetanse om vold og overgrep finnes i alle sektorer og til at forebygging av vold og overgrep prioriteres og styrkes. Regjeringen har styrket de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging. Disse er blant våre viktigste virkemidler for å spre kunnskap og kompetanse ut i tjenestene. Vi har også innført krav om at alle som yter tjenester etter helse- og omsorgstjenesteloven skal levere politiattest. Dette skal gi økt trygghet og sikkerhet for brukere og deres pårørende. Som rapporten viser er forebygging, tidlig intervensjon og avdekking viktig, også for denne gruppen. Eldre som har vært utsatt for alvorlig fysisk vold eller overgrep tidligere i livet, er vesentlig mer voldsutsatt også i eldre år. Forebygging og tidlig avdekking vil dermed kunne bidra til å redusere forekomsten av vold og overgrep også blant eldre. Rapporten vil være viktig som kunnskapsgrunnlag når vi skal videreutvikle hjelpetjenestene, særlig siden så få av de voldsutsatte opplyser at de har vært i kontakt med hjelpeapparatet eller anmeldt forholdene.

SPØRSMÅL NR. 602**Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 9. januar 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Vil statsministeren, i lys av opplysningene om at statsråd Listhaug før valget i 2013 har hatt et oppdrag for Norges idrettsforbund for å påvirke sitt eget parti, hvor hun på det tidspunktet var vara til Stortinget og medlem av partiledelsen, bidra til innsyn i kundelistene til Listhaug?»

BEGRUNNELSE:

I fakturaer fra First House til Norges idrettsforbund (NIF), offentliggjort av NIF og gjengitt av Dagbladet kommer det 19. desember kommer det fram at First House og statsråd Sylvi Listhaug før valget i 2013 utførte lobby- og påvirkningsarbeid for Norges idrettsforbund og at Listhaugs oppdrag var å påvirke Fremskrittspartiet. På samme tid satt Listhaug i sentralstyret til FrP og var vara til Stortinget.

SV har ved flere anledninger de siste stortingsperiodene foreslått og bedt om åpenhet rundt kundelistene til politikere, og da også Listhaug, som jobber i eller har jobbet i PR-bransjen. Dette har regjeringen og stortingsflertallet i forrige periode avvist. Med de siste dagers avsløringer om detaljene i Listhaugs oppdrag for Norges idrettsforbund er det grunn til igjen å be om innsyn i kundelister til både statsråd Listhaug og andre politikere, av hensyn til folks tillitt til politikere.

Svar:

Jeg deler representanten Kaskis mål om åpenhet. Det er viktig å arbeide for mest mulig åpenhet både i forvaltningen og i det sivile samfunn, ikke minst for å opprettholde tilliten både til politikere og til offentlig sektor. Spørsmålet om statsråd Lishaug's kundelister ble også stilt i 2013. Da ble navnene på alle offentlige kunder som stod på listen, og som var omfattet av offentliglova, frigitt av Landbruks- og matdepartementet. I tillegg ble det opplyst om navnene til andre kunder som på det tidspunktet var alminnelig kjent eller alminnelig tilgjengelig andre steder.

I ettertid har Stortinget behandlet et representantforslag (Representantforslag 80 LS 2013-2014) / Innst. 185 L (2014-2015)) som omfatter samme tema. Forslaget kom fra stortingsrepresentantene Martin Kolberg, Per Olaf Lundteigen, Bård Vegar Solhjell, Jette F. Christensen, Marit Arnstad, Karin Andersen og Gunvor Eldegard. Forslaget gjaldt en ny bestemmelse om opplysningsplikt for statsråder og statssekretærer om tidligere oppdragsgivere og politiske og næringsmessige interesser. Forslaget ble ikke vedtatt av Stortinget.

En eventuell lovregulering av dette området vil utfordre den private avtalefriheten, og vil følgelig ha en del virkninger som ikke er utredet. Siden spørsmålet om åpenhet om kundelister relativt nylig er behandlet av Stortinget, ser jeg ikke noe behov for å vurdere dette på nytt.

SPØRSMÅL NR. 603**Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Gina Barstad****Besvart 5. januar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Sarpsborg Arbeiderblad rapporterte 18. desember at det amerikanske forsvaret har bevilget ca. 90 mill. kroner til et utbyggingsprosjekt for F-35 kampfly på Rygge flyplass og at dette har vært koordinert med norske myndigheter.

Kan ministeren opplyse Stortinget om det finnes slike planer, hva de går ut på, om forsvarsministeren har blitt informert om planene og hva som er den videre prosessen?»

Svar:

NATO har siden Norges inntreden i 1949 vært en sentral del av norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk. Etter en periode med hovedvekt på operasjoner blant annet i Afghanistan, fokuserer NATO nå tydeligere på sin tradisjonelle rolle på eget ansvarsområde og legger større vekt på stabilitet og kollektivt forsvar av egne områder i tråd med artikkel fem i Atlanterhavspakten. Det innebærer at allierte land igjen bidrar mer til gjensidig nærvær på hverandres

territorium, bl.a. gjennom øvelser og trening. Dette er i tråd med veletablerte norske sikkerhetspolitiske prioriteringer og innretningen i langtidsplanen for forsvarssektoren, som flertallet på Stortinget har sluttet seg til.

Norge har tidligere hatt omfattende alliert nærvær i form av øving og trening med allierte fly og andre styrkekategorier for å forberede forsterkning i en krisesituasjon. Ved siden av den bilaterale avtalen med USA om forhåndslagring og forsterkning ved det amerikanske marinekorpset, er det blant annet, i rammen av COB-avtalen (Colocated Operating Bases) fra 1974, forhåndslagret utstyr for fly. Tidligere var det lagret COB-utstyr på ni norske flystasjoner i Nord-, Midt- og Sør-Norge, hvorav bare to er videreført, på Bodø og Sola for hhv. kampfly og tankfly. Disse er i langtidsplanen for forsvarssektoren planlagt overført til hhv. Evenes og Rygge.

På bakgrunn av den russiske annekasjonen av Krim i 2014 og krisen i Ukraina, har amerikanske myndigheter demonstrert NATO-solidaritet og beroliget europeiske allierte gjennom et tydeligere nærvær for å vise at alliansen står samlet. Dette har fått en mer varig karakter i form av European Deterrence Initiative (EDI). EDI er inndelt i fem

ulike kategorier (infrastruktur, forhåndslagring, øving og trening, økt tilstedeværelse og bygging av partnerkapasitet) og utformes i dialog med de europeiske lands myndigheter for best mulig å bidra til stabilitet og forutsigbarhet.

Forslaget om oppføring av infrastruktur på Rygge er satt opp som egen post på det amerikanske forsvarsdepartementets budsjett for EDI i budsjettåret 2018, med et beløp på USD 10.3 mill., og ønskes iverksatt i løpet av 2018. Det går ut på å etablere taxebane og oppstillingsplass med overbygning for fire kampfly, i tillegg til et brannvernbygg, belysning og skilting. Dette vil gi forbedret og økt kapasitet for at både norske og allierte kampfly kan bruke Rygge til øving og trening, og til beredskap ved behov. Det understrekes at det verken er snakk om permanent utplassering av allierte fly eller personell i fredstid.

Regjeringen har ikke tatt stilling til forslaget på Rygge. Det foreligger heller ikke endelig amerikansk vedtak om bevilgning av midler til forsvarsbudsjettet for 2018. Forsvarsdepartementet opprettholder en løpende dialog med Pentagon om EDI i Norge. Et eventuelt forslag om investeringer på Rygge, som del av EDI, vil vurderes av regjeringen, og Stortinget vil bli konsultert på normal måte.

SPØRSMÅL NR. 604

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth

Besvart 5. januar 2018 av næringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«Hvordan har ministeren og departementet tenkt å følge opp Stortingets vedtak om at Norsk design og arkitektursenter bør legge til rette for samarbeid med tilsvarende miljø i resten av landet, og hvilken vurdering gjøres rundt vedtaket om at det skal vurderes om det er hensiktsmessig å ha alle stillinger i Oslo?»

BEGRUNNELSE:

Viser til Stortingets budsjettvedtak som omhandler norsk design og arkitektur. Det har også vært en rekke urovek-kende medieoppslag de siste dagene.

Det finnes miljøer både i Bergen og Tromsø som i større grad burde brukes enn hva de gjør i dag.

Svar:

Jeg er enig i komiteens merknad om at Design og arkitektur Norge bør legge til rette for samarbeid med tilsvaren-

de miljø i resten av landet. Jeg er i gang med å følge opp merknadene som kom ved behandlingen av statsbudsjettet 2018. Design og arkitektur Norge er en stiftelse, og dette legger begrensninger på departementets adgang til å instruere.

Men departementet kan sette vilkår og føringer innenfor de tilskudd som bevilges til stiftelsen. Dette gjøres i det årlige tilskuddsbrevet. I tilskuddsbrevet for 2018 vil jeg således ta inn en føring om at Design og arkitektur Norge skal styrke sin nasjonale rolle. I den videre dialogen med stiftelsen vil jeg derfor forutsette at stiftelsen tydeliggjør sine tjenester til næringslivet i hele landet og fremmer bruk av design for innovasjon, særlig der vi har nasjonale fortrinn. Jeg vil også be om at Design og arkitektur Norge samarbeider tettere med tilsvarende kompetansemiljøer i hele landet.

Når det gjelder spørsmålet om stillinger må dette vurderes i lys av at Design og arkitektur Norge som nevnt er en stiftelse med et eget styre. Styret er stiftelsens øverste organ. Forvaltningen av stiftelsen hører under styret,

i tråd med bestemmelsene i stiftelsesloven. Dette gjelder også beslutninger om hvor stiftelsen skal ha sine ansatte.

SPØRSMÅL NR. 605

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 5. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Hva mener statsråden er årsaken til at enhet Sentrum i Oslo Politidistrikt henlegger stadig flere saker på kapasitet, og hva mener statsråden må gjøres for å sikre at saker ikke henlegges på kapasitet?»

Svar:

Jeg viser til mitt svar til stortingsrepresentant Ulf Leirstein av 24.11.2017 (spørsmål nr. 316), som også omhandler kapasitetshenleggelse i Oslo politidistrikt.

Henleggelse av straffesaker hører under påtalemyndighetens ansvarsområde, som i sin behandling av enkelt saker på straffesaksfeltet er uavhengig og ikke kan instrueres av politiske myndigheter.

I forbindelse med mitt svar til representanten Leirstein orienterte Riksadvokaten meg om at de hadde innhentet uttalelse fra Oslo politidistrikt. Politidistriktet opplyste da at de fra mars til juli 2017 hadde hatt en markant

økning i straffesaksrestanser. Som ett av flere tiltak utarbeidet derfor Oslo politidistrikt i juli skriftlige retningslinjer for henleggelse av straffesaker på grunn av manglende saksbehandlingskapasitet. Disse retningslinjene gjelder for samtlige av Oslo politidistrikts enheter, også enhet Sentrum. Politidistriktet opplyste videre at dette er en kortvarig løsning på restansesituasjonen.

Prinsippet om påtalemyndighetens uavhengighet medfører også at jeg både av formelle og faktiske årsaker er avskåret fra å gå nærmere inn på påtalemyndighetens henleggelsespraksis.

Det er viktig å ha en påtalemyndighet som bidrar til en målrettet og effektiv straffesaksbehandling av høy kvalitet, og som ivaretar rettsikkerheten. Jeg vil derfor uttrykke tilfredshet med at Riksadvokaten i sin tilbakemelding opplyste at Oslo statsadvokatembeter snarlig forutsettes å drøfte Oslo politidistrikts henleggelsespraksis med distriktets ledelse.

SPØRSMÅL NR. 606

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 8. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Folk som bur på Birkeland, Nedrebø og Fuglestad i Bjerkeim kommune har ikke mobildekning. Mener statsråden at dette er akseptabelt eller vil han gjøre noe for at de kan få mobildekning?»

BEGRUNNELSE:

Jeg besøkte folk på Nedrebø, Birkeland og Fuglestad. Den eneste plassen det finnes dekning i disse områdene er på dekningskartene til mobil selskapene. Det var stort sett ingen dekning verken på Telia eller Telenors nett.

Folket som budde her fortalte mange historier om hvordan manglende mobildekning gjør hverdagen vanskeligere, hvordan det påvirker muligheten til å drive næ-

ringsvirksomhet og hvordan det påvirker muligheten til å ta i bruk moderne medisinske virkemidler.

Svar:

Digital kommunikasjon er svært viktig, og jeg er opptatt av å legge til rette for utvikling av god infrastruktur og gode tjenester. Norge har svært god mobildekning både i europeisk og global målestokk. Omlag 99,8 prosent av befolkningen har utendørs mobil taledekning (2G) der de bor. Dekningen for mobilt bredbånd (4G) har økt fra 84 prosent av husstandene i 2013, da representanten Pollestad var statssekretær i Samferdselsdepartementet, til 99 prosent i 2017. Tilbydernes investeringer i elektroniske kommunikasjonsnett og -tjenester har også økt betraktelig de siste årene. I 2016 ble det investert over tre milliarder kroner mer enn i 2013, som innebærer en økning på over 40 prosent. En god del av investeringene har gått til bedre mobiltjenester og dekning. I en undersøkelse¹ utarbeidet for EU-kommisjonen kommer Norge på andre plass blant europeiske land når det gjelder 4G dekning (2016). Det indikerer at regjeringens politikk tar Norge i riktig retning.

Dette arbeidet skal og må regjeringen fortsette. Selv om mobildekningen i Norge generelt sett er god, er det fortsatt utfordringer med manglende dekning enkelte områder i landet.

God mobil- og internettdækning er viktig for folk i hele landet. Det er ingen tvil om at manglende mobil-

dekning gjør hverdagen vanskelig både for innbyggere og næringsliv. Regjeringen vil derfor fortsatt legge til rette for videre utbygging og investering fra mobiltilbyderne i Norge. De har investert store summer for å utvikle både tjenester og infrastruktur, og det er ifølge dekningsanalysene kun noen få tusen boliger i Norge som ikke har (utendørs) mobildekning. Dersom man har utendørs mobildekning eller fast bredbåndsforbindelse i boligen, vil det i mange tilfeller med relativt enkle grep være mulig å etablere innendørs dekning. Jeg vil likevel for ordens skyld også minne om at ingen av mobiltilbyderne har noen formell plikt til å bygge ut mobildekning til 100 prosent av befolkningen.

Tilgang til frekvensressurser er svært viktig for utbygging av mobilnett. Regjeringen har besluttet at frekvensressurser i 700 MHz-båndet skal gjøres tilgjengelig for kommersielle mobiltilbydere i Norge. Dette vil legge til rette for videre utvikling av mobilnettene og vil gjøre det mulig å bedre kapasiteten og den opplevde dekningen på steder hvor dekningen i dag er begrenset. Det legges opp til å tildele ressurser ved auksjon innen utgangen av 2018, eventuelt i første del av 2019.

Fra statens side bidrar vi i tillegg årlig med tilskudd til utbygging av bredbånd i områder der den markedsbaserte utbyggingen ikke er tilstrekkelig. Tilskuddsordningen er teknologinøytral og kan også benyttes til utbygging av mobilt bredbånd. I tillegg har mange kommuner gått sammen med mobiltilbyderne og gjennom felles innsats etablert bedre mobildekning i tynt befolkede områder.

SPØRSMÅL NR. 607

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 4. januar 2018 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Tidligere offentliggjorde SSB tall i sin kriminalitetsstatistikk som viste at personer med innvandrerbakgrunn var overrepresentert i antall siktelsler og domfellelser, men at dette i større grad gjaldt siktelsler enn domfellelser, og at personer i denne gruppen oftere ble frifunnet enn andre siktede. I årets rapport gis kun informasjon om siktelsler, ikke domfellelser.

Hva er årsaken til at SSB ikke lenger publiserer disse tallene, og skyldes dette at de har sluttet å spørre etter slike tall eller andre grunner?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til følgende rapporter om kriminalitetsstatistikken:

1. Kriminalitet blant innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre: en analyse av registerdata fra perioder 1992-2015, Rapport 36/2017.
2. Kriminalitet og straff blant innvandrere og øvrig befolkning, Rapport 21/2011.
3. Innvandrere og kriminalitet, Samfunnsspeilet 1995/2.

¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/study-broadband-coverage-europe-2016>

Som det fremgår av disse rapportene offentliggjorde SSB tidligere tall som viste at personer med innvandrerbakgrunn var overrepresentert i antall siktelsler og domfellelser, men at denne overrepresentasjonen i større grad gjaldt siktelsler enn domfellelser. Som kjent innebærer ikke en siktelse at mistenkte er funnet skyldig av en domstol. Jeg registrerer at SSBs bruk av begrepet ikke er synonymt med tilsvarende juridiske begrep i straffeprosessloven § 82, ettersom de som siktes under etterforskningen, men som ikke har status som gjerningsperson ved avsluttet etterforskning, ikke er med i statistikken.

Tidligere statistikker viste at personer med innvandrerbakgrunn ble frifunnet oftere enn andre siktede, og oftere fikk saken henlagt uten domstolsbehandling. I 2017 er det kun offentliggjort tall som viser at andelen som blir siktet for kriminalitet generelt er høyere blant personer med innvandrerbakgrunn enn i den øvrige befolkningen, men at denne overrepresentasjonen har blitt redusert siden 2000-tallet. Imidlertid gis det ikke noe informasjon om hvordan dette stiller seg for domfellelser.

At disse tallene tidligere ble publisert sammen har gitt nyanseringer som har vært viktig for å få et mer helhetlig

bilde av situasjonen. I rapporten fra 2017 informeres det om at det er innført ny mal, men dette i seg selv forklarer ikke hvorfor akkurat statistikken som gjelder domfellelser er tatt ut. Det er derfor grunn til å stille spørsmål ved hvorfor antall domfellelser ikke er inkludert i tallene i rapporten fra 2017.

Svar:

Rapportene Kriminalitet blant innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre: En analyse av registerdata for perioden 1992-2015 og Botid og kriminalitet blant voksne innvandrere i Norge, publisert 11.12.2017, er utarbeidet innenfor rammeavtalen om innvandringsrelatert statistikk (ISP) mellom Justis- og beredskapsdepartementet (JD) og SSB. SSB har selv foreslått og skissert de nevnte prosjektene på bakgrunn av et ønske fra JDs side om analyser som tar for seg sammenhengen mellom innvandringsbakgrunn og kriminalitet. JD har ikke lagt noen føringer på hvordan SSB skal operasjonalisere begrepet kriminalitet i disse analysene. SSB har selv besluttet å benytte etterforskede lovbrudd og siktelsler som datagrunnlag i de to nevnte analysene.

SPØRSMÅL NR. 608

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 8. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Jeg viser til statsrådets svar i dokument nr. 15:14 (2017-2018) sammenholdt med merknader fra Høyre og Fremskrittspartiet i Innst. 6 S (2017-2018) på s. 39-40. Merknadene er motstridende med statsrådets tidligere opplysninger om prosessen for fremtidig lokalisering av politihøgskolen.

Står statsråden bak disse merknadene fra Høyre og Fremskrittspartiet, og mener han at de føringene som legges i merknadene skal ligge til grunn for den videre prosessen?»

BEGRUNNELSE:

Undertegnede representant stilte følgende skriftlige spørsmål til statsråden 9. oktober 2017:

”Jeg viser til statsrådets svar i Dokument nr. 15:935 (2016-2017) av 18. april 2017 hvor det fremgår at utredning om fremtidig lokalisering av Politihøgskolen på det tidspunktet var i ferd med å bli igangsatt.

Kan statsråden redegjøre for hvor langt han har kommet i denne prosessen, hvilke forhold som vil bli vurdert, og når vi kan forvente at en utredning foreligger?”

Statsrådets svarte følgende:

”Politidirektoratet er gitt i oppdrag å utrede det langsiktige kapasitets- og kompetanse-behovet for politiet i de kommende tiårene. Leveringsfristen er satt til 1. januar 2018 og Politidirektoratet opplyser at arbeidet er i rute.

Utviklingen i kriminalitets- og trusselbildet tilsier at det fremover er behov for å styrke ulike typer kompetanse i politiet. Utredningen skal konkretisere hva dette omfatter, herunder behovet for personell med annen utdanningsbakgrunn enn Politihøgskolen (PHS), og etter- og videreutdanning av politiutdannede. Andre nordiske lands håndtering av langsiktige kapasitets- og kompetansebehov for politiet, samt hvordan deres politiutdanning er organisert og lokalisert skal også gjennomgås og vurderes.

Utredningen skal blant annet danne grunnlag for å kunne vurdere fremtidig struktur for PHS, mulige samarbeidsforhold med andre institusjoner og bygnings- og øvingsmessige behov.

Vurderinger av aktuelle steder for ny lokalisering og beslutning om lokalisering av PHS er ikke inkludert i denne utredningen.

Regjeringen ønsker et godt og grundig utredningsarbeid når det gjelder spørsmålet om lokalisering av PHS. Arbeidet med å vurdere forhold ved en fremtidig lokalisering av PHS vil ta noe tid, og ovennevnte utredning inngår som ett element i dette arbeidet.”

I behandlingen av statsbudsjettet for 2018 la Høyre og Fremskrittspartiet inn merknader som legger en rekke føringer for fremtidig lokalisering av Politihøgskolen. Blant annet står det uttrykkelig at Politihøgskolen skal flyttes ut av Oslo, det gis uttrykk for at hele politihøgskolen skal lokaliseres på ett sted, og det åpnes opp for at private kan bygge og drifte lokalene. Disse merknadene står i direkte motsetning til det statsråden tidligere har sagt om prosessen rundt fremtidig lokalisering av Politihøgskolen.

Svar:

Som det fremgår i Prop. 1 S (2017-2018), s. 141, skal det foretas en utredning av eventuell omlokalisering av Po-

litihøgskolens virksomhet i tråd med retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser. Jeg er imidlertid svært bevisst på at dette må bygge på en solid vurdering av politiets fremtidige behov, og den utredningen Politidirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide om etatens langsiktige kapasitets- og kompetansebehov vil være et viktig bidrag i grunnlagsmaterialet for å vurdere Politihøgskolens langsiktige lokalbehov og eventuelle omlokalisering. Som Høyres stortingsrepresentant Guro Angell Gimse sa i stortingsdebatten ved behandlingen av Innst. 6 S (2017-2018), er det inngått en avtale med Venstre om å vurdere å flytte statlige arbeidsplasser ut av Oslo, men avtalen med Venstre utelukker heller ikke en lokalisering i Oslo. Jeg har mottatt flere innspill om lokaliseringalternativer, og noterer meg selvfølgelig engasjementet fra mange hold. Jeg er likevel svært opptatt av at debatten først av alt bør handle om utdanningens innhold, og mener vi foreløpig ikke har et godt nok grunnlag for å vurdere en eventuell ny lokalisering eller struktur.

SPØRSMÅL NR. 609

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 8. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«En stor andel av de som soner i norske fengsler har rusproblemer. Bjørgvin fengsel har som en av få fengsler fått midler til å etablere et Stifinner tilbud til innsatte som er motivert til å ta tak i egne rusproblemer. Men de har ikke fått midler til å etablere et helsemessig forsvarlig avrusingstilbud.

Vil ministeren ta initiativ til å få plass et forsvarlig avrusingstilbud i fengslene, og spesielt i de som har fått midler til å motivere innsatte til å starte en endringsprosess under soning?»

Svar:

Det er vertskommunene for fengslene som har ansvaret for å tilby innsatte helse- og omsorgstjenester – den såkalte ”importmodellen”. Videre har det regionale helseforetaket i regionen der det enkelte fengsel geografisk er plassert, ansvaret for å tilby innsatte spesialisthelsetjenester, det være seg somatiske tjenester eller tjenester innen psykisk helsevern eller tverrfaglig spesialisert rusbehandling

(TSB). Innsatte med rusavhengighet har de samme pasientrettigheter som resten av befolkningen.

De regionale helseforetakene har i oppdragsdokumentene fått i oppdrag å styrke tilbudene innen psykisk helsevern for innsatte. I tillegg er helse- og omsorgstjenesten for innsatte styrket ved at vertskommunene for fengslene fikk 10 mill. kroner i ekstra tilskudd i 2017, og det er vedtatt en ytterligere styrking med 5 mill. kroner i 2018. Dette vil bedre helsetilbudet til innsatte med rusproblemer.

Det er nå etablert 18 rusmestringsenheter (inkludert 5 Stifinner'n-enheter, hvorav 3 er nye i 2017). Narkotika-program med domstolskontroll (ND) er blitt en nasjonal ordning, som medfører at domfelte over hele Norge vil kunne få tilbud om alternativ soning ved å velge ND, forutsatt at man tilfredsstiller kriteriene for ND. Det er også grunn til å nevne at Justis- og beredskapsdepartementet nå i langt større grad også har lagt til rette for at domfelte gis anledning til å sone etter § 16 i straffegjennomføringsloven (elektronisk kontroll, såkalt ”fotlenke”).

Når det gjelder mulige behov for avrusning av innsatte i norske fengsler, vil dette i utgangspunktet være noe helsetjenesten i fengslene må vurdere behovet for. Deres en innsatt vurderes å ha behov for avrusning innen TSB, vil det være det regionale helseforetaket i den helse-regionen fengslet geografisk er plassert som må gi et slikt tilbud. Mitt inntrykk er at det samarbeides godt mellom kriminalomsorgen og rusenhetene innenfor TSB.

Avslutningsvis vil jeg vise til Opptrappingsplan for rusfeltet (2016-2020) (Prop. 15S (2015-2016)), der det fremgår at Regjeringen i løpet av opptrappingsplanperioden vil se nærmere på hvordan avrusningstilbudet for innsatte kan styrkes. Dette er ikke knyttet til Stifinner-enhetene spesielt, men til innsatte generelt. Jeg vil derfor komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 610

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 5. januar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Forsvaret endrer seg rask teknologisk og strategisk. Det er derfor underlig at så liten del av Forsvarets forskningsmidler er knyttet opp mot forsvarets utdanningsinstitusjoner for å sikre kunnskapsbasert opplæring. Det sies også at kun en liten andel av forsvarets forskningsmidler lyses ut offentlig.

Vil ministeren bidra til at mer av forsvarets egne forskningsmidler vil bli lyst ut offentlig for å sikre best mulig kvalitet, og at mer av forskningsmidlene knyttes direkte opp til forsvarets utdanningsinstitusjoner?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 21. desember 2017 med spørsmål fra stortingsrepresentant Ruth Grung om offentlig utlysning av Forsvarets forskningsmidler og bruk av forskningsmidlene til Forsvarets utdanningsinstitusjoner.

Det er riktig at Forsvaret endrer seg raskt teknologisk og strategisk. Det er avgjørende at Forsvaret henger med i denne utviklingen. På en del områder krever dette kompetanse vi ikke får andre steder nasjonalt, og som andre nasjoner ikke er villige til å dele med oss. Dette gjelder særlig teknologiområdet, som utgjør hoveddelen av det sektoren bruker FoU-midler på. Det er bakgrunnen for at Forsvarsdepartementet ikke lyser ut en stor andel av forskningsmidlene utenfor forsvarssektoren, har et eget forskningsinstitutt (Forsvarets forskningsinstitutt (FFI)) og andre forskningsmiljøer.

Vi er derfor opptatt av å sikre kvalitet gjennom andre tiltak. For den grunnleggende forskningen, når den ikke er unntatt offentlighet, vil publiseringer og siteringer være et kriterium, mens brukertilfredshet og ekstern fagevalu-

ering kan benyttes for mer nytterelatert eller sikkerhetsgradert forskning. Samarbeid med andre institusjoner nasjonalt og internasjonalt er også et tegn på kvalitet, og her har blant annet FFI gode resultater å vise til.

FoU-midlene utgjør om lag en milliard kroner årlig. Det inkluderer midler til den enkelte forsknings- og utdanningsinstitusjon, til industristøtte og midler som særlig etatene Forsvaret og Forsvarsmateriell kjøper forskning og kompetansestøtte for. Forsvarsdepartementet anvender inntil 28 millioner kroner i utlyste midler. I tillegg tildeles en million kroner gjennom Norges forskningsråd, og lyses ut i program SAMRISK. Forsvarsdepartementet vurderer hvert år om en større andel forskningsmidler skal lyses ut eksternt, enten fra departementet eller gjennom Norges forskningsråds programmer.

Forsvarets utdanningsinstitusjoner baserer sin virksomhet på oppdatert kunnskap og viten innen profesjonsfeltet. Forskningsaktivitet er en viktig del av den pågående utdanningsreformen. Hensikten med reformen er å skape bedre forutsetninger for kvalitet i utdanningen, bedre styring og ledelse, og mer kostnadseffektiv utdanning. Ressursene skal samles på færre, men sterkere institusjoner, for å skape mer robuste fagmiljøer og bedre forskning.

Forsvarets høgskole er i all hovedsak underlagt universitets- og høgskoleloven. Det innebærer at forskning inngår som en integrert del av virksomheten til det akademiske personellet. Institutt for forsvarsstudier inngår ved Forsvarets høgskole og er landets fremste sikkerhets- og forsvarspolitiske fagmiljø. Kjernevirksomheten er forskning, undervisning og formidling. Videre vil kompetansmiljøene innen ulike spesialiseringer, for eksempel innen teknologi og våpenskoler, hele tiden bidra med viktig empiri til forskningen. Forsvaret gir en erfaringsbasert

mastergrad, til forskjell fra de sivile mer teoretiske utdanningene. I en kartlegging fra 2012 framkom det at høyskolene i sektoren forsket for om lag 41 millioner kroner. I tillegg bidrar andre forskningsinstitusjoner i forsvarssek-

toren med forskning og undervisning inn i utdanningen. Midlene vil variere noe fra år til år, avhengig av de faglige prioriteringene.

SPØRSMÅL NR. 611

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 4. januar 2018 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Viser til spørsmål 553 og til svaret som ikke avklarer det som er viktig.

Kan statsråden redegjøre for årsaken til at utvidelse skyves til 2018 og hvorfor ledige midler ikke er bevilget til formålet når pengene var ubrukte på budsjettet og støttetilbudet selv hadde søkt om å utvide?»

Svar:

Utvidelsen av bo- og støttetilbudet er skjøvet til 2018 fordi det tar tid å få nye kommuner til å etablere et tilbud. Mid-

lene til drift av bo- og støttetilbudet bevilges som tilskudd etter søknad til kommuner (post 62). Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) kan derfor ikke utvide antallet plasser gjennom innkjøp. Bufdir har vært i direkte kontakt med flere aktuelle kommuner og informert dem om muligheten til å søke om tilskudd for å etablere slike tilbud. Bufdir opplyser at det forventes at nye kommuner vil søke om midler til dette formålet i 2018. Arbeidet med å utvide og utvikle bo- og støttetilbudet vil følges opp gjennom departementets styringsdialog med Bufdir.

SPØRSMÅL NR. 612

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 4. januar 2018 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for hvor mye farlig avfall fra utlandet som deponeres i Norge og hvor stor andel av farlig avfall som deponeres i Norge, kommer fra norske kilder og fra utenlandske kilder?»

Svar:

Det ble importert ca. 300 000 tonn farlig avfall til Norge i 2016. Av dette ble ca. 280 000 tonn deponert. Det aller meste ble deponert hos NOAH Langøya AS, mens ca. 10 000 tonn ble deponert hos Miljøteknikk Terrateam AS i Mo i Rana. I 2016 oppstod det ifølge SSB i underkant av 1,5 millioner tonn farlig avfall i Norge, hvorav om lag 950 000

tonn ble sluttbehandlet, det vil si deponert eller forbrent uten energigjenvinning. Av dette ble ca. 770 000 tonn deponert i Norge. I tillegg ble ca. 35 000 tonn farlig avfall (asbest o.l.) deponert i ordinære deponier. Samlet ble det i 2016 deponert om lag 1 050 000 tonn farlig avfall i Norge. Om lag 280 000 tonn, eller ca. en fjerdedel, av det avfallet var importert.

SPØRSMÅL NR. 613**Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Torhild Bransdal****Besvart 4. januar 2018 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Livsoppholdssatsen for barnefamilier i asylmottak har de siste årene blitt kraftig redusert. Dette kan medføre at barn ikke får nok mat og at de ikke får mulighet til å delta i aktiviteter i lokalsamfunnet, og dermed ikke integreres.

Hvordan sikrer statsråden at kuttet i livsoppholdssatsene ikke medfører at barn går sultne i Norge, og hvordan sikrer statsråden at dette ikke bidrar til økt fattigdom blant barn, og dermed også hindrer inkludering og integrering?»

BEGRUNNELSE:

Jeg er kjent med at det har blitt avdekket flere tilfeller hvor familier og barn som bor på asylmottak ofte går sultne, og at de ikke har råd til nok mat, bleier og andre nødvendige artikler for å klare seg.

Det er viktig at barnefamilier på asylmottak får sikret grunnleggende humanitære behov, spesielt også fordi de ikke har noen mulighet til å få inntekt på annen måte.

Svar:

Ytelser til livsopphold for personer i mottak skal sikre midler til mottaksbeboere som ikke på annen måte er i stand til å dekke sine økonomiske behov. Gjeldende sat-

ser for økonomiske ytelser gjenspeiler at oppholdet i mottak er ment å være et midlertidig og kortvarig botilbud. Nivået på ytelsene avstemmes med tilsvarende ytelser i andre land det er naturlig å sammenligne Norge med, slik at ikke Norge fremstår som et mer attraktivt ankomstland enn andre. Stortinget vedtok under behandlingen av statsbudsjettet for 2017 at økonomiske ytelser til familier i mottak ikke skal overstige 10 000 kroner per måned per familie. Maks grensen ble innført med virkning fra 1. januar 2017. Maksbeløpet gjelder de faste månedlige utbetalingene. Utover dette kan ekstraordinære tilleggstyelser gis dersom det er nødvendig for en beboers liv og helse. I tillegg kan familier som har fått oppholdstillatelse motta barnetrygd og/eller fødselspenger og holde disse beløpene uberørt av maxsgrensen. Ingen barn eller voksne skal sulte eller lide nød mens de oppholder seg i mottak. Jeg er opptatt av at nivået på ytelsene ikke skal legge begrensninger på arbeidet med aktivisering av barn og unge i asylmottakene. Utlendingsdirektoratet (UDI) har blant annet egne rundskriv som stiller krav til mottakene når det gjelder tilrettelegging for beboermedvirkning og deltakelse i lokale aktivitetstilbud for barn og unge. UDI forvalter også en tilskuddsordning for aktivitetstilbud til barn i mottak. Tilskuddsordningen har som formål å bidra til at barn i mottak får en meningsfull hverdag og en så normal barnedom som mulig innenfor rammene av et asylmottak.

SPØRSMÅL NR. 614**Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Torhild Bransdal****Besvart 5. januar 2018 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Vi får mange tilbakemeldinger nå om at det foreligger stor usikkerhet rundt hva som skjer vedrørende vedtak fattet i Stortinget den 14. november d.å. om de såkalte "oktoberbarn".

Når og hvordan vil statsråden gi informasjon til de asylsøkerne det gjelder om videre fremdrift, og er det planlagt, eller blitt utført, uttransportering av asylsøkere til internflukt etter at vedtaket ble fattet i Stortinget?»

Svar:

Jeg vil innledningsvis vise til mitt svar på spørsmål nr. 598 fra representanten Kari Kjønaas Kjos. Oppfølgingen av Stortingets vedtak av 14. november 2017 har svært høy prioritet, og Justis- og beredskapsdepartementet arbeider nå med å finne hensiktsmessige løsninger. Vi vil så snart det er mulig gå ut med informasjon om den praktiske gjennomføringen. Når det gjelder spørsmålet om planlagte eller gjennomførte uttransporter av asylsøkere som er henvist til internflukt, vil jeg minne om at Stortingets

vedtak nr. 26 kun gjelder enslige, mindreårige asylsøkere. Jeg har i en instruks til UDI og UNE samme dag som vedtaket ble fattet bedt om at iverksettelse av avslag utsettes i alle saker som vil kunne være omfattet av Stortingets ved-

tak. Det vil si at ingen som kan være omfattet av vedtaket vil bli uttransportert nå. Når det gjelder personer som har fått avslag på søknad om asyl og som ikke er omfattet av Stortingets vedtak, går returene som normalt.

SPØRSMÅL NR. 615

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 8. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden akseptere nedbyggingen av sengeplasser i sykehusene eller vil statsråden sørge for at det økte behovet for sengeplasser oppgitt i Nasjonal Helse- og sykehusplan blir oppfylt?»

BEGRUNNELSE:

I nasjonal helse- og sykehusplan heter det blant annet at:

”Selv om trenden med overgang til mindre belastende behandlingsformer fortsetter, er det grunn til å tro at eldre også fremover vil ha et større behov for døgnbehandling sammenlignet med yngre pasienter. For gruppen over 65 år er det beregnet at behovet for døgn- og dagbehandling vil øke med cirka 60 % fram mot 2030. Dette betyr økt behov for sengekapasitet”

Trass i dette dokumentert økte behovet bygges sengekapasiteten i norske sykehus ned. Mange helseforetak melder om at de vil kutte i sengekapasiteten, det er snakk om 50 senger bare ved Haukeland Universitetssykehus. Spørsmålsstilleren viser til budsjettdebatten i Stortinget 20.12.17, der statsråden viste til poliklinisk behandling og en aksept for nedbyggingen.

Svar:

Vi står foran en stor utfordring i tiårene framover som følge av den demografiske utviklingen. Dette er omtalt i Nasjonal helse- og sykehusplan (2016 – 2019). Framskrivningene med utgangspunkt i dagens forbruk tilsier behov for ca. 30 % flere årsverk fram mot 2030, og det tilsier økt behov for døgn- og dagbehandling for eldre pasienter, jamfør representantens sitater fra planen. Som beskrevet i Nasjonal helse- og sykehusplan må omstillingstakten økes for å møte utfordringene.

Endrede behandlingsformer, bedre organisering og logistikk i behandlingsoppleggene kan, i tillegg til å gi et bedre tilbud til pasientene, også gi kortere sykehusopphold og bedre utnyttelse av sengekapasiteten. Mer dagbehandling og poliklinisk behandling, der pasientene får

mer desentralisert behandling nærmere der de bor og kan reise hjem og få oppfølging hjemme i stedet for å bli lagt inn på sykehus, er et gode for pasientene.

Det er også positivt at innovasjoner både innen pasientbehandling og organisering kan bidra til å dempe behovet for sengekapasitet. Det er viktig å understøtte denne utviklingen for å få en bærekraftig tjeneste i framtida. Samtidig er det viktig å følge nøye med på utviklingen, særlig for de sårbare pasientgruppene, som eldre med mange, sammensatte lidelser.

Når det gjelder Haukeland Universitetssykehus rapporterer Helse Vest at flere tiltak er i gang for å gjøre sykehuset bedre rustet til å møte utfordringene framover og skape best mulige helsetjenester for pasientene. En ny mottaksklinikk ble ferdigstilt i slutten av 2017. Høyere kompetanse blir flyttet fram i en tidlig fase for de akutt syke pasientene. De får tidlig og mer presis diagnose, kan starte behandling tidlig, og pasientene blir gitt tilbud i riktig spesialistenhet tidligere. Behandlingstiden blir dermed kortere og det er behov for færre senger. Det har ellers vært omstilling og endring de siste årene innenfor de ulike enhetene.

Føringene i den nasjonale helse- og sykehusplanen ligger til grunn for arbeidet med foretakenes utviklingsplaner som pågår nå. I dette arbeidet inngår framskrivninger av behovene, og hvordan tilbudet må utvikles og tilpasses i tråd med dette.

Målet er å få en best mulig pasientbehandling og en spesialisthelsetjeneste tilpasset dette, innenfor de rammene og tilgang på personell som er tilgjengelig framover. Behovet for døgnbehandling for de eldste pasientene inngår i dette.

SPØRSMÅL NR. 616**Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 11. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hva mener statsråden avkriminalisering av bruk og besittelse av narkotika innebærer?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstilleren viser til at det i offentlig debatt og i Stortingets debatt om helsebudsjettet 20.12.17 fremstår uklart hva ulike aktører mener at avkriminalisering av bruk og besittelse av narkotika innebærer.

Spørsmålsstilleren savner en klar definisjon av begrepet "avkriminalisering" i denne sammenhengen og hvordan regjeringen mener dette skal forstås.

Svar:

Innledningsvis vil jeg understreke at regjeringen ikke har behandlet eller tatt stilling til oppfølgingen av flertallsmerkningen fra Stortinget om dette temaet ennå.

Jeg er enig med spørsmålsstilleren i at det ofte framstår som uklart hva som legges i begrepet avkriminalisering av narkotika, da begrepet brukes på ulike måter av ulike aktører. Selv prøver jeg derfor ikke å bruke dette begrepet i debatten, fordi det ofte forvirrer. Jeg mener det er enklere å si at bruk og besittelse av narkotika til eget bruk fortsatt

skal være ulovlig, men at samfunnets reaksjon skal være tilbud om behandling i stedet for straff. Oppbevaring av doser utover til eget bruk, innførsel, samt salg av narkotika, vil fortsatt være straffbart i en slik modell.

Det kan også virke som at det foregår en sammenblanding av begrepene avkriminalisering og legalisering. Mens avkriminalisering innebærer å avskaffe straffereaksjoner for enkelte forhold, vil legalisering i denne sammenheng innebære å gjøre bruk og besittelse av narkotika til eget bruk lovlig. Dette er ikke Høyres politikk, og er slik jeg forstår det heller ikke innholdet i flertallsmerkningen spørsmålsstilleren refererer til.

Etter mitt syn skal dermed avkriminalisering, slik begrepet brukes i flertallsmerkningen, forstås som å avskaffe dagens straffereaksjoner, men at bruk og besittelse fortsatt skal være ulovlig. Jeg vil presisere at det ikke er snakk om å avskaffe straff for all befatning med narkotika, men å overføre ansvaret for samfunnets reaksjoner på besittelse til eget bruk og bruk av narkotika fra justissektoren til helsetjenesten.

Dette samsvarer med det forslaget jeg fikk tilslutning til i forbindelse med behandlingen av Høyres program for denne perioden. Regjeringens oppfølging av flertallsmerkningen må jeg komme tilbake til på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 617**Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 4. januar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Hvilke nye tiltak vil forsvarsministeren iverksette for å forebygge og forhindre seksuell trakassering i Forsvaret?»

BEGRUNNELSE:

Siden oktober har et stort antall kvinner i en rekke bransjer og sektorer delt sine historier om seksuell trakassering og overgrep. Å si fra er belagt med skam og ubehag. Denne tausheten må brytes og det må være rutiner og et apparat

som tar imot dem som sier fra. Alle saker som kommer opp skal tas tak i og de skal tas på alvor.

Dette gjelder også for Forsvaret. I sommer kom det for eksempel fram at antall seksuallovbrudd i Forsvaret har økt fra 8 til 32 på fem år, ifølge Militærpolitietts årsrapport for 2016.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 21. desember 2017 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt. Spørsmålet gjelder hvilke nye tiltak forsvars-

ministeren vil iverksette for å forebygge og forhindre seksuell trakassering i Forsvaret. Representanten viser til høstens saker vedrørende seksuell trakassering i ulike bransjer og sektorer, samt til militærpolitiets rapport fra 2016, som forteller om en økning i antall seksuallovbrudd i Forsvaret.

Arbeidsmiljøloven har generelle varslingsregler, herunder krav om å utarbeide varslingsrutiner. Seksuell trakassering er dessuten forbudt etter likestillingsloven. Offentlige myndigheter, skolemyndigheter, arbeidsgivere og ledelsen i organisasjoner har en lovpålagt plikt til å jobbe aktivt mot seksuell trakassering innenfor egen virksomhet, og å sette i verk tiltak når det er nødvendig. Forbudet mot seksuell trakassering videreføres i den nye likestillings- og diskrimineringsloven som trer i kraft 1. januar 2018.

Det siste tiåret har kvinner for alvor kommet inn i Forsvaret, både som vernepliktige og som ansatte. Antallet kvinner har særlig økt etter 2015. Det er omkring 26 prosent kvinner inne til førstegangstjeneste og 11 prosent kvinner blant militært ansatte. Utviklingen medfører endringer i organisasjonskulturen. Forskning indikerer at en jevnere kjønnsbalanse blant vernepliktige i Forsvaret fører til en avmystifisering av kjønn og normalisering av relasjoner mellom kvinner og menn. Dette er en konsekvens av at de vernepliktige rutinemessig jobber og bor sammen. Forsvaret har således bedre forutsetninger for å forebygge og forhindre seksuell trakassering nå enn tidligere.

Forsvaret har nulltoleranse for mobbing og seksuell trakassering, og har jobbet systematisk med temaet siden 2006. Høstens internasjonale kampanje bekrefter viktigheten av arbeidet. En del av arbeidet består i å fremlegge relevant og pålitelig statistikk over omfanget av trakassering. Med assistanse fra Forsvarets forskingsinstitutt (FFI) er Forsvaret i ferd med å ferdigstille et detaljert spørsmålsbatteri. Verktøyet vil utfylle Vernepliktundersøkelsen og Forsvarets medarbeiderundersøkelse, som dekker et bredere spektrum enn mobbing og seksuell trakassering.

Videre etableres det både sentralt og lokalt i Forsvaret tiltak for å forebygge mobbing og seksuell trakassering. Utdanningen ved Forsvarets skoler har også fokus på disse problemstillingene. Videre er systemet for varslingsgodt utviklet, både i og utenfor Forsvarets kommandokjede. Forsvaret har en egen varslingskanal man kan nå på telefon, e-post eller vanlig post. Man kan også varsle forhold på en egen app: Forsvarets Rapp. Alvorlighetsgraden vil så bestemme videre prosedyre. Det er utviklet prosedyrer for å fange opp fravær grunnet mobbing eller seksuell trakassering. Det er innarbeidede rutiner for håndtering av saker som oppstår, og ulike typer sanksjonsmuligheter. Forsvarssjefens årlige likestillingskonferanse tar rutinemessig opp mobbing og seksuell trakassering, og bidrar til bred bevisstgjøring om likestilling generelt. Videre rapporterer

Forsvaret årlig, som del av etatsstyringen, på innsatsen mot mobbing og seksuell trakassering.

Forsvarssjefen har tydelige forventninger til at ledere på alle nivåer i Forsvaret omsetter Forsvarets kjerneverdier - respekt, ansvar og mot - til handling.

Et tiltak som Forsvaret mener har hatt god effekt er kjønnsblandede kasernerom, der vernepliktige av begge kjønn bor sammen under førstegangstjenesten. I den forbindelse sørges det for at intimsoneer respekteres, for eksempel i sanitæranlegg. Noe av det viktigste er likevel ledere som har kunnskap, bryr seg og er gode forbilder. Derfor vektlegges utdanning og veiledning av ledere på alle nivåer.

Spørsmålsbatteriet fra FFI vil kunne bidra til dypere innsikt i hva seksuell trakassering i Forsvaret består i og hvordan det mer effektivt kan forebygges. En videreføring av forskning på området vil kunne styrke kunnskapen om blant annet organisasjonskultur og holdninger. Det er også viktig at allerede igangsatte tiltak får tid til å virke og eventuelt justeres. Jeg mener likestillingssituasjonen i Forsvaret fremstår med et høyere modenhetsnivå nå enn for ti år siden, og at Forsvaret er bedre i stand til å motvirke seksuell trakassering.

Avhengig av funn i forskning, undersøkelser og rapportering vil arbeidet i Forsvaret mot seksuell trakassering og mobbing kontinuerlig videreutvikles. En forhøyet forekomst av seksuell trakassering av hovedsakelig unge kvinner i Forsvaret er uakseptabelt. Arbeid for å motvirke dette vil fortsatt stå i fokus. Samtidig er det gledelig at innsatsen mot seksuell trakassering synes å gi resultater, slik den årlige Vernepliktundersøkelsen gir indikasjoner på.

Det kan forventes at både eldre og nyere saker som gjelder seksuell trakassering i Forsvaret vil kunne komme for dagen i forbindelse med metoo-kampanjen. Det er positivt at saker kommer frem. Dette kan ytterligere mobilisere til innsats mot seksuell trakassering. Jeg har tillit til at forsvarssjefen prioriterer denne innsatsen.

SPØRSMÅL NR. 618**Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Bård Høksrud****Besvart 5. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden redegjøre for hvem det i regelverket for solariebransjen relateres til ved bruk av betegnelsen virksomhet og hvem det stilles krav til om bestått kompetanseprøve (solariumprøven) når solarium er plassert i andre lokaler enn ansvarlig eier?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har blitt kontaktet av Solarieforeningen vedrørende forståelse og tolkning av regelverket for solariebransjen i Strålevernforskriften.

Solariebransjen består av ulike driftsmodeller, og særlig vanlig er det at profesjonelle aktører eier og drifter solarium for eksempel ved treningssentre, sykehjem/sykehus, frisører hudpleiesalonger o.l. Praksis i alle år er at disse profesjonelle virksomhetene har påtatt seg ansvaret for driften og meldt inn virksomheten til Strålevernet slik forskriften krever. De siste årene har disse virksomhetene som følge av nye retningslinjer i forskriften investert store summer i teknologiske løsninger som ivaretar aldersgrensen og informasjonskravet elektronisk. Alle solarier som er utplassert er i dag tydelig merket med servicetelefon nummer til kompetansesenter hvor kunden kan henvende seg for informasjon

I forskriften står det også at ansvarlig for daglig drift av solarier, samt ansatte med kundekontakt skal ha bestått en kunnskapsprøve, den såkalte «Solarieprøven». Prøven har en gyldighet på fem år.

Det synes uklart hvem forskriften henviser til. I følge flere tilsynsrapporter tolker Norsk strålevern denne bestemmelsen dithen at om et firma for eksempel har plassert et solarium i et treningsstudio må alle ansatte der som er i naturlig kontakt med kunder ha tatt Solarieprøven». Lignende krav er følgelig også stilt mot sykehjem, frisører, hudpleiesalonger o.l.

Jeg kjenner til flere sykehjem som f.eks. tilbyr solarium til sine ansatte som en velferdsgode.

Som kjent arbeides det i helsesektor i turnusordning, noe som medfører at det hver dag og kveld er forskjellige mennesker på vakt. Det blir veldig spesielt og kostbart om alle ansatte der skal stilles krav til om solarieprøve hvert femte år.

Flere av Solarieforeningens medlemmer har etter tilsyn fra Statens Strålevern den senere tid mottatt varsel om stenging. Av den grunn er det viktig å få avklart tolkningen av regelverket.

Svar:

Det er en prioritert oppgave for helsemyndighetene å bidra til å forbygge hudkreft, og siden 1. juli 2012 har det vært forbudt å tilby solarium til personer under 18 år i Norge. 18-årsgrensen ble innført fordi soling i solarium øker risikoen for hudkreft, og risikoen er størst når man starter i ung alder og tar solarium ofte. For å sikre at det bare er personer over 18 år som får tilgang til solarier, har det fra og med 1. januar 2017 vært krav om at alle virksomheter som tilbyr solarium skal ha et tilfredsstillende system for alderskontroll. Videre skal virksomhetene informere den enkelte kunde om relevante risikofaktorer og sørge for at ansvarlig for daglig drift av solarier og ansatte med kundekontakt har bestått en kunnskapsprøve etter retningslinjer gitt av Statens strålevern. I september 2017 gjennomførte Statens strålevern og over 170 kommuner en nasjonal tilsynskampanje rettet mot virksomheter som tilbyr soling i solarier. Hovedfokuset i kampanjen var virksomhetenes etterlevelse av regelverkets krav til system for alderskontroll, kundeinformasjon, advarselsplakat og bestått kunnskapsprøve.

Begrepet "virksomhet"

Strålevernforskriften anvender begrepet «virksomhet» i bestemmelsene om solarier og dette omfatter enhver virksomhet som tilbyr soling i solarier. Strålevernforskriften er hjemlet i strålevernloven, og som det fremgår av strålevernlovens forarbeider skal begrepet virksomhet forstås vidt (se Ot.prp.nr. 88 (1998-99)).

Regelverket er utformet for å ivareta behovet for fleksibilitet, slik at forvaltningen og anvendelsen av regelverket samsvarer med regelverkets formål både overfor ulike virksomheter og over tid. Det finnes ulike driftsmodeller i solariebransjen, og regelverket er utformet og fortolket slik at det gir rom for ulike driftsmodeller.

Virksomheter som omfattes av strålevernforskriftens bestemmelser om solarier er for eksempel treningssentre, svømmehaller og liknende som leier eller eier solarier eller på annen måte tilbyr soling i solarier til sine kunder i sine lokaler. Andre virksomheter som omfattes av bestemmelsene kan være sykehjem, aldershjem eller sykehus som tilbyr solarium som et velferdsgode til sine ansatte og beboere.

Den enkelte virksomhet som tilbyr soling i solarier må påse at regelverket etterleves, og tilsyn med regelverket vil rettes mot den aktuelle virksomheten der solarier er plassert. I tilfeller der et ubetjent solarium er plassert i

et leid lokale, men hvor utleier ikke har ansvar for daglig drift eller vedlikehold og kravene til alderskontrollsystem og kundeinformasjon oppfylles ved elektroniske løsninger, vil eier av solarier anses som «virksomhet» i tilsynssammenheng.

Krav om bestått kunnskapsprøve

Strålevernforskriften stiller krav om at «ansvarlig for daglig drift» og «ansatte med kundekontakt» ved «virksomheter som tilbyr soling i solarier» skal ha bestått en kunnskapsprøve utviklet av Statens strålevern. Denne kunnskapsprøven er Solarieprøven og har en varighet på fem år. Formålet med et slikt kunnskapskrav er at solariekunder skal møte kvalifisert personell som kan svare på spørsmål om soling i solarium, risikofaktorer og effekter ved solariebruk.

«Ansvarlig for daglig drift» og «ansatte med kundekontakt» vil i praksis si daglig leder og enhver ansatt som har naturlig mulighet for kommunikasjon med kundene. Hvem som omfattes av dette i den enkelte virksomhet vil nødvendigvis bero på en konkret vurdering av den aktuelle virksomhetens drift. Det avgjørende er hvorvidt den ansatte ved virksomheten har kontakt med og naturlig mulighet for kommunikasjon med kunden eller brukeren av solarier. Forskriftens krav om bestått kunnskapsprøve vil for eksempel ikke omfatte rengjøringspersonale, elektrikere eller andre som ikke er et naturlig kontaktpunkt for kunden eller brukeren av solarier.

I tilfeller der et treningssenter har leid ut rom i lokalet hvor det står solarium tilgjengelig for treningssenterets kunder, vil strålevernforskriftens krav om bestått kun-

skapsprøve også omfatte ansatte ved treningssenteret som har naturlig mulighet for kommunikasjon med kundene, typisk resepsjonsmedarbeidere. Det vil ikke være i samsvar med forskriftens krav å kun vise til et telefonnummer hvor kundene kan henvende seg for informasjon om solariebruk.

Kravet om bestått kunnskapsprøve må ses i sammenheng med 18-årsgrensen og kravet om tilfredsstillende system for alderskontroll. I tilfeller hvor adgangskontrollen gjennomføres ved elektroniske løsninger, er det kun personer som er ansvarlig for daglig drift av solarier som skal ha bestått Solarieprøven. Men i tilfeller der en ansatt ved den aktuelle virksomheten foretar alders- og adgangskontroll, må denne ansatte ha bestått Solarieprøven. Strålevernforskriftens krav om bestått kunnskapsprøve innebærer altså ikke et krav om at alle ansatte ved et sykehjem eller annen virksomhet som tilbyr soling i solarier skal ha bestått Solarieprøven.

Tilsyn og reaksjon ved mangelfull regelverksetterlevelse

Statens stråleverns tilsynsmyndighet for solarier er delegert til kommunene, og Strålevernet har gitt retningslinjer om reaksjoner ved brudd på strålevernregelverket. Reaksjonen ved manglende system for alderskontroll eller bestått kunnskapsprøve er en dagsmulkt som står i forhold til inntjening på solarierne. I tilfeller der virksomheten ikke retter avvikene etter dagsmulkt vil saken kunne politianmeldes. I tilsynskampanjen som ble gjennomført av Statens strålevern og flere kommuner i september 2017, har ikke Statens strålevern sendt ut varsel om stenging.

SPØRSMÅL NR. 619

Innlevert 20. desember 2017 av stortingsrepresentant Grunde Almeland

Besvart 5. januar 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Hva vil statsråden gjøre for å oppfylle ambisjonen om de 3 R-ene for mindre bruk av smertefulle forsøk på dyr?»

BEGRUNNELSE:

Norsk dyrevelferdspolitikken skal leve etter de 3 R-ene: «Reduction, Refinement og Replacement». 3R-prinsippet er blant annet forankret i EUs forsøksdyrdirrektiv. Det er en

felles ambisjon om å begrense bruk av smertefulle forsøk på dyr. For å oppnå dette må man ta en streng vurdering på hvorvidt et dyreforsøk er vitenskapelig nødvendig og dyreetisk forsvarlig.

Til tross for denne ambisjonen ser vi at antallet forsøksdyravdelinger i Norge er uendret de siste årene. Antallet forsøksdyr som benyttes av disse institusjonene er økende. Det tyder heller ikke på at man har hatt en nedgang i andelen forsøk på dyr som medfører betydelig eller

vedvarende smerte. Samtidig øker også antallet genmodifiserte dyr. Den sistnevnte gruppen har ofte særlige utfordringer utover det å utsettes for eksperimentene.

Respekten for dyret krever at vi også har et gjennomarbeidet regelverk i de tilfeller dyr brukes til alternative formål. Vitenskapelige gjennombrudd har i løpet av de senere årene bidratt til å erstatte bruk av dyreforsøk. Større sikkerhet for statistisk riktige resultater er en positiv konsekvens, i tillegg til den etiske fordel som ligger i at færre dyr må lide.

Satsingen på å begrense dyreforsøk resulterte eksempelvis i at EU i 2015 bevilget 30 millioner euro til et prosjekt med formål å erstatte dyreforsøk i giftighetstesting. Dette er et prosjekt som etter undertegnede mening kan være til inspirasjon for at også Norge skal utvikle nye metoder som kan erstatte dyreforsøk.

Svar:

Dyrevelferdslova § 13 har regler om bruk av dyr til forsøk, undervisning og i medisinsk verksemd. Det er krav om løyve frå Mattilsynet for å bruke dyr i forsøk. Godkjenning kan etter lova ikkje bli gitt viss ikkje prinsippa i 3R ("reduction", "replacement", "refinement") er lagt til grunn for forsøket.

Forskrift av 18. juni 2015 om bruk av dyr i forsøk og Instruks om Mattilsynet si forvaltning av forsøksdyrforskrifta, gjennomfører EU sitt direktiv (2010/63/EU) om bruk av dyr til vitenskapelige føremål. Direktivet er del av EØS-avtalen.

Prinsippet om dei 3R-ane går fram av føremålet med forskrifta, slik det er nedfelt i § 1.

Mattilsynet skal godkjenne alle verksemder som driv med forsøksdyr i Noreg. Det er òg Mattilsynet som handsamar dei enkelte søknadene om forsøk og bruken av forsøksdyr.

Kvar søknad om dyreforsøk blir vurdert ut frå ei kost-/nyttevurdering der dei 3R-ane er heilt sentrale, og alle søkjarane må gjere greie for desse i søknadsskjemaet. Mattilsynet har mellom anna oppnemnt seks ekspertar innanfor 3R til å hjelpa til med innspel i behandling av søknader.

Regjeringa arbeider med å oppretta ein Nasjonal komité i tråd med EU sitt forsøksdirektiv. Denne komiteen skal mellom anna vere rådgjevande organ for forvaltninga og dei enkelte forsøksdyravdelingane.

Mattilsynet er aktiv deltagar i PARERE som er eit nettverk innan EØS for alternative metodar til bruk av forsøksdyr, og som spesielt jobbar med metodar for testar av giftigheit utan bruk av forsøksdyr. Noreg kan difor òg gjere seg nytte av metodar som er utvikla gjennom forskning frå heile Europa.

Når det gjeld auken i bruk av forsøksdyr, har eg fått opplyst frå Mattilsynet at dette fyrst og fremst har samanheng med at uttesting av nye anti-lakselusmetodar er omfatta av søknadsplikt, og at det i forsøk innan akvakultur blir brukt eit relativt stort tal individ.

Eg meiner vi med dette oppfyller målsettinga i dei 3R-ane om mindre bruk, betre bruk og alternativ til bruk av forsøksdyr.

SPØRSMÅL NR. 620

Innlevert 21. desember 2017 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth

Besvart 5. januar 2018 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Hvordan har departementet og fiskeriforvaltningen konkret vurdert forslaget til reguleringer for 2018 opp mot lovbestemmelsene som skal sikre sjøsamisk fiske, hvordan er Sametinget konsultert i saken og har de sagt seg enige?»

BEGRUNNELSE:

I 2012 anerkjente Stortinget betydningen av fiske som grunnlag for samisk kultur, gjennom lovfestingen av retten til fiske for alle som bor i de sjøsamiske områdene, og

ved at hensynet til samisk kultur vektlegges sterkere i lovverket. Stortingsflertallet sluttet seg til at det skal settes av en egen kvote til den minste og mest sårbare gruppa. Dette gjorde man for å sikre at retten til å fiske skulle være reell. Dette ble også ansett å være en mest mulig treffsikker ordning for de sjøsamiske miljøene, som i stor grad er preget av mindre fartøy og gjerne ligger inne i fjordene. Det ble fra starten av satt av 3000 tonn til kystfiskekvota, med et virkeområde som omfattet Finnmark, Nord-Troms og enkelte andre kommuner i Troms og Nordland. I forslaget til reguleringer for 2018 er det foreslått at kystfiskekvota skal omfatte hele Troms og utvides i Nordland, noe som

vil innebære mindre torsk å fiske på for alle som i dag er innenfor virkeområdet.

Det foreslås også en halvering av torskekvotene i åpen gruppe i 2018. Dette sammen med endringer som foreslås for kystfiskekvota vil slå svært negativt ut for inntekt og rekruttering i de sjøsamiske områdene. Det å holde orden på fjordøkologien, og ta vare på kysttorskebestandene er fundamentet for framtidig høsting og verdiskaping. Derfor er det viktig å respektere fjordlinjene og forbeholde fjordene for de minste båtene og for passive redskap, slik praksis har vært i forvaltningen gjennom det siste tiåret (grovt anslått).

Det er svært alvorlig at det nå foreslås å åpne for rekefiske med trål i Tanafjorden og Porsangerfjorden, etter at disse områdene har vært fredet for rekefiske med trål siden 1972. Fjordfiskeremidlene ble dessuten opprettet nettopp for å håndtere slike spørsmål.

Når det gjelder forvaltningen av kongekrabbe, har fiskerimyndighetene sendt ut på høring forslag å slippe inn fiskere utenfra i det kvotebelagte området for krabbefangst. Det vil i praksis si at man forlater prinsippet om at de som lever med kongekrabbeplagen i det daglige skal ha førsteretten til å høste av den. I tillegg foreslås det å øke kravet til fiske på andre arter (i praksis torsk) for å få full krabbekvote. Dette er negativt for fiskerne i fjordene, som ikke har samme tilgjengelighet på torsk som sine kolleger på kysten.

Høsten 2017 har fiskeriforvaltningen med andre ord sendt ut en rekke forslag på høring som berører sjøsamiske fiskerier, og som vil innskrenke dette fisket dersom endringene blir gjennomført.

Jeg ber derfor om en redegjørelse for hvordan disse forslagene helt konkret er vurdert opp mot havressurslovens bestemmelser om at «I område som er omfatta av deltakerloven § 21 tredje ledd, 1 skal det ved tildeling av kvotar av viltlevande marine ressursar, og ved andre former for regulering av desse ressursane, leggjast vesentleg vekt på samisk bruk og kva denne bruken har å seie for samiske lokalsamfunn.» Jeg ber også statsråden redegjøre for hvordan Sametinget er konsultert og hvorvidt det er oppnådd enighet.

Svar:

Sametinget blir i disse sakene konsultert som en del av arbeidet med fiskerireguleringene. Høring av slike reguleringssaker skjer enten gjennom et reguleringsmøte i Fiskeridirektoratet, som avholdes to ganger årlig (juni og november), eller i form av en skriftlig høring.

På reguleringsmøtene behandles saker som berører kommende sesongs fiskerireguleringer, hvor Fiskeridirektoratet vurderer innspillene før forskrifter fastsettes. Fiskeridirektoratet fastsetter selv forskrifter for delegerte reguleringssaker, mens større saker som eksempelvis de årlige reguleringene i torskefiskeriene oversendes Næ-

rings- og fiskeridepartementet for endelig beslutning. Sametinget sender normalt skriftlige innspill til saker som skal behandles på reguleringsmøtene, og deltar også med egen representant på disse møtene. Deretter avholdes det konsultasjon(er) med Sametinget før forskrifter fastsettes, i saker hvor Sametinget ønsker dette. Konsultasjoner avholdes mellom Fiskeridirektoratet og Sametinget i saker hvor direktoratet fastsetter forskrifter, mens det avholdes konsultasjoner mellom departementet og Sametinget for oversendte saker.

For mer særskilte saker som ikke er en del av det årlige reguleringsløpet, gjennomføres det skriftlige høringer. Disse kan være i regi av enten Fiskeridirektoratet eller Nærings- og fiskeridepartementet. For regulering av fisket etter kongekrabbe avholdes det årlig et lokalt høringsmøte (Vadsø) i forkant av en skriftlig høring i regi av Fiskeridirektoratet, før direktoratet oppsummerer og oversender reguleringsforslag til departementet. I disse sakene deltar vanligvis Sametinget på alle nivå, først på høringsmøtene før konsultasjon med Fiskeridirektoratet og deretter gjennom ny konsultasjon med Nærings- og fiskeridepartementet etter at saken er oversendt. Konsultasjoner avholdes primært på administrativt nivå, men løftes til politisk nivå for saker hvor en av partene eventuelt ønsker det.

Det finnes også eksempel på at det for regulerings-spørsmål som i særlig grad berører samisk fiske, som for valg av reguleringsmodell for Kystfiskekvoten, har blitt gjennomført et samarbeid mellom Sametinget og fiskerimyndighetene som foranledning for en høringssak.

I denne saken er det ønskelig å finne en reguleringsmodell som kan virke mer målrettet mht. å styrke næringsgrunnlaget for de minste fartøyene i bl.a. samiske kyst- og fjordområder, og det ble høsten 2017 sendt på høring en rapport fra en arbeidsgruppe med representanter fra både Sametinget og fra Nærings- og fiskeridepartementet. Dette er en sak som departementet og Sametinget vil arbeide videre med, og hvor det således ennå ikke er konkludert.

Jeg er opptatt av fiskerireguleringer som tilrettelegger for at også tradisjonelt fjordfiske kan videreføres, og at reguleringene er i tråd med gjeldende lovbestemmelser på dette området. Dette sikres blant annet gjennom åpen gruppe i ulike fiskerier og gjennom områderegulering i form av eksempelvis fjordlinjereguleringer. Fjordlinjene skal sikre bærekraftig høsting av kystnære lokale bestander, men innebærer også en form for havdeling mellom store og små fartøy. I denne sammenheng kan det nevnes at i 2017 ble fjordlinjene justert noe lenger ut i enkelte områder, samtidig som det ble innført strammere regulering for bruk av autoline innenfor fjordlinjene.

I henhold til de omforente retningslinjene for konsultasjoner i fiskerisaker mellom Sametinget og NFD skal det avholdes faste administrative konsultasjoner på våren og i desember på politisk nivå, før det fastsettes fiskerireguleringer for det kommende året i saker som Sametinget er

særlig opptatt av. Sametinget har på disse konsultasjonene, selv om vi ikke alltid oppnår full enighet, likevel gitt uttrykk for at man generelt er godt fornøyd med samarbeidet med fiskerimyndighetene i slike saker. Det kan i denne sammenheng også nevnes at man på konsultasjonen i desember 2017 ble enige om at man i første halvår

2018 skal foreta en felles gjennomgang av prosedyrer og prosesser rundt samarbeidet for fastsettelse av fiskerireguleringene, med sikte på justeringer som kan bidra til at man sammen får bedre tid til behandling av fiskerispørsmål som kan være av betydning for samiske interesser.

SPØRSMÅL NR. 621

Innlevert 21. desember 2017 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 9. januar 2018 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«MM Karton Follacell AS i Follafoss søkte i oktober 2016 Miljødirektoratet (MD) om tillatelse til å øke produksjonskapasitet fra 130 tonn til 180 tonn. Saken skulle ta 12 måneder å behandle, svært lang saksbehandlingstid. Denne industrien er pålagt å dokumentere at de driver med best tilgjengelig teknologi. Ny beskjed fra MD er nå 20 mnd., tidligst ferdig til sommeren 2018.

Hvordan vil statsråden sikre en behandlingstid som ikke setter store investeringer i grønn industri i fare?»

BEGRUNNELSE:

MM Karton Follacell AS driver industri basert på trevirke, fortrinnsvis råstoff fra norsk og trøndersk skogsdrift. I ei tid hvor annen skogsindustri opplever motvind utgjør MM Karton Follacell AS et prospektivt eksempel på grønn industri med vekstmuligheter. Norge trenger mer grønn industri og mer foredling av fornybart råstoff fra Norges skoger. Foredlingsleddet i en komplett næringskjede som skognæringa burde fange regjeringens oppmerksomhet og vekstmuligheter burde prioriteres og forløses med aktiv statlig tilrettelegging slik stortinget har forventning om gjennom vedtak om å satse på skognæringen. Industrien trenger forutsigbarhet for store investeringer i framtidsrettet og klimavennlig produksjon for eksportmarkedet. Lang behandlingstid hos miljø og klimamyndighetene hindrer vekst, verdiskaping og eksportinntekter til Norge. Stikk i strid med hva regjeringen sier de ønsker.

Svar:

Miljødirektoratet har opplyst at MM Karton FollaCell AS i oktober 2016 søkte om tillatelse etter forurensningsloven til å øke produksjonskapasiteten fra 130 000 tonn til 180 000 tonn per år. Virksomheten har også søkt om økte

støygrenser i en periode. Saker som gjelder denne typen virksomhet må sendes på høring i samsvar med reglene i forurensningsforskriften, og vanlig saksbehandlingstid er 9-12 måneder. Miljødirektoratet har opplyst at det også har vært nødvendig å revidere bedriftens tillatelse som følge av nye europeiske krav til beste tilgjengelig teknologi (BAT) for treforedlingsindustrien. Miljødirektoratet har opplyst at det er en midlertidig forlenget saksbehandling av denne type tillatelser, som følge av de nye europeiske kravene til BAT.

Det er ikke ønskelig at saksbehandlingstiden blir forlenget som i denne saken. Miljødirektoratet arbeider stadig med effektivisering av sin saksbehandling, gjennom innføring av effektiviseringstiltak slik som elektroniske søknader og forenkling av tekster og begrunnelser. Dette er positivt, og jeg er opptatt av at direktoratet på slik måte prioriterer å finne frem til gode løsninger for å effektivisere saksbehandlingen.

SPØRSMÅL NR. 622**Innlevert 21. desember 2017 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund****Besvart 9. januar 2018 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«I en tid der handelsstanden viser mangel på respekt for, og kunnskap om, det norske språket ved i stor grad å bruke engelsk som markedsføringsspråk, burde man ikke kunne forvente at norske utdanningsinstitusjoner har navn som ivaretar norske rettskrivningsregler og norsk språk?»

BEGRUNNELSE:

Et marginalt flertall i HiOAs styre ønsker å endre institusjonens navn til OsloMet. Navnet er noe som avgjøres av Kongen i Statsråd. Det er imidlertid ikke et spørsmål som berører institusjonens faglige autonomi.

Svar:

Jeg er enig i det jeg oppfatter som representanten Heggelunds grunnleggende bekymring, nemlig at vi ikke tar vare på norsk språk og at det kan fortrenkes til fordel for særlig engelsk. Et lands språk er ikke bare et kommunikasjonsverktøy, det handler også om kultur, historie og identitet. Akademia og vitenskapen er av natur også internasjonal, men samtidig er vi opptatt av å styrke og videreutvikle norsk som språk også her. Spørsmålet henviser til norsk handelsstand og bruken av engelsk i for eksempel markedsføring. Dette ligger naturligvis under et annet departement, men det er verdt å bemerke at selv om man som politiker kan bekymre seg over dårlig språk eller en overdreven bruk av engelske uttrykk fra markedsaktører, innebærer ikke det automatisk at man vil ønske å regulere praksisen. For statlige universiteter og høyskoler er utgangspunktet et annet. I henhold til universitets- og høyskoleloven skal navnet på et universitet eller en høyskole beskrive hvilken institusjonskategori virksomheten tilhører. Det er også fastsatt språkfaglige konsultasjonsrutiner for navnelaging i staten. Styret for Høgskolen i Oslo og Akershus (HiOA) har anbefalt at institusjonen ved akkreditering som universitet får navnet OsloMet - Storbyuniversitetet. HiOA har konsultert Språkrådet, som ikke støtter HiOAs beslutning. Språkrådet mener navnet har en form som er i strid med norske rettskrivningsregler, og at dette vil sende et signal om at staten ikke overholder egne regler og retningslinjer for god navneskikk. Språkrådet mener også at det er uegnet til å forklare hva som er institusjonens oppgaver, og at det er lite informativt for publikum. HiOA har lagt vekt på at navnet bør gi assosiasjoner til rollen som pådriver av utviklingen i samfunns- og arbeidslivet. Det bør assosieres til storbyregionen, men uten å føre til forvekslinger med Universitetet

i Oslo. HiOA mener også at det nye navnet bør være kort, enkelt, lett å huske og fungere godt i logo, som nettside, i sosiale medier og i muntlig tale. Høgskolen har også lagt vekt på at det bør appellere til de viktigste målgruppene, enten det er studenter, ansatte eller samarbeidspartnere og at det fungerer godt både nasjonalt og internasjonalt. Formelt sett er det Kongen som fastsetter navn for statlige universiteter og høyskoler. Et annet viktig prinsipp for denne regjeringen er at universiteter og høyskoler bør ha stor grad av autonomi. Institusjonene og deres styrer skal og må selv ta ansvar for å utvikle sin egen virksomhet. De fastsetter selv sin interne organisering i fakulteter, institutter, avdelinger mv. Det er nedfelt i lovverket, men det gir seg også utslag i at Kunnskapsdepartementet i flere enkeltsaker har unnlatt å styre eller sende styringssignaler til institusjonene selv der man strengt tatt har anledning til det. Begrunnelsen er at vi alt i alt får bedre og mer livskraftige institusjoner dersom de har utstrakt selvstyre, snarere enn å være underlagt politisk detaljstyring. Det er styret på HiOA som har bestemt at institusjonen bør hete OsloMet - Storbyuniversitetet. Det har også vært en lang prosess ved institusjonen, og en levende offentlig debatt hvor kritikerne av navnevalget i høyeste grad har latt høre fra seg. Det er altså to hensyn som må veies mot hverandre: Hvorvidt navnet er i tråd med god, norsk navneskikk, og det handlingsrommet en institusjon bør ha og den tilliten man bør gi til et styre. En slik tillit innebærer naturligvis også at institusjonene av og til vil gjøre valg som politisk ledelse ikke nødvendigvis mener er det beste. Jeg vil ta alle disse hensynene i betraktning i forbindelse med at Kongen skal behandle søknaden om universitetsakkreditering.

SPØRSMÅL NR. 623**Innlevert 21. desember 2017 av stortingsrepresentant Knut Arild Hareide****Besvart 9. januar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hvordan vil utenriksministeren sørge for at Norge bidrar til at den humanitære responsen i DRC Kongo oppskaleres?»

BEGRUNNELSE:

Den 28. november ble det organisert en donorkonferanse i Brussel for å imøtekomme behovet for en økt innsats i DRC Kongo. Den humanitære situasjonen har forverret seg svært raskt de siste 12 månedene, og har resultert i en aktivering av nivå L3 i FN-systemet for humanitær innsats for regionene Kasai, Tanganyika og Sør-Kivu. Deklarasjonen kom ikke en dag for tidlig, og de undertegnende håper dette vil føre til en raskere respons og økt finansiering til en av verdens største kriser. Det er kritisk viktig at det internasjonale samfunn nå mobiliserer slik at for å muliggjøre at L3-deklarasjonen fører til at humanitære behov blir møtt og flere får beskyttelse.

Svar:

Den demokratiske republikken Kongo (DR Kongo) har i over 20 år vært preget av politisk ustabilitet, konflikt og en nærmest sammenhengende humanitær krise. Utenriksdepartementet følger utviklingen i DR Kongo tett, og er i nær dialog med sentrale aktører innenfor FN-systemet og det sivile samfunn om den humanitære situasjonen.

I 2017 ga Norge 122,1 millioner kroner i direkte humanitær bistand til DR Kongo. Dette var en økning på 62,3 millioner kroner sammenliknet med 2016. 50 millioner kroner ble gitt som en direkte respons på FNs aktivering av nivå L3 i Kasai, Tanganyika og Sør-Kivu og ble kanalisert gjennom FNs kontor for koordinering av humanitær innsats (OCHA), FNs matvareprogram (WFP) og Den internasjonale Røde Kors Komiteen (ICRC). I tillegg til den øremerkede humanitære støtten kommer Norges bidrag gjennom FNs nødhjelpsfond (CERF) som for 2017 utgjorde rundt 20 millioner kroner.

Den humanitære politikken er en viktig og prioritert del av norsk utenrikspolitikk. I forrige stortingsperiode ble det budsjettet økt kraftig. Det er økt ytterligere i 2018 og er nå på over 5,1 milliarder kroner. Målsettingen med den humanitære bistanden er å redde liv og helse og bidra til beskyttelse av sårbare mennesker i tråd med de humanitære prinsippene.

Gjennom Norad ble det i 2017 gitt over 60 millioner kroner i støtte gjennom sivilsamfunnsaktører. En stor andel av disse midlene bidrar også direkte eller indirekte til

den humanitære responsen. Dette inkluderer arbeid mot seksualisert vold. Norsk støtte har blant annet gått til etablering og drift av sentre i Øst-Kongo som gir omfattende medisinsk- og psykososial oppfølging av ofre for seksualisert vold, samt tiltak for forebygging og beskyttelse.

I land med langvarige humanitære kriser er det viktig å støtte opp om tiltak som på sikt bidrar til å redusere de humanitære behovene. Dette gjelder spesielt i områder med retur av internt fordrevne og flyktninger. Norge støttet i 2017 FNs stabiliseringsfond i DR Kongo med 22 millioner kroner. Fondet bidrar til en helhetlig ramme for FNs arbeid med konfliktforebygging og fredsbygging, med særlig vekt på å håndtere lokale årsaker til konflikt. Det er kunngjort valg i desember 2018, og mange frykter at dette kan forverre lokale konflikter. Norge planlegger å støtte valgrelaterte initiativ i regi av FN.

Norge er bekymret for den humanitære situasjonen i DR Kongo, og humanitær bistand vil være prioritert også i 2018.

SPØRSMÅL NR. 624**Innlevert 21. desember 2017 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 9. januar 2018 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«I NRK 21. desember kommer det frem at varer som selges over internett ikke er underlagt de samme forpliktelsene til å gi kundene informasjon om hvilke miljøgifter varene inneholder, som de som selger varer i butikkene. Vi forbrukere må ha rett til den samme informasjonen uavhengig av om vi kjøper varene i butikker eller over internett.

Hva vil klima- og miljøministeren gjøre for å sørge for at de som selger varer over internett gir kundene informasjon om innholdet av miljøgifter i varene?»

Svar:

Det er i Norge samme regelverk som gjelder for produkter som selges på nettet og i butikker. Selgere skal sjekke om produktene de omsetter er lovlige og følger regelverket både for innhold og for merking.

Det er ulike krav til informasjon for henholdsvis "kjemikalier" og "faste produkter". "Kjemikalier" omfatter kjemiske stoff og stoffblandinger. Kjemikalier som inneholder helse- og miljøfarlige stoffer skal merkes for fysisk fare, helsefare og miljøfare, ifølge reglene om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger. For eksempel skal det angis om kjemikaliene er akutt giftige, etsende, brannfarlige, miljøfarlige osv. Slike kjemikalier skal merkes tydelig med faremerking. I nettbutikker som selger slike farlige kjemikalier til forbrukere, skal type fare som er angitt på fareetiketten gjengis på nettsiden slik at det er godt synlig for kjøperne før de bestiller.

"Faste produkter" er faste bearbejdede produkter, det vil si en gjenstand som i produksjonen gis en spesiell form, overflate eller utforming som i større grad enn dens kjemiske sammensetning bestemmer dens funksjon. Eksempler på faste bearbejdede produkter er biler, tekstiler og elektronisk utstyr. For faste produkter er det ikke tilsvarende krav om merking som for kjemikaliene. Forbrukere har imidlertid rett til å få opplysning på forespørsel om innholdet av visse kjemiske stoffer i produktene de kjøper. Dette følger av reglene om informasjonsplikt under REACH-regelverket: Alle leverandører av faste produkter som inneholder stoffer på kandidatlisten (som er stoffer med svært uønskede egenskaper - substances of very high concern) i en konsentrasjon over 0,1 prosent må sørge for at deres kunder får informasjon om sikker håndtering av disse produktene. På forespørsel fra forbruker plikter enhver leverandør å gi slik informasjon. I tillegg har forbrukere krav på miljøinformasjon om produkter etter reglene i produktkontrollloven. Ifølge disse reglene har enhver blant annet rett til informasjon fra forhandler, produsent

og/eller importør om et produkt inneholder komponenter eller egenskaper som kan føre til helseskade eller miljøforstyrrelse.

I Norge er det også forbud mot eller andre begrensninger for innhold av en rekke miljøgifter i faste produkter, i hovedsak som gjennomføring av REACH-regelverket. I tillegg har Norge enkelte særnasjonale begrensninger. Alle disse forpliktelsene gjelder både for den fysiske handelen og netthandelen.

Leketøy og elektriske og elektroniske produkter skal i tillegg merkes med CE. CE-merket er produsentens erklæring om at produktene er produsert i henhold til gjeldende krav, inkludert innhold av miljøgifter og at dokumentasjon for dette er tilgjengelig. Disse forpliktelsene gjelder også både for den fysiske handelen og netthandelen.

Gjennom sin tilsynsvirksomhet har Miljødirektoratet avdekket at informasjon på nettet om kjemikalier i handelen har vært dårligere enn informasjonen forbrukere får i butikken. Miljødirektoratet fører tilsyn med at norske butikker oppfyller sine plikter, uavhengig av salgsform. I tillegg samarbeider Miljødirektoratet med ulike bransjeorganisasjoner for å øke kunnskapen hos aktørene om informasjonskravene. Stikkprøvekontrollen av de 15 nettbutikkene i fjor var en del av Miljødirektoratets økende kontroll med netthandel av kjemikalier og produkter til norske forbrukere. Dette er positivt, og jeg er opptatt av at direktoratet på slik måte også videre følger opp prioriterte bransjer og temaer i sin tilsyns- og kontrollvirksomhet.

SPØRSMÅL NR. 625**Innlevert 21. desember 2017 av stortingsrepresentant Heidi Greni****Besvart 5. januar 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«I vedtak av 7. desember 2017 ber Stortinget regjeringen om ikke å videreføre arbeidet med grenseendring mellom Ski og Ås. Til Østlandets Blad 21. desember opplyser statsråden at han har bedt Fylkesmannen om å fullføre sitt utredningsarbeid om grensejustering mellom Ski og Ås.

Mener statsråden at Stortingets vedtak av 7. desember ikke skal legges til grunn for departementets konklusjon i saken?»

Svar:

Departementet sendte et brev til Fylkesmannen i Oslo og Akershus 20. desember hvor vi orienterer om vedtaket i Stortinget 7. desember. Departementet skriver at vi ber om at utredningen fullføres. Bakgrunnen for dette er at det kan være grunnlag for enighet om grensejustering i noen av områdene. Jeg forstår det slik at Stortingets vedtak ikke utelukker en grensejustering basert på enighet mellom

kommunene. Utredningen er godt i gang, og kommunene hadde frist 15. desember til å levere kunnskapsgrunnlag til fylkesmannen. Det er også planlagt bred høring av innbyggerne i løpet av januar. Ifølge fylkesmannen foreligger det også et innbyggerinitiativ fra ett av områdene som utredes.

Grensejusteringer mellom Ski og Ås har vært diskutert lokalt i flere runder tidligere. Det er nå satt i gang en utredning av dette i forbindelse med oppfølging av kommunereformen. Jeg mener det vil være uheldig å stoppe dette før kunnskapsgrunnlaget foreligger, og ikke minst før innbyggerne har fått anledning til å si sin mening om dette.

Departementet understreker i brevet til fylkesmannen at et oppdrag om å utrede en grensejustering, ikke nødvendigvis betyr at en grensejustering gjennomføres. Departementet vil legge Stortingets vedtak av 7. desember 2017 til grunn for den videre oppfølgingen.

SPØRSMÅL NR. 626**Innlevert 22. desember 2017 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 5. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Er statsråden enig med politimesteren i Øst politidistrikt i at det må foretas en ny beslutning om inndeling av politistasjons- og lensmannsdistrikter som følge av kommunereformen eller er departementets beslutning av 24. mai 2017 fortsatt å anse som endelig, hvilke steder i landet vil det eventuelt bli foretatt en ny beslutning om inndeling av politistasjons- og lensmannsdistrikter og hva er begrunnelsen i det enkelte tilfelle?»

BEGRUNNELSE:

24. mai 2017 fattet Justis- og beredskapsdepartementet vedtak i de saker der kommuner hadde klaget på den nye inndelingen av politistasjons- og lensmannsdistrikter. I pressemelding fra departementet samme dag fremkommer det at departementet har behandlet samtlige

klager om endringer i tjenestested i de nye politidistriktene, at beslutningene er endelige og statsråden uttalte i meldingen blant annet at:

”I dag er det nye kartet for politi-Norge ferdig tegnet.”

Fet kommunens klage, der de argumenterte for å bli en del av Skedsmo i stedet for Aurskog-Høland lensmannsdistrikt, ble ikke tatt til følge av departementet og Politidirektoratets beslutning av 13. januar 2017 ble dermed stående. Videre heter det i avslaget at:

”Justis- og beredskapsdepartementets avgjørelse kan ikke påklages”.

Beslutningen fra Politidirektoratet om at Sørums kommuner skulle sokne til Aurskog-Høland ble for øvrig ikke påklaget av Sørums kommune.

I statsrådens svar av 20. desember på spørsmål fra undertegnede, dokument nr. 15:573 (2017-2018), fremkommer at politimesteren i Øst politidistrikt har stanset arbeidet med utvidelse av lensmannskontoret på Bjørkelangen ut fra følgende begrunnelse:

«Politidirektoratet er imidlertid kjent med at politimesteren har valgt å avvente videre utvidelse av kontoret fordi to av kommunene i lensmannsdistrikter, Sørums og Fet, er vedtatt slått sammen med Skedsmo som del av kommunereformen.

Dette innebærer at det må foretas en ny beslutning om inndeling av politistasjons- og lensmannsdistrikter i Øst politidistrikt og at det p.t. er usikkerhet om hvor stort arealbehov Aurskog-Høland lensmannskontor vil få etter tilpasning til ny kommunestruktur.

Politimesteren har altså valgt å utsette arbeidet med utvidelse av kontoret for å unngå feilinvesteringer.»

Svar:

Som stortingsrepresentanten opplyser i begrunnelsen for sitt spørsmål, må svaret på dette spørsmålet ses i sammenheng med mitt svar av 20. desember 2017 på spørsmål nr. 573 dokument nr. 15:573 (2017-2018).

Jeg vil understreke at endringer av lensmanns- og politistasjonsdistrikter besluttes av Politidirektoratet. Departementet har derfor innhentet informasjon fra Politidirektoratet som opplyser følgende:

«Behovet for endringer av politiets lokale struktur oppstår dersom en ny, sammenslått, kommune krysser grensene for et lensmanns- eller politistasjonsdistrikt og eventuelt i tillegg et politidistrikt.

Politiloven § 17 krever at namsmannsdistrikter dekker hele kommuner i samme politidistrikt. Namsmannsdistrikter tilsvarer normalt lensmanns- og politistasjonsdistrikter, men et namsmannsdistrikt kan også dekke flere lensmanns- og politistasjonsdistrikter.

Selv om lovgivningen ikke krever det, finner Politidirektoratet det naturlig at også lensmanns- og politistasjonsdistriktene dekker hele kommuner. Dette kommer av politiets tette samarbeid med kommunene på også andre områder enn det sivilrettslige, slik som kriminalitetsforebyggende arbeid, politi-kontakt og politiråd og på beredskapsområdet. Politidirektoratet mener derfor at det bør vurderes ny beslutning om inndeling av politistasjons- og lensmannsdistrikter i alle tilfeller der nye kommuner krysser politiets grenseinndeling.

Så langt Politidirektoratet kan se, er det 17 kommunesammenslåinger som påvirker politiets lokale struktur. Disse berører grensene for 29 lensmanns- og politistasjonsdistrikter, samtidig som 4 politidistriktsgrenser må justeres. Det er bare Finnmark og Innlandet politidistrikter som ikke påvirkes strukturelt av kommunereformen.

Politidirektoratet legger opp til at beslutninger om justering av politiets lokale struktur fattes i løpet av 2018, slik at endringene kan implementeres senest 1.1.2020, når de aktuelle kommunesammenslåingene gjennomføres.»

Jeg vil avslutningsvis presisere at beslutningen om 225 tjenestesteder ligger fast og at det skal foretas en evaluering av tjenestestrukturen fire år etter at denne er gjort gjeldende, jf. forliket på Stortinget i 2015 om Nærpolitireformen.

Jeg håper denne informasjonen belyser sammenhengen mellom kommunereformen og endringer knyttet til politiets lokale struktur.

SPØRSMÅL NR. 627

Innlevert 29. desember 2017 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 8. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«I VGs artikkelserie om gjengkriminalitet uttaler tidlegare leiar for «Spesielle operasjoner» (SO) at politireforma har ført til at Oslo-politiet sitt arbeid mot gjengkriminalitet har vorte kraftig svekka.

Kan justisministeren gjera greie for utviklinga som har vore i arbeidet mot gjengkriminalitet i Oslo-politiet dei siste tre åra og gi ei vurdering av om den tidlegare leiar for SO har heilt eller delvis rett i påstanden sin?»

Svar:

Politiets innsats mot alvorlig, organisert kriminalitet er viktig. Politietaten er nå i gjennomføringsfasen av nærpolitireformen, der et av målene er å sikre sterkere og mer slagkraftige fagmiljøer - også rettet mot organiserte, kriminelle nettverk og gjenger.

Da stortingsrepresentantens spørsmål er av operativ karakter, har jeg gjennom Politidirektoratet innhentet en uttalelse fra Oslo politidistrikt. Politidirektoratet opplyser at «Gjennom den pågående reformen er det etablert et nytt

politidistrikt som vektlegger og tilrettelegger for tettere og bedre samarbeid mellom enheter og fagmiljøer internt. I tillegg er det etablert en ny modell for etterretningsarbeidet i Oslo politidistrikt. Denne skal gi distriktet bedre kunnskap, mer koordinert oversikt og informasjonstilgang, slik at det kan iverksettes mer målrettede tiltak og gi bedre utnytting av politidistriktets ressurser.

En god etterretningsorganisasjon er en målsetting for bekjempelse av organisert og alvorlig kriminalitet, herunder gjenger og kriminelle nettverk, hvilket har vært og er en sentral del av reformarbeidet.»

Det opplyses videre at «I dette samarbeidet på tvers av politidistriktet vektlegges forebygging og avverging av alvorlige hendelser, samt etterforskning og irettføring av antatte gjerningspersoner og bakmenn. Samtidig er politiet opptatt av å være aktivt ute i lokalmiljøene for å bygge

relasjoner og forebygge rekruttering, i bredt samspill med kommune, skoler, beboere og andre etater og aktører.

Etter Oslo politidistrikts oppfatning vil politiets samlede innsats mot kriminelle gjengmiljøer bli mer effektiv med ny organisering, selv om det ikke umiddelbart kan forventes full effekt av en så omfattende endringsprosess. Distriktet mener imidlertid å være på god vei mot en mer effektiv organisering for å kunne møte nåværende og fremtidige beredskaps- og kriminalitetsutfordringer i hovedstaden.»

Gjennom presentasjoner og besøk ved Oslo politidistrikt har jeg også blitt orientert om politiets innsats mot belastede ungdomsmiljøer. Jeg forutsetter at politimesteren i Oslo gjennom sin pågående omorganisering av distriktet, legger til rette for at politiet får en god og helhetlig tilnærming til bekjempelse av gjengkriminaliteten.

SPØRSMÅL NR. 628

Innlevert 29. desember 2017 av stortingsrepresentant Jan Bøhler

Besvart 9. januar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«NRK Dagsrevyen og nrk.no dokumenterte 8/11 hvordan barn og unge som er norske statsborgere blir slått, pisket, lenket fast og sperret inne bak høye murer på koranskoler som Al Badriya i Bosaso i Somalia. Ifølge nrk.no er det ennå tre norske gutter der. To har vært sperret inne i tre år og en i over ett år. Når liv og helse står på spill, skal UD sette inn tiltak og politiet skal engasjere seg bl.a. ved frihetsberøvelse.

Hvordan jobber UD for å hjelpe disse guttene og for å presse somaliske myndigheter til å stenge slike koranskoler?»

Svar:

Utenriksdepartementet er kjent med sakene som har vært belyst av NRK.

Utenriktjenesten gir konsulær bistand til norske borgere som etterlates ufrivillig i utlandet. Bistanden gis så langt det er mulig innenfor rammene av Wien-konvensjonen om konsulært samkvem, samt vertslandets lover.

Det er svært vanskelig å gi bistand i disse sakene. Dette gjelder ikke minst i Somalia der departementet har utstedt reiseråd som fraråder alle reiser til eller opphold i sør-, sentral- og nordøst-Somalia. Norge har hverken ambassade eller annen konsulær tilstedeværelse i Somalia.

Sikkerhetssituasjonen er spesielt alvorlig i Bosaso-området. Dette gjør det vanskelig for ambassaden i Nairobi å sende personell dit.

Norske borgere som har somalisk statsborgerskap i tillegg til sitt norske, eller som har bakgrunn fra Somalia, vil av somaliske myndigheter bli ansett som somaliske borgere. Somaliske myndigheter gir vanligvis ikke norsk utenriktjeneste informasjon eller konsulær tilgang når det gjelder egne borgere. Dette setter klare grenser for norske myndigheters mulighet til å yte konsulær bistand til norsk-somalere i Somalia.

Norske myndigheter kan ikke forvente å få gjennomslag for krav overfor somaliske myndigheter om å stenge skoler, selv om norske statsborgere oppholder seg på skolen.

Til tross for de nevnte utfordringene har vi flere eksempler på at saker med ufrivillig etterlatte norske borgere i Somalia er løst. Saken vedrørende de tre unge mennene som skal befinne seg på Al-Badriya i Bosaso har dessverre ennå ikke funnet sin løsning. Dette til tross for at ambassaden gjentatte ganger både har tatt saken opp med lokale myndigheter, og vært i kontakt med skolen.

Utenriktjenesten vil fortsette anstrengelsene for å bistå ufrivillig etterlatte norske borgere i Somalia med de virkemidlene vi har til rådighet. I vår dialog med myndighetene i Somalia vil vi fortsette å ta opp vanskelige saker

som etterlatte norske borgere og forhold knyttet til menneskerettighetssituasjonen i landet.

SPØRSMÅL NR. 629

Innlevert 2. januar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 9. januar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hva er bakgrunnen for at Skatteetaten ikke vurderer avtale mellom Skatteetaten og Oslo kommune om utveksling av informasjon for å hindre arbeidslivskriminalitet som juridisk god nok til å kunne brukes, slik det fremkommer i Dagbladets omtale av oppdrag på byggeplassen til kommunale Boligbygg i Sofienberggata 7 i Oslo, og hvilken avtaletekst vurderer statsråden som juridisk fullgod i slike tilfeller?»

BEGRUNNELSE:

Skatteetaten og Oslo kommune har inngått en egen avtale om utveksling av informasjon. Som del av kontrakten må alle leverandører innen bygg og anlegg fritta skatteetaten for taushetsplikt.

9. desember i år avdekket Dagbladet at en tidligere straffedømt, straffedømt for å ha organisert omfattende svart virksomhet i malerbransjen og idømt livslangt næringsforbud, opererte i en ledende rolle i malerbedriften Entreprenør Afore Consulting. Han hadde oppdrag på byggeplassen til kommunale Boligbygg i Sofienberggata 7 i Oslo. Selskapet var underleverandør til hovedentreprenør S-Bygg, og ble kastet ut umiddelbart da Dagbladet 2. november stilte spørsmål ved dennes rolle på byggeplassen. Arbeiderne hevdet ikke å ha fått lønn på tre måneder.

I en artikkel i Dagbladet 24. desember i år fremkommer det at Skatt Øst var på kontroll på denne byggeplassen tre uker tidligere, 10. oktober, sammen med Boligbygg. Rapporten fra tilsynet, som ble skrevet i dagene etterpå, viser i følge Dagbladet at det meste var i skjønneste orden. Nettopp i de dager ble Skatt Øst klar over at Entreprenør Afore Consulting hadde den tidligere straffedømte som drivende kraft.

Skatteetaten fortalte ingenting om den tvilsomme aktøren på byggeplassen til Oslo kommune. Først via Dagbladets artikkel tre uker senere ble Oslo kommune informert.

”Det er basert på vår taushetsplikt. Vi har en samarbeidsavtale med kommunen og har gått en runde på hva

vi kan si. Men dette er svært uheldig, for å si det forsiktig”, svarer Bjørn Marhaug, seksjonssjef for kontroll og rettsanvendelse i Skatt Øst, til Dagbladet 24. desember i år.

Svar:

Avtalen mellom Skatteetaten og Oslo kommune innebærer at leverandører innen bygg og anlegg må samtykke i at Skatteetaten fritas for taushetsplikt om leverandørens egne forhold. Skatteetaten kan derfor utlevere ellers taushetsbelagte foretaksopplysninger om leverandøren til Oslo kommune. Leverandøren kan imidlertid ikke fritta Skatteetaten for taushetsplikt om andre rettssubjekter enn seg selv. Dette vil for eksempel gjelde opplysninger om egne ansatte. Etter det jeg har fått opplyst var dette situasjonen i saken omtalt i Dagbladet, og bakgrunnen for at Skatteetaten ikke kunne utlevere opplysninger til Oslo kommune. Skal Skatteetaten være fritatt for taushetsplikt i et slikt tilfelle, må samtykke være gitt av den ansatte selv og oppfylle de krav personopplysningsregelverket stiller. Skatteetaten må da som behandlingsansvarlig for utlevering av personopplysningene forsikre seg om at samtykket er frivillig, uttrykkelig og informert, og dokumentasjon for samtykke må arkiveres av Skatteetaten for å sikre notoritet. Håndtering av en slik samtykkeløsning for alle aktører som er involvert i et bygge- og anleggsprosjekt vil være administrativt krevende for alle parter. I tillegg vil det kunne bli reist spørsmål ved om samtykket er avgitt frivillig, og derfor gyldig som rettslig grunnlag for utlevering av opplysninger. Jeg mener Skatteetaten i større grad enn i dag bør få anledning til å dele opplysninger med andre offentlige etater for bl.a. å bekjempe arbeidslivskriminalitet. Jeg vil sende på høring et notat med forslag til lovendringer som vil bedre Skatteetatens adgang til å dele opplysninger med andre offentlige myndigheter.

SPØRSMÅL NR. 630**Innlevert 2. januar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 12. januar 2018 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Er statsråden enig i Oslo kommunes beregning av at det trengs å ansettes 650 nye grunnskolelærere i Oslo i 2018 og 2019, hvor mange lærere trengs å ansettes i hver av de øvrige kommunene i landet i samme tidsrom, hvilken plan har statsråden for å skaffe til veie tilstrekkelig med faglærte lærere for å oppfylle bemanningsnormen, og er det aktuelt å revurdere kompetansekravet for etablerte lærere og karakterkravet for opptak til lærerutdanningen dersom man ikke på annet vis klarer å skaffe nok faglærte lærere?»

BEGRUNNELSE:

I følge en beregning foretatt av Utdanningsetaten og nylig avgått skolebyråd Tone Tellevik Dahl (Ap), gjengitt i VG 28. desember 2017, må Oslo kommune høsten 2018 og 2019 ansette 650 nye grunnskolelærere for å oppfylle bemanningsnormen og øke lærertettheten slik Stortinget har bestemt. Beregninger fra Kunnskapsdepartementet tidligere i år har vist behov for mer enn 450 nye årsverk i Akershus i samme periode og også stort behov mange andre steder i landet. Samtidig viser beregninger fra departementet at det pr oktober 2017 var mer enn 5000 lærere i Oslo og Akershus som ikke fylte kompetansekravene for undervisning. Samtidig produseres det i følge VGs sak 28. desember 200 nye lærere i hele Oslo og Akershus i 2018, tre år før det varslede kriseåret 2021. På landsbasis utgjør et kull med nyutdannede grunnskolelærere rundt 1600 lærere.

SPØRSMÅL NR. 631**Innlevert 29. desember 2017 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 9. januar 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Under kommunereformen ble det gjort endringer i inntektssystemet for kommuner som førte til at inntektssystemet ikke lenger er nøytralt og som fremmer kommunesammenslåinger. Stortinget vedtok 30. november at

Svar:

Kunnskapsdepartementet har gjort foreløpige beregninger knyttet til innføring av en lærernorm, blant annet i forbindelse med spørsmål fra Stortinget til Prop. 1 S (2017-2018) høsten 2017. Regjeringen skal legge fram oppdaterte beregninger i Revidert nasjonalbudsjett 2018.

Tilgangen på kvalifiserte lærere er en betydelig utfordring. Det er iverksatt en rekke tiltak for å styrke rekrutteringen til lærerutdanningene, blant annet er det innført en ordning for avskrivning på studielånet til alle som fullfører en av de nye grunnskolelærerutdanningene på normert tid. I 2017 bevilget departementet 5 millioner kroner til særskilte rekrutteringstiltak for opptak til GLU 1-7 i regi av lærerutdanningsinstitusjoner i samarbeid med skoleeiere i deres nærområder. For at flere skal kvalifisere seg som lærere har vi innført en stipendordning til ansatte i undervisningsstillinger som ønsker å ta Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU og PPU-Y) eller Yrkesfaglærerutdanning (YFL), og et stipend for å rekruttere personer utenfor skolesektoren til yrkesfaglærerutdanning (PPU-Y eller YFL).

Regjeringen og samarbeidspartiene er enige om at dagens lærerutdanning, herunder gjeldende opptakskrav, og regjeringens kompetansekrav fortsatt skal legges til grunn. I vedtaket om en lærernorm som Stortinget fattet 19. desember, jf. Innst. 2 S (2017-2018), står det videre at det skal utredes hvordan innfasingen av en norm kan gjennomføres uten fare for forsterket lærermangel i deler av landet.

inntektssystemet for kommunene fremover ikke skal brukes som element i videreføring av kommunereformen.

Hvilke endringer vil statsråden gjøre i inntektssystemet for å hindre at inntektssystemet stimulerer til sammenslåinger i fremtiden?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til Dokument 8:2 S (2017-2018), Innst. 52 S (2017-2018)

Vedtak 93

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at gode og frivillige prosesser skal være utgangspunkt for endringer av kommunestrukturen. Eventuelle kommunesammenslåinger i perioden 2017–2021 skal utelukkende bygge på frivillighet.

Vedtak 94

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at inntektssystemet for kommunene skal sikre likeverdige muligheter til å utvikle velferdstjenester til innbyggerne og ikke brukes som element i videreføring av kommunereformen.

Svar:

Inntektssystemet for kommunene ble endret fra og med 2017. Fram til 2017 var det elementer i inntektssystemet som svekket nøytraliteten, og gjorde det ulønnsomt for kommuner å slå seg sammen. Med endringene i 2017 fikk vi et mer nøytralt inntektssystem, som gir kommunene et mer reelt grunnlag for å vurdere behovet for eventuelle frivillige sammenslutninger. Det reviderte systemet gir kommunene gode forutsetninger for å gi gode og likeverdige tjenester til sine innbyggere uavhengig av kommunesørrelse.

Formålet med utgiftsutjevningen er å kompensere kommunene for ufrivillige kostnadsulemper i kommunal tjenesteproduksjon. Kostnadsnøkkelen, som benyttes til utgiftsutjevningen, må oppdateres med jevne mellomrom for å fange opp endringer i befolkningssammensetning, levekår, reiseavstander og andre strukturelle forhold.

Med endringen i kostnadsnøkkelen i 2017 fikk vi en oppdatert kostnadsnøkkel, som sikrer full utgiftsutjev-

ning og legger til rette for likeverdige tjenester i hele landet. Det gis fremdeles full kompensasjon for at en del kommuner har større utgifter til tjenester på grunn av store avstander og spredt bosetting, for eksempel innenfor grunnskolesektoren og hjemmetjenesten.

En av endringene i 2017 var å innføre en ny modell for kompensasjon for smådriftsulemper i utgiftsutjevningen i inntektssystemet. Tidligere mottok alle kommuner det samme beløpet gjennom dette basistilskuddet, uavhengig av kommunesørrelse. Tilskuddet dekker i hovedsak utgifter til administrasjon. Med endringen i inntektssystemet i 2017 blir nå kompensasjonen for smådriftsulemper i basiskriteriet differensiert mellom kommunene, ut fra graden av frivillighet på smådriftsulempene. Ufrivillige smådriftsulemper blir fortsatt kompensert fullt ut gjennom basiskriteriet.

Dette er en endring som har vært vurdert flere ganger tidligere uavhengig av kommunereformen, blant annet i Inntektssystemutvalgets utredning om inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner (NOU 2005:18). Hensikten med denne endringen har vært å få et system som er mer nøytralt med hensyn til kommunestruktur. Det er også slik at kommuner med færre enn 3 200 innbyggere fortsatt mottar et eget småkommunnetillegg innenfor distriktstilskudd Sør- og Nord-Norge, men tilskuddet er mer målrettet enn tidligere mot kommuner med distriktpolitiske utfordringer.

Endringene i inntektssystemet ga et mer nøytralt inntektssystem enn tidligere, men systemet er fortsatt ikke fullt ut nøytralt med hensyn til kommunestruktur. Flere elementer gjør at kommuner som velger å slå seg sammen vil komme ut med et lavere rammetilskudd enn om de ikke slår seg sammen. Vi har derfor et eget inndelingstilskudd i inntektssystemet som kompenserer kommunene for dette.

Det er lagt opp til at inntektssystemet skal evalueres og gjennomgå om lag hvert fjerde år, og jeg vil i det videre arbeidet legge Stortingets vedtak til grunn.

SPØRSMÅL NR. 632

Innlevert 29. desember 2017 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 5. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Kan statsråden gi en oversikt over bemanningsutviklingen i domstolsadministrasjonen siden opprettelsen i 2002?»

Svar:

Ved utgangen av opprettelsesåret hadde Domstoladministrasjonen 73 ansatte, og av disse arbeidet 30 i IKT-enheten. Domstoladministrasjonen fikk tilført tolv nye stil-

linger i forbindelse med at den overtok det administrative ansvaret for jordskifterettene fra Landbruks- og matdepartementet i 2006. Deler av IKT-driften ble outsourcet i 2008, samtidig som den teknologiske utviklingen har gitt Domstoladministrasjonen nye oppgaver og utfordringer. I forbindelse med opprettelsen av Finnmarkskommisjo-

nen i 2008 og senere Utmarksdomstolen for Finnmark i 2014, ble det opprettet én stilling.

Bemanningen i Domstoladministrasjonen utgjorde per 1. januar 2018 89 fast ansatte, én på åremål (direktøren), tre midlertidige ansatte og to vikarer.

SPØRSMÅL NR. 633

Innlevert 2. januar 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 9. januar 2018 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Jeg viser til spørsmålets begrunnelse og fiskeriministerens svar i dokument nr. 15:481 (2017-2018).

Hvordan vil statsråden jobbe for å øke verdiskapningen knyttet til innlands villfisk, og hvordan samarbeider statsråden med Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet for økt utnyttelse av næringspotensialet i innlands villfisk?»

Svar:

Jeg viser til fiskeriministerens svar på spørsmål nr. 481 til skriftlig besvarelse, der det etter samråd med meg også ble redegjort for arbeid som berører innlandsfisk innenfor

mitt ansvarsområde. I tråd med lakse- og innlandsfisklovens formål legger jeg vekt på arbeid for å sikre at naturlige bestander av bl.a. innlandsfisk og fiskens leveområder forvaltes i samsvar med naturmangfoldloven og slik at naturens mangfold og produktivitet bevares. Dette arbeidet danner det nødvendige grunnlaget for en bærekraftig utnyttelse av viltlevende innlandsfisk til beste for rettighetshavere og fritidsfiskere. Innenfor ovennevnte rammer vil det i stor grad være opp til fiskerettshaverne å utnytte næringspotensialet og øke verdiskapningen knyttet til viltlevende innlandsfisk.

I spørsmål om forvaltning av viltlevende innlandsfisk er det kontakt mellom miljømyndighetene og andre myndigheter der det er relevant.

SPØRSMÅL NR. 634

Innlevert 2. januar 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 11. januar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Forutsatt at statsråden hadde fått gjennomslag for sitt primærstandpunkt om å avvikle kommunenes mulighet til å kreve eiendomsskatt for bolig og fritidsbolig, hvordan mener statsråden at kommunene skulle kompenseres for de reduserte inntektene som følge av dette?»

Svar:

Inntektssystemet for kommunene har som overordnet formål å bidra til at kommuner og fylkeskommuner kan gi et likeverdig tjenestetilbud til innbyggerne, uavhengig av hvor i landet en bor. Kommunenes frie inntekter består av rammetilskudd og skatteinntekter, der fordelingen av rammetilskudd tar hensyn til strukturelle forskjeller mellom kommunene (utjevning av utgifter) og forskjeller i skatteinntekter (skatteutjevning).

Regjeringen har bidratt til at den gjennomsnittlige årlige veksten i de frie inntektene i kommunesektoren har økt med anslagsvis 0,9 pst. i perioden 2013-2017, mot 0,6 pst. i åtteårsperioden fra 2005 til 2013. Regjeringen legger videre opp til en vekst i kommunesektorens frie inntekter på om lag 3,8 milliarder kroner i 2018. Dette gir kommunesektoren økt handlingsrom for å kunne gi bedre tjenester til innbyggerne.

I tillegg til de inntektene de mottar gjennom inntektsystemet, kan kommunene vedta å skrive ut eiendomsskatt på folks hjem og hytter. Innenfor rammene av eiendomsskatteloven bestemmer kommunene selv hvordan eiendomsskatten skal utformes og hva inntektene skal

brukes til. Dette kan for eksempel være kulturhus, idrettsanlegg, tilrettelegging for friluftsliv osv.

For 2016 utgjorde kommunesektorens inntekter fra eiendomsskatt fra boliger og fritidseiendommer 6,3 mrd. kroner. Dette tilsvarer 1,3 pst. av kommunesektorens samlede inntekter. Jeg synes ikke nødvendigvis en kommune som har belastet beboere og hyttefolk med eiendomsskatt bør belønnes med en kompensasjonsordning. En kompensasjonsordning som eventuelt avgrenses til bare å gjelde berørte kommuner, vil fremstå som urimelig overfor de kommunene som har avholdt seg fra å skrive ut eiendomsskatt.

SPØRSMÅL NR. 635

Innlevert 3. januar 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 10. januar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Abdullah Öcalan har i mer enn 18 år sonet en livstidsstraff på fangeøya Imrali i ekstrem isolasjon, og siden 2011 har ikke advokatene hans fått besøke han. Til tross for dette var Öcalan likevel en sentral aktør i fredssamtalene, fram til disse ble brutt i april 2015. Nøytral informasjon om helsetilstand kommer ikke ut, noe som er et brudd på Den europeiske menneskerettskonvensjonen.

Vil utenriksministeren legge press på Tyrkia for at Europarådets komite for beskyttelse mot tortur får besøke han på Imrali?»

BEGRUNNELSE:

Rødt er bekymret over situasjonen for det kurdiske folket og deres representant Abdullah Öcalan. I 1999 ble Öcalan bortført fra Kenya og brakt til fangeøya Imrali. Denne øya er Tyrkias Robben Island. Nelson Mandelas advokat, Essa Moosa har sagt at det var slående likheter mellom Nelson Mandela og Abdullah Öcalans kamp, og bemerket også at isolasjonen som Öcalan blir utsatt for er verre. Han uttalte at isolasjonen i Imrali er i strid med folkeretten. Mens han levde uttrykte Nelson Mandela også sine bekymringer og viktigheten av frihet for Öcalan.

For å få avsluttet krigen og få fredsprosessen på sporet igjen, er det avgjørende at den rettsstridige og inhumane isolasjonen av Öcalan opphører. Hans advokater, som ikke har ikke fått besøke han siden 2011, må igjen få slippe inn til han. Fredsprosessen fra høsten 2012 fram til

våren 2015 viste at deltakelse fra Öcalan var avgjørende for at den gjorde framskritt. Den totale isolasjonen siden da, bare avbrutt av et kort besøk fra hans bror i september 2016, har blokkert nye fredsforhandlinger, i tillegg til påkjenningene dette har for Öcalans helse.

Fengselsmyndighetene benekter rykter om at Öcalans helsetilstand er kritisk, men verken advokater eller familie får besøke han. Det er en grunnleggende rett at familien, hans juridiske representanter og offentligheten blir informert om Öcalans helse. Vi understreker derfor at det er viktig at Öcalan snarest få besøk av sine advokater og familie. Det fremmes nå krav om at Europarådets komite for beskyttelse mot tortur (CPT) skal få besøke han på Imrali. Utenriksministeren må legge press på Erdogan-regjeringen for at den skal godta at CPT får slippe inn til han på Imrali.

Svar:

Utenriksdepartementet kjenner ikke til at Den europeiske komiteen for forebygging av tortur (CPT) er blitt hindret av tyrkiske myndigheter i sitt arbeid.

Europarådet følger situasjonen i Tyrkia tett og behandler den i flere av sine organer, blant annet i CPT-komiteen. Komiteen har jevnlig kontakt med tyrkiske myndigheter og besøkte Abdullah Öcalan i fengselet senest i april 2016.

Europarådets viktigste oppgave er å verne om menneskerettigheter, demokrati og rettsstatsprinsippet.

Regjeringen støtter Europarådets dialog med tyrkiske myndigheter i dette arbeidet.

Regjeringen har gjentatte ganger oppfordret Tyrkia til å etterleve sine menneskerettsforpliktelser. Overfor tyrkiske myndigheter har vi uttrykt bekymring for men-

neskerettssituasjonen i landet og understreket betydningen av å respektere internasjonale forpliktelser. Selv tok jeg dette opp i min første samtale med utenriksminister Mevlüt Çavusoglu under NATOs utenriksministermøte i desember 2017.

SPØRSMÅL NR. 636

Innlevert 3. januar 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 15. januar 2018 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«14.11.17 vedtok Stortinget følgende: Stortinget ber Regjeringen oppheve G1-02/2017 - Instruks om praktisering av utlendingsloven § 38, jf. utlendingsforskriften § 8-8 - enslige, mindreårige asylsøkere mellom 16 og 18 år som kan henvises til internflukt.

Hvorfor er ikke dette klare og entydige vedtaket gjennomført umiddelbart?»

Svar:

Allerede samme dag som Stortinget fattet sine vedtak, 14. november 2017, instruerte jeg UDI og UNE om å stanse

iverksettelsen av alle deres vedtak som kunne være omfattet av Stortingets vedtak. Dette innebærer at ingen som kan være omfattet av stortingsvedtakene vil bli uttransportert nå. Instruks GI-02/2017 er derfor ikke praktisk relevant for denne gruppens adgang til å oppholde seg lovlig i Norge, og derfor følges her normal prosedyre, som innebærer at instruks først oppheves når de erstattes av nytt regelverk. GI-02/2017 vil altså formelt bortfalle når nytt regelverk er på plass. Oppfølgingen av stortingsvedtakene har svært høy prioritet i departementet, og jeg tar sikte på å presentere innholdet i nytt regelverk om kort tid.

SPØRSMÅL NR. 637

Innlevert 4. januar 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 15. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Har statsråden gitt bestilling til Statens vegvesen om hvilken type møtefri vei som skal bygges på E18 mellom Melleby og Ørje, og hvis ja, når forventer statsråden at veien faktisk er ferdigstilt, slik som beskrevet i Nasjonal Transportplan, altså møtefri fra riksgrensen ved Sverige til E6 ved Vinterbro?»

BEGRUNNELSE:

Oppfølging av spørsmål sendt samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen 12. desember.

Svar:

Det er i Nasjonal Transportplan 2018-2029 lagt opp til anleggsstart for prosjektet E18 Retvet - Vinterbro i første seksårsperiode. Videre er det for strekningen på E18 mellom Ørje og Melleby lagt opp til bygging av midtrekkverk.

Med anleggsstart på prosjektet E18 Retvet - Vinterbro mot slutten av første seksårsperiode, kan det forventes

trafikkåpning for prosjektet i 2026-2027. Som opplyst i mitt svar av 22. desember 2017 på spørsmål nr. 533 fra representanten Myhrvold, jf. vedlegg, ser jeg det som naturlig at Statens vegvesen vurderer gjennomføring av E18 på

strekningen Ørje – Melleby i lys av øvrige utbygginger, slik at sammenhengende, møtefri vei realiseres på en mest mulig helhetlig måte.

SPØRSMÅL NR. 638

Innlevert 4. januar 2018 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 12. januar 2018 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hva var effekten av GNIST- og GLØD-kampanjene når det kommer til rekruttering, status og opptak til lærerutdanningene, fra oppstarten i 2010 til i dag?»

BEGRUNNELSE:

Det er varierende kildemateriale om effektene av GNIST- og GLØD-kampanjen når det kommer til rekruttering, status og opptak for læreryrket. Det er derfor nyttig å få svar på hva departementet mener er konklusjonene som kan trekkes om kampanjegevinstene.

Svar:

GNIST- og GLØD-kampanjene ble iverksatt av regjeringen Stoltenberg II for å bidra til økt rekruttering til utdanningene og økt status til læreryrket. Arbeidet med GLØD og GNIST-kampanjene var koordinert internt i departementet, og i samarbeidet med reklamebyrå og konsulentfirma som hadde oppdraget med begge kampanjene. Kampanjene for rekruttering til skolen (GNIST) og til barnehagene (GLØD) er behandlet hver for seg i det følgende.

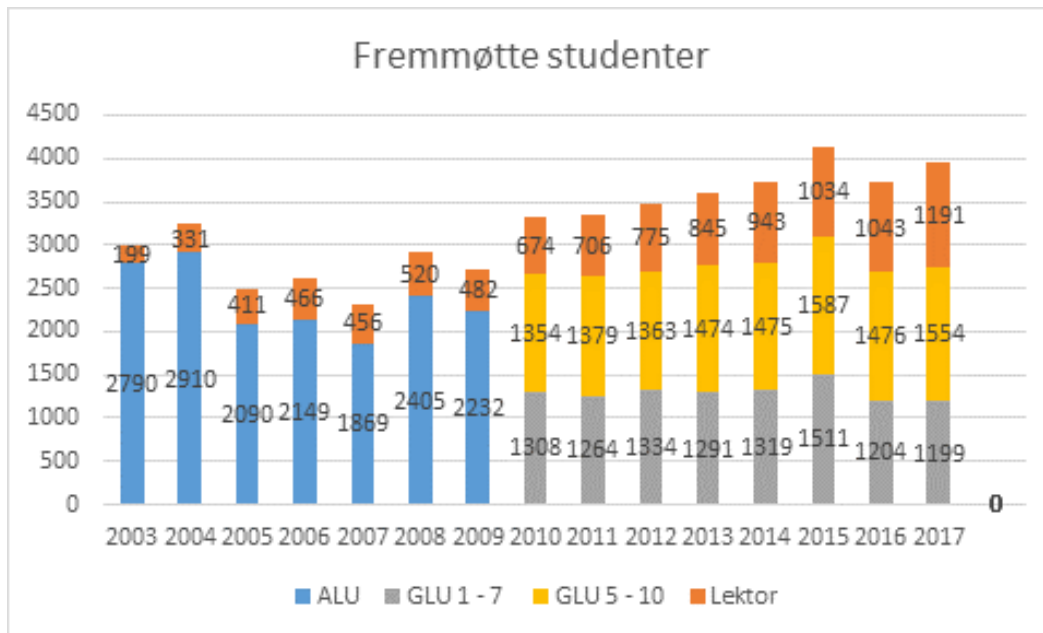
GNIST

GNIST-kampanjen pågikk i perioden 2009-2014. Kampanjen kom i kjølvannet av arbeidet med St. meld. nr.11 (2008-2009) Læreren – rollen og utdanningen, og var en respons på sterk nedgang i søkertallene til allmennlærerutdanningen frem til 2007. Oppstarten av kampanjen var knyttet til innføringen av GLU. Kampanjen besto av informasjonsarbeid/mediearbeid, betalt reklame på ulike plattformer og deltakelse på utdanningsmesser. Aktivitetene var koordinert fra KD i samarbeid med et reklamebyrå og konsulentfirma. Det nasjonale

GNIST-partnerskapet (KS, lærerorganisasjonene, skolelederne, universiteter og høyskoler, lærerstudenter, NHO, LO og statlige utdanningsmyndigheter) var involvert i godkjenningprosesser for de ulike reklameelementene. Et regionalt GNIST-nettverk ble gradvis mer involvert i lokalt arbeid med medieeksponering og deltakelse på utdanningsmesser.

Kampanjen ble tett fulgt gjennom årlige indikatorrapporter. Disse gir oversikt over utviklingen målt med utvalgte indikatorer for den perioden kampanjen pågikk, og det har også i etterkant vært publisert en forenklet versjon av denne statistikken til bruk i GNIST-samarbeidet. Effekten av kampanjen har imidlertid ikke vært lett å isolere fra andre faktorer som for eksempel den generelle utviklingen på arbeidsmarkedet, lønns- og arbeidsvilkår for lærere, den demografiske utviklingen, kulturelle faktorer, etc. Særlig det mye omtalte spørsmålet om læreryrkets status har det vist seg vanskelig å operasjonalisere og måle. Det er også vanskelig å si noe presist om kampanjens effekt på søkningen til ledige lærerstillinger i skolene rundt i Norge. Det nasjonale behovet for rekruttering av lærere beregnes av SSB ved hjelp av fremskrivingsmodeller, men det produseres lite statistikk som kan brukes til å si noe om hvordan sysselsettingssituasjonen for lærere endrer seg fra år til år i de forskjellige delene av landet. Gjennomsnittstall for hele landet er av begrenset verdi når vi vet at lærerangel enkelte steder kan opptre samtidig som det er vanskelig å få jobb andre steder.

Den mest relevante indikatoren å se på for å vurdere effekten av GNIST-kampanjen er etter departementets vurdering utviklingen i opptaket til de lærerutdanningene som er rettet mot skolen, som fremgår av figuren på neste side.

Figur 1 Utviklingen i antall fremmøtte studenter til allmennlærerutdanning (2003 – 2009), grunnskolelærerutdanning (2010 – 2017) og lektorutdanning (2003 – 2017)

Figuren viser en relativt kraftig økning i opptaket til lærerutdanning fra 2007 til 2010, samtidig med oppstarten av kampanjen. Så kom et utflating i økningen. Denne utflatingen var noe av begrunnelsen for å avslutte kampanjen i 2014. Det ble antatt at den effekten en slik kampanje kunne oppnå, var hentet ut. At opptaket har sunket noe i senere år, særlig i 2016, skyldes antakelig en kombinasjon av flere ting, herunder en forventet effekt av strengere opptakskrav. Erfaringer fra tidligere, samt tallene fra 2017, indikerer imidlertid at denne nedgangen trolig vil være forbigående, og at den også kan oppveies av høyere gjennomføringsgrad for bedre kvalifiserte studenter.

I perioden etter GNIST-kampanjen har Kunnskapsdepartementet konsentrert seg om mer langsiktige tiltak for å bedre rekruttering til læreryrket og gjøre yrket mer attraktivt, herunder tiltakene i strategiene Lærerløftet – på lag for kunnskapskolen (GLU master, kompetansekrav for undervisning, lærespesialistordningen, m.m.) og Lærerutdanning 2025 (partnerskap om praksis, FoU-samarbeid, veiledning for nyutdannede, m.m.). I 2017 bevilget departementet 5 millioner kroner til særskilte rekrutteringstiltak for GLU 1-7 i regi av lærerutdanningsinstitusjoner i samarbeid med skoleeiere i deres nærområder. Dette som oppfølging av et anmodningsvedtak fra Stortinget.

Vi har noen utfordringer med rekruttering til lærerutdanningene, men disse overdrives ofte i debatten. For eksempel var det færre ledige studieplasser i det siste opptaket enn det var i mange tidligere år.

Samlet sett mener departementet at det er rimelig å konkludere med at GNIST-kampanjen var medvirkende

til styrket rekruttering til lærerutdanningene for skolen i kampanjeperioden. Hvor sterk effekten av kampanjen var i forhold til andre faktorer, er umulig å si. Slike målproblemer oppstår når man skal forklare en utvikling som påvirkes av mange faktorer og hvor det ikke er praktisk mulig å isolere effekten av et enkelt tiltak.

GLØD

Rekrutteringskampanjen for barnehagelæreryrket Verdens fineste stilling ledig varte i tre år fra 2012-2014. Som GNIST-kampanjen besto Verdens fineste stilling ledig av informasjonsarbeid/mediearbeid, betalt reklame på ulike plattformer og deltakelse på utdanningsmesser. En referansegruppe med alle sentrale aktører var knyttet til kampanjen.

Et viktig element i GLØD-prosjektet var etablering av regionale GLØD-nettverk, som gradvis skulle overta ansvaret for rekrutteringsarbeidet etter at den nasjonale kampanjen ble faset ut.

Kampanjen ble evaluert internt hvert år etter kampanjeslutt. Evalueringen dannet grunnlaget for utviklingen av kampanjen året etter.

En indikator som kan si noe betydningen av kampanjen er tall på førstevalgssøkere til utdanningen:

Tall for førstevalgssøkere til barnehagelærerutdanningen fra 2011 (året før kampanjen startet) til i dag (april-tall):

2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	
3050	3721	3057	3220	3215	3330	3589	

I løpet av kampanjeperioden økte antall førstevalgsøkere med 5,6 prosent, en beskjeden økning i forhold til den totale økningen til høyere utdanning i samme periode (10,4 prosent). Det første året etter avsluttet kampanje var antall førstevalgssøkere stabilt, mens det har vært en økning de to siste årene.

Det er vanskelig å isolere effekten av kampanjen, og det er mange flere faktorer som virker inn på valg av utdanning og statusen til yrket. I tillegg er statusheving et langsiktig arbeid, som tar tid. Til tross for en beskjeden økning i antall førstevalgssøkere i kampanjeperioden, er

likevel grunn til å tro at kampanjen har bidratt positivt til økt oppmerksomhet om utdanningen og yrket. PR-arbeidet har bidratt til mer positiv omtale av utdanningen og yrket, og de årlige medieanalysene i kampanjeperioden viste en signifikant økning i antall positive oppslag. Dette kan ha bidratt til et mer positivt bilde av utdanningen og yrket, noe som igjen påvirker omdømmet. De siste årenes økning i antall førstevalgssøkere kan være en indikasjon på at det regionale rekrutteringsarbeidet nå fungerer godt.

SPØRSMÅL NR. 639

Innlevert 4. januar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 22. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden gripe inn og sikre ei snarleg løysing for dei nærmare 200 ungdommane som ikkje får norsk godkjenning av sin psykologiutdanning i Ungarn ved ELTE- universitetet?»

GRUNNGJEVING:

Eit halvt år er gått sidan eit samla storting ba regjeringa finne ei løysing for nærare 200 ungdommar som helsemyndigheitene nektar å godkjenne utdanninga til. Det gjeld ungdommar som vel å reise til Ungarn og ELTE-universitetet. Helsedirektoratet har konkludert med at Ungarn-studentane treng 2,5 års lang ekstraputdanning for å kunne fungere som psykologar i Norge. 15. desember vedtok Statens helsepersonellnemnd at norske psykologikandidatar frå ELTE i Ungarn ikkje fyller vilkåra for autorisasjon eller lisens etter helsepersonellova. Dei legg til grunn i vedtaket at masterutdanninga i psykologi i Ungarn ikkje kan samanliknast med det yrket ein norsk autorisert psykolog kan utøve. Per Andreas Bjørgan, advokat og EØS- ekspert, er sterkt ueinig i konklusjonen til Statens Helsepersonellnemnd (jf. artikkel i Dagbladet, januar 2018), som brukar som grunnleggande premiss for å avvi-

se ei godkjenning av utdanninga, at studentane ikkje har nokon rettar etter EØS- reglane. Med det legg ein til grunn at utdanninga til klinisk psykolog i Ungarn er ei utdanning til eit heilt anna yrke enn klinisk psykolog i Norge.

Spørsmålsstillar meiner det er grunn til å gå kritisk inn i denne premissen som både Helsedirektoratet og Statens helsepersonellnemnd legg til grunn for sitt avslag, og forventar at statsråden og helse- og omsorgsdepartementet føl opp dette snarast mogleg.

Svar:

Jeg har stor forståelse for at kandidatene med masterutdanning i psykologi fra ELTE-universitetet er i en utfordrende situasjon, og må oppleve at den lange tiden det har tatt å få behandlet og avklart søknader og klager er frustrerende. Det er viktig at disse kandidatene får en avklaring på sin situasjon.

Helse- og omsorgsdepartementet følger for tiden opp vedtak 770 fra KUF-komiteens behandling av Meld. St. 16 (2016-2017). Vedtaket lyder:

”Stortinget ber regjeringen foreta en vurdering av mulige kompenserende tiltak som kan bidra til at studenter som har avsluttet profesjonsstudier i utlandet, men som ikke får autorisasjon i Norge som følge av endret praksis i Helsedirektoratet

etter at de har påbegynt studiet ved den aktuelle utdanningsinstitusjonen, kan oppnå autorisasjon i Norge.”

Departementet har i tråd med vedtaket bedt Helse- og omsorgsdepartementet om å vurdere ulike mulige tiltak som kan bidra til at aktuelle kandidater med utdanning fra ELTE kan komplettere sin eksisterende utdanning og på den måten kvalifisere til godkjenning som psykolog i Norge. Direktoratet overleverte sine vurderinger 5. desember 2017, og Helse- og omsorgsdepartementet, i samarbeid med Kunnskapsdepartementet, vurderer for tiden om det er mulig å iverksette kompletterende tiltak for denne gruppen. Det er på nåværende tidspunkt ikke mulig å forskuttere når denne vurderingen vil være ferdig.

I begrunnelsen til spørsmålet stiller representanten Toppe seg kritisk til premissene som hhv. direktoratet og Statens helsepersonellnemnd har lagt til grunn når de har behandlet søknader og klager fra ELTE-utdannede. Departementet har ikke vurdert og skal ikke vurdere enkeltsøknader eller enkeltklager i denne saken, men er kjent med premissene som ligger til grunn for avslagene.

Det gjøres oppmerksom på at avslagene ikke innebærer at det blir reist tvil om at søkerens utdanning fra ELTE også er rettet mot klinisk arbeid. Avslagene er imidlertid basert på at de ELTE-utdannede søkerne blir vurdert å ikke være ferdig utdannet som kliniske psykologer, verken etter norske eller ungarske regler. Deres utdanning anerkjennes, men det er nødvendig med ytterligere teo-

retisk og praktisk utdanning for at de skal kunne bli tilstrekkelig kvalifisert for å kunne bruke tittelen psykolog i Norge.

I Norge stilles høye krav til teoretisk utdanning, klinisk teori og ferdighetsopplæring og praksis for å kunne bruke tittelen psykolog. Yrkesutøvelsen til psykologer i Norge omfatter utredning, diagnostikk og behandling av psykiske lidelser. Psykologer har et selvstendig og direkte ansvar for pasienter. Yrkesrollen innebærer også risiko i forhold til skadepotensiale. Andre land kan ha organisert og innrettet sine utdanninger i psykologi annerledes, og kartlegginger av psykologyrkene i EØS-området utført av EU-kommisjonen har konkludert med at det er store ulikheter mellom landene.

Avslagene fra direktoratet og nemnda viser at to instanser på selvstendig grunnlag har kommet til at utdanningene til kandidatene med masterutdanning i psykologi fra ELTE har store mangler sammenlignet med de norske utdanningene som ligger til grunn for å bli godkjent som psykolog i Norge. Begge instanser har kommet til disse konklusjonene etter å ha blitt forelagt innsigelser fra ulike aktører.

Av hensyn til pasientsikkerheten, kvalitet og forsvarlighet i tjenestetilbudet, og forutsigbarheten både for pasientene og allmennhetens tillit til at psykologer har de nødvendige kvalifikasjoner, kan ikke norske godkjenningsmyndigheter gi godkjenning som psykolog til søkere med utilstrekkelige kvalifikasjoner.

SPØRSMÅL NR. 640

Innlevert 4. januar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 11. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for ei ny vurdering av kontorstruktur i Helfo, som ikkje legg opp til ei sterk sentralisering av kontorstruktur, slik at stortingets fleirtalsmerknad i Innst.11 S (2017-2018), Prop.1 S (2017-2018) vert følgt opp?»

GRUNNGJEVING:

I helse- og omsorgskomiteens innstilling til statsbudsjett for 2018, viste komiteens fleirtal til at Helfo, på oppdrag frå Helse- og omsorgsdepartementet, har utarbeida ein anbefaling om ny kontorstruktur, I anbefalinga vert desse kontora føreslått lagt ned: Kirkenes, Lenvik, Harstad, Beiarn, Nærøy, Verdal, Gloppen, Ber-

gen, Voss, Kristiansand, Risør, Kongsberg, Eidsvoll, Vågå og Oslo. Kontora i Mo i Rana, Ørsta, Sola, Tønsberg og Fredrikstad vert vidareført. Det same gjeld Orkdal og Brumunddal men desse skal vurderast på nytt i 2020. Fleirtallet meiner at dette er viktige statlege arbeidsplassar som ikkje må sentraliserast, lyder det i merknaden frå fleirtalet.

Forslaget om å ikkje gå vidare med Helfos anbefaling om ny kontorstruktur, fekk ikkje fleirtal.

Slik innstillinga må lesas, er det like fullt eit fleirtal i Stortinget som peikar på at desse viktige statlege arbeidsplassane ikkje må sentraliserast. Denne fleirtalsmerknaden må regjeringa forholde seg til. Sjølv om også Oslo-kontoret er føreslått nedlagt, er det like fullt ei sentralisering når ein vil gå i frå 22 kontor til 5 eller 7.

Svar:

Den 20. desember oversendte Helsedirektoratet sin tilråding til Helse- og omsorgsdepartementet om oppfølging av Helfo sin utredningsrapport om fremtidig kontorstruktur.

Dagens kontorstruktur er primært et resultat av historien som en del av trygdeetaten. Helfo sin vurdering er at strukturen ikke er egnet for å utvikle gode og effektive tjenester for fremtiden.

Helfo har i sin utredning vurdert 4 alternative løsningsforslag opp mot kriteriene for valg av ny kontorstruktur og i forhold til fremtidig risiko. Kriteriene for valg av kontorstruktur er:

- Sikre rett kompetanse
- Effektiv ressursutnyttelse
- Sikre omstillings- og utviklingsdyktighet
- Ivareta formålet om regional fordeling av statlige arbeidsplasser

Helsedirektoratet støtter Helfo sitt forslag til 5 kontorsteder: Mo i Rana, Ørsta, Sola, Tønsberg og Fredrikstad. For å sikre gjennomføring og håndtere risiko på legemiddelområdet anbefaler Helsedirektoratet at kontorene i Brumunddal og Orkdal opprettholdes i en omstillingsperiode på inntil 3 år.

Helsedirektoratets vurdering er at størst risiko er knyttet til 0-alternativet. Fortsatt drift på 22 kontorsteder og 25 lokasjoner er ikke en fremtidsrettet struktur som legger til rette for effektiv drift og kvalitativt gode tjenester til brukerne.

Fremtidig kontorstruktur skal godkjennes av regjeringen. Statlige retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser legges til grunn for vurderingene. Helse- og omsorgskomiteens innstilling til statsbudsjettet for 2018 vil inngå i vurderingen av fremtidig kontorstruktur. Som stortingsrepresentant Kjersti Toppe selv trekker frem fikk ikke forslaget om ikke å gå videre med Helfos anbefaling om ny kontorstruktur flertall.

SPØRSMÅL NR. 641

Innlevert 4. januar 2018 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 16. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Flyambulansetjenesten i Norge er absolutt samfunnskritisk infrastruktur. 01.07.19 blir det et operatørskifte fra Selskapet Lufttransport til Babcock Scandinavian Air Ambulance AB.

Vil statsråden ta initiativ til at operatørskiftet innen flyambulansetjenesten løses ved hjelp av en selskapsoverdragelse slik Norsk Flygerforbund har tatt til orde for?»

BEGRUNNELSE:

Babcock Scandinavian Air Ambulance AB har vunnet anbudet om flyambulansetjenesten fra 01.07.19. Selskapet Lufttransport mister dermed kontrakten med Helseforetaket Luftambulansetjenesten.

Dette har skapt stor uro i Norsk Flygerforbund og blant de pilotene som i dag arbeider i flyambulansetjenesten. Forbundet mener at overgangen fra Selskapet Lufttransport til Babcock må løses med en selskapsoverdragelse.

Den viktigste grunnen til at en selskapsoverdragelse er den klokkeste måten å løse dette på, er at det er stort un-

derskudd på piloter i det europeiske markedet. I en situasjon hvor Lufttransports piloter må søke jobb i Babcock er det fare for at flere kan søke seg bort fra flyambulansetjenesten fordi de trolig får dårligere lønns- og arbeidsvilkår enn de har nå.

Babcock mener å kunne drive tjenesten 300 millioner billigere i seks år, og det er vanskelig å se for seg at dette skal kunne skje uten at det får konsekvenser for de ansattes lønns- og arbeidsvilkår.

Leder Yngve Carlsen i Flygerforbundet beskriver i Fri fagbevegelse 27.11.2017 flyambulansetjenesten som «kritisk for bosettingsmønsteret vi har i Norge». Han sier videre: «- Per i dag er svært mange på utkikk etter nye jobber, og andre jobber er det flust av for tiden. Det er nemlig en betydelig pilotmangel i Europa i dag og derfor veldig mange jobber tilgjengelig. Hvis man samtidig skal gå inn i en ny tjeneste der man har vunnet på en mye lavere pris, blir det problematisk å finne piloter til denne prisen, når det samtidig rekrutteres over hele Europa. Selskapet har heller ingen erfaring med så krevende flyoperasjoner som kreves i dette området. Det er helt spesielle krav til flygerne som flyr denne tjenesten, både i form av erfaring i

området og til å fly på så korte baner. Det vi kan risikere er at pilotene forsvinner allerede før det svenske selskapet overtar. Da vil denne samfunnskritiske tjenesten bryte sammen på et langt tidligere tidspunkt enn 1. juli 2019 når de skal overta [...].

Svar:

Avtalen mellom det svenske selskapet Babcock Scandinavian Air Ambulance AB (BSAA) og Luftambulansetjenesten HF ble inngått sommeren 2017, og oppstart er satt til 1. juli 2019. Planen er å overføre kontrakten til et nytt norsk selskap før oppstart.

Ved vurderingen av tilbudet fra BSAA har Luftambulansen HF bedt om informasjon om rekrutteringen av piloter til den norske virksomheten, og de har etter de opplysningene jeg har mottatt, vurdert deres planer som realistiske.

Når en kontrakt inngås basert på en utlyst anskaffelseskonkurranse, så må både tilbyderer og kjøperen gjøre seg opp en mening om hvordan prissetting og risiko skal veies opp mot hverandre. I denne konkrete saken innebærer det blant annet en vurdering av om overføringen av driften fra Lufttransport AS til BSAA kan medføre en virksomhets-overdragelse i arbeidsmiljølovens forstand, og eventuelt konsekvenser av dette. Tilbyderen må også

vurdere hvor krevende det vil være å rekruttere de pilotene som trengs for å yte de tjenestene avtalen omfatter. Den samme vurderingen har for øvrig alle tilbyderne måttet foreta. BSAA har satt søknadsfrist for de aktuelle pilotstillingene til 15. januar 2018. Det er derfor uklart hva som blir utfallet av denne rekrutteringsprosessen.

Jeg har fått opplyst fra Samferdselsdepartementet at Luftfartstilsynet har bekreftet at arbeidet med å etablere et nytt norsk datterselskap av Babcock er i gang. Dette selskapet skal ha norske tillatelser og være underlagt norsk flysikkerhetstilsyn. Etter det jeg forstår ser tilsynet ikke avgjørende hinder for at selskapet skal kunne innfri vilkårene for å få de aktuelle tillatelsene. Tillatelsene etter luftfartsloven omfatter ikke at det tas stilling til hele rekrutteringspolitikken til selskapet, men det foretas en vurdering av at virksomheten kan drives sikkert.

Babcock Scandinavian Air Ambulance AB (som altså vil eie det nystiftede norske selskapet), Lufttransport AS og Luftambulansetjenesten HF er alle selvstendige virksomheter. Disse aktørene er nå i en dialog. Det er min oppfatning at man bør være forsiktig med å gripe inn i en forhandlingspreget situasjon. Dette er opplagt en samfunnskritisk tjeneste som må planlegges godt, og det er grunn til å minne om at det fortsatt er mer enn 17 måneder til oppstart av kontrakten.

SPØRSMÅL NR. 642

Innlevert 4. januar 2018 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 15. januar 2018 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Viser til Dokument nr. 15:1635 (2015-2016). Høsten 2015 vedtok et enstemmig Storting at regjeringen skulle utrede mulighet for å gi oppholdstillatelse til mennesker det er sannsynliggjort at er ofre for menneskehandel.

Hva er status for dette arbeidet og når vil endringene være på plass, og hva er status for de ulike tiltakene som regjeringen fremmet i handlingsplanen mot menneskehandel?»

BEGRUNNELSE:

Da Stortinget behandlet forslaget uttalte en enstemmig Justiskomite følgende:

"Komiteen viser til at menneskehandelsaker er komplekse saker og kan være vanskelig for politiet å etterforske fordi bakmenn ofte oppholder seg i andre land og med mange ledd fra

offeret. Innvilgelse av permanent oppholdstillatelse for ofre for menneskehandel er knyttet til at det er tatt strafferettslige skritt mot bakmenn. Vilkaet er at offeret avgir vitneforklaring som fornærmet i en rettssak om menneskehandel. På grunn av stor frykt for represalier fra bakmenn, mot seg selv eller sin familie, velger mange ofre ikke å anmelde saken. Etter komiteens mening er det avgjørende for å bekjempe menneskehandel at gjerningspersoner blir straffedømt.

Risikoen for bakmenn må økes. Det er derfor etter komiteens mening nødvendig å utrede nærmere om oppholdstillatelsen bør knyttes til andre momenter enn selve straffeforfølgelsen av bakmenn. Personer som det er sannsynliggjort er ofre for menneskehandel bør få permanent oppholdstillatelse, for å sikre at de ikke blir uttransportert til bakmenn og blir utnyttet videre til menneskehandel i andre land. Rettssikkerheten til det enkelte offer må ivaretas på en bedre måte."

Svar:

Menneskehandel er vår tids slaveri og et komplekst fenomen uten enkle løsninger. Regjeringen har i sin handlingsplan mot menneskehandel fremhevet at arbeidet mot menneskehandel må styrkes og gjennomføres på bred front, både nasjonalt og internasjonalt. Antatte ofre for menneskehandel kan få en begrenset oppholdstillatelse (refleksjonsperiode), slik at de får en mulighet til å komme seg ut av en tvangssituasjon og å vurdere om forholdet skal anmeldes. Ofre for menneskehandel med behov for beskyttelse har rett til asyl i Norge. Dersom søkeren ikke fyller vilkårene for en slik tillatelse, skal det vurderes oppholdstillatelse på bakgrunn av sterke menneskelige hensyn, også i saker hvor det ikke er aktuelt med strafforfølgelse av bakmenn.

Regelverket for oppholdstillatelse til ofre for menneskehandel ble nærmere vurdert av Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med utarbeidelsen av regjeringens handlingsplan mot menneskehandel, som ble lagt frem 1. desember 2016. Regjeringen konkluderte med at gjeldende regelverk ivaretar ofre for menneskehandel på en god måte, og at det ikke er behov for å gjøre endringer i regelverket om oppholdstillatelse på grunn av behov for beskyttelse eller ordinær oppholdstillatelse av sterke menneskelige hensyn til ofre for menneskehandel. Stortinget ble orientert om regjeringens vurdering i Prop.

1 S (2017–2018) for Justis- og beredskapsdepartementet. Regjeringen opplyste videre at anmodningsvedtak nr. 123 av 7. desember 2015 anses fulgt opp i tiltak nr. 2 og nr. 3 i regjeringens handlingsplan mot menneskehandel. Disse tiltakene innebærer at regjeringen vil tydeliggjøre refleksjonsperioden og hindre misbruk av ordningen, sikre effektiv saksbehandling og kontinuitet i oppfølging av ofre, samt tydeliggjøre reglene for oppholdstillatelse til ofre for menneskehandel. Jeg har merket meg at komiteens flertall i Innst. 16 S (2017-2018) mener at en utredning i samsvar med anmodningsvedtak nr. 123 ikke er gjort, på tross av at det er utarbeidet en ny handlingsplan, og at det bes om at vedtaket følges opp i tråd med ordlyden og intensjonen. Flertallets merknader vil bli lagt til grunn i den videre oppfølgingen av anmodningsvedtaket. Oppfølging av handlingsplanens tiltak på utlendingsfeltet er påbegynt. Justis- og beredskapsdepartementet avventer imidlertid et prosjekt iverksatt våren 2017. Prosjektet har tre hovedmål: Sikre en verdig behandling av ofre for menneskehandel, legge til rette for en effektiv forvaltning, samt straffeforfølge flere menneskehandlere. Det er gjennomført en rekke arbeidsmøter, der også representanter for utlendingsforvaltningen har deltatt. Prosjektet skal ferdigstilles innen utgangen av januar 2018, og det vil kunne gi nyttig kunnskap til videre oppfølging av handlingsplanens tiltak.

SPØRSMÅL NR. 643

Innlevert 4. januar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 16. januar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til utarbeidelse og publisering av detaljerte analyser av omfang og utvikling i grensehandel, herunder grensehandel med næringsmidler, grensehandel med andre varer, e-grensehandel og illegal grensehandel, tilsvarende de analyser som skatteministeriet i Danmark jevnlig publiserer?»

BEGRUNNELSE:

Det danske skatteministeriet har jevnlig siden år 2000 utarbeidet og publisert detaljerte analyser av omfang og utvikling i grensehandel. I den 34-siders rapporten "Status for grensehandel 2017" belyses "noen av de mest grunnleggende utviklingstrekkene og karakteristika ved danskernes grensehandel." Rapporten inneholder konklusjoner bl.a. knyttet til grensehandel med næringsmidler, grensehandel med andre varer, e-grensehandel og illegal grensehandel."

Grensehandelen til Norge har vært sterkt økende siste år. Ifølge tall fra Statistisk sentralbyrå, publisert 7. desember 2017, har nordmenn de siste tolv månedene brukt 15,8 milliarder kroner på grensehandel, en økning på 3 milliarder. Samtidig inneholder den statistikk som SSB publiserer vesentlige begrensninger. I svar fra helse- og omsorgsministeren av 11.12.2017 på spørsmål fra undertegnede, dokument nr. 15:435 (2017-2018), vises det til at SSBs forbruksundersøkelser gir informasjon om hva norske husholdninger kjøper av matvarer i en gitt periode, men at disse dataene ikke inkluderer grensehandel og netthandel. Videre sies det i svaret at:

”SSB arbeider for å utvikle og forbedre metodikken for å registrere grensehandel og internetthandel på et nivå som kan identifisere ulike matvaregrupper.”

I finansministerens svar av 13. desember 2017 på spørsmål fra undertegnede, Dokument nr. 15:440 (2017-2018), fremkommer at departementet ikke har oversikt over omfanget av netthandel under grensen for avgiftsfri import:

”Varesendinger med verdi under 350 kroner (inkl. frakt- og forsikringskostnader) som sendes til mottaker i Norge, er fritatt for merverdiavgift og eventuelle andre avgifter eller toll. Disse varene er også fritatt fra plikten til å deklare forsendelsen. Dette innebærer at forsendelser med verdi under 350 kroner ikke registreres. Departementet har av den grunn ikke anslag på omfanget av netthandel av sjokolade- og sukkervarer eller alkoholfrie drikkevarer.”

I svar på budsjettspørsmål nr. 92 fra Sp av 13. oktober 2017, fremkommer at departementet ikke har anslag på mengden av innsmuglede varer av øl, vin, sprit eller narkotika og at det derfor ”ikke [er] mulig å verken fastslå eller beregne andelen av totalvolumene Tolletaten beslaglegger.” Tall fra Tolletaten, gjengitt av VG 5. oktober 2017 viser imidlertid at beslaget av øl er tidoblet på 16 år. Bryggeri- og drikkevareforeningen mener dette bare er toppen av isfjellet og at 90–95 pst. av smuglerølet kommer uhindret inn i Norge.

Svar:

Her i landet har vi informasjon fra ulike kilder som kan bidra til å belyse omfanget av grensehandel, netthandel, tax free og uregistrert forbruk.

Den viktigste kilden for grensehandel er undersøkelsen som Statistisk sentralbyrå gjennomfører om nordmenns grensehandel i kroner per kvartal. Undersøkelsen viser ikke grensehandel fordelt på enkelte varegrupper. Sist gang SSB publiserte tall for grensehandel fordelt på utvalgte varegrupper, var i 2011.

Modellen KONSUM-G ble opprinnelig laget for arbeidet i Grensehandelsutvalget (NOU 2003:17). Modellen har siden blitt videreutviklet, og Statistisk sentralbyrå oppdaterer modellen hver høst i forbindelse med Finansdepartementets beregninger. Modellen beskriver effekter på skatteinntektene av å gjøre endringer i avgiftene på grensehandelsutsatte varer, som alkohol og tobakksvarer. Som forutsetninger i modellen er det blant annet gjort antagelser om nordmenns grensehandel av matvarer, alkohol og tobakksvarer, målt i kroner. Disse tallene er beheftet med betydelig usikkerhet.

Folkehelseinstituttet gir anslag på nordmenns forbruk av sigaretter og snus (i volum) som kommer fra uregistrerte forsyningskilder, dvs. grensehandel, tax free og smugling. Også bransjeorganisasjonen Tobakkindustriens Felleskontor gjennomfører en årlig undersøkelse hvor de anslår omfanget av sigaretter i Norge som kommer fra uregistrerte kilder. Tobakkindustriens metode er å pluk-

ke 5 000 tomme sigarettpakker fra gater og avfallsdunker i forskjellige norske byer, for så å undersøke hvor pakkene kommer fra.

Videre gir Folkehelseinstituttet statistikk for omsetningen av tax free-varer på norske lufthavner. Tallene er brutt ned på øl, vin, hetvin, brennevin, sigaretter, røyketobakk og snus. Tax free-omsetningen av sjokolade, sukkervarer, parfyme mv., oppgis ikke.

Det er flere kilder som kan belyse utviklingen i netthandel fra utlandet. Hovedorganisasjonen Virke gjennomfører en kvartalsvis utvalgsundersøkelse (Virke e-Handelsrapport). Undersøkelsen anslår nordmenns kjøp av forskjellige varer og tjenester fra norske- og utenlandske nettbutikker. Betaling over nettet med norske bankkort kan være en annen kilde netthandel fra utlandet. Videre har Tolldirektoratet oversikt over deklarerert merverdiavgift, særavgifter og toll, som følge av postimport av varer fra utlandet med verdi over 350 kroner (inkludert frakt- og forsikringskostnader).

Som representanten Gjelsvik viser til, er varesendinger med verdi under 350 kroner (inkl. frakt- og forsikringskostnader) til mottaker i Norge fritatt for merverdiavgift og eventuelle andre avgifter eller toll. Disse varene registreres ikke. Departementet har av den grunn ikke anslag på omfanget av netthandel av varer med lav verdi fra utenlandske nettbutikker. Departementet er heller ikke kjent med andre gode anslaget på omfanget av denne handelen. Jeg er imidlertid enig i at dette er et område hvor det vil være interessant å få mer kunnskap. Departementet vil derfor undersøke nærmere om det kan finnes kilder som er egnet til å belyse omfanget av netthandelen av varer med verdi under 350 kroner.

SPØRSMÅL NR. 644**Innlevert 5. januar 2018 av stortingsrepresentant Ulf Leirstein****Besvart 11. januar 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Mener kommunalministeren at vedtaket i fellesnemnda for Viken fylkeskommune om å bygge nye administrasjonsbygg, fremfor å benytte de eksisterende bygg, er i tråd med Stortingets klare føring om å redusere kostnader til administrasjon og politikere?»

BEGRUNNELSE:

Østfold fylkesting gjorde et vedtak om at man ønsket en tredeling av administrasjonen, og at man da ønsket å benytte de eksisterende administrasjonsstedene og heller bruke penger på skolebygg. Men de to andre fylkene har gjort vedtak om å ha hovedsetet på Lysaker i Bærum og en enhet i Nedre Glomma. Dermed vil den nye Viken fylkeskommune bruke store ressurser til å etablere nye kontorbygg for sin administrasjon.

Stortingets flertall har vært helt tydelig på, både i den inngåtte avtalen om regionreformen, og i Stortingets behandling at kostnader til administrasjon og politikere skal reduseres og man skal få en effektiviseringsgevinst.

Hvordan harmonerer det man nå gjennomfører i Viken med Stortingets klare forutsetning.

Svar:

De fylkeskommunene som skal slå seg sammen er nå inne i viktige og krevende forhandlinger om hvordan den nye fylkeskommunen skal se ut. Blant annet gjelder dette plassering og fordeling av arbeidsplasser, som skal sikre en balansert utvikling i det nye fylket. Det er fylkeskommunenes ansvar å vurdere både kostnader og gevinster ved de valgene de tar, og at de sikrer gjennomføring innenfor forsvarlige rammer.

Å redusere antallet fylker fra 19 til 11, vil redusere administrasjonsutgiftene. I Prop 84. S (2016–2017) ble de administrative innsparingene forsiktig beregnet til 340 mill. kroner (2015-tall). Fylkeskommunene utenom Oslo brukte om lag 3 milliarder kroner totalt til formålet i 2015. De innsparte ressursene kan brukes til å styrke tjenestetilbudet til innbyggerne.

SPØRSMÅL NR. 645**Innlevert 4. januar 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 11. januar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Vårt Land har 4. januar 2018 en artikkel om manglende bistand og veiledning fra Nav-kontorene til sine brukere. I artikkelen vises det spesielt til behovene til dem som ikke behersker digitale tjenester, eller som har språkproblemer.

Hvilke tiltak har statsråden iverksatt, ev. planlagt å iverksette, for å forsikre seg om at Nav oppfyller forvaltningslovens og folketrygdlovens bestemmelser om veiledningsplikten overfor brukerne av etatens tjenester?»

BEGRUNNELSE:

I tildelingsbrevet for 2017 står det eksplisitt under avsnitt 3.5 Brukeropplevelser at Arbeids- og velferdsetaten

skal arbeide for å bedre brukernes møte med forvaltningen, og at det også skal omfatte personlig oppmøte på Nav-kontoret. Det står videre at informasjon og veiledning skal være korrekt, ha et klart språk og i størst mulig grad tilpasses brukernes forutsetninger og behov. Dersom det stemmer at Nav-kontor henviser brukere til frivillige organisasjoner, som f.eks. Caritas, for at de skal ivareta Navs veiledningsplikt, er det etter undertegnede mening ingen god måte å ivareta forvaltningens veiledningsplikt på. Mangelfull veiledning til Navs brukere er også et tema som er tatt opp av Sivilombudsmannen ved flere anledninger, blant annet i sak 2016/689: Navs veiledningsplikt overfor brukere med særskilte kommunikasjonsbehov. Både sansetap og språkproblemer var viktige elementer i det Sivilombudsmannen la vekt på i denne saken. Videre

vises til Stortingets behandling av Meld. St. 33 (2015-2016) Nav i en ny tid. I Innst. 49 S (2016-2017) ble det blant annet vist til at en enstemmig komité i forbindelse med innføring av Nav-reformen vektla at førstelinjetjenesten skal være et sted der folk reelt opplever å få den veiledning og bistand de har behov for. Det vises også til Stortingets behandling av Prop 67 S (2015-2016) Oppstart av Prosjekt 2 i modernisering av IKT i Arbeids- og velferdsetaten, der en enstemmig komité i Innst. 291 S (2015-2016) understreker at departementet må påse at Nav-kontorene i hver kommune har nødvendig tid og personell til å bistå folk som trenger praktisk hjelp med utfylling av søknader for å få sine rettmessige ytelser.

Svar:

Som representanten Christoffersen viser til, er det både i Meld. St. 33 (2015-2016) – "NAV i en ny tid" og i tildelingsbrevet for 2017 til Arbeids- og velferdsetaten understreket at etaten skal arbeide for at forvaltningen skal gi brukerne tilgjengelige og gode tjenester tilpasset den enkeltes behov.

I meldingen, som et bredt flertall i Stortinget sluttet seg til, framgår det at et sentralt mål med Arbeids- og velferdsdirektoratets kanalstrategi er å bidra til bedre og mer tilgjengelige tjenester for brukerne, slik at NAV-kontoret skal kunne avsette mer tid til de brukerne som trenger det mest. Stadig bedre tilrettelagt informasjon og selvbetjeningsløsninger på nav.no gjør det mulig å finne informasjon og veiledning om rettigheter og stønader, søke om ytelser eller sende inn oppdatert informasjon i egen sak. Dette kan i stadig økende gjøres digitalt på nav.no, uten at brukerne må forholde seg til åpningstider. En stor og økende andel av etatens brukere faller i denne kategorien.

Enkelte brukere har ikke digital kompetanse eller de trenger mer bistand på forskjellig måte. Ved oppmøte på NAV-kontoret skal derfor veileder ifølge Arbeids- og velferdsetatens egne retningslinjer vurdere brukerens behov for veiledning og hvordan veiledningen best kan ivaretas. Vurderingen skal skje på bakgrunn av sakens karakter og den kjennskap NAV-kontoret har til brukerens muligheter til å ivareta sine interesser i hvert enkelt tilfelle.

Ytelsesregelverket er omfattende og komplisert. Et viktig utgangspunkt for forbedrings-arbeidet i Arbeids- og velferdsetaten har vært at brukerne skal få riktig informasjon om statlige ytelser så raskt som mulig. I tråd med kanalstrategien som er beskrevet i stortings-meldingen, har etaten derfor spesialisert ytelsesforvaltningen. Det betyr blant annet at informasjonen om statlige ytelser som hovedregel skal gis ved NAV kontaktsenter dersom brukeren ikke kan finne tilstrekkelig informasjon og hjelp på nav.no. Da blir brukerne i størst mulig grad hjulpet raskt og med høy kompetanse på de spørsmål de måtte ha knyttet til alle de 50 statlige ytelsene Arbeids- og velferdsetaten forvalter.

Dersom dette viser seg å ikke være tilstrekkelig, kan den enkelte be om et planlagt møte ved NAV-kontoret. For råd og veiledning, herunder ved individuelle vurderinger om økonomisk stønad, vil det være mest hensiktsmessig med en timeavtale slik at både bruker og veileder kan være forberedt og ha mulighet til å sette av tilstrekkelig tid. Dersom det gjelder arbeidsrettede ytelser med aktivitetsplikt og oppfølging mot arbeid, er dette en helt sentral del av NAV-kontorenes kompetanse.

I tilfeller der bruker ikke er digital, trenger tolk, er i krise eller på annen måte ikke er stand til selv å samhandle med kontaktsenteret, skal NAV-veileder hjelpe bruker slik at bruker får rett informasjon og praktisk hjelp etter behov. Arbeids- og velferdsetaten har etablert egne rutiner for brukere som trenger slik ekstra bistand fra NAV-kontoret.

Ved behov for tolketjenester skal NAV-kontoret gjøre dette tilgjengelig for brukeren i samhandlingen med kontaktsenteret. Ved de fleste NAV-kontor vil tilgangen på tolk være over telefon, slik som det også var tidligere. Jeg er imidlertid kjent med at Arbeids- og velferdsetaten arbeider med å forbedre ordningen med tolk og trolig vil det etter hvert være mulig å bruke video/bilde i slike sammenhenger.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har forsikret meg om at etatens retningslinjer er klare på at NAV-kontoret ikke skal avvise, gi mangelfull veiledning eller henvise den enkelte bruker til frivillige organisasjoner. Direktoratet mener at de foreliggende retningslinjene om praksis for veiledning i møtene med brukerne oppfyller kravene i lov- og regelverk. Selv om også direktoratet er kjent med eksempler på at disse retningslinjene ikke alltid har blitt fulgt til punkt og prikke i alle saker, er deres klare utgangspunkt at de som oppsøker NAV-kontoret skal få best mulig hjelp til å løse sitt konkrete behov. De som trenger mest bistand og tettere oppfølging fra arbeids- og velferdsforvaltningen, skal få bedre tilgang til NAV-veiledernes tid og kompetanse.

Arbeids- og velferdsforvaltningen har aldri hatt mer tilgjengelige tjenester enn nå. De aller fleste av oss kan få svar på det meste på et godt tilrettelagt nav.no eller over telefon, uten å måtte oppsøke et kontor. Det betyr også at NAV-kontoret kan få tid og anledning til å hjelpe de som har særskilte behov, trenger tett oppfølging og de som ikke har digital kompetanse.

SPØRSMÅL NR. 646**Innlevert 5. januar 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes****Besvart 15. januar 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Hvordan vil en oljepris på USD 30 per fat f.o.m. 2020 og fremover påvirke investeringstakten på sokkelen?»

Svar:

Operatørene rapporterer årlig oppdaterte data for sine felt og funn. Innrapporteringen er basert på kunnskapen på innrapporteringstidspunktet både når det gjelder historiske data og anslag om fremtiden. Innrapporteringen fra selskapene er, sammen med Oljedirektoratets anslag knyttet til blant annet uoppdagede ressurser, grunnlaget for myndighetenes anslag for framtidige utgifter og produksjon knyttet til virksomheten på norsk sokkel. I disse anslagene ligger dagens forventninger om fremtiden til grunn når det gjelder forhold som framtidige tekniske løsninger, utviklingen i kostnadsnivå- og i olje- og gasspriser.

Tallsettet myndighetene utarbeider er verken beregnet for eller egnet til å beregne effektene på mellomlang og lang sikt av en helt annen utvikling på en sentral økonomisk faktor som oljeprisen; eksempelvis hva investeringsnivå vil bli ved en oljepris på 30 USD/fat. En oljepris på USD 30 per fat f.o.m. 2020 vil tilsvare en vesentlig lavere oljepris enn det som forventes framover. Departementet

kan derfor ikke bruke denne modellen til å anslå effektene av en stor, varig endring av oljeprisen slik representanten spør om.

Det er lønnsomhet i det konkrete prosjektet som avgjør hvorvidt nye investeringer gjennomføres og tilhørende ressurser utvikles. Prosjekter på norsk sokkel har historisk vist evne til å være konkurransedyktig også ved relativt lave oljepriser. Petroleumsnæringen har vist stor evne til omstilling til nye omgivelser, senest gjennom de mange tiltak som er gjort for å redusere utbyggings- og driftskostnadene som er gjennomført siden oljeprisfallet i 2014. Disse tiltakene øker kommende prosjekter sin robusthet mot lavere oljepriser.

Kvalitativt må en påregne at en oljepris på 30 USD/fat fra og med 2020 vil gi et lavere investeringsnivå, både på kort og lang sikt. Det vil imidlertid være kortsiktige tregheter i investeringsnivået fordi det tar flere år å gjennomføre utbyggingsprosjekter. Prosjekter som er i utbyggingsfasen vil det være lønnsomt å fullføre. En slik negativ effekt på investeringsnivå vil skyldes både at næringen vil tvinges til å finne mer kostnadseffektive utbyggingsløsninger, at utbygginger blir utsatt og at noen ressurser kan bli ulønnsomme å påvise og/eller utvinne.

SPØRSMÅL NR. 647**Innlevert 5. januar 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes****Besvart 15. januar 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Hvordan vil en oljepris på USD 30 per fat f.o.m. 2020 og fremover påvirke den samlede petroleumsformuen og derigjennom statens netto kontantstrøm per år?»

Svar:

Operatørene rapporterer årlig oppdaterte data for sine felt og funn. Innrapporteringen er basert på kunnskapen på innrapporteringstidspunktet både når det gjelder historiske data og anslag om fremtiden. Innrapporteringen fra selskapene er, sammen med Oljedirektoratets anslag

knyttet til blant annet uoppdagede ressurser og en egen innrapportering av økonomiske selskapsdata til departementet, grunnlaget for myndighetenes anslag for framtidige utgifter, produksjon og statens inntekter knyttet til virksomheten på norsk sokkel. I disse anslagene ligger dagens forventninger om fremtiden til grunn når det gjelder forhold som framtidige tekniske løsninger, produksjon, utviklingen i kostnadsnivå- og i olje- og gasspriser.

Tallsettet myndighetene utarbeider er verken beregnet for eller egnet til å beregne effektene på mellomlang og lang sikt av en helt annen utvikling på en sentral økonomisk faktor som oljeprisen; eksempelvis hvordan

statens netto kontantstrøm per år og derigjennom petroleumsmformuen vil bli påvirket av en oljepris på 30 USD/fat over tid. En oljepris på USD 30 per fat f.o.m. 2020 vil tilsvare en vesentlig lavere oljepris enn det som forventes framover. Departementet kan derfor ikke bruke dette tallsettet til å anslå effektene av en stor, varig stor endring av oljeprisen slik representanten spør om, men i og med at om

lag halvparten av produksjonen på norsk sokkel er olje må en forvente en signifikant reduksjon i statlige inntekter over tid ved en varig oljepris på 30 USD/fat i forhold til de anslag som fremgår av regjeringens plandokumenter.

Det vises også til svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nummer 646.

SPØRSMÅL NR. 648

Innlevert 5. januar 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 15. januar 2018 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Hvilke myndigheter er involvert når PST vurderer at en som søker om norsk statsborgerskap utgjør en trussel mot landets sikkerhet, kan EOS-utvalget kontrollere prosessen og få informasjon om PSTs mistanke, og vil da den avviste søkeren få en begrunnelse med mulighet til å klage og anlegge saken for en domstol, og hvor mange har blitt avvist på dette grunnlaget?»

BEGRUNNELSE:

Reglene rundt søkere som er straffedømt er beskrevet på UDI sine hjemmesider, men spørsmålene er stilt for å få informasjon om hvorvidt myndighetene handler basert på mistanke hos etterretningstjenesten og om personer kan bli utelukket fra statsborgerskap på bakgrunn av mistanke.

Svar:

Når en person søker om norsk statsborgerskap, vurderer Utlendingsdirektoratet (UDI) rutinemessig om det er forhold i saken som kan berøre hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn i henhold til statsborgerloven § 7 annet ledd. Dersom UDI vurderer at slike forhold kan foreligge, oversendes saken til Justis- og beredskapsdepartementet i henhold til instruks fra departementet av 23.12.2011 (Q-24/2011 Instruks om behandling av saker etter statsborgerloven § 28 annet ledd). Av instruks fremgår hvilke saker som skal forelegges departementet, punkt 3.2, og hvilke saker som skal forelegges departementet etter skjønnsmessig vurdering, punkt 3.3. Den skjønnsmessige vurderingen gjøres konkret, hvor det tas utgangspunkt i lovens ordlyd, forarbeider og generell samfunnskunnskap. Til hjelp for denne

vurderingen er det utarbeidet en «indikatorliste», som er vedlagt instruks, og som inneholder flere forhold som kan være en indikator på at saken berører hensyn til grunnleggende nasjonale interesser og/eller utenrikspolitiske hensyn. Samtidig med at departementet varsles, skal kopi av relevante dokumenter i saken sendes PST for vurdering. Departementets tilbakemelding til UDI kan gå ut på instruks om avslag eller berostillelse, eller at hensyn som nevnt i statsborgerloven § 7 annet ledd, jf. § 28 annet ledd, ikke foreligger. Det dreier seg om svært få saker som får avslag med denne begrunnelsen.

EOS-utvalget, som er valgt av Stortinget, skal foreta kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste som utføres av den offentlige forvaltning eller under styring av eller på oppdrag fra denne, jf. lov om kontroll med etterretnings-, overvåkings- og sikkerhetstjeneste (EOS-kontrolloven) av 03.02.1995. Utvalget gjennomfører kontroller og regelmessige inspeksjoner, blant annet av PST. Utvalget mottar klager fra enkeltpersoner og organisasjoner, og dersom klagen gir grunn til behandling, foretar utvalget de undersøkelser som klagen tilsier. Utvalget kan også ta opp saker eller forhold av eget tiltak. Utvalget kan kreve innsyn i og adgang til forvaltningens arkiver og registre, lokaler, installasjoner og anlegg av enhver art. Det gjelder også graderte opplysninger. Uttalelser til klager fra EOS-utvalget gis uten graderte opplysninger. Mener utvalget at en klager bør gis en mer utfyllende begrunnelse, gir det forslag om det overfor den tjeneste det gjelder eller vedkommende departement, jf. EOS-kontrolloven § 15.

SPØRSMÅL NR. 649**Innlevert 5. januar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 16. januar 2018 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Gruveprosjektet til Nordic Mining i Sogn og Fjordane vil gi betydelig mindre sysselsetting, enn opprinnelig planlagt. Da tillatelsene ble gitt i 2015 skulle prosjektet sysselsette 170 personer, nå er det snakk om 110 personer. I tillegg er det planer om å forlenge dagbruddsaktiviteten fra 10 til 16 år. Den samfunnsmessige nytten av prosjektet har blitt dårligere og miljøulempene større.

Når vil klima- og miljøministeren sørge for at det gjøres en ny samfunnsmessig vurdering av prosjektet?»

BEGRUNNELSE:

Da Miljødirektoratet i februar 2015, ga sin anbefaling til gruvedrift på Engebøfjellet og sjødeponi i Førdefjorden ble det begrunnet med at den samfunnsmessige nytten var større enn miljøskadene som ville oppstå. På denne bakgrunn ga Klima- og Miljødepartementet utslippstillatelse til Nordic Mining i april 2015.

En viktig del av begrunnelsen var sysselsettingen prosjektet ville føre til. Da Miljødirektoratet ga sin anbefaling og Klima- og miljødepartementet ga sin tillatelse, skulle prosjektet sysselsette 170 personer per år i gjennomsnitt over driftsperioden. Driften kunne vare i opptil 50 år. Nå er det snakk om en sysselsetting på 110 personer og en driftsperiode på 29 år. I tillegg er det planer om å forlenge tiden med dagbrudd fra 10 til 16 år. Dette øker de miljømessige ulempene.

I brev fra Miljødirektoratet til Klima- og miljødepartementet den 13.2.2015 står dette:

"Det fremgår av dette at tiltaket både vil medføre betydelige fordeler og betydelige ulemper. Forurensningsloven legger opp til en bred skjønnsmessig avveining av disse.

Etter en samlet vurdering der vi både har lagt vekt på miljømessige ulemper ved tiltaket og usikkerhet ved enkelte konsekvenser, sammenholdt med fordelene ved denne virksomheten gjennom verdiskapning og etablering av arbeidsplasser, finner vi at det med de foreslåtte vilkårene er forsvarlig at det gis tillatelse til den omsøkte virksomheten, jf. forurensningsloven § 11 siste ledd."

De nye opplysningene endrer forutsetningene for de tillatelser som er gitt ganske kraftig og jeg regner med at Klima- og miljøministeren vil sørge for en ny og grundig gjennomgang av saken basert på de siste opplysningene fra selskapet.

Svar:

Nordic Mining har tillatelse etter forurensningsloven til å utvinne mineralet rutil fra Engebøfjellet i Naustdal kommune. Miljøvirkningene av gruvevirksomheten er svært grundig vurdert etter forurensningsloven og vurdert som miljømessig akseptable da tillatelsen ble gitt av Klima- og miljødepartementet 5. juni 2015. I vedtaket om tillatelse er det tatt høyde for at det er usikkerhet i tall om arbeidsplasser. Miljømyndighetenes hovedoppgave er å vurdere de miljømessige og forurensningsmessige forholdene ved det omsøkte tiltaket og sammenholde disse med fordeler og ulemper forøvrig. Når det skal gis tillatelse til forurensende virksomhet etter forurensningsloven skal miljømyndighetene sikre en forsvarlig miljøkvalitet. Jeg vil understreke at det er en høy terskel for å omgjøre forvaltningsvedtak. Den som har fått tillatelse må kunne regne med at den skal gjelde over tid og kunne innrette seg etter tillatelsen. Miljødirektoratet er ansvarlig for å følge opp tillatelsen videre og direktoratet har myndighet til å foreta eventuelle endringer dersom vilkårene for omgjøring er oppfylt. Jeg finner det derfor ikke riktig å kommentere saken mer konkret.

SPØRSMÅL NR. 650**Innlevert 5. januar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 12. januar 2018 av klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«I hvilken grad mener statsråden det harmonerer med den todelte målsetningen i rovviltforliket å legge opp til lisensjakt av flere ulver utenfor ulvesonen enn det antallet som faktisk finnes der, og medfører dette at staten ønsker at all ulv utenfor sonen i praksis skal skytes?»

BEGRUNNELSE:

I rovviltforliket står det at rovdyr skal kunne forekomme utenfor rovdyrprioriterte soner så langt de ikke utgjør et skadepotensial. Det er altså ikke nulltoleranse for ulv utenfor ulvesonen. I siste registreringssesong (vinteren 2016/2017) ble det registrert 105 – 112 individer av ulv som hadde tilhold i eller streifet innom Norge (51 – 56 av disse ble dokumentert på både i Norge og Sverige). Det ble registrert 12 – 13 streifende ulver som ikke var del av noe revir, og det er stor grad disse som blir gjenstand for lisensjakt utenfor ulvesona. Det er disse tallene som skal ligge til grunn for forvaltningens kvotevedtak for ulv for lisensjakta 2017/2018. Den totale kvoten for ulv utenfor ulvesonen (egentlig ynglende revir) er 26 ulver, altså dobbelt så mange som de streifulvene som ble påvist sist registreringssesong. I tillegg har Klima- og miljødepartementet sendt på høring et forslag om å utvide jakttiden utenfor ulvesona til 25. september – 30. april. Dette betyr i praksis at ulv er fritt vilt utenfor sonen.

Svar:

Forvaltningens utgangspunkt skal være at de fellingskvoter som fastsettes er realistiske og oppfyller de vilkår som fremgår av naturmangfoldloven. Ulv som ikke har etablert revir kan imidlertid vandre langt på kort tid. Dette gjelder særlig unge ulver som normalt forlater sine fødselsrevir ved ett års alder, i søken etter en partner og ledig område. Å forutse hvor mange slike ulver som kan dukke opp i ulike områder i løpet av en sesong er vanskelig, men jeg er enig i at kvotenes størrelse i enkelte områder kan vise seg å være større enn det antallet ulv som faktisk finner seg der i lisensfellingsperioden. Dette har Klima- og miljødepartementet også påpekt i enkelte klagevedtak, siste i sak av 25. september 2017 om lisensfelling av ulv i region 3 (Oppland).

Stortinget har vedtatt at det skal føres en tydelig soneforvaltning, noe som betyr at terskelen for å tillate felling utenfor ulvesonen skal være lav, mens den skal være tilsvarende høy innenfor ulvesonen. Det er min vurdering at dette skillet skal praktiseres tydelig, noe som også er viktig for at man lokalt skal oppleve en forutsigbarhet med klare rammebetingelser. Etter en helhetlig vurdering, der det er lagt stor vekt på en tydelig soneforvaltning og Stortingets uttalelser i Innst. 257 L (2016–2017), har jeg kommet til at det er en offentlig interesse av vesentlig betydning at det i liten grad forekommer ulv utenfor ulvesonen. Dette har også Oslo tingrett gitt staten medhold i ved sin kjennelse 5. januar i år, der WWF ikke fikk medhold i kravet om stans i lisensfelling inntil det foreligger rettskraftig dom i saken.

SPØRSMÅL NR. 651**Innlevert 5. januar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 12. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden i forbindelse med Avinors nye støykart sørge for at det blir fremlagt oversikt over hvilke hus som må innløses, hvilke hus det må gjennomføres støyisolering eller andre tiltak etter forurensningsforskriften, hvilke hus

der det ikke vurderes behov for nye tiltak ved en eventuell tredje rullebane, hvilke eiendommer det vil være aktuelt med erstatning i medhold av grannelova § 9, når vil spørsmål om innløsning og erstatning bli avklart og hvilket tidspunkt vil gjelde for krav om erstatning som "gammel" nabo?»

BEGRUNNELSE:

I svar av 22. desember 2017 på spørsmål fra undertegnede, dokument nr. 15:574 (2017-2018), opplyser statsråden at Avinor i løpet av 2018 vil fremlegge nye støykart for en eventuell tredje rullebane på Gardermoen, basert på oppdaterte prognoser for omfanget av flytrafikken og oppdaterte vurderinger av hvor og hvordan flyene vil fly (operativt driftskonsept).

Videre uttaler statsråden i svaret bl.a. at:

”Det er viktig å presisere at det ikke er sammenfall mellom kriteriene for grensen mellom rød og gul støysone på den ene siden, og på den andre siden hvilke hus som må innløses. For det første må det skilles mellom innestøy og utestøy. Dernest kan innestøy reduseres ved hjelp av støyisolering eller andre tiltak etter forurensningsforskriften før det kan konstateres at innløsning er nødvendig. Antall personer i gul og rød sone gir likevel en pekepinn om hvilken ekstrabelastning en tredje rullebane kan medføre.”

Det er stor usikkerhet og bekymring hos lokalbefolkning, næringsliv og berørte kommuner for konsekvensene av en tredje rullebane blant annet når det gjelder støy. Statsrådets svar etterlater det helt uvisst hva som vil skje med den enkelte huseiere som havner innenfor rød sone og når avklaring av eventuell innløsning vil kunne skje. For de som bor i området i dag skaper dette en vedvarende uavklart og uholdbar situasjon. For de som vurderer eventuelt salg av hus/eiendom i området, vil de økonomiske konsekvensene kunne være store.

I følge Ullensaker kommunes nettsider vil en regulering av tredje rullebane skje i perioden slutten av 2017 til medio 2019. Planprogram er p.t. ikke vedtatt. Berørte grunneiere innenfor gul og rød sone har i brev fra kommunen av 15. november mottatt varsel om midlertidig forbud mot tiltak.

Ved etableringen av Oslo lufthavn Gardermoen gikk det mer enn 22 år fra første vedtak om bygge- og deleforbud ble fattet til vedtak om innløsning av eiendommer ble gjort. Erstatningskrav fra naboer ble ikke avklart før etter en lengre rettsprosess i etterkant.

I dommen om Erstatning for støy og andre ulemper fra Oslo Lufthavn Gardermoen i Rt. 2006 s. 486 (HR-2006-00731-A (sak nr. 2005/548)) avgjorde Høyesterett at Oslo Lufthavn Gardermoen AS plikter å betale erstatning til 21 eiere av eiendommer rundt flyplassen for ulemper påført eiendommene, særlig ved støy fra fly som tar av fra og lander på plassen. Det rettslige grunnlaget for avgjørelsen var grannelova § 9, jf. § 2.

Ved avgjørelsen av ansvarsspørsmålet – dvs. om det foreligger en urimelig ulempe – har man i rettspraksis både ved flyplass-støy og i andre saker lagt vekt på om naboene etablerte seg før eller etter det støvende tiltaket ble besluttet igangsatt. I forbindelse med Gardermoenutbyggingen ble tidspunkt for vedtaket i Stortinget i oktober 1992 satt som dato for når det var allment påregnelig at flyplassen ville komme, og dermed som grunnlag for vur-

dering av erstatning for «gamle» naboer. Det er nå usikkerhet blant berørte grunneiere om hvorvidt kommunens varsel av 15. november 2017 kan anses som dato for når det er allment påregnelig å anta at en tredje rullebane på Gardermoen vil kunne komme.

Svar:

Jeg har stor forståelse for den krevende situasjonen en del av naboene til flyplassen vil være i i tiden som kommer. Utgangspunktet mitt er at vi må bruke erfaringene fra gjennomføringen av den opprinnelige flyplassutbyggingen til å redusere disse ulempene så mye som mulig.

Spørsmålet omfatter til sammen seks nokså detaljerte problemstillinger. Ønsket mitt er å gi fyllestgjørende svar, men fordi flere av spørsmålene bygger på forutsetninger som ennå ikke er til stede er det ikke fullt mulig.

De nye og oppdaterte støyberegningene fra Sintef, som jeg har omtalt i mitt svar til skriftlig spørsmål nr. 574, er ventet å gi mer presise opplysninger om utendørs støy, og dermed om hvilke enkelthus som vil ligge i henholdsvis gul og rød støysone med det trafikkmønsteret som blir en konsekvens dersom en tredje rullebane bygges og tas i bruk.

Slik jeg forstår Avinor, vil ikke målinger og beregninger av innestøy være en del av den kommende rapporten fra Sintef. Det avgjørende for om det må settes i verk isoleringstiltak eller andre tiltak etter forurensningsloven er innestøyen. Jeg har ikke grunnlag for å si når det vil være mulig å foreta beregninger av innestøy.

Innløsning er etter plan- og bygningsloven (§§ 15-1 og 15-2) en rett grunneier eller fester kan ha dersom en eiendom i kommuneplan er angitt som areal til, eller i reguleringsplan er regulert til, trafikkformål. Formålet med bestemmelsene er at eier eller fester skal slippe å leve med en uavklart situasjon lengre enn det lovgiver har ment er rimelig. Denne retten oppstår ikke før etter at planer er vedtatt. Retten til innløsning etter plan- og bygningsloven er med andre ord ikke knyttet til målt eller beregnet støybelastning, men arealkategorien i vedtatte planer.

Det er naboene selv som kan kreve erstatning etter grannelova § 9. I motsetning til plan- og bygningsloven – som gjelder forholdet mellom offentlige myndigheter (typisk Ullensaker kommune) og de berørte eierne eller festerne – så er grannelova en privatrettslig lov, som regulerer forholdet direkte mellom Avinor og den enkelte nabo. Som statsråd bør jeg være forsiktig med å gi signaler om når retten til erstatning inntreffer mellom to private parter.

Av samme grunn bør jeg avstå fra å uttale meg om hvem som vil ha vært nabo så lenge (”gammel” nabo) støyen fra en tredje rullebane ikke kan sies å ha vært ”ven-teleg”, jf. grannelova §§ 2 og 9.

SPØRSMÅL NR. 652**Innlevert 8. januar 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 12. januar 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvorfor utelukker statsråden bruk av samtykkeløsninger for offentlig sektor for å oppnå etterlevelse av «bare én gang»-prinsippet?»

BEGRUNNELSE:

I svaret på mitt skriftlige spørsmål sendt 4. desember 2017 sier statsråden at spørsmålet gjaldt tilgang til inntektsopplysninger. Det stemmer ikke. Spørsmålet gjaldt tilrettelegging for bruk av samtykke. Det er statsrådets departement som står som avsender av Digitaliseringsrundskrivet, der det slås fast at hjemmel er en forutsetning for å kunne hente ut informasjon fra en annen virksomhet. Det er med andre ord en klar føring som utelukker gjenbruk basert på andre rettslige grunnlag, inkludert samtykke.

Selv om statsråden velger å tolke det forrige spørsmålet til noe annet, er han likevel innom samtykke i sitt svar. Statsråden påpeker at utlevering basert på samtykke «ville medført behov for en rekke ressurskrevende tiltak, blant annet for å kontrollere og dokumentere at samtykket oppfyller de krav personvernregelverket oppstiller». Jeg antar at statsråden er klar over at Finansdepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet og finansnæringen har samarbeidet om å få til samtykkebasert lånesøknad. Det er grunn til å tro at de har gjort dette på en måte som oppfyller de krav personvernregelverket stiller, og at det da krever lite ekstra ressurser å gjenbruke denne løsningen til andre formål enn bare lånesøknader i bankene.

Svar:

Jeg utelukker ikke gjenbruk av informasjon i offentlig sektor basert på samtykke.

Digitaliseringsrundskrivet bruker ordet "hjemmel" i betydningen rettslig grunnlag, slik at både lovhjemmel og samtykke dekkes. Ved å ha et samtykke til gjenbruk fra den opplysningen gjelder, gir personopplysningsloven og forvaltningsloven hjemmel for deling av opplysninger mellom offentlige virksomheter. Jeg ser imidlertid at bruk av ordet "hjemmel" i digitaliseringsrundskrivets punkt om gjenbruk av informasjon kan misforstås. Departementet vil derfor vurdere å endre ordlyden ved neste revisjon av rundskrivet.

Etter personopplysningsloven og forvaltningsloven er samtykke og lovhjemmel alternative rettslige grunnlag for henholdsvis behandling av personopplysninger og opphevelse av taushetsplikt. Bruk av samtykke som

rettslig grunnlag gir imidlertid noen utfordringer som jeg omtaler nedenfor.

I tillegg til de generelle reglene i personopplysningsloven og forvaltningsloven, har flere av de ulike registrene i forvaltningen regler om hva som er gyldig rettslig grunnlag for å få utlevert data fra registrene. Dette gjelder for eksempel skatteforvaltningsloven for utlevering av enkelte data fra Skatteetaten, folkeregisterloven for utlevering av data fra Folkeregisteret og eForvaltningsforskriften for utlevering av data fra kontakt- og reservasjonsregisteret.

Flere av disse lovene og forskriftene krever lov eller forskriftshjemmel for bruk av data fra registrene eller etatene. Kilden til den eller de opplysningene som skal gjenbrukes, avgjør derfor ofte hvilket rettslig grunnlag som kan benyttes. Samtykke er derfor ikke alltid et mulig rettslig grunnlag for gjenbruk av opplysninger.

EU har vedtatt en personvernforordning (GDPR), som skal gjennomføres i norsk rett. Etter GDPR kan samtykke danne rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger. Både innhenting, lagring og utlevering av personopplysninger kan være elementer i slik behandling. GDPR stiller krav om at samtykke som skal danne rettslig grunnlag for behandling av personopplysninger, skal være frivillig, spesifikt, informert og utvetydig.

For å sikre at samtykket er frivillig, skal det ikke kunne benyttes som rettslig grunnlag dersom det er en klar ubalanse i forholdet mellom den behandlingsansvarlige og den registrerte. Forordningen peker på at dette særlig er tilfellet der den behandlingsansvarlige er en offentlig myndighet. Dette representerer en innstramming i bruk av samtykke som behandlingsgrunnlag sammenliknet med gjeldende norsk rett. Forordningen angir at det rettslige grunnlaget for det offentliges behandling av personopplysninger ved utøvelse av offentlig myndighet, skal fremgå av nasjonal rett (eller av unionsretten der dette er relevant), det vil si ha hjemmel i lov.

Forutsetningen for at et samtykke er gyldig etter personvernreglene, er at det er gitt frivillig, det vil si at den registrerte har et reelt valg. Samtykke gir ikke godt personvern hvis det ikke er et reelt alternativ for den registrerte å nekte samtykke til behandling, herunder innhenting, av personopplysninger.

Baserer vi oss på samtykke for etterlevelsen av kunngang-prinsippet, gir vi avkall på flere effektiviseringsgevinster og forenklingsgevinster på nasjonalt nivå. Derfor bør det som hovedregel foreligge lovhjemmel om at opplysningene skal kunne deles fra den virksomheten som først innhentet opplysningene fra innbyggeren.

Jeg er helt enig i at samtykke kan være et fornuftig rettslige grunnlag i enkelte sammenhenger. Samtykkebaserte lånesøknader som stortingsrepresentanten viser til

er et viktig forenklingstiltak for innbyggere og næringsliv der det er slik.

SPØRSMÅL NR. 653

Innlevert 8. januar 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 16. januar 2018 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Stortinget har i innstillingen til sak 218 S (2015-2016) bedt regjeringen «sørge for at skoleeier gjør en vurdering av implementeringen av kompetansekravene, og på bakgrunn av dette lager planer for at lærere som underviser i og mangler kompetanse i de aktuelle fagene, skal gis gode muligheter til å skaffe seg slik kompetanse i perioden fram til 2025. Skoleeiere med svak utvikling må bli fulgt opp.»

Hva er status for dette arbeidet, og hvor mange kommuner har laget slike planer for sine ansatte?»

Svar:

Stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg spør om hva som er status for arbeidet med videreutdanning av lærere i kompetansekravsfag og hvor mange kommuner har laget slike planer for sine ansatte. Ifølge opplæringsloven § 10–8 skal skoleeier ha riktig og nødvendig kompetanse i sine skoler og ha et system for nødvendig kompetanseutvikling. Dette inkluderer blant annet å ha en plan for hvordan skoleeier skal oppfylle kompetansekravene for undervisning innen 2025. Regjeringen har på sin side lagt til rette for gode muligheter for lærere til å tilegne seg nødvendig kompetanse gjennom videreutdanningsstrategien Kompetanse for Kvalitet. I Kompetanse for Kvalitet er fagene med kompetansekrav prioritert, og i dag får alle lærere som søker om videreutdanning i engelsk, norsk og matematikk, tilbud om plass. I 2017 fikk 4 426 lærere tilbud om videreutdanning i engelsk, matematikk, norsk og norsk tegnspråk. Det var i disse fagene flest lærere fikk tilbud om videreutdanning. Jeg viser til Kunnskapsdepartementets redegjørelse for oppfølging av anmodningsvedtaket i Prop. 1 S (2016–2017), der Stortinget informeres om at departementet vil sørge for å følge opp at skoleeiere jobber planmessig for at kompetansekravene skal kunne bli innfridd innen 2025 og at tall fra Grunnskolens informasjonssystem vil synliggjøre denne utviklingen. Tall fra Grunnskolens Informasjonssystem (GSI) tyder på at videreutdanningstilbudet i stor grad brukes av de lærerne som

trenger det. Tallene viser at antall lærere som ikke oppfyller kompetansekravene synker. GSI-tallene for 2017/2018 tilsier at dersom alle lærere som ikke oppfyller kompetansekravet for undervisning skulle ta videreutdanning, vil det være behov for 27 823 plasser til videreutdanning for lærere. Det er omtrent 3 400 færre plasser enn forrige skoleår. Arbeidet for å oppfylle kompetansekravene må gjøres i tett samarbeid med skoleeiere og lærerorganisasjonene. Gjennom videreutdanningsstrategien har det vært enighet om at skoleeier skal kartlegge behovet for videreutdanning på den enkelte skole og samarbeide med arbeidstagerne om langsiktige planer for kompetanseutvikling. Departementet er i dialog med partene om spørsmålet, som ble drøftet med partene i videreutdanningsstrategien senest våren 2017. Departementet kommer til å fortsette arbeidet og følge utviklingen fremover. Det er ikke innført et krav om at skoleeiere må sende inn sine planer til godkjenning, og jeg har derfor ikke en detaljert oversikt over hvor mange kommuner som har laget planer for hvordan de skal oppfylle kompetansekravene. Jeg kan heller ikke se at utviklingen tilsier at det er nødvendig med et slikt krav.

SPØRSMÅL NR. 654**Innlevert 8. januar 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 17. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Tilgang på prevensjon og medisinsk trygg abort er grunnleggende for kvinners frihet og selvbestemmelse. Klinikken Fafus på Ullevål ga et slikt nødvendig tilbud til minoritetskvinner, men ble lagt ned i 2015. Noe av arbeidet blir videreført på noen helsestasjoner, men det er behov for både et nasjonalt senter og slike tilbud på alle helsestasjoner.

Hva vil statsråden gjøre for å sikre at alle får tilgang på slik hjelp uten å måtte involvere ektemann/partner, og at det gis med godkjent tolking?»

Svar:

Det vises for øvrig til spørsmål nr. 656 fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol om samme tema. På grunn av relativt likelydende spørsmål om samme tema har jeg har valgt å gi samme, utfyllende svar til begge representanter.

Abortraten i Norge er i dag på et historisk lavt nivå og har vært jevnt fallende siden 2008. Det er en svært gledelig utvikling. Selv om abortraten er fallende er det fortsatt geografiske og sosiale ulikheter, og behov for en vedvarende innsats for å nå alle. Tilpasset informasjon og tilgang på trygg og lett tilgjengelig prevensjon er en av flere nøkkelfaktorer for å forebygge uønskede svangerskap.

Regjeringen la i desember 2016 fram en ny samlet strategi for seksuell helse. For 2018 er det gjennom midler til gratis kondomer ("kondomordningen), tilskuddsmidler til gjennomføring av strategi for seksuell helse og øremerkede midler til Amatheia satt av nær 88 millioner til å styrke befolkningens seksuelle helse. Dette er midler som blant annet går til informasjon, prevensjonsveiledning, innsetting av prevensjon og lavterskeltilbud i regi av sivilsamfunns-aktører og kommuner. Både tilskuddsmidlene på seksuell helse og Amatheia har seksuelle- og etniske minoriteter som særskilte målgrupper for sitt arbeid. Helse- og omsorgsdepartementet har det løpende ansvaret for tildeling av disse tilskuddsmidlene og oppfølgingen av strategi for seksuell helse, og jeg er kjent med at utbyggingen av tilbudet til sårbar gruppe er blant temaer som følges opp i dialog med Oslo kommune.

Jeg vil også nevne at regjeringen har sørget for at jordmødre og helsesøstre fra 1. januar 2016 har hatt rekvireringsrett på alle typer prevensjon til alle kvinner over 16 år, uavhengig av arbeidssted. Dette, samt at mange helsesøstre og jordmødre har tilegnet seg nødvendig kompetanse i å sette inn p-stav og spiral, har dramatisk økt antallet helsepersonell som kan tilby lett tilgjengelig langtidsvirkende prevensjon, og gir kommunene større

fleksibilitet i utformingen av sitt tilbud. I budsjettforliket ble det satt av ytterligere 20 mill. kroner øremerket jordmørtjenester i kommunene. Sammen med en mangeårig satsning på helsestasjons- og skolehelsetjenesten, hvor tjenesten til nå er styrket med til sammen 1 mrd. kroner, bidrar dette til et bedre lavterskel helsetilbud for alle kvinner, som er tilgjengelige nært bosted, og som kan gi en helhetlig oppfølging av kvinnen og hennes familie.

Som stortingsrepresentanten er klar over hadde Oslo Universitetssykehus HF i perioden 2010-2015 et tilbud om familieplanlegging og gratis prevensjon for minoritetskvinner, kalt Fafus. Prosjektet har gitt viktige og verdifulle erfaringer og kunnskap om oppfølgingen av kvinner med annen kulturell bakgrunn og begrenset norskkunnskap. Kunnskapen og erfaringene er samlet i en egen håndbok i hvordan kommuner og bydeler kan starte et tilsvarende tilpasset tilbud. Da tjenesten ble overført til bydelene ble kompetanseoverføring ivarettatt ved at jordmødre og ansatte fra helsestasjoner fikk opplæring av prosjektets jordmødre gjennom hospitering, og har tilbud om fortsatt veiledning ved behov. Prosjektet ved OUS ble noe forlenget i overgangsfasen fordi det tok tid å etablere tilbudet i bydelene. Fylkesmannen i Oslo og Akershus gav i overgangsperioden tilskudd til å etablere tiltaket i Stovner, Søndre Nordstrand og Gamle Oslo bydeler i Oslo. I tillegg har bydelen Grorud, Alna og Grünerløkka laget tilbud for sårbare kvinner. Disse tilbudene finansieres i dag av Oslo kommune ved byrådsavdeling for helse, eldre og sosiale tjenester. Det er etablert en bydelsovergripende samarbeidsgruppe for Fafus i helsestasjoner, som også videreføres i 2018. Samarbeidsgruppen vil være en arena for erfaringsdeling mellom jordmødre i de ulike prosjektene og diskusjoner knyttet til arbeid med familieplanlegging og forebygging av svangerskap og abort ved helsestasjonstjenestene. Samarbeidsgruppen koordineres av Helseetaten i Oslo på oppdrag fra byrådsavdelingen.

Et svært viktig prinsipp for å sikre lett tilgjengelige helse- og omsorgstjenester nært der folk bor er at helsehjelp gis på det laveste effektive omsorgsnivå. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er en nøkkeltjeneste i oppfølgingen av kommunens befolkning, med særlig fokus på barn, gravide og barselfamilier. Jeg deler vurderingen OUS og Oslo kommune gjorde i 2014, av at dette er et tilbud som faller inn under det kommunale ansvarsområdet. At erfaringene fra Fafus-prosjektet nå er en integrert del av helsetilbudet som ytes denne gruppen i bydelene i Oslo er et eksempel på hvordan erfaringer fra et slikt prosjekt kan bidra til et bedre og mer målrettet tilbud.

Som representanten er kjent med er kommunene pålagt å tilby helsestasjonstjenester til gravide og barselfamilier. Tilbudet skal omfatte helseundersøkelser og rådgivning med oppfølging og henvisning ved behov, og opplysningsvirksomhet i form av samlivs- og foreldreveiledning.

Det er viktig å gjøre helsetjenesten likeverdig og tilgjengelig for alle, også kvinner med minoritetsbakgrunn. Da kan det være nødvendig å gjøre særlige tilrettelegginger, og det er nødvendig at kommunene har et aktivt forhold til hvilke tjenester det er behov for i deres kommune. Jeg er kjent med at det ved flere helsestasjoner rundt om i Oslo og andre byer er etablert egne grupper for innvandrerkvinner hvor prevensjonsveiledning er ett av flere tema. Flere kommuner har valgt å legge sitt helsetilbud til flyktninger og innvandrere i tilknytning til helsestasjonstilbudet, og slik sikre at kommunens helsetilbud blir lettere synlig og tilgjengelig for denne målgruppen. I samarbeid med Akershus Universitetssykehus og Kreftforeningen er det de siste to årene arrangert tilbud om celleprøvetakning ved helsestasjoner i Groruddalen. Tilbudet har vært svært populært, og oppslutningen tilsier at dette er blant samarbeidstiltak som kan bidra til å nå flere med viktig informasjon om seksuell helse. Høsten 2017 publiserte Helsedirektoratet nasjonale faglige retningslinjer for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. I retningslinjene er det flere anbefalinger som understreker kommunenes an-

svar for å tilrettelegge helsestasjonsvirksomheten slik at tjenesten har et likeverdig og godt tilbud, det gjelder også for brukere med innvandrerbakgrunn.

Tilrettelagt kommunikasjon gjennom tolk er i noen tilfeller helt nødvendig for å kunne gi forsvarlig helsehjelp og likeverdige helse- og omsorgstjenester. Helsedirektoratets veileder er tydelig på at helse- og omsorgspersonell har plikt til å vurdere behovet for, og bestille tolk med nødvendige kvalifikasjoner i møtet med pasient, bruker eller pårørende som har begrensede norskkunnskaper. Barn eller andre familiemedlemmer skal ikke brukes som tolk. Utgifter til tolketjenester utgjør en del av det økonomiske ansvaret for helsetjenester, og kommunen skal dekke utgifter til tolk i kommunehelsetjenesten.

Det vil være lite hensiktsmessig å pålegge alle landets kommuner å ha et særskilt tilbud uten at dette sees i sammenheng med hva som er det lokale og regionale utfordringsbildet. Kommunen har ansvaret for å sørge for at alle som oppholder seg i kommunen får nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kunnskap om befolkningens sammensetning, folke-helsestatus og sentrale utfordringer vil være av stor betydning når kommunen skal planlegge og gjennomføre sin virksomhet. Det finnes mange gode eksempler på at kommunene finner gode løsninger som når deres befolkning, og implementeringen av Fafus i bydeler i Oslo er et eksempel på nettopp dette.

SPØRSMÅL NR. 655

Innlevert 8. januar 2018 av stortingsrepresentant Siri Gåsemyr Staalesen

Besvart 16. januar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Er det etter statsrådets mening lovlig å øke reduksjonsfaktoren fra 0 til 50 % i perioden mellom to alminnelige takseringer, og dersom statsråden mener at dette er lovlig, kan da reduksjonsfaktoren justeres flere ganger mellom to alminnelige takseringer?»

BEGRUNNELSE:

Eiendomsskattelovens § 8 -2 sier at verdien av en eiendom skal settes til det beløpet eiendommen antas å bli omsatt for i fritt salg. Mange kommuner benytter imidlertid en reduksjonsfaktor for å oppnå et ønsket nivå på eiendomsskattegrunnlagene ved utskrivningen. Bruken av reduksjonsfaktor er ikke lovregulert, men basert på lang-

varig praksis i kommunene. Finansdepartementet har uttalt at reduksjonsfaktoren skal være lik for all eiendom som kommunen takserer, og ligge fast inntil det foretas ny alminnelig taksering.

Da Oslo kommune takserte næringseiendom i 2016 ble det ikke vedtatt å benytte noen reduksjonsfaktor. Oslo Høyre foreslår nå å innføre en 50 % reduksjonsfaktor for næringseiendom fra og med 2018.

Svar:

Takseringsreglene for eiendomsskatteformål fremkom tidligere av byskatteloven av 1911, jf. eieendomsskatte-lova 33. Fra eiendomsskatteåret 2013 ble takseringsbestemmelse-ne tatt inn i eieendomsskatte-lova.

Da takseringsreglene ble flyttet fra byskatteloven til eidegdomsskattelova ble det uttalt i forarbeidene at det bare var en lovteknisk opprydding, som ikke tok sikte på å endre innholdet i gjeldende rett. Rettspraksis og andre rettskilder mv. i tilknytning til de eldre bestemmelsene er derfor fortsatt relevante. I brev 12. januar 2010 til Sivilombudsmannen uttalte Finansdepartementet blant annet følgende om reduksjonsfaktor:

«Reduksjonsfaktor innebærer at skatten beregnes av en viss prosent [...] av omsetningsverdien. [...] Reduksjonsfaktoren

(prosentsatsen) kan ikke endres i det årlige vedtaket kommunestyret fatter i henhold til eidegdomsskattelova § 10, men skal ligge fast i tiårsperioden (takstperioden).»

Ifølge eidegdomsskattelova § 8 A-3 skal eiendommene i utgangspunktet takseres hvert tiende år. Dersom det foreligger «særlege tilhøve» kan kommunestyret avgjøre at ny taksering skal skje tidligere eller senere enn dette, men likevel ikke senere enn tre år etter taksering skulle vært holdt. Loven har også egne regler om omtaksering av enkelteierdommer i perioden.

SPØRSMÅL NR. 656

Innlevert 8. januar 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 17. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Ser statsråden verdien av Fafus, og hvordan planlegger regjeringen å ivareta helsetilbudet til kvinner med lav kunnskap om seksuell helse og prevensjon og som er lite kjent og fortrolige med det norske helsevesenet?»

BEGRUNNELSE:

Etter initiativ fra jordmødre ved Oslo Universitetssykehus, hadde sykehuset et lavterskel helsetilbud for seksuell og reproduktiv helse i perioden 2010 til 2015; Fafus. Tilbudet var svært populært og traff en gruppe kvinner som ikke i stor nok grad brukte fastlegen og helsestasjonen til å få svar på spørsmål om prevensjon og seksuell helse. Dette var minoritetskvinner som ofte hadde dårlige norskkunnskaper, liten kunnskap om prevensjon og seksuell helse, liten økonomisk frihet og som i realiteten ikke alltid har den samme muligheten andre norske kvinner har til å bestemme over egen kropp. Tilbudet finnes ikke lenger ved Oslo Universitetssykehus, men enkelte bydeler i Oslo kommune har nå et lignende tilbud på helsestasjonene.

Svar:

Det vises for øvrig til spørsmål nr. 654 fra stortingsrepresentant Karin Andersen om samme tema. På grunn av relativt likelydende spørsmål om samme tema har jeg valgt å gi samme, utfyllende svar til begge representanter.

Abortraten i Norge er i dag på et historisk lavt nivå og har vært jevnt fallende siden 2008. Det er en svært gledelig utvikling. Selv om abortraten er fallende er det fortsatt geografiske sosiale ulikheter, og behov for en vedvarende

innsats for å nå alle. Tilpasset informasjon og tilgang på trygg og lett tilgjengelig prevensjon er en av flere nøkkelfaktorer for å forebygge uønskede svangerskap.

Regjeringen la i desember 2016 fram en ny samlet strategi for seksuell helse. For 2018 er det gjennom midler til gratis kondomer (0kondomordnngen), tilskuddsmidler til gjennomføring av strategi for seksuell helse og øremerkede midler til Amatheasatt av nær 88 millioner til å styrke befolkningens seksuelle helse. Dette er midler som blant annet går til informasjon, prevensjonsveiledning, innsetting av prevensjon og lavterskeltilbud i regi av sivilsamfunnsaktører og kommuner. Både tilskuddsmidlene på seksuell helse og Amatheasatt har seksuelle- og etniske minoriteter som særskilte målgrupper for sitt arbeid. Helse- og omsorgsdepartementet har det løpende ansvaret for tildeling av disse tilskuddsmidlene og oppfølgingen av strategi for seksuell helse, og jeg er kjent med at utbyggingen av tilbudet til sårbare grupper er blant temaer som følges opp i dialog med Oslo kommune.

Jeg vil også nevne at regjeringen har sørget for at jordmødre og helsesøstre fra 1. januar 2016 har hatt rekvireringsrett på alle typer prevensjon til alle kvinner over 16 år, uavhengig av arbeidssted. Dette, samt at mange helsesøstre og jordmødre har tilegnet seg nødvendig kompetanse i å sette inn p-stav og spiral, har dramatisk økt antallet helsepersonell som kan tilby lett tilgjengelig langtidsvirkende prevensjon, og gir kommunene større fleksibilitet i utformingen av sitt tilbud. I budsjettforliket ble det satt av ytterligere 20 mill. kroner øremerket jordmortjenester i kommunene, slik at den samlede bevilgningen til forebyggende helsetjenester i kommunen er 330 mill. kroner. Sammen med en mangeårig satsning på helsestasjons- og

skolehelsetjenesten, hvor tjenesten til nå er styrket med til sammen 1 mrd. kroner bidrar dette til et bedre lavterskel helsetilbud for alle kvinner, som er tilgjengelige nært bosted, og som kan gi en helhetlig oppfølging av kvinnen og hennes familie.

Som stortingsrepresentanten er klar over hadde Oslo Universitetssykehus HF i perioden 2010-2015 et tilbud om familieplanlegging og gratis prevensjon for minoritetskvinner, kalt Fafus. Prosjektet har gitt viktige og verdifulle erfaringer og kunnskap om oppfølgingen av kvinner med annen kulturell bakgrunn og begrenset norskkunnskap. Kunnskapen og erfaringene er samlet i en egen håndbok i hvordan kommuner og bydeler kan starte et tilsvarende tilpasset tilbud. Da tjenesten ble overført til bydelene ble kompetanseoverføring ivarettatt ved at jordmødre og ansatte fra helsestasjoner fikk opplæring av prosjektets jordmødre gjennom hospitering, og har tilbud om fortsatt veiledning ved behov. Prosjektet ved OUS ble noe forlenget i overgangsfasen fordi det tok tid å etablere tilbudet i bydelene. Fylkesmannen i Oslo og Akershus gav i overgangsperioden tilskudd til å etablere tiltaket i Stovner, Søndre Nordstrand og Gamle Oslo bydeler i Oslo. I tillegg har bydelen Grorud, Alna og Grünerløkka laget tilbud for sårbare kvinner. Disse tilbudene finansieres i dag av Oslo kommune ved byrådsavdeling for helse, eldre og sosiale tjenester. Det er etablert en bydelsovergripende samarbeidsgruppe for Fafus i helsestasjoner, som også videreføres i 2018. Samarbeidsgruppen vil være en arena for erfaringsdeling mellom jordmødre i de ulike prosjektene og diskusjoner knyttet til arbeid med familieplanlegging og forebygging av svangerskap og abort ved helsestasjonstjenestene. Samarbeidsgruppen koordineres av Helseetaten i Oslo på oppdrag fra byrådsavdelingen.

Et svært viktig prinsipp for å sikre lett tilgjengelige helse- og omsorgstjenester nært der folk bor er at helsehjelp gis på det laveste effektive omsorgsnivå. Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er en nøkkeltjeneste i oppfølgingen av kommunens befolkning, med særlig fokus på barn, gravide og barselfamilier. Jeg deler vurderingen OUS og Oslo kommune gjorde i 2014, av at dette er et tilbud som faller inn under det kommunale ansvarsområdet. At erfaringene fra Fafus-prosjektet nå er en integrert del av helsetilbudet som ytes denne gruppen i bydelene i Oslo er et eksempel på hvordan erfaringer fra et slikt prosjekt kan bidra til et bedre og mer målrettet tilbud.

Som representanten er kjent med er kommunene pålagt å tilby helsestasjonstjenester til gravide og barselfamilier. Tilbudet skal omfatte helseundersøkelser og rådgivning med oppfølging og henvisning ved behov, og opplysningsvirksomhet i form av samlivs- og foreldreveiledning.

Det er viktig å gjøre helsetjenesten likeverdig og tilgjengelig for alle, også kvinner med minoritetsbakgrunn. Da kan det være nødvendig å gjøre særlige tilrettelegginger, og det er nødvendig at kommunene har et aktivt for-

hold til hvilke tjenester det er behov for i deres kommune. Jeg er kjent med at det ved flere helsestasjoner rundt om i Oslo og andre byer er etablert egne grupper for innvandrerkvinner hvor prevensjonsveiledning er ett av flere tema. Flere kommuner har valgt å legge sitt helsetilbud til flyktninger og innvandrere i tilknytning til helsestasjonstilbudet, og slik sikre at kommunens helsetilbud blir lettere synlig og tilgjengelig for denne målgruppen. I samarbeid med Akershus Universitetssykehus og Kreftforeningen er det de siste to årene arrangert tilbud om celleprøvetakning ved helsestasjoner i Groruddalen. Tilbudet har vært svært populært, og oppslutningen tilsier at dette er blant samarbeidstiltak som kan bidra til å nå flere med viktig informasjon om seksuell helse. Høsten 2017 publiserte Helsedirektoratet nasjonale faglige retningslinjer for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. I retningslinjene er det flere anbefalinger som understreker kommunenes ansvar for å tilrettelegge helsestasjonsvirksomheten slik at tjenesten har et likeverdig og godt tilbud, det gjelder også for brukere med innvandrerbakgrunn.

Tilrettelagt kommunikasjon gjennom tolk er i noen tilfeller helt nødvendig for å kunne gi forsvarlig helsehjelp og likeverdige helse- og omsorgstjenester. Helsedirektoratets veileder er tydelig på at helse- og omsorgspersonell har plikt til å vurdere behovet for, og bestille tolk med nødvendige kvalifikasjoner i møtet med pasient, bruker eller pårørende som har begrensede norskkunnskaper. Barn eller andre familiemedlemmer skal ikke brukes som tolk. Utgifter til tolketjenester utgjør en del av det økonomiske ansvaret for helsetjenester, og kommunen skal dekke utgifter til tolk i kommunehelsetjenesten.

Det vil være lite hensiktsmessig å pålegge alle landets kommuner å ha et særskilt tilbud uten at dette sees i sammenheng med hva som er det lokale og regionale utfordringsbildet. Kommunen har ansvaret for å sørge for at alle som oppholder seg i kommunen får nødvendige helse- og omsorgstjenester. Kunnskap om befolkningens sammensetning, folkehelsestatus og sentrale utfordringer vil være av stor betydning når kommunen skal planlegge og gjennomføre sin virksomhet. Det finnes mange gode eksempler på at kommunene finner gode løsninger som når deres befolkning, og implementeringen av Fafus i bydeler i Oslo er et eksempel på nettopp dette.

SPØRSMÅL NR. 657**Innlevert 8. januar 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 22. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I årsmeldingen til pasient og brukerombudet i Hedmark/Oppland vises det til manglende rettsikkerhet ved bruk av tvang overfor personer uten samtykkekompetanse og at det oppstår situasjoner der pasienten eller brukerens klagerett ikke er god nok. Det er manglende sammenheng mellom lovverket som tillater bruk av tvang og retten til å få en reell overprøving. Vergeordningen fungerer ikke godt nok til å ivareta dette.

Vil regjeringen foreta en gjennomgang av lovverket på feltet?»

BEGRUNNELSE:

Pasientombudet skriver i sin Årsmelding: Det er manglende sammenheng mellom lovverket som tillater bruk av tvang og retten til å få en reell overprøving. Loven gir sterke rettsikkerhetsgarantier for alle som holdes tilbake eller behandles mot sin vilje. Det ser ut til å være en alvorlig mangel i lovverket all den tid ingen er gitt jobben med å bistå den enkelte med å begrunne klagen slik at pasienten har mulighet til å vinne fram. Pasientens egen stemme blir ofte ikke hørt. Derfor blir tvangen ofte langt mer omfattende og langvarig enn det som er lovlig. Grunnene til dette henger sammen med flere forhold og vi omtaler her tvang både innenfor kommunal helse- og omsorgstjeneste og det psykiske helsevernet.

Samtykkevurdering. Når en person er for syk til å ta vare på seg selv, skal det gjøres en konkret vurdering av hva vedkommende selv kan bestemme eller ikke. Det kan synes som om vurderingene blir for unyansert. Det

må gjøres en konkret vurdering i hvert enkelt tilfelle. Det varierer mye hvor godt legen som uttaler seg i slike saker kjenner personen eller omstendighetene rundt. Ofte er legen henvist til å bygge på opplysninger fra pårørende og ansatte.

Mangelfull kontroll. De organer som er satt til å gjennomføre kontroll med tvangsbruk synes i liten grad å gjøre reelle overprøvinger.

Svar:

Regjeringen har som mål å redusere og få en riktigere bruk av tvang. 17. juni 2016 oppnevnte Regjeringen et lovutvalg som skal foreta en samlet gjennomgang av tvangsreglene i helse- og omsorgssektoren. Utvalget blir ledet av jusprofessor Bjørn Henning Østenstad fra Universitetet i Bergen. Det har medlemmer som representerer brukere og pårørende, ulike profesjoner og ulike deler av helse- og omsorgstjenesten. Utvalgets frist for å avgi innstilling er 1. september 2018.

Utvalget skal foreta en samlet gjennomgang og utrede behov for revisjon og modernisering av regelverket om tvang i helse- og omsorgssektoren, blant annet reglene om tvang innen kommunale helse- og omsorgstjenester og i det psykiske helsevernet.

Utvalget skal foreslå nødvendige lovendringer for å møte behovene i dagens og framtidens helse- og omsorgstjenester. Det nye regelverket skal støtte opp under regjeringens mål om å skape pasientens og brukerens helse- og omsorgstjeneste.

Regulering av klagerett og kontroll og overprøving av tvangsbruk vil være en viktig del av utvalgets arbeid.

SPØRSMÅL NR. 658**Innlevert 8. januar 2018 av stortingsrepresentant Jon Gunnæs****Besvart 16. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Vil statsråden sette i gang planarbeidet for at det før 2023 kan bygges omkjøring utenom Fagernes, og de ulykkesutsatte strekningene i Reissvingen og Røn, slik stortings-

flertallet har vedtatt, og vil statsråden sørge for sammenhengende lik standard på 8,5 meters bredde for de nye prosjektene på E16?»

BEGRUNNELSE:

I stortingsmelding 33, 2017, ble det skissert 9 utvalgte «utbedringsstrekninger» deriblant «E16 Fagernes-Øye», mens følgende merknad fra stortingsbehandlingen er klargjørende for Stortingets prioritering på denne strekning:

«Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Kristelig Folkeparti og Venstre, presiserer at Fagernes-Øye skal være blant de prioriterte strekninger på E16 i Valdres. Det ligger inne midler til strekningsvis utbedringer i NTP 2018-2029, som vil bidra til økt trafiksikkerhet og bedre framkommelighet. Det er spesielt de farlige strekningene Reissvingen og Røn, samt omkjøringen utenom Fagernes, som bør prioriteres for strekningsvis utbedring.»

Statens vegvesen har i sitt forslag til handlingsprogram satt av 433 mill. kr til strekningen Fagernes-Øye fordelt med 33 mill. kr til Tveit bru og 400 mill. kr - fordelt med 80,120 og 200 i årene 2021-2023 til strekningsvis utbedringstiltak. Delstrekningene Øylo-Ryfoss (123 mill.) og Ryfoss-Hande (267 mill.) har høyeste prioritet på deres forslag, og ikke de delstrekninger som Stortinget prioriterer. Det foreslås også kurveutbedringer for flaskehalsene og de ulykkesutsatte punktene Reissvingen, Røn og Ulnes nord. Vedrørende omkjøringen rundt Fagernes (650 mill.) har ikke SVV funnet rom for dette innen sine rammer.

Forslaget er basert på reduserte standardkrav med bare 8 meter bredde (inkludert skulder) og ikke endringer i fartsgrenser. Den prioriterte strekningen Hande-Øylo som i 2014 var kostnadsberegnet til 1.6 mrd. er i forslaget anslått til snaut 400 mill. i 2018 priser. De reduserte standardkrav bryter med kravene i konseptvalgutredningen for Bjørgo-Øye om 8.5 meter vegbredde –og med 2/3 felt-

sveg mellom Bjørgo-Fagernes og Fagernes-Holdalsfoss. (over 6000 ÅDT) Viktig at både vegbredde, kurvatur, fartsgrenser harmonerer med de omliggende vegsystemer- jfr. Buskerud gr-Bjørgo og Lærdal-Øye, som blir fullførte i løpet av 2019. Den reduserte standarden er spesielt betenkelig på strekninger uten gang og sykkelveg. Det registreres at det ikke er noe generelt standardkrav til bruk av de strekningsvis utbedringsmidlene – jfr. at disse på Rv7 går til breddeutvidelse til 10 meter.

Svar:

I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 er E16 Fagernes – Øye en av ni prioriterte strekninger der det legges opp til strekningsvis utbedring innenfor rammen til programområdetiltak. Hensikten er å oppnå tilfredsstillende standard over lengre strekninger til en lav kostnad, jf. side 92 i stortingsmeldingen. Erfaringene fra arbeidet med rv. 9 har vært til inspirasjon.

Dette har vært utgangspunktet for Statens vegvesens arbeid med handlingsprogrammet for perioden 2018-2023 (2029). Ut fra dette har Statens vegvesen, som representanten Gunnes er kjent med, anbefalt at delstrekningene Hande – Ryfoss og Ryfoss – Øylo blir prioritert i perioden 2018-2023. Sammen med skredsikringsprosjektet E16 Kvamskleiva som er prioritert i perioden 2024-2029, vil dette gi sammenhengende bra standard på over 30 km av E16 fra Hande i sør til Kvam i nord. I tråd med merknaden fra et flertall i transport- og kommunikasjonskomiteen ved behandlingen av Nasjonal transportplan, legges det også opp til å utbedre de ulykkesutsatte punktene Reissvingen og Røn, samt Ulnes nord.

SPØRSMÅL NR. 659

Innlevert 8. januar 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 16. januar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Det er uttalt fra regjeringspartiene at den totale rammen for Forsvarets Musikk skal videreføres i 2018, og det er vedtatt at strukturen og antall årsverk skal opprettholdes i Forsvarets langtidsplan. Samtidig viser en økonomisk gjennomgang fra MFO at korpene er underbudsjettet i 2018 med 24,5 mill.

Hva får det enkelte forsvarskorpset i bevilgninger i 2018, er dette en økning eller om det er et kutt i forhold

til tidligere år, og kan forsvarsministeren forsikre om at antall årsverk og struktur opprettholdes?»

BEGRUNNELSE:

Forsvarets Musikk er en viktig norsk kulturinstitusjon. Over 20 % av alle profesjonelle stillinger innen slagverk og blåsere i Norge er i disse korpene. De bidrar til kulturtilbud steder hvor det ellers ikke ville vært det, og er viktige for blant andre kulturskolen.

Høyre og FrP har i innstillingen til statsbudsjett for 2018 skrevet i merknad at den totale rammen for Forsvarets Musikk (FMUS) skal videreføres, og det er uttalt som regjeringens politikk. Det er også vedtatt i Langtidsplanen for forsvaret, Innst. 62 S (2016–2017), at FMUS skal opprettholdes med samme struktur og antall stillinger. Men samtidig viser en økonomisk gjennomgang utført av MFO at korpsene vil være underfinansiert med 24,5 millioner kroner utfra dette målet, og administrasjonen i FMUS har nå fått beskjed fra Forsvarsdepartementet om at de blir nødt til å kutte i sine budsjetter. Allerede i dag er den økonomiske situasjonen i korpsene prekær.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 9. januar 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård. Spørsmålet gjelder hva det enkelte forsvarskorpset får i bevilgninger i 2018, hvorvidt dette er en økning eller om det er et kutt i forhold til tidligere år, og om forsvarsministeren kan forsikre at antall årsverk og struktur opprettholdes.

Spørsmålet begrunnes av representanten med at Høyre og Fremskrittspartiet i innstillingen til statsbudsjett for 2018 har skrevet i merknad at den totale rammen for Forsvarets musikk (FMUS) skal videreføres. Videre at det fremgår av Innst. 62 S (2016-2017) at FMUS skal opprettholdes med samme struktur og antall stillinger. Samtidig henviser representanten til en gjennomgang utført av Musikernes fellesorganisasjon, der det hevdes at korpsene vil være underfinansiert med 24,5 millioner kroner, og at administrasjonen i FMUS har fått beskjed fra Forsvarsdepartementet (FD) om at de blir nødt til å kutte i sine budsjetter. Representanten fremhever at den økonomiske situasjonen i korpsene allerede i dag er prekær.

Følgende tekst i Innst. 62 S (2016–2017) er relevant i denne saken:

Flertallet legger derfor til grunn at dagens struktur med fem korps videreføres, samtidig som musikkinspektoratet legges ned og prinsippet om samlet og effektivisert sentral ledelse opprettholdes. (pkt. 3.25)

Følgende tekst i Prop. 1 S (2017–2018) er også relevant:

Under Stortinget si behandling av Innst. 62 S (2016–2017) til Prop. 151 S (2015–2016) blei det vedtatt å føre vidare korpsstrukturen med fem korps. Det blei også vedtatt å erstatte musikkinspektoratet med ei felles sentral leiing. (pkt. 3.8.)

Det ble vedtatt av Stortinget i behandlingen av langtidsplanen for forsvarssektoren for 2017–2020, og senere i behandlingen av budsjettet for 2018, at strukturen med fem korps skulle videreføres, og at ledelsen skulle sentraliseres og effektiviseres. Det innebærer at Stortinget har vedtatt budsjettrammen per kapittel og post, ikke for hvert korps. Videre har Stortinget ikke gitt føringer angå-

ende antall årsverk for musikkorpsene, verken totalt eller for hvert korps.

Forsvarsdepartementet ga i 2017 Forsvaret i oppdrag å foreta de strukturelle endringene som følger av Stortingets pålegg. Dette innebærer å nedlegge musikkinspektoratet innen utgangen av 2017, samt etablere en felles ledelse og administrasjon innen 1. januar 2018.

Forsvaret opplyser at gjennomføringen av de strukturelle endringene pågår. Musikk-inspektoratet er nedlagt, og en felles ledelse og administrasjon er under etablering. Tilpasning til ny årsverksramme skal etter planen være ferdig innen 1. august 2018. Omorganiseringen skjer innenfor rammen av fem musikkorps, slik Stortinget har forutsatt.

Virksomhetsstyringen av FMUS, inkludert organisasjonsutvikling, budsjettfordeling og årsverksramme musikkorpsene imellom, faller innenfor forsvarssjefens myndighetsområde. Forsvaret forsikrer om at de justeringer som gjennomføres vil være i tråd med oppdragene Forsvaret har fått fra departementet. Dette er i tråd med regjeringens og Stortingets føringer.

Aktivitet og drift for FMUS er i 2018 budsjettert til 154,755 mill. kroner. Inkludert i beløpet er 46,4 mill. kroner bevilget over Kulturdepartementets budsjett. Budsjettet for 2018 er redusert med 5 mill. kroner sammenlignet med 2017. Dette skyldes innsparing av syv årsverk som følge av nedleggelsen av musikkinspektoratet. Nedleggelsen av musikkinspektoratet og etableringen av felles ledelse vil kunne påvirke organiseringen og sammensetningen av de enkelte musikkorpsene.

De økonomiske rammene for de respektive musikkorpsene for 2018 er planlagt som vist i oversikten under. Det totale nedtrekket på 5 mill. kroner sammenlignet med 2017 vil fordeles utover hele virksomheten til FMUS.

Forsvarets stabsmusikkorps	Ca. 32,6 mill. kroner
Marinemusikken	Ca. 26,2 mill. kroner
Sjøforsvarets musikkorps	Ca. 25,8 mill. kroner
Luftforsvarets musikkorps	Ca 27,6 mill. kroner
Forsvarets musikkorps Nord-Norge	Ca 24,2 mill. kroner
Norsk Military Tattoo og ledelse/adm	Ca 18,4 mill. kroner
Totalt	Ca 154,8 mill. kroner

SPØRSMÅL NR. 660**Innlevert 9. januar 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 16. januar 2018 av barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Fra i år må islandske bedrifter og etater bevise at kvinner lønnes like mye som menn for likt arbeid.

Hva tenker statsråden om en slik lovfesting av like-lønn, og vil statsråden ta initiativ til lignende lov i Norge for å sikre lik lønn for likt arbeid?»

Svar:

Det er ikke lov med lønnsdiskriminering i Norge, jf. § 34 i likestillings- og diskrimineringsloven. Den som har mistanke om lønnsdiskriminering, kan kreve opplysninger om lønnen til den han eller hun sammenligner seg med, (jf. § 32). Arbeidsgivere har en plikt til å arbeide for likestilling, som også omfatter lønn, (jf. § 26). Diskrimineringsnemnda håndhever saker om lønnsdiskriminering.

Barne- og likestillingsdepartementet har, i samarbeid med Arbeids- og sosialdepartementet og partene i arbeidslivet, satt i gang en kartlegging av likelønnsstandarden på Island. Det er for å få kunnskap om hvordan li-

kelønnsvurderingen gjøres, og hva standarden har ført til. Prosjektet skal etter planen ferdigstilles juni 2018. Dette vil gi nyttig informasjon om den islandske ordningen.

Lønnsforskjeller mellom kvinner og menn skyldes i hovedsak at vi har et kjønnsdelt arbeidsliv hvor flere kvinner enn menn jobber i tradisjonelle kvinneyrker i offentlig sektor med lavere lønn.

Det er partene i arbeidslivet, det vil si arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner, som har ansvaret for å gjennomføre lønnsforhandlinger og å bli enige om lønnsøkninger.

Myndighetene og partene i arbeidslivet samarbeider om dokumentasjon og forskning om lønn og lønnsforskjeller. Noe av denne dokumentasjonen er med på å legge grunnlaget for de årlige lønnsoppgjørene.

Regjeringen ønsker å oppfordre til mer utradisjonelle utdanning- og yrkesvalg, og vi har prosjekter for å få flere jenter inn i naturvitenskaplige og tekniske fag og prosjekter for å få flere menn inn i helseyrker som blant annet prosjektene Jenter og teknologi og Menn i helse.

SPØRSMÅL NR. 661**Innlevert 9. januar 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 16. januar 2018 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Departementet har finregnet på lærerbehovet i Nordland, Troms og Finnmark (ref. Aftenposten 27/3-17). Et forsiktig estimat anslår at Nord-Norge samlet sett vil ha behov for minst 4000 nye lærere, hvis en skal erstatte ufaglærte og lærer som går av med pensjon, de neste 10 årene. Samtidig som det står ca. 175 ledige plasser på lærerstudiene i landsdelen.

Hvilke tiltak vil ministeren sette i verk for å møte behovet for kvalifiserte lærere i nord?»

Svar:

Stortingsrepresentant Mona Lill Fagerås spør om hvilke tiltak ministeren vil sette i verk for å møte behovet for kvalifiserte lærere i nord. Representanten peker på at

Nord-Norge samlet sett vil ha behov for minst 4000 nye lærere hvis en skal erstatte ufaglærte og lærere som går av med pensjon, de neste 10 årene, og at ca. 175 plasser på lærerstudiene i landsdelen ikke er fylt.

Jeg ønsker først å presisere at behovet for 4000 nye lærere over de neste 10 årene ikke betyr at det kommer til å mangle så mange lærere. Dette tallet viser til etterspørselen etter lærere framover, og det aller meste av denne etterspørselen vil bli dekket opp av lærerutdanningene. Vi har ikke gjort estimater på lærermangelen framover for Nord-Norge, men ser vi på antall lærerstillinger i grunnskolen som ikke er besatt av kvalifisert personale i Nord-Norge i dag, utgjør dette 670 personer.

Det er en differanse mellom antall planlagte studie-plasser og antall studenter som har møtt til studiet nasjonalt. Dette er ikke spesielt for årets opptak, men gjennom-

gående også tidligere år. Antall planlagte studieplasser er ikke en konstant størrelse, men kan justeres fra år til år.

Det er klart at tilgangen på kvalifiserte lærere i Nord-Norge, særlig på trinn 1 – 7, er en betydelig utfordring. Det er iverksatt flere tiltak for å styrke rekrutteringen til lærerutdanningene, blant annet er det innført en ordning for avskrivning på studielånet til alle som fullfører en av de nye grunnskolelærerutdanningene på normert tid. I tillegg til dette vil alle som fullfører en grunnskolelærerutdanning og som tar seg jobb i skolen i Nord-Norge få ekstra avskrivning på studielånet, uavhengig av om studiet er fullført på normert tid eller ikke.

I 2017 bevilget departementet 5 millioner kroner til særskilte rekrutteringstiltak for opptak til GLU 1-7 i regi av lærerutdanningsinstitusjoner i samarbeid med skoleiere i deres nærområder. For at flere skal kvalifisere seg

som lærere har vi innført en stipendordning til ansatte i undervisningsstillinger som ønsker å ta Praktisk-pedagogisk utdanning (PPU og PPU-Y) eller Yrkesfaglærerutdanning (YFL), og et stipend for å rekruttere personer utenfor skolesektoren til yrkesfaglærerutdanning (PPU-Y eller YFL).

Det er videre bevilget midler til et prosjekt ved Nord universitet og Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet som skal legge til rette for kvalifisering av ukvalifiserte i skolen, herunder arbeidsplassbasert utdanning. Nord universitet og Universitetet i Tromsø fikk i tillegg 1,25 millioner kroner hver til rekrutteringstiltak. Det vil si at det i 2017 til sammen ble bevilget 6,7 millioner kroner til tiltak som gjelder rekruttering og kvalifisering av lærerstudenter og lærere i Nord-Norge. I dette inngår også noen midler til Samisk høyskole.

SPØRSMÅL NR. 662

Innlevert 9. januar 2018 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal

Besvart 22. januar 2018 av fungerende klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Når kan vi forvente at statsråden kan fremlegge konkrete regelverksforslag for en bedre overvannshåndtering rundt omkring i vårt langstrakte land?»

BEGRUNNELSE:

Håndteringen av overvann ble pekt ut som en stor utfordring som måtte løses raskt da Regjeringen nedsatte det såkalte overvannsutvalget i 2014. Dette utvalget la frem sin NOU i 2015, som inneholdt mange gode forslag som siden ikke er fulgt opp. Det er viktig å få på plass avklarte bestemmelser om blant annet ansvar og finansiering på området, slik at kommunene kan iverksette forebyggende tiltak fremfor å bruke ressursene på skadereparasjon. Det kommer stadig nye situasjoner med kraftig nedbør som viser viktigheten av at dette arbeidet må prioriteres høyt.

Svar:

Det følger av Jeløya-plattformen at regjeringen vil følge opp overvannsutvalgets innstilling. Arbeidet med klimatilpasning prioriteres høyt. Jeg vil derfor følge opp de ulike sidene ved overvannsutvalgets utredning så raskt som mulig.

Stadig mer ekstremnedbør gir mer overvann i byer og tettsteder. Dette gir store skadevirkninger. Mange kommuner jobber godt og er kommet langt i arbeidet med å forebygge overvannsskader. Overvannsutvalget kom med forslag til en rekke endringer og behov for klargjøringer i lov- og forskrifter for å bedre kommunenes virkemidler for å forebygge overvannsskader.

Forslagene fra utvalget berører flere ulike regelverk og berørte departementer arbeider med oppfølging av forslagene, som koordineres av Klima- og miljødepartementet. Enkelte forslag er allerede gjennomført. Det gjelder endringer plan- og bygningsloven § 27-2 femte ledd og byggesaksforskriften §§ 5-4 og 6-4.

Mange av utvalgets lovforslag har omfattende virkninger for ulike samfunnsaktører. De må derfor konsekvensvurderes i tråd med regelverket, før aktuelle forslag kan sendes på høring og fremmes for Stortinget. Jeg vil sørge for stort trykk på oppfølgingen fremover.

SPØRSMÅL NR. 663**Innlevert 9. januar 2018 av stortingsrepresentant Hege Haukeland Liadal****Besvart 15. januar 2018 av kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Hvilke føringer har Statsråden gitt NFI for de kutt til bransjefilmfestivalene og hva mener Statsråden disse to festivaler skal kutte av oppgaver?»

BEGRUNNELSE:

NFI og utvalget som fordeler støtte til norske filmfestivaler har laget sin innstilling som er gjort kjent i en pressemelding. Her kommer det tydelig fram at det ønskes å bygge ned bransjefilmfestivalene, Den norske filmfestivalen(-Haugesund) og Den norske kortfilmfestivalen(Grimstad) og øke støtte til publikumsfestivaler. Dette er ikke i tråd med Stortingets filmforlik. Det har ikke vært noen politiske signaler fra Stortinget at en ønsker denne dreining. I pressemelding fra NFI gjemmer en seg bak prinsippet om en mer rettferdig fordeling.

Svar:

Først vil jeg presisere at NFI styrker tilskuddet til filmfestivaler generelt. Vi har fulgt opp filmforliket med å gi NFI det helhetlige nasjonale ansvaret for filmformidling, og gitt NFI ansvaret for å utforme de relevante virkemidlene. Stortinget sluttet seg i filmforliket til at denne myndigheten ble delegert til NFI. Som foreslått i filmmeldingen er det opprettet et festivalstøtteutvalg med bred filmfaglig kompetanse, som har fått ansvar for å behandle søknader om tilskudd til filmfestivaler, og innstille til NFI. Stortinget stilte seg bak dette. Det er derfor her ikke snakk om noe brudd på filmforliket. Verken filmmeldingen eller filmforliket sier noe eksplisitt om hvordan midlene til filmformidling, herunder filmfestivaler, skal fordeles mellom ulike tiltak. Jeg har følgelig ikke gitt føringer til NFI om hvilke prioriteringer de skal gjøre i fordelingen av tilskuddsmidler til filmfestivaler, eller hvilke oppgaver filmfestivalene skal løse innenfor de tilskuddsmidlene de mottar fra NFI.

SPØRSMÅL NR. 664**Innlevert 9. januar 2018 av stortingsrepresentant Knut Arild Hareide****Besvart 16. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«I Helfos tilråding til ny kontorstruktur er kontorstadane Kirkenes, Lenvik, Harstad, Beiarn, Nærøy, Verdal, Gloppe, Bergen, Voss, Kristiansand, Risør, Kongsberg, Eidsvoll, Vågå og Oslo foreslått nedlagt.

Korleis ser regjeringa på Helfo si tilråding, og vil regjeringa òg vektlegge andre og meir overordna omsyn når ny kontorstruktur skal avgjerast, som behovet for politikk som motverkar sentralisering, og viktigheita av statlege arbeidsplassar i ei rekke kommunar, særleg dei kommunane som ikkje er størst og mest sentrale?»

GRUNNGJEVING:

Eit mantra i digitaliseringsarbeidet har vore at det opnar for desentralisering. Med eit velfungerande digitalt nett

og digital kompetanse har det blitt lagt til rette for at ein kan jobbe kor som helst, og at arbeidsplassane kan ligge i ulike delar av landet. Det betyr for eksempel at kompetansemiljø kan etablerast sjølv på mindre plassar.

Denne argumentasjonen er kanskje spesielt interessant med tanke på eksempelet Voss, der Helfo no føreslår å legge ned sitt kontor. For Voss vil det vere særst uheldig å tape 14 statlege arbeidsplassar. Voss har ikkje eit problem med rekruttering, og det vert frå kommunen si side peika på at ein i regionen har store kompetansemiljø innan ei rekke felt. Dessutan er Voss ein del av Bergensregionen, med stor inn- og utpendling. Ein kan trygt hevde at Bergensregionen er ein velfungerande arbeidsmarknad som Helfo og andre statlege aktørar vil kunne ha stor nytte av framover.

Når vi i tillegg veit at Helfo Voss har vore i front i digitaliseringsarbeidet i Helfo, og har vist seg omstillings-

dyktige gjennom å vere pilotkontor og levering av gode resultat, er det spesielt vanskeleg å forstå grunngevinga bak nedlegginga av slike kontor.

Vi veit også at Helfo-kontora ikkje har kundemottak og derfor kan ligge kor som helst.

Svar:

Den 20. desember 2017 oversendte Helsedirektoratet sin tilråding til Helse- og omsorgsdepartementet om oppfølging av Helfo sin utredningsrapport om framtidig kontorstruktur.

Dagens kontorstruktur er primært et resultat av historien som en del av trygdeetaten og Helfo sin vurdering er at strukturen ikke er egnet for å utvikle gode og effektive tjenester for fremtiden.

Helfo har i sin utredning vurdert 4 alternative løsningsforslag opp mot kriteriene for valg av ny kontorstruktur og i forhold til framtidig risiko. Kriteriene for valg av kontorstruktur er:

- Sikre rett kompetanse
- Effektiv ressursutnyttelse
- Sikre omstillings- og utviklingsdyktighet
- Ivareta formålet om regional fordeling av statlige arbeidsplasser

Helsedirektoratet støtter Helfo sitt forslag til 5 kontorsteder: Mo i Rana, Ørsta, Sola, Tønsberg og Fredrikstad. For å sikre gjennomføring og håndtere risiko på legemiddelområdet anbefaler Helsedirektoratet at kontorene i

Brumunddal og Orkdal opprettholdes i en omstillingsperiode på inntil 3 år. En ny kontorstruktur er planlagt etablert over en fem års periode.

Helsedirektoratets vurdering er at størst risiko er knyttet til 0-alternativet. Fortsatt drift på 22 kontorsteder og 25 lokasjoner er ikke en fremtidsrettet struktur som legger til rette for effektiv drift og kvalitativt gode tjenester til brukerne.

Et velfungerende digitalt nett og digital kompetanse tilsier, isolert sett, at en kan jobbe hvor som helst. Når det gjelder Helfo er det viktig å være klar over at etablering av nye digitale tjenester, i kombinasjon med at behandlere i stadig økende grad sender inn sine refusjonskrav elektronisk, vil redusere omfanget på manuelle arbeidsprosesser i virksomheten, og føre til en reduksjon i bemanningen. Det er avgjørende at Helfo i fremtiden kan rekruttere riktig fagkompetanse, som dekker alle områder i virksomheten.

Helfo har i dag en høy andel seniormedarbeidere. Svært mange medarbeidere vil passere 67 år i løpet av femårsperioden for etablering av ny kontorstruktur.

Tilrådingen fra Helfo og Helsedirektoratet baserer seg på at framtidig rekruttering av medarbeidere for å kunne levere gode tjenester og for å sikre effektiv drift, best kan oppnås når personer med ulik fagkompetanse arbeider i et fysisk felleskap, fordelt på langt færre kontorsteder.

Fremtidig kontorstruktur skal godkjennes av regjeringen. Statlige retningslinjer for lokalisering av statlige arbeidsplasser legges til grunn for vurderingene.

SPØRSMÅL NR. 665

Innlevert 9. januar 2018 av stortingsrepresentant Jorodd Asphjell

Besvart 15. januar 2018 av innvandrings- og integreringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Med bakgrunn i den tragiske hendelsen som skjedde utenfor Qarabagh hvor tre ungdommer ble drept, mener statsråden at Afghanistan er et trygt land å sende ungdommer tilbake til?»

BEGRUNNELSE:

Like før jul ble Mahomed Hosseini drept på veien mellom Kabul og Qarabagh i Ghazni-provinsen.

Mahmod Hosseini, som var 26 år og bosatt i Orkdal, reiste til Afghanistan for å hente sin kone, da hans bil med følge ble stoppet på tur hjem til Qarabagh.

Hosseini kom til Norge som 17-åring, etter flere år på flukt. Mahmod Hosseini reiste tilbake til Afghanistan på eget ansvar etter og ha fått innvilget fast oppholdstillatelse i Norge.

Mahmod Hosseini og to andre ble drept på veien mellom Kabul og Qarabagh i Ghazni-provinsen, som regnes for å være en sikker provins. Da er det rimelig at mange stiller spørsmål knyttet til sikkerheten rundt hjemsendel-

se av «oktoberbarna» til Afghanistan etter en slik tragisk hendelse.

Svar:

Det er UDI og UNE som tar stilling til søknader om beskyttelse (asyl), blant annet basert på den landinformasjon som til enhver tid foreligger om søkerens hjemland. Videre er det ingen som bestrider at det er sikkerhetsutfordringer i Afghanistan. Etter UDI og UNEs vurdering – og utlendingsmyndighetene i de fleste andre europeiske

land – er likevel ikke sikkerhetssituasjonen der så alvorlig at det foreligger et generelt beskyttelsesbehov for alle afghanske borgere. Jeg har full tillit til de vurderinger UDI og UNE gjør i disse sakene.

Når det gjelder den konkrete saken representanten Asphjell viser til, og som jeg kun kjenner gjennom omtale i media, skal det dreie seg om en person som kom til Norge som asylsøker og deretter fikk oppholdstillatelse her. Etter det opplyste reiste han til Afghanistan på eget initiativ for å treffe familie. Jeg kan vanskelig se at denne konkrete saken tilsier at norsk praksis er uforsvarlig.

SPØRSMÅL NR. 666

Innlevert 9. januar 2018 av stortingsrepresentant Gina Barstad

Besvart 17. januar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«I hvilken grad er utbyggingen av fire hangarer for kampfly på Rygge koordinert med norske myndigheter?»

BEGRUNNELSE:

I svar på skriftlig spørsmål nr. 603 fra undertegnede vedrørende det amerikanske forslaget om å etablere infrastruktur på Rygge, datert 4.1.2017, skriver forsvarsministeren blant annet at:

«Regjeringen har ikke tatt stilling til forslaget på Rygge. Det foreligger heller ikke endelig amerikansk vedtak om bevilgning av midler til forsvarsbudsjettet for 2018. (...)»

Det amerikanske forsvarsbudsjettet ble signert av Trump den 12. desember, og i dette budsjettet ligger utbyggingen på Rygge inne. I tillegg er det rapportert om amerikansk besøk på Rygge flere ganger. Det er bestemt hvor på basen skal etableres, og basesjefen har blant annet fått beskjed om at sikkerheten rundt leiren må forbedres.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 10. januar 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Gina Barstad om i hvilken grad utbyggingen av fire hangarer for kampfly på Rygge er koordinert med norske myndigheter. Spørsmålet var rettet til utenriksministeren, men besvares av forsvarsministeren.

Det amerikanske forslaget om tiltak på Rygge innen rammen av European Deterrence Initiative (EDI) for

2018 er offentlig tilgjengelige på Det amerikanske forsvarsdepartementets hjemmeside. Det foreligger ikke endelig amerikansk vedtak om bevilgning av midler til forsvarsbudsjettet for 2018. Forsvarsdepartementet opprettholder en løpende dialog med amerikanske myndigheter om EDI i Norge.

Et eventuelt forslag om investeringer på Rygge, som del av EDI, vil bli vurdert av regjeringen, og Stortinget vil bli konsultert på normal måte.

SPØRSMÅL NR. 667**Innlevert 9. januar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 17. januar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«I jula kom nyheten om at amerikanerne kan øke antall soldater på Værnes fra 300 til 3 000 "over natta".

Er det anledning for en slik økning av amerikanske soldater på Værnes i henhold til avtalen med amerikanerne, og vil en slik utvidelse etter forsvarsministerens syn være i tråd med norske selvpålagte restriksjoner for alliert tilstedeværelse på norsk jord i fredstid?»

BEGRUNNELSE:

Den amerikanske generalen Robert B. Neller har uttalt i en tale til de amerikanske soldatene på Værnes:

«Husk hvorfor dere er her. De følger med. Akkurat som vi følger med dem, følger de med oss. Vi har 300 marinesoldater her, men kan øke til 3 000 over natta. Vi kan heve lista» (referert i Adresseavisen 28.12.2018).

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 10. januar 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken om avtalen med det amerikanske marinekorpsset om rotasjonsbasert øving og trening i Norge gir anledning til å øke volumet fra 300 amerikanske soldater til 3000 «over natta», og om dette i så fall vil være i tråd med norske selvpålagte restriksjoner for alliert tilstedeværelse i fredstid.

Vi har lang og god erfaring med alliert øving og trening i Norge. Det gjelder særlig britiske, amerikanske,

nederlandske, tyske og franske styrker. Alliert samtrening i Norge er et konkret eksempel på den gjensidige og solidariske allianseforpliktelsen i NATO. Den rotasjonsbaserte øvingen og treningen for om lag 330 amerikanske marinesoldater er en del av dette bildet. Ordningen fungerer godt og er besluttet videreført ut 2018. Aktiviteten har Værnes som utgangspunkt, og de amerikanske soldatene øver og trener også sammen med norske og andre allierte styrker andre steder i Norge.

Alliert øving og trening i Norge er relevant i forsterkningsammenheng, ettersom de allierte styrkenes evne til å operere sammen med norske styrker under krevende klimatiske og topografiske forhold i Norge vil være av stor betydning hvis Norge skulle få behov for allierte forsterkninger. Dersom den sikkerhetspolitiske situasjonen utvikler seg slik at det oppstår behov for alliert forsterkning, vil volumet av allierte soldater i Norge øke betraktelig. Det være seg forsterkninger i regi av NATO eller i form av bilateral forsterkning fra utvalgte allierte. I et slikt tilfelle vil NATOs planverk for forsvaret av Norge eller bilaterale forsterkningsavtaler kunne komme til anvendelse.

Muligheten for å øke volumet til 3000 soldater «over natten» inngår ikke som del av ordningen med amerikansk rotasjonsbasert øving og trening i Norge. Dersom det skulle bli aktuelt å videreføre ordningen ut over 2018 eller endre innretningen på den, vil en eventuell beslutning bli fattet av regjeringen og Stortinget vil bli konsultert på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 668**Innlevert 10. januar 2018 av stortingsrepresentant Steinar Reiten****Besvart 16. januar 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Kan statsråden bekrefte at nødvendige administrative tiltak er blitt gjort for å sikre at midlene på kap. 1149, post 75 i statsbudsjettet for 2018 blir lyst ut og brukt i tråd med intensjonen, slik denne er uttrykt i flertallsmerknad på s. 65 i Innst. 8 S (2017-2018)?»

BEGRUNNELSE:

I budsjettforliket som ble inngått mellom Høyre, Framskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti 22. november 2017, ble det satt av 75 mill. kr til investeringsstøtte for landbruket. Det ble samtidig oppnådd enighet om at disse midlene ikke skulle posteres under kap. 1150, Til

gjennomføring av jordbruksavtalen m.m., men som en ny post 75 under kap. 1149, Verdiskapings- og utviklingstiltak i landbruket. Partiene som inngikk budsjettforliket, ga i en flertallsmerknad på s. 65 i Innst. 8 S (2017-2018) følgende føringer for hvordan de avsatte 75 mill. kr på Kap. 1149, post 75 skulle benyttes - sitat:

"Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig folkeparti viser til budsjettavtalen inngått 22. november 2017, der det bevilges 75 mill. kroner til investeringsstøtte for landbruket. Støtten innrettes slik at den utnyttes i produksjoner som har produksjonsmuligheter i det norske markedet, og tildeling av midler skjer gjennom Innovasjon Norge. Støtten er en engangsbevilgning, og det legges til grunn at eventuelle investeringsvirkemidler i kommende år bevilges gjennom jordbruksavtalen."

Sitat slutt.

Det er viktig at aktuelle aktører innenfor landbruket blir gjort oppmerksom på at det i statsbudsjettet for 2018 er bevilget ekstra midler til investeringsstøtte som det kan søkes på i tillegg til bedriftsrettede midler til investering og utvikling som ligger inne i gjeldende jordbruksavtale. For eksempel kan melkebønder som ønsker å vri hele eller deler av produksjonen over på storfekjøtt for å sikre inntektsgrunnlaget i en situasjon med et strammere mel-

kemarked fra og med 2020, søke om støtte til dette. Det vil være i tråd med intensjonen i flertallsmerknaden, da det i dag er underskudd i markedet på norskprodusert storfekjøtt. Det forventes at Innovasjon Norge får pålegg om å bekjentgjøre på en egnet måte at det er satt av ekstra midler til investeringsstøtte for landbruket på statsbudsjettet for 2018, slik at avsatte midler blir benyttet til formålet i løpet av budsjettåret.

Svar:

I tråd med fleirtallsmerknaden på s. 65 i Innst. 8 (2017-2018) vil midlane bli forvalta av Innovasjon Norge. Føringsane for bruken av midlane jf. fleirtallsmerknaden, vil gå fram av oppdragsbrev til Innovasjon Norge for 2018. Brevet vil venteleg bli sendt ut i løpet av januar. Det vil bli presisert at midlane må nyttast til formålet i inneverande budsjettår.

Eg er oppteken av at det er brei kjennskap til alle dei bedriftsretta verkemidla på landbruks- og matområdet forvalta av Innovasjon Norge. Oppdragsbrevet blir difor sendt i kopi til alle fylkeskommunar, fylkesmenn, samt faglaga innan jord- og skogbruk.

SPØRSMÅL NR. 669

Innlevert 10. januar 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 22. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«FreeStyle Libre vil gi mange diabetikere en enklere og bedre hverdag. Blodsukkeret kan måles raskt og enkelt, uten stikk i fingeren. Beslutningsforum har allerede åpnet for FreeStyle Libre til barn med diabetes type 1. Siden oktober 2017 har vi ventet på en avklaring fra helseministeren om apparatet skal fås på blå resept eller via sykehus.

Hvem skal ha finansieringsansvaret og når kommer avklaringen diabetikerne har ventet på siden oktober?»

BEGRUNNELSE:

Beslutningsforum har åpnet opp for at FreeStyle Libre skal tilbys barn med diabetes type 1 jf. vedtak i møtet den 23.10.2017. Sykehusinnkjøp HF har ansvaret for å inngå

en avtale med leverandøren. Beslutningsforum ber også om en prinsipiell avklaring fra HOD om finansieringsansvar, men ministeren har ennå ikke avklart dette.

Vedtaket fra beslutningsforum:

1. Beslutningsforum for nye metoder tar informasjon om status i sak ad. Freestyle Libre til orientering.
2. Beslutningsforum for nye metoder ber fagdirektørene i RHF-ene om å utforme en formell henvendelse til Helse- og omsorgsdepartementet for prinsipielle avklaringer i denne saken.
3. I påvente av en avklaring med Helse- og omsorgsdepartementet, jf. punkt 2, iverksettes det en anbudsprosess knyttet til barn med type 1 diabetes. Det understrekes at informasjonssikkerhet og personvern må ivaretas i en anbudsprosess.

<https://nyemetoder.no/Documents/Beslutninger/Beslutningsforum%2020171023%20-%20protokoll%20forel%C3%B8pig.pdf>

Svar:

Jeg er glad for at de regionale helseforetakene skal inkludere FreeStyle Libre i en anbudsprosess for bruk til barn med type 1 diabetes.

Barn med type 1 diabetes følges vanligvis opp i sykehus, mens voksne vanligvis, men ikke alltid, følges opp av fastlegen. Det kommer også konkurrerende produkter på markedet, herunder Dexcom G5 som flere pasienter etter spør i stedet for Freestyle Libre.

Det har vist seg at det er flere juridiske og prinsipielle spørsmål knyttet til produkter som tilrettelegger for egen-

mestring og behandling ved sykdom som må avklares før det tas stilling til om slike produkter skal finansieres av det offentlige, og eventuelt av hvilken aktør. Freestyle Libre er et av flere slike produkter.

Departementet er derfor i gang med et arbeid for å avklare disse spørsmålene og få på plass prosedyrer for håndtering av slike metoder. Departementet har behov for å ferdigstille denne gjennomgangen før det tas stilling til hvem som skal beslutte om produktene skal finansieres av det offentlige.

Dette arbeidet har høyt fokus i departementet, men det er som nevnt kompliserte problemstillinger. Det er derfor ikke mulig å gi en nærmere angitt tidsplan for utredningsarbeidet på nåværende tidspunkt.

SPØRSMÅL NR. 670

Innlevert 10. januar 2018 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 17. januar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Venneforeningen De Værdalske Befestninger rapporterer om store vedlikeholdsutfordringer ved sitt festningsanlegg, særlig når det gjelder de tunge vedlikeholdsoppgavene som Nordre galleri trenger. Det ser nå ut til man vil måtte stenge Nordre galleri på permanent basis ettersom av hensynet til publikums sikkerhet.

Hvordan tar staten medansvar for nasjonalt viktige kulturminner som De Værdalske Befestninger, og finnes det statlige tilskuddsordninger som gjør det mulig å få satt i stand Nordre galleri?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i 1907 å opprette en ny forsvarslinje mot Sverige bakenfor den nøytrale sonen etablert ved Karlstadoverenskomsten i 1905. Steina og Sogna i Inn-dalen i Verdal og Ingstadkleiva i Stjørdalen (senere kalt Hegra festning) ble valgt som steder for etablering av nye forsvarsverk. Befestningene i disse to dalførene ble senere gitt navnet Stjørdal- og Verdal Befestninger og beskyttet de to sannsynlige framrykningsveiene til Trøndelag fra øst.

Vaterholmen fort ligger ved elva Inna, og besto opprinnelig av tre befestede anlegg og Vaterholmen leir. Nordre og Søndre fjellgalleri ligger på hver side av elva i et

trangt pass, med blokkhuset tilbaketrasket fra fjellgalleriene.

Nordre fjellgalleri skulle beskytte mellomriksveien og senere også fly. estningsanlegget er sprengt ut som en 90 m lang tunnel med flere siderom.

Nordre fjellgalleri er satt i stand av Verdal kommune og gjort tilgjengelig for publikum, men er nå i forfall.

Det finnes ikke budsjetter lokalt til å utføre de nødvendige arbeider.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 10. januar 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Marit Arnstad om vedlikeholdsutfordringer ved De Værdalske Befestninger.

Forsvarsbygg har forvaltningsansvaret for de ti store nasjonale festningene og flere mindre festningsanlegg, blant annet De Værdalske Befestninger. Det er gjennomført betydelig vedlikehold på festningene gjennom de senere årene, både av hensyn til sikkerhet for besøkende og for å sikre et forsvarlig vedlikeholds nivå.

Jeg har fått opplyst at Nordre galleri ble satt i stand på 1990-tallet av Verdal kommune. Dette anlegget har nå behov for vedlikehold. Gamle sikringsplater er fjernet og originale fester er rustet bort. Disse må skiftes og nye plater må på plass. I 2016 tok Forsvarsbygg fatt i sikringsar-

beidet på Nordre galleri, og det ble gjennomført rensing av fjellet i 2016 og 2017. Fjellet er dårlig og det er behov for å sette opp en himling. Dette vil bli vurdert på sikt sett opp imot andre behov i vedlikeholdsporteføljen.

Vedlikehold av all bygningsmasse i forsvarssektoren gjøres etter meget strenge prioriteringer, der bygningsmasse til operativ virksomhet har høy prioritet. Dersom det av sikkerhetsmessige hensyn er påkrevet, vil besøksanlegg måtte stenges inntil nødvendige sikringstiltak er

gjennomført. De Værdalske Befestninger har ikke nådd opp i prioriteringene på Forsvarsbyggs vedlikeholdsplan for 2018.

Forsvarssektoren gjennomførte ekstraordinært vedlikehold på festningsanleggene i perioden 2008-2014, og tiltak ble spesielt rettet inn på mot festningsmurer og annet som innebar en sikkerhetsrisiko. Totalt ble det, inkludert den ekstraordinære tildelingen, benyttet om lag 800 mill. kroner til vedlikehold av festningene i perioden.

SPØRSMÅL NR. 671

Innlevert 10. januar 2018 av stortingsrepresentant Marit Arnstad

Besvart 17. januar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Hegra festning i Stjørdal spilte en viktig rolle i norsk motstandshistorie våren 1940 og var den siste befestningen i Sør-Norge som kapitulerte for den tyske okkupasjonsmakten.

Hvilke vedlikeholdsutfordringer har staten kartlagt på festningen, og hvor mye vil staten bidra med for å holde festningen ved ordinært vedlikeholds nivå i stortingsperioden 2017–2021?»

BEGRUNNELSE:

Hegra festning er et av de mest representative anleggene som ble bygget etter unionsoppløsningen i 1905. Festningen er også et nasjonalt symbol for den norske motstandsviljen under kampene ved starten av den tyske okkupasjonen våren 1940. Under ekstreme forhold holdt 250 norske soldater og én kvinne stand mot den overlegne tyske okkupasjonsmakten i mer enn tre uker.

Opprinnelig var «Hegra festning» fellesnavn for de tre fortene Ingstadkleven, Klevplassen og Svartåsen. Ingstadkleven var det største av dem, og det var det eneste som ble bemannet og kom i kamp i 1940. Betegnelsen «Hegra festning» har etter dette festet seg ved dette fortet.

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 10. januar 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Marit Arnstad om vedlikehold av Hegra festning.

Vedlikehold av all bygningsmasse i forsvarssektoren gjøres etter meget strenge prioriteringer, der bygningsmasse til operativ virksomhet har høy prioritet.

De siste årene har staten ved Forsvarsdepartementet brukt om lag 2,5 millioner kroner for vedlikehold av veien til Hegra. Det er også brukt midler på vedlikehold av bygg, ikke minst på kafebygget. Forsvarsbygg bidrar til Venneforeningen sin drift på festningen gjennom lav husleie. Venneforeningen gjør en svært viktig jobb for tilrettelegging for publikum.

Vedlikehold av festningene er basert på tilstandsregistrering på samme måte som for all annen eiendom forsvarssektoren forvalter. Det viktigste tiltaket som fremkommer i tilstandsregistreringen på Hegra festning er skifte av jernbjelker i skyttergraver, anslått til å koste om lag 225 000 kroner. Forsvarsbygg har i perioden 2018-2020 ingen planlagte vedlikeholdstiltak på Hegra festning. Det foreligger pr. nå heller ikke noe tall på hvor mye staten vil bidra med for å holde festningen ved ordinært vedlikeholds nivå i stortingsperioden 2017-2021, siden vedlikeholdsplan for perioden 2019-2021 først utarbeides ultimo 2018.

Forsvarssektoren gjennomførte ekstraordinært vedlikehold på festningsanleggene i perioden 2008-2014, og tiltak ble spesielt rettet inn på mot festningsmurer og annet som innebar en sikkerhetsrisiko. Totalt ble det, inkludert den ekstraordinære tildelingen, benyttet om lag 800 mill. kroner til vedlikehold av festningene i perioden.

SPØRSMÅL NR. 672

Innlevert 10. januar 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 23. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Statsråden skal den 16. januar holde sin årlige sykehus-tale før overlevering av oppdragsdokumentet til helseforetakene. Tidligere har statsråden uttalt at regjeringen har en nullvisjon for korridorpasienter, men nå øker altså antallet på for eksempel Sykehuset i Østfold. De ansatte på SØ er tydelige på at investeringsrammen må økes for å bygge ut akuttmottaket, og å styrke sykepleierbemanningen.

Vil statsråden prioritere dette for å sørge for at ingen pasienter må ligge på gangen, og hva vil statsråden ellers gjøre?»

BEGRUNNELSE:

Influensasesong betyr overfylt sykehus på Kalnes. Sårstell og intimpleie skjer bak skjerm Brett eller håndholdte laken. Nå utvider ledelsen med enda flere pasienter på korridor. Å bli akutt syk og innlagt på sykehus er en stressende situasjon for de fleste. Når du i tillegg får plass på korridoren, er det en ytterligere stressfaktor. Det nye sykehuset i Østfold skulle ikke ha korridorpasienter. Derfor er det heller ikke lagt til rette for det. Pasienter som havner på korridoren, har ikke tilgang til bad og må dele toalett med mange andre. Det er spesielt utfordrende for pasienter som skal tømme tarmen før kirurgiske inngrep eller undersøkelser. Og får ikke kirurgiske pasienter dusjet før operasjon, øker infeksjonsfaren. Sykepleiere melder fra om uverdige forhold der pasienter blir stelt eller får skiftet på operasjonssåret sitt under påsyn av forbi-passerende. Og flombelysning og stor trafikk store deler av døgnet gjør det vanskelig for pasienter å få sove. Problemet er et splitter nytt sykehus som har for lite plass. Det gjelder både akuttmottak og antall rom. Samtidig planlegger sykehusets ledelse med fullt belegg hele tiden. Dermed har sykehuset få ledige senger i beredskap. Anbefalt norm er 85 prosent belegg. Sykehuset Østfold hadde i 2017 et gjennomsnittlig belegg på over 100 prosent i medisinsk klinikk. Helseminister Bent Høie lovet i januar i fjor en nullvisjon for korridorpasienter. Sykehuset Østfolds ledelse har nettopp informert de ansatte om at avdelingene skal ta i mot flere pasienter på korridoren. Mens grensen tidligere var satt til maksimalt fem korridorpasienter på en avdeling, er dette nå utvidet til ti. Havner du på korridoren, løper du større risiko som pasient. Det gjør det vanskelig å ivareta god hygiene, faren for feilbehandling øker, taushetsplikten utfordres og du kan lett bli oversett, selv om du ligger «midt i trafikken». I utgangspunktet er bemanningen på Sykehuset Østfold knapp for å ivareta

ordinær drift. Med korridorpasienter øker presset på de ansatte ytterligere. Sykepleiere melder fra om et konstant høyt arbeidspress, de er redde for å gjøre feil eller overse en alvorlig syk pasient. På enkelte avdelinger har nesten halvparten av staben sluttet. Det er alvorlig.

Svar:

Helse Sør-Øst har innhentet en redegjørelse fra Sykehuset Østfold om saken. Sykehuset Østfold skriver:

«Situasjonsbeskrivelse

I 2017 hadde Sykehuset Østfold i snitt 10,6 pasienttopphold på korridor i døgnet. Desember hadde sykehuset i snitt 14,9 opphold på korridor i døgnet. I første halvdel av januar har belegget økt ytterligere til i snitt 18,4 opphold på korridor i døgnet. Økningen i desember og januar skyldes primært en økt tilstrømning av pasienter til sykehuset. I siste del av perioden har det vært flere pasienter med influensa eller influensasymptomer. Kaldt og fuktig vær har også gitt luftveisinfeksjoner, andre infeksjoner og mange pasienter med bruddskader. I uke 1 ble flere pasienter skrevet inn enn ut med overbelegg som resultat. I uke to er flere pasienter skrevet ut enn inn, og situasjonen er noe bedre. Siden influensasesongen trolig ikke har nådd toppen, er det forventet med fortsatt høyt press mot sykehuset noen uker til.

Onsdag 3. januar kom 141 pasienter til akuttmottaket på SØ. Det er langt mer enn en normal onsdag. Det resulterte i 32 pasienter på korridor neste dag. På det meste har det vært 43 pasienter på korridor. Sykehuset Østfold Kalnes har 303 senger for somatiske pasienter.

Sykehusledelsen forbereder hvert år tiltak for influensasesongen. Selv om vi ikke kjenner tidspunktet for når influensapasientene kommer, ønsker vi å være godt forberedt og forhindre at sykehuset må gå i beredskap på grunn av økt pasienttilstrømning. Korridorbelegg er et tema i de fleste fora der ledere og medarbeiderrepresentanter møtes for å diskutere utfordringer og løsninger i sykehusets drift.

Tiltak – kort sikt

Sykehuset iverksatte umiddelbare tiltak som:

- Økt bemanning i akuttmottaket
- Økt bemanning på døgnområder

- Økt bemanning på laboratoriet for analyse av influensaprøver
- Dialog med kommunale legevakter for å redusere tilstrømning av pasienter til akuttmottak
- Dialog med kommunale helsehus for rask utskrivning av pasienter
- Rask hjemtransport av pasienter som er skrevet ut
- Informasjon til befolkningen i fylket om smittereduserende tiltak som håndvask, isolering og vaksinasjon

Kommunene i Østfold gav positiv respons på sykehusets henvendelse, og det kom fort tilbakemelding om færre utskrivningsklare pasienter i sykehuset. Sykehuset Østfold har en plan for å møte den forventede tilstrømningen av pasienter i influensasesongen. Planen omfatter smittereduserende tiltak i sykehuset (kohortisolering), økt bemanning på døgnområder, i akuttmottak, i renhold og i laboratorium og optimal utnyttelse av lokaler. Om den store tilstrømningen av influensapasienter fortsetter, vil det være nødvendig å ta i bruk plasser på korridor og forfetting på rom.

Sykehuset Østfold vil berømme den innsatsen som er lagt ned av kommunene i Østfold i årets influensasesong.

Tiltak - lang sikt

Sykehuset Østfolds målsetning er at alle pasienter skal ha eget rom. Overordnet er det tre måter å tilnærme seg dette på:

For det første jobber sykehuset med å forebygge innleggelser i sykehuset. Viktige tiltak på dette området er god samhandling med fastleger og primærhelsetjenesten. Et nytt prosjekt vil styrke oppfølgingen av kronikere utenfor sykehuset. Målsetningen er å forlenge pasientenes gode perioder og forebygge innleggelser gjennom tidlig intervensjon ved forverringer i tilstand.

For det andre ser sykehuset på måter å redusere liggetiden og på den måten frigjøre kapasitet. Daglige kapasitetsmøter mellom seksjonsledere og avdelingsledere sørger for god pasientlogistikk, reduserer unødvendig venting og gir best mulig utnyttelse av tilgjengelig kapasitet. Sykehuset har også sanntidrapporter på beleggssituasjonen tilgjengelig for alle medarbeidere for å understøtte dette arbeidet. Døgnområdene er gitt prioritet i budsjett for 2018 blant annet til kompetansehevende tiltak. Beregninger viser at om gjennomsnittlig liggetid reduseres med 0,2 døgn, vil 20 senger i sykehuset frigjøres.

Sykehusledelsen har gjort flere organisatoriske grep i det langsiktige arbeidet med å redusere liggetid og overbelegg. Noen av disse gir en midlertidig økning i korridorbelegg. Dette er gjort av smittevern hensyn og av hensyn til pasientsikkerhet.

For det tredje jobbes det tett med kommunene i Østfold om rask utskrivning av pasienter. Slik vil pasienter,

som er ferdigbehandlet i spesialisthelsetjenesten, ikke oppta plass i sykehuset.”

Sykehuset Østfold opplyser videre at man så langt det er mulig vil prioritere å gi rom til de pasientene som trenger det mest. Pasienter som er sterkt svekket eller i behov for omfattende pleie, som for eksempel forberedelse til operasjon, gis prioritet til eget rom. Sykehuset Østfold viser til at de er tilstrekkelig bemannet til å ivareta ordinær drift, og ved ekstraordinær pågang av pasienter økes bemanningen. De viser til at sykehuset ikke har lavere bemanning sammenlignet med andre sykehus i helseregionen. En avdeling i sykehuset har hatt nær 40 prosent turnover det siste året. Dette er høyere enn normalt og denne situasjonen følges tett av ledelsen ved Sykehuset Østfold med prioritering av rekruttering og opplæring.

Jeg mener at redegjørelsen over viser at Sykehuset Østfold jobber aktivt for å håndtere den akutte situasjonen knyttet til årets influensautbrudd. Slike utbrudd vil utgjøre en utfordring for flere av landets sykehus. I tillegg jobbes det med tiltak for å løse de utfordringene Sykehuset Østfold generelt har med korridorpasienter. Det er viktig at sykehuset prioriterer dette, og jeg følger med på situasjonen i styringsdialogen med Helse Sør-Øst.

SPØRSMÅL NR. 673**Innlevert 10. januar 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 23. januar 2018 av fungerende kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvordan har antall stillinger per direktorat utviklet seg de siste fem år, og hvor mange av stillingene er flyttet/etablert utenfor Oslo i denne perioden?»

Svar:

Tabellen på neste side viser antall ansatte fordelt på direktorater og ytre apparat i 2011 og 2016. Med direktorat menes et sentralledd som har hele landet som virkefelt, og som er tillagt myndighetsutøvelse. Flere direktorater har også et ytre apparat, og utviklingen i antall ansatte for 2011 og 2016 er gjengitt også for de ytre enhetene. Tallene er hentet fra Difis notat 2016:4 "Utviklingen i antall ansatte i sentral statsforvaltning", og en kartlegging av sentralforvaltningen gjort av Difi i 2017. Tallene gir ikke opplysninger om regional fordeling av ansatte i direktoratene og det ytre apparat.

Tallene gir et godt uttrykk for antall ansatte det enkelte år. Det må imidlertid utvises forsiktighet med å sammenligne antall ansatte i direktorater og ytre etater over tid. Det skjer kontinuerlig omorganiseringer innen statsforvaltningen som medfører omfordeling av ansatte, uten at dette innebærer at det har skjedd netto endringer av antall ansatte i statsforvaltningen. I tillegg kommer virkningen av at nye oppgaver kommer til og andre oppgaver forsvinner.

Regjeringen har så langt besluttet å etablere eller flytte ut virksomheter som gir mer enn 750 statlige arbeidsplasser utenfor Oslo. I tillegg er det tatt beslutninger om nyetableringer og utlokaliseringer utenfor Oslo, der omfanget av antall arbeidsplasser ikke er avklart. De fleste beslutningene er under gjennomføring, slik at de i liten grad er fanget opp i statistikken for de siste fem år.

Ansatte direktorater 2011-2016	Direktorat			Ansatte i direktoratets ytre etat		
	2011	2016	2011-2016	2011	2016	2011-2016
Arbeids- og velferdsdirektoratet	1451	1204	-247	12383	13080	697
Arbeidstilsynet	116	123	7	469	527	58
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	237	262	25	7126	5056	-2070
Brønnøysundregistrene	559	549	-10	0	0	0
Datatilsynet	41	50	9	0	0	0
Direktoratet for byggkvalitet	53	88	35	0	0	0
Direktoratet for e-helse ¹		309			0	
Direktoratet for forvaltning og ikt	230	277	47	0	0	0
Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard	17	39	22	0	0	0
Direktoratet for naturforvaltning ²	367	0	-367	0	0	0
Direktoratet for nødkommunikasjon	60	106	46	0	0	0
Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap	277	296	19	317	327	10
Direktoratet for utviklingssamarbeid	221	242	21	0	0	0
Direktoratet for økonomistyring	122	150	28	244	283	39
Finanstilsynet	280	280	0	0	0	0
Fiskeridirektoratet	227	219	-8	263	224	-39
Folkehelseinstituttet	1030	1332	302	0	0	0
Helsedirektoratet ^{3,4}	607	752	145	75	795	720
Husbanken	126	116	-10	233	210	-23
Integrerings- og mangfoldsdirektoratet	145	162	17	62	88	26
Jernbaneverket	176	230	54	3578	4312	734
Justervesenet	50	56	6	43	45	2
Klima- og forurensningsdirektoratet ⁵	355			0		
Kompetanse Norge	95	124	29	0	0	0
Konkurransetilsynet	108	108	0	0	0	0
Kontoret for voldsoffererstatning	41	43	2	0	0	0
Kriminalomsorgens IT-tjeneste ⁶	48			0		
Kriminalomsorgsdirektoratet ⁷		106			5541	
Kulturtanken ⁸		57			0	
Kunst i offentlige rom ⁹		17			0	
Kystverket	137	114	-23	1129	1049	-80
Landbruksdirektoratet ¹⁰		225			0	
Lotteri- og stiftelsestilsynet	68	77	9	0	0	0
Luftfartstilsynet	172	183	11	0	0	0
Lånekassen	219	209	-10	122	147	25
Mattilsynet	296	308	12	1129	1049	-80
Medietilsynet ¹¹	49	46	-3	123	0	-123
Miljødirektoratet ^{12,13}	0	722	722	0	66	66
Nasjonal kommunikasjonsmyndighet	134	143	9	16	15	-1
Nasjonal sikkerhetsmyndighet	117	248	131	0	0	0
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen	66	118	52	0	0	0
Norges vassdrags- og energidirektorat	443	494	51	110	145	35
Norsk akkreditering ¹⁴		27			0	
Norsk filminstitutt	99	99	0	0	0	0
Norsk kulturråd	98	117	19	0	0	0
Norsk pasientskadeerstatning	139	164	25	0	0	0
Norsk polarinstitutt	154	167	13	0	0	0
Oljedirektoratet	210	222	12	0	0	0
Patentstyret	261	253	-8	0	0	0
Pensjonstrygden for sjømenn	36	25	-11	0	0	0
Petroleumstilsynet	163	170	7	0	0	0
Politidirektoratet	170	287	117	14665	16366	1701
Riksantikvaren	155	160	5	0	0	0
Sjøfartsdirektoratet	218	245	27	125	104	-21
Skattedirektoratet ¹⁵	290	388	98	6030	6282	252
Statens havarikommisjon for transport	43	46	3	0	0	0
Statens helsetilsyn	110	114	4	0	0	0
Statens innkrevingsentral ^{16,17}	362			0		
Statens jernbanetilsyn	40	114	74	0	0	0
Statens landbruksforvaltning ¹⁸	186			0		
Statens legemiddelverk	247	270	23	0	0	0
Statens sivilrettsforvaltning	55	73	18	0	0	0
Statens strålevern ¹⁹	126			0		
Statistisk sentralbyrå	1157	1045	-112	0	0	0
Tolldirektoratet	295	255	-40	1633	1372	-261
Utdanningsdirektoratet	307	315	8	1014	964	-50
Utlendingsdirektoratet	1066	1214	148	76	152	76
Valgdirektoratet ²⁰		20			0	
Vegdirektoratet	965	1256	291	5187	6150	963
Vegtilsynet ²¹		13			0	

- 1 Skilt ut av Helsedirektoratet 01.01.2016.
- 2 Sammenlått med Klima- og forurensningsdirektoratet til Miljødirektoratet fra 01.07.2013.
- 3 Direktoratet for E-helse ble skilt ut av Helsedirektoratet 01.01.2016.
- 4 I etatene som ligger under Helsedirektoratet har det vært noen endringer i perioden. I 2011 var det bare pasient- og brukerombud og helse- og sosialombudene som var registrert som underliggende Helsedirektoratet i Statens sentrale tjenestemannsregister (selv om Helseøkonomiforvaltningen var underlagt allerede da), mens det fra 2015 har inkludert HELFO, og for 2016 Statens strålevern.
- 5 Sammenlått med Direktoratet for naturforvaltning til Miljødirektoratet fra 01.07.2013.
- 6 Sammenlått inn i Kriminalomsorgsdirektoratet fra 01.07.2013.
- 7 Kriminalomsorgsdirektoratet etableres 01.07.2013, som en sammenslåing av med Kriminalomsorgens IT-tjeneste og en avdeling fra Justis- og beredskapsdepartementet.
- 8 Den kulturelle skolesekken inntil 26.04.2016. Difi kategoriserte Kulturtanken som direktorat fra 2016.
- 9 Difi kategoriserte Kunst i offentlig rom som direktorat fra 2016 av.
- 10 Landbruksdirektoratet ble opprettet 01.07.2014 som en sammenslåing av Statens reindrifstforvaltning og Statens landbruksforvaltning.
- 11 I 2011 inkluderte tallene for ytre etat under Medietilsynet et antall "råd og utvalgsmedlemmer" som ble lønnet for arbeid i forbindelse med råd og utvalg. Disse var ikke inkludert i data for 2016. Derfor fremkommer det som en reduksjon i antall ansatte i "ytte etat".
- 12 Norsk akkreditering ble kategorisert som direktorat i 2016.
- 13 Miljødirektoratet ble etablert 01.07.2013 som en sammenslåing av Direktoratet for naturforvaltning og Klima- og forurensningsdirektoratet.
- 14 Miljødirektoratets rovviltkontakter er i 2016 definert som "ytte etat".
- 15 Statens innkrevingsentral ble innlemmet som etat under Skattedirektoratet fra 01.01.2015.
- 16 Statens innkrevingsentral ble innlemmet som etat under Skattedirektoratet fra 01.01.2015.
- 17 Statens innkrevingsentral var ikke med i Difis kartlegginger av antall ansatte i direktoratene da det ikke var et direktorat på kartleggingstidspunktet. Antall ansatte er derfor hentet fra Norsk senter for forskningsdatas oversikt over statsansatte.
- 18 Statens landbruksforvaltning ble sammenslått med Statens reindrifstforvaltning til Landbruksdirektoratet fra 01.07.2014.
- 19 Statens Strålevern var fra 01.01.2016 en etat underlagt Helsedirektoratet.
- 20 Valgdirektoratet ble opprettet 01.01.2016.
- 21 Vegtilsynet ble skilt ut fra Vegdirektoratets ytte etat fra 20.06.2012.

SPØRSMÅL NR. 674

Innlevert 10. januar 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 22. januar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil regjeringen endre forskrift om Boligsparing for ungdom (BSU) for å unngå at midlertidig arbeidsledighet etter endt studium ikke blir et hinder for videre sparing?»

BEGRUNNELSE:

Hvis man ikke får arbeid rett etter endt studium kan man bli tvunget til å måtte avslutte BSU-kontoen for å dekke løpende utgifter. Da vil man måtte betale tidligere gitte skattefradrag og har ikke anledning til å starte opp ny BSU-konto senere. For noen som allerede er i en vanskelig økonomisk situasjon er det en ekstra utfordring å få krav

om tilbakebetaling på toppen av andre utfordringer. Det er allerede en svakhet ved BSU-ordningen at den i størst grad benyttes av dem som uansett har råd til å spare og kan få hjelp fra foreldre. Når det i tillegg ikke gis mulighet for å tegne ny BSU-avtale etter et ufrivillig kontraktsbrudd blir den sosiale skjevheten i hele ordningen tydelig. De som for eksempel har muligheter til å få økonomisk hjelp fra foreldrene i en slik overgangsperiode beholder alle fordelene, mens de som ikke har denne muligheten går glipp av fradragene.

Når ordningen først eksisterer bør en sørge for at tilfeldige variasjoner i inntekt ikke ender opp med å slå så kraftig ut. Mulige løsninger som kan vurderes er at gitte

skattefradrag ikke kreves tilbake hvis enkelte vilkår er oppfylt eller at det er mulig å tegne en ny avtale etter kontraktsbrudd hvis slike vilkår er oppfylt.

Svar:

Ordningen med boligsparing for ungdom (BSU) ble innført for å stimulere ungdom til å spare til kjøp av egen bolig og for å gi dem en lettere inngang til boligmarkedet. Dersom det åpnes for uttak av oppsparte midler til dekning av løpende utgifter, vil dette stride mot formålet med BSU-ordningen.

Retten til fradrag i skatt ved boligsparing for ungdom er regulert når det gjelder sparebeløp, bruk av sparebeløp, skattyters alder m.m. Slik ordningen er utformet har den klare avgrensninger som gir den enkelte BSU-sparer forutsigbarhet med tanke på håndheving av ordningen.

Det ville være betydelige kontrollproblemer hvis BSU-midler kunne benyttes til annet enn kjøp av egen bolig, basert på den økonomiske og arbeidsmessige statusen til innehaveren av BSU-kontoen. Slik ordningen er praktisert i dag baserer skatteetaten seg på opplysninger som rapporteres inn av den banken, samvirkelaget eller fast organisert spareforeningen som BSU-avtalen er inngått med. En endring av regelverket til skjønnsmessige vurderinger knyttet til om vilkårene for uttak er til stede vil komplisere ordningen betraktelig, og det vil kunne være vanskelig å bringe på det rene når vilkårene for slikt uttak må anses å være oppfylt. Slike særlige lempende regler

vil føre til et mer komplisert regelverk og øke behovet for saksbehandling og dermed skape mer byråkrati.

En forutsetning for å få skattefradrag er at innehaver av BSU-kontoen betaler skatt som det kan gis fradrag i. Studenter uten skattepliktig inntekt, vil derfor normalt ikke benytte BSU-ordningen. Etter dagens regler kan en skattyter som ikke gjør innskudd på sin BSU-konto ett eller flere år, for eksempel som følge av lav inntekt, gjenoppta sparingen på et senere tidspunkt. Jeg vil også nevne at årets innbetalte sparebeløp kan tas ut fra BSU-kontoen frem til og med 31. desember i inntektsåret. Videre kan renter som påløper etter det inntektsåret skattyter fyller 33 år også tas ut uten at dette anses som et brudd med vilkårene for boligsparing.

Jeg vil på denne bakgrunn ikke ta initiativ til å endre BSU-reglene for å åpne for at innskuddet også kan benyttes til dekning av løpende utgifter ved midlertidig arbeidsledighet.

Jeg nevner for øvrig at det i dagens regelverk er åpnet for at skattyter i visse tilfeller kan åpne en ny BSU-konto etter å ha brutt vilkårene for BSU-sparing. Dette gjelder blant annet dersom innehaver av BSU-kontoen går konkurs og midlene på kontoen går til dekning av kreditorer, eller hvis hele sparebeløpet overføres til ektefellen ved separasjon eller skilsmisse. Hvis det skal åpnes for at skattyter som har brutt vilkårene for BSU-sparing, uavhengig av årsak, skal kunne åpne en ny BSU-konto på et senere tidspunkt, vil dette kreve en nærmere utredning av eventuelle regelendringer og konsekvenser.

SPØRSMÅL NR. 675

Innlevert 10. januar 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 16. januar 2018 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvorfor har ikke elever og studenter som leier bolig som står oppført på samme gårds- og bruksnr. som foreldrene, de samme rettighetene når det gjelder lån og stipend som elever/studenter som leier annen bolig av sine foreldre, gitt at de kan dokumentere at de betaler husleie?»

BEGRUNNELSE:

Statens Lånekasse for utdanning har nylig sendt ut melding om at de nå har startet omgjøringen av lån til stipend for 2016. I vilkårene står det: «For å få omgjort lån til sti-

pend må du være borteboer, ha inntekt og formue under grensene og ha bestått utdanningen din.»

Studenter som leier bolig av en av foreldrene, men der boligen står på samme gårds- og bruksnummer som boligen en av foreldrene bor på, er diskvalifisert fra ordningen, til tross for at de betaler husleie, mat etc. på samme måte som andre borteboende elever/studenter. Studentene erfarer at det ikke er tilstrekkelig å dokumentere at han eller hun ikke «bor sammen med» ved at de kan legge fram både leiekontrakt og kontoutskrifter som dokumenterer leieforholdet.

Svar:

Utdanningsstøtteordningen har som formål at alle kan ta utdanning uavhengig av økonomisk bakgrunn. I innretningen av støtteordningen er det vurdert som en økonomisk fordel å bo hos foreldre («hjemmeboere»). Denne fordelten gjør at hjemmeboende studenter ikke har rett til utdanningsstipend, fordi det antas at personer som bor hos foreldrene i større grad enn andre kan finansiere utdanningen selv.

I utformingen av bestemmelsene som regulerer hvem som blir ansett som å bo sammen med foreldrene i utdanningsstøttesammenheng, er det lagt betydelig vekt på regler som er enkle og generelle. Distinksjonen mellom hjemmeboer og borteboer innebærer noen utfordrende grensedragninger. Det er imidlertid nødvendig å ha et regelverk som trekker en relativt tydelig grense mellom hvem som regnes som hjemmeboere og borteboere.

Av hensyn til likebehandling og en effektiv forvaltning av støtteordningene, er det ikke gitt rom for individuelle vurderinger ut over ordlyden som følger av forskrift om tildeling av utdanningsstøtte. Det er heller ikke gitt unntak for tilfeller der studenten faktisk betaler husleie til foreldrene. Unntaksregler vil kreve nye avgrensings-

regler, som kan oppleves som urimelige, uten at resultatet nødvendigvis blir mer rettferdig. Hvis eksempelvis studenter som kan dokumentere at de leier en bolig på foreldrenes eiendom skal betraktes som borteboere, vil det fort kunne oppstå tilfeller der leien blir påfallende langt under markedspris. En slik løsning vil kunne gi store forvaltningsmessige utfordringer for Lånekassen, og være lite rimelig sammenholdt med andre tilfeller der studenter bor i nær tilknytning til foreldrene.

Jeg har forståelse for at det i enkelte tilfeller kan oppleves som urimelig at man ikke anses som borteboer, med de økonomiske konsekvensene dette innebærer. Det er vanskelig å lage rimelige særregler for enkelte grupper i en ordning som er ment å gjelde alle typer studenter i alle aldre og livssituasjoner.

Avslutningsvis vil jeg peke på at skillet mellom hjemmeboere og borteboere ikke har betydning for støttenivået under utdanning. Den enkeltes likviditet og retten til å ta opp lån er lik. Hjemmeboere vil imidlertid ende opp med en større gjeldsbyrde etter endt utdanning hvis de tar opp fullt lån. En eventuell endring i regelverket som innebærer at flere studenter blir betraktet som borteboere, vil få budsjettmessige følger.

SPØRSMÅL NR. 676

Innlevert 11. januar 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol

Besvart 23. januar 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden sørge for at ansatte i helsetjenesten får tilbud om gratis vaksiner og vil statsråden vurdere et påbud om vaksinasjon for ansatte i helsetjenesten?»

BEGRUNNELSE:

I desember ble det kjent at en ansatt ved et sykehus i Göteborg var smittet med meslinger og kanskje hadde smittet pasienter og ansatte. Gjennom vaksinasjon har vi nærmest utryddet sykdommen som meslinger, men det er ikke vaksinepåbud for ansatte i helsevesenet i Norge. Det er alvorlig hvis de som skal behandle våre sykeste samtidig utsetter dem for smitterisiko. Enkelte kommuner tilbyr gratis vaksiner til sine ansatte i helsetjenesten, som for eksempel Oslo.

Svar:

Ad spørsmål 1. Vil statsråden sørge for alle ansatte i helsetjenesten får tilbud om gratis vaksiner?

I tråd med forskrift om smittevern i helse- og omsorgstjenesten § 2-2 a) pkt. 1 skal institusjonene i helse- og omsorgstjenesten ha et infeksjonskontrollprogram tilpasset virksomheten som blant annet skal inneholde retningslinjer for forebygging av yrkesbetinget smitte hos helsepersonell, veiledning i smitteprofylakse og vaksinasjon.

Arbeidsgiver skal, etter en risikovurdering, sørge for tilbud om vaksinasjon til arbeidstakere hvis de er utsatt for smitte i arbeidet. Dette følger av forskrift om utførelse av arbeid § 6-12. Arbeidsgiver skal dekke utgiftene ved vaksinasjonen.

Folkehelseinstituttet anbefaler at helsepersonell er beskyttet mot meslinger. Videre har Folkehelseinstituttet

definert helsepersonell som målgruppe for sesonginfluensavaksine. Norge har i likhet med WHO og ECDC, satt som mål at minst 75 prosent i målgruppene er vaksinert mot influensa. Vaksinasjon mot sesonginfluensa er organisert som program. Vaksiner bestilles fra Folkehelseinstituttet av arbeidsgiver. All vaksine til målgruppene leveres ut til redusert pris. Andre vaksiner (f.eks. BCG, kikhostevaksine og vaksine mot hepatitt B) kan være aktuelt for helsepersonell som jobber med spesielle pasientgrupper.

Det betyr at helsepersonell for egen beskyttelse og etter gjeldende regelverk skal tilbys utvalgte vaksiner gratis etter arbeidsgivers vurdering. Jeg mener imidlertid at det også er andre tiltak som kan settes i verk for å bedre vaksinasjonsdekningen blant helsepersonell. Jeg vil gi Folkehelseinstituttet i oppdrag å utrede disse forholdene og å komme med en anbefaling til departementet om hvordan forslagene kan følges opp.

Ad spørsmål 2. Vil statsråden vurdere et påbud om vaksinasjon for ansatte i helsetjenesten?

Helsepersonell bør, i tillegg til av egeninteresse, være godt vaksinerte også for å hindre smittespredning til sårbare grupper. En slik beskyttelse kan, etter mitt syn, være avgjørende for forsvarligheten i tjenesten.

I de siste årene har Folkehelseinstituttet hatt spesielt fokus på sesonginfluensavaksine til helsepersonell i årlige

informasjonskampanjer og kommunikasjonsarbeid. Fra spørreundersøkelser gjennomført av SSB fremgår det at helsepersonells oppslutning om sesonginfluensavaksine har økt i løpet av de siste årene. Tall på distribuerte vaksinedoser fra Folkehelseinstituttet viser også at bruken av sesonginfluensavaksine i målgruppene har økt. Målet om 75 % vaksinasjonsdekning er ikke nådd, men økt fokus på informasjons- og holdningsarbeid kombinert med bedre tilgjengelighet synes å bidra til økt bruk.

Jeg mener at vaksinasjon av helsepersonell bør følge prinsippet om frivillighet. Dette synet er også i samsvar med de råd jeg har fått fra Folkehelseinstituttet. For å sørge for god oppslutning om vaksinasjon av helsepersonell, er det imidlertid viktig at arbeidsgiver legger til rette for et lett tilgjengelig vaksinasjonstilbud til arbeidstakere.

For noen typer arbeidsoppgaver kan arbeidsgiver vurdere at det ikke er forsvarlig at arbeidstaker er uvaksinert. Forsvarlighetskravet framgår både i helsepersonelloven § 4, i helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1 og i spesialisthelsetjenesteloven § 2-2, og gjelder henholdsvis på individ- og systemnivå. Dette kan f. eks. være i arbeid med kritisk syke pasienter hvor det kan foreligge en risiko for at helsepersonell som ikke er vaksinert eller ikke er beskyttet ved å ha gjennomgått infeksjon (naturlig immunitet), kan utgjøre en smitterisiko for kritisk syke. I slike tilfeller har arbeidsgiver mulighet til å omdisponere bruk av arbeidskraft.

SPØRSMÅL NR. 677

Innlevert 11. januar 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 16. januar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Alternativbehandling har momsunntak i dag.

Hvor mye inntekter taper staten på forskjellsbehandlingen der denne bransjen får unntak fra moms?»

BEGRUNNELSE:

Om det er spesielle regler eller lover som gjør at bransjen ikke kan unntas med kun budsjettvedtak håper jeg å få informasjon om dette også.

Svar:

Etter merverdiavgiftsloven § 3-3 er omsetning og formidling av alternativ behandling unntatt fra den generelle

merverdiavgiftsplikten dersom tjenestene ytes av yrkesgrupper med autorisasjon eller lisens etter helsepersonelloven eller av utøvere som er registrert i det frivillige registeret for utøvere av alternativ behandling.

Omsetning og formidling av helsetjenester er for øvrig også unntatt fra merverdiavgiftsloven.

Unntak innebærer at det ikke skal beregnes utgående merverdiavgift, og at det heller ikke gis rett til fradrag for merverdiavgift på anskaffelser til virksomheten. For å kunne anslå inntektstapet som følger av unntaket må man derfor ha informasjon som kan belyse de aktuelle virksomhetens omsetning og anskaffelser. Når aktører som yter alternativ behandling ikke er avgiftspliktige og ikke er registrert i merverdiavgiftaregisteret, har heller ikke myndighetene informasjon om omfanget av avgift-

sppliktig omsetning og eventuelle fradrag. Å anslå inntektstapet ved et slikt unntak vil kreve nærmere utredning av konsekvensene av en eventuell avgiftsplikt.

Oppheving av unntaket for alternativ behandling vil kreve lovendring. Et slikt forslag må i utgangspunktet

sendes på høring før det eventuelt kan vedtas. Siden oppheving av unntak har provenykonsekvenser, bør det behandles i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 678

Innlevert 11. januar 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 18. januar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Utenriksministeren svarer at Utenriksdepartementet ikke har kunnet verifisere opplysningene som ligger til grunn for spørsmålet om utenriksministerens vurdering av at USA har solgt våpen som har havnet i hendene på opprørere i Syria, blant dem IS. Rapporten fra Conflict Armament Research (CAR), som overvåker våpenhandel til konfliktområder, dokumenterer dette.

Hvilke vurderinger ligger til grunn for at opplysningene fra CAR ikke kunne verifiseres, og forsøker UD å finne annen dokumentasjon om våpensalget?»

BEGRUNNELSE:

Rapport fra Conflict Armament Research (CAR) konkluderer med at «USA og Saudi-Arabia har tilsynelatende forsynt opprørerne med mesteparten av dette materiellet uten autorisasjon».

USA er en av Norges nærmeste allierte og denne rapporten fra CAR anklager amerikanske og saudiarabiske myndigheter for å ha overført våpen til allierte opprørere i Syria, i strid med avtaler som var inngått med de europeiske landene som solgte dem. Våpnene ble ifølge rapporten opprinnelig kjøpt fra land som Bulgaria og Romania, som ikke ble orientert om at de var tiltenkt opprørere i Syria.

Utenriksministeren svarer at «Utenriksdepartementet har ikke kunnet verifisere opplysningene som ligger til grunn for representanten Moxnes' spørsmål.» Hvis Utenriksdepartementet mener at rapporten fra Conflict Armament Research (CAR) ikke er nok til å verifisere bør departementet undersøke disse opplysningene.

Svar:

Utenriksdepartementet er ansvarlig for eksportkontrollen med norske strategiske varer, tjenester og teknologi for militære formål. Strategiske varer er henholdsvis for-

svarsmaterieell og flerbruksvarer. Departementets oppgaver omfatter politikkutvikling, regelverksutforming og lisensiering, samt deltakelse i et omfattende internasjonalt samarbeid på dette området.

I eksportkontrollloven § 1 heter det blant annet at «varer og teknologi som kan være av betydning for andre lands utvikling, produksjon eller anvendelse av produkter til militær bruk eller som direkte kan tjene til å utvikle et lands militære evne, samt varer og teknologi som kan benyttes til å utøve terrorhandlinger, jf straffelovens § 147 a første ledd, ikke må utføres fra norsk tollområde uten særskilt tillatelse».

Utenriksdepartementet har hverken ansvar for eller mulighet til å føre kontroll med alliertes eksport av militært materieell til tredjeland. Slik eksport er utelukkende et suverent og nasjonalt ansvar for eksportlandet, både når det gjelder beslutninger om å tillate eksport eller ikke, samt å forsikre seg om at utstyr ikke kommer på avveie eller blir avledet til uønsket tredjepart.

Som jeg påpekte i mitt forrige svar til representanten Moxnes, er det viktig å ha gode eksportkontrollsystemer for å hindre at våpen havner i hendene på dem vi ønsker å bekjempe. Dersom dette likevel skjer, kan uavhengige organisasjoner og media spille en viktig rolle i å avdekke dette. I slike tilfeller vil det være landet som har eksportert våpnene som har hovedansvaret for å følge opp saken.

SPØRSMÅL NR. 679**Innlevert 11. januar 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 23. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hvordan mener statsråden at situasjonen ved Sykehuset Østfold Kalnes harmonerer med sin egen nullvisjon for korridorpasienter og hva vil statsråden gjøre for å bedre kapasiteten ved sykehuset?»

BEGRUNNELSE:

8. januar hadde Fredriksstad Blad en sak om korridorpasienter ved Sykehuset Østfold Kalnes. Ord som "kaos" og "unntakstilstand" ble bruk av anonyme ansatte ved sykehuset. Ifølge artikkelen var det onsdag 3. januar 42 korridorpasienter på et sykehus som er bygd for ikke å ha pasienter liggende på korridoren i det hele tatt. 9. januar hevdet leder av Sykepleierforbundet i Østfold i samme avis at tidligere grense på antall korridorpasienter per avdeling er bestemt økt fra fem til ti.

Svar:

Helse Sør-Øst har innhentet en redegjørelse fra Sykehuset Østfold om saken. Sykehuset Østfold skriver:

«Situasjonsbeskrivelse

I 2017 hadde Sykehuset Østfold i snitt 10,6 pasientopphold på korridor i døgnet. Desember hadde sykehuset i snitt 14,9 opphold på korridor i døgnet. I første halvdel av januar har belegget økt ytterligere til i snitt 18,4 opphold på korridor i døgnet. Økningen i desember og januar skyldes primært en økt tilstrømning av pasienter til sykehuset. I siste del av perioden har det vært flere pasienter med influensa eller influensasymptomer. Kaldt og fuktig vær har også gitt luftveisinfeksjoner, andre infeksjoner og mange pasienter med bruddskader. I uke 1 ble flere pasienter skrevet inn enn ut med overbelegg som resultat. I uke to er flere pasienter skrevet ut enn inn, og situasjonen er noe bedre. Siden influensasesonen trolig ikke har nådd toppen, er det forventet med fortsatt høyt press mot sykehuset noen uker til.

Onsdag 3. januar kom 141 pasienter til akuttmottaket på SØ. Det er langt mer enn en normal onsdag. Det resulterte i 32 pasienter på korridor neste dag. På det meste har det vært 43 pasienter på korridor. Sykehuset Østfold Kalnes har 303 senger for somatiske pasienter.

Sykehusledelsen forbereder hvert år tiltak for influensasesonen. Selv om vi ikke kjenner tidspunktet for når influensapasientene kommer, ønsker vi å være godt forberedt og forhindre at sykehuset må gå i beredskap på

grunn av økt pasienttilstrømning. Korridorbelegg er et tema i de fleste fora der ledere og medarbeiderrepresentanter møtes for å diskutere utfordringer og løsninger i sykehusets drift.

Tiltak – kort sikt

Sykehuset iverksatte umiddelbare tiltak som:

- Økt bemanning i akuttmottaket
- Økt bemanning på døgnområder
- Økt bemanning på laboratoriet for analyse av influensapróver
- Dialog med kommunale legevakter for å redusere tilstrømning av pasienter til akuttmottak
- Dialog med kommunale helsehus for rask utskrivning av pasienter
- Rask hjemtransport av pasienter som er skrevet ut
- Informasjon til befolkningen i fylket om smittereduserende tiltak som håndvask, isolering og vaksinasjon

Kommunene i Østfold gav positiv respons på sykehusets henvendelse, og det kom fort tilbakemelding om færre utskrivningsklare pasienter i sykehuset. Sykehuset Østfold har en plan for å møte den forventede tilstrømningen av pasienter i influensasesonen. Planen omfatter smittereduserende tiltak i sykehuset (kohortisolering), økt bemanning på døgnområder, i akuttmottak, i renhold og i laboratorium og optimal utnyttelse av lokaler. Om den store tilstrømningen av influensapasienter fortsetter, vil det være nødvendig å ta i bruk plasser på korridor og foretting på rom.

Sykehuset Østfold vil berømme den innsatsen som er lagt ned av kommunene i Østfold i årets influensaseson.

Tiltak - lang sikt

Sykehuset Østfolds målsetning er at alle pasienter skal ha eget rom. Overordnet er det tre måter å tilnærme seg dette på:

For det første jobber sykehuset med å forebygge innleggelse i sykehuset. Viktige tiltak på dette området er god samhandling med fastleger og primærhelsetjenesten. Et nytt prosjekt vil styrke oppfølgingen av kronikere utenfor sykehuset. Målsetningen er å forlenge pasientenes gode perioder og forebygge innleggelse gjennom tidlig intervensjon ved forverringer i tilstand.

For det andre ser sykehuset på måter å redusere liggetiden og på den måten frigjøre kapasitet. Daglige ka-

pasitetsmøter mellom seksjonsledere og avdelingsledere sørger for god pasientlogistikk, reduserer unødvendig venting og gir best mulig utnyttelse av tilgjengelig kapasitet. Sykehuset har også sanntidrapporter på beleggsituasjonen tilgjengelig for alle medarbeidere for å understøtte dette arbeidet. Døgnområdene er gitt prioritet i budsjett for 2018 blant annet til kompetansehevende tiltak. Beregninger viser at om gjennomsnittlig liggetid reduseres med 0,2 døgn, vil 20 senger i sykehuset frigjøres.

Sykehusledelsen har gjort flere organisatoriske grep i det langsiktige arbeidet med å redusere liggetid og overbelegg. Noen av disse gir en midlertidig økning i korridorbelegg. Dette er gjort av smittevern hensyn og av hensyn til pasientsikkerhet.

For det tredje jobbes det tett med kommunene i Østfold om rask utskrivning av pasienter. Slik vil pasienter,

som er ferdigbehandlet i spesialisthelsetjenesten, ikke oppta plass i sykehuset.”

Sykehuset Østfold opplyser at det ikke stemmer at antallet pasienter på korridor er bestemt økt til ti, slik det blir oppgitt av spørsmålsstilleren.

Jeg mener at redegjørelsen over viser at Sykehuset Østfold jobber aktivt for å håndtere den akutte situasjonen knyttet til årets influensautbrudd. Slike utbrudd vil utgjøre en utfordring for flere av landets sykehus. I tillegg jobbes det med tiltak for å løse de utfordringene Sykehuset Østfold generelt har med korridorpasienter. Det er viktig at sykehuset prioriterer dette, og jeg følger med på situasjonen i styringsdialogen med Helse Sør-Øst.

SPØRSMÅL NR. 680

Innlevert 11. januar 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 23. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«En gjennomgang fra Norsk hjerneslagregister, gjengitt i VG, viser hvilke sykehus i Norge som gir hjerneinnfarktrammede raskest hjelp. VGs oversikt viser at andelen pasienter med hjerneslag som blir innlagt innen fire timer, varierer sterkt, med et landsgjennomsnitt på 42,1 prosent. Alle sykehusene i Oslo ligger betydelig under dette.

Hvordan vil helseministeren sikre en forsvarlig behandling for innbyggere som rammes av hjerneslag, og hvordan vil han følge opp HSØ-rapporten om akutt og subakutt behandling av hjerneslag?»

BEGRUNNELSE:

Ved hjerneslag er det avgjørende at pasientene kommer raskest mulig til behandling. Hjerneceller som ikke får blodtilførsel dør etter rundt fem minutter. Får cellene noe blodtilførsel kan de klare seg i noen timer. Slag skiller seg fra de aller fleste andre medisinske tilstander ved at prognosen for videre liv avgjøres i løpet av de første timene

I dag er imidlertid ansvaret for akutt diagnostikk og behandling av hjerneslag i Oslo delt mellom fem ulike sykehus: Akershus universitetssykehus (Ahus), Oslo universitetssykehus (OUS) Ullevål, OUS Rikshospitalet, Lovisenberg Diakonale Sykehus og Diakonhjemmet Sykehus.

Pasienter bosatt i Groruddalen sendes med ambulanse til Ahus, mens pasienter fra øvrige deler av byen sendes til OUS Ullevål hvis det har gått mindre enn fire og en halv time fra symptomdebut. Er sykehistorien på mer enn fire og en halv time sendes man til sitt lokalsykehus. Men hvis undersøkelsen på Ahus, Ullevål, Lovisenberg eller Diakonhjemmet viser at det er en stor blodpropp i hjernen, så må en ny ambulanse bestilles og pasienten transporteres til Rikshospitalet. I denne «runddansen» tapes millioner av hjerneceller og verdifull livskvalitet.

I 2016 kom Helse Sør-Øst (HSØ) med rapporten om akutt og subakutt behandling av hjerneslag. I rapporten foreslår utvalgsleder, overlege Christian Georg Lund og øvrige medlemmer å opprette Oslo Slagsenter; «en dør inn, flere dører ut».

Målet er å samle all diagnostikk og initial behandling på ett fysisk sted for å sikre at alle pasienter får lik tilgang til eksakt diagnostikk og eventuelt trombolyse (blodproppløsende middel) og/eller trombektomi (blodproppfisking) så raskt som mulig. Modellen følger slagenhetskonseptet ved at de pasientene som har behov for videre behandling og rehabilitering får det nær sitt bosted.

Etter hva denne representanten kjenner til har denne rapporten ikke blitt fulgt opp av verken helseministeren, Helse Sør-Øst eller Oslo Universitetssykehus.

Svar:

Årlig får 12 000 mennesker hjerneslag i Norge. God slagbehandling er avgjørende for overlevelse og for et godt liv etter hjerneslaget. I desember 2017 lanserte derfor Helse-direktoratet pakkeforløp for hjerneslag og la frem revidert nasjonal faglig retningslinje for hjerneslag.

Akuttbehandlingen er viktig, fordi prognosen forverrer seg raskt hvis det går lang tid før behandling igangsettes, slik representanten Moxnes også sier i sin begrunnelse for spørsmålet.

Helse- og omsorgsdepartementet ba 12. januar 2018 Helse Sør- Øst RHF redegjøre for oppfølgingen av rapporten om akutt og subakutt behandling av hjerneslag i Helse Sør-Øst, som representanten viser til.

Helse Sør-Øst RHF skriver i sitt svar:

"Anbefalingene fra rapporten er lagt inn som en føring for helseforetakenes videre arbeid med utviklingsplaner. Styret i Helse Sør-Øst har 2. februar 2017 (sak 008-2017) sluttet seg til denne føringen. Oslo universitetssykehus har frist 1.5 2018 med å levere en slik utviklingsplan.

Vi er kjent med at Oslo universitetssykehus i 2017 etablerte en bredt sammensatt arbeidsgruppe som har gjennomgått håndteringen av pasienter med hjerneslag ved Oslo universitetssykehus. Gruppen har nylig ferdigstilt en rapport som konkluderer med at dagens manglende samlokalisering og fordeling mellom klinikker representerer en risiko i pasientbehandlingen. Oslo universitetssykehus erkjenner at slagbehandlingen har forbedringspotensialer og har identifisert en rekke tiltak for raskt å forbedre slagbehandling ved Oslo universitetssykehus, i påvente av en samlokalisering av behandlingstilbudet".

Helse Sør- Øst informerer videre om at rapporten fra Oslo universitetssykehus anbefaler at alle pasienter skal innlegges på akuttmottaket på Ullevål for diagnostikk og akuttbehandling. På Ullevål vil videre behandling bli avklart, inkludert blodproppløsende behandling (trombolyse) og blodproppfisking (trombektomi). Hvis det er nødvendig med trombektomi, skisserer rapporten tre muligheter: Rask internttransport til Rikshospitalet for behandling, eller etablering av mobilt team som reiser til Ullevål for å behandle pasienten der, eller opprettelse av egen trombektomivirksomhet på Ullevål.

Jeg er opptatt av at det sikres rask fremdrift i arbeidet med å etablere bedre løsninger for pasienter med hjerneslag i Oslo universitetssykehus. Jeg vil i den forbindelse vise til Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten og virksomhetens plikt til å sørge for korrigerende tiltak som bidrar til at helse- og omsorgslovgivningen etterleves, inkludert faglig forsvarlige tjenester, og at systematisk arbeid for kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet gjennomføres.

Jeg vil forsikre meg om at Helse Sør- Øst RHF sørger for at de føringer som er lagt av styret i Helse Sør-Øst i vedtak 2. februar 2017 blir fulgt opp.

Presisering av informasjon gitt i svar til Stortinget på spørsmål 680 til skriftlig besvarelse

Jeg viser til mitt svar til Stortingets president 25. januar 2018 på representanten Bjørnar Moxnes' spørsmål om hjerneslagbehandling i Helse Sør-Øst RHF og vil i dette brevet gi en presisering.

I svaret ga jeg følgende informasjon:

"Helse Sør- Øst informerer videre om at rapporten fra Oslo universitetssykehus anbefaler at alle pasienter skal innlegges på akuttmottaket på Ullevål for diagnostikk og akuttbehandling. På Ullevål vil videre behandling bli avklart, inkludert blodproppløsende behandling (trombolyse) og blodproppfisking (trombektomi). Hvis det er nødvendig med trombektomi, skisserer rapporten tre muligheter: Rask internttransport til Rikshospitalet for behandling, eller etablering av mobilt team som reiser til Ullevål for å behandle pasienten der, eller opprettelse av egen trombektomivirksomhet på Ullevål".

Jeg ønsker å presisere at de tre mulighetene for organisering ved trombektomi fremkommer som alternativer i Oslo universitetssykehus' informasjon til Helse Sør-Øst RHF den 16. januar, som innspill til svar på spørsmål 680 fra Stortinget og er ikke en del av den omtalte rapporten fra en arbeidsgruppe ved Oslo universitetssykehus HF.

SPØRSMÅL NR. 681**Innlevert 11. januar 2018 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 16. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Stortinget vedtok i juni 2017 at ansvaret for fiskerihavner skal overføres fra staten til de nye regionene. Kystverket innretter seg mot overføringen som skal skje den 1.1.2020 og vil ikke starte planleggingen av nye fiskerihavnetiltak fra og med 2018.

Hvordan vil statsråden sikre at planlegging og framdrift av viktige fiskerihavnprosjekt ikke stopper opp i overføringsfasen?»

Svar:

Som stortingsrepresentant Adelsten Iversen viser til har Stortinget, som en del av regionreformen, vedtatt at ansvaret for fiskerihavnene skal overføres fra staten til de nye regionene fra 2020. Denne overføringen vil gi de nye regionene flere verktøy for å sikre viktig infrastruktur for samfunnsutviklingen.

Kystverket vil fullføre utbygging av fiskerihavnprosjekter som er igangsatt innen utgangen av 2019, selv om ferdigstilling skulle strekke seg ut til 2020 eller senere. Hva gjelder planlegging vil Kystverket gjennomføre dette for fiskerihavner som vil bli utbygget i regi av etaten. Planleggingen for disse fiskerihavnene er i all hovedsak gjennomført, og Kystverket konsentrerer nå planleggingsressursene om farledstiltak som fortsatt skal utbygges i etatens regi fra 2020 og utover.

Når de nye fylkesregionene overtar ansvaret for fiskerihavnene i 2020 innebærer dette også ansvar for gjennomføring av nødvendig planlegging. Det vil være opp til fylkene om de vil gjennomføre fiskerihavneutbygging i egen regi eller etablere tilskuddsordninger for kommunene. Ved en regional tilskuddsordning vil det være kommunene som har planleggingsansvaret, på samme måte som innenfor rammene av dagens ordning med en statlig tilskuddsordning.

Samferdselsdepartementet og Kystverket arbeider med å etablere en prosess for overføring av ansvaret for fiskerihavnene til regionene. I dette inngår dialog med fylkeskommunene, som vil bli igangsatt våren 2018. Kommunenes Sentralforbund vil også bli trukket med i prosessen. Gjennom denne dialogen tas det sikte på å håndtere ulike utfordringer knyttet til ansvarsoverføringen, som for eksempel spørsmål om kontinuitet i planlegging av prosjekter.

Kystverket har per i dag en prosjektportefølje for fiskerihavner som befinner seg i ulike planleggingsfaser, fra skisseprosjekt til hovedprosjekt. Samferdselsdepartementet og Kystverket vil i dialogen med fylkeskommunene legge til rette for at de kan få tilgang til etatens prosjektplaner så langt som de er utviklet per i dag. Det hviler også et ansvar på de nye regionene når det kommer til å videreføre planlegging og prioritering av prosjekter, slik at utbygging av viktige fiskerihavnetiltak kan starte opp så raskt som mulig etter ansvarsoverføringen i 2020.

SPØRSMÅL NR. 682**Innlevert 11. januar 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 18. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Jeg viser til EU-kommisjonens forslag om en felles europeisk reklamasjonsfrist på to år ved kjøp av varer (COM 2017/637). Forslaget kan medføre at den norske reklamasjonsfristen settes ned fra fem til to år. Dette kan gi svekket forbrukervern.

Kan statsråden forsikre at den femårige reklamasjonsfristen i Norge vil opprettholdes, og er statsråden enig i at

den femårige klagefristen på varer som er ment å vare lenge er en god ordning?»

Svar:

Forbrukerkjøpsloven hører under justis-, beredskaps og innvandringsministerens ansvarsområde. Spørsmålet besvares derfor av meg. Justis- og beredskapsdepartementet

sendte 7. desember 2017 EU-kommisjonens forslag til et nytt direktiv om forbrukerkjøp (COM (2017) 637) på høring. Direktivforslaget gjelder visse aspekter ved kjøpsavtaler mellom forbrukere og næringsdrivende selgere. Høringen har til formål å invitere berørte parter til å gi innspill til hva som bør være Norges offisielle synspunkt (posisjon) til direktivforslaget. Høringsfristen er 18. januar 2018.

I høringsnotatet antar departementet, som en foreløpig vurdering, at forbrukerens rett til å reklamere etter den forlengede reklamasjonsfristen på fem år etter gjeldende rett ikke vil kunne opprettholdes på samme vilkår som i dag, slik direktivforslaget nå er utformet. Direktivforslaget vil derfor medføre et svekket forbrukervern med hensyn til femårsfristen. Direktivforslagets ordlyd åpner for at forbrukeren etter nasjonale regler kan gjøre krav gjeldende også etter utløpet av ansvarsperioden på to år. For departementet er det imidlertid ikke klart hvilke krav

forbrukeren i så fall skal kunne gjøre gjeldende mot selgeren.

For å sikre klarhet om direktivforslagets virkning for varer som er ment å vare vesentlig lenger enn to år, antar departementet at det vil være hensiktsmessig å innta en presisering i direktivet som uttrykkelig sier at nasjonal rett kan gi tilgang til misligholdsbeføyelser også i andre tilfeller enn dem som er angitt i direktivforslaget.

Jeg er for øvrig enig i at den norske fristen er en god ordning, og at forbrukerens rett til å reklamere for varer som er ment å vare vesentlig lenger enn to år, ikke bør svekkes. Regjeringen arbeider derfor for at adgangen til å reklamere på samme vilkår som i dag ikke skal svekkes som følge av eventuelt nye europeiske regler om forbrukerkjøp. I høringsnotatet foreslås det bl.a. at regjeringen i påvirkningsarbeidet overfor EU skal:

«Vektlegge at for varer som er ment å vare vesentlig lenger enn to år, bør forbrukerens frist for å reklamere ved oppfyllesesavvik (herunder mangler) ikke være kortere enn fem år og på lignende vilkår som i dag.»

SPØRSMÅL NR. 683

Innlevert 11. januar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 22. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden sikre at det kan opprettes desentraliserte røntgentilbud i lokalmedisinske sentra og sørge for at helseforetakene kan gi kommunene tilbud om bruk av mobilt røntgenapparat, for eksempel på sykehjem, og vil statsråden endre finansieringen av ambulante tilbud og instruere helseforetakene til å i mye større grad yte desentraliserte og ambulante radiologitjenester?»

BEGRUNNELSE:

Spørsmålsstiller er gjort kjent med at det er problem for samarbeidende kommuner som etablerer lokalmedisinske sentre/helsesentre, å få helseforetakene til å tilby ambulante og desentraliserte røntgentjenester. Dette gjelder i dag for samarbeidende kommuner vest for Bergen (Fjell) og nord for Bergen (Lindås), der det begge steder skal etableres nye lokalmedisinske sentra/helsehus. Det er ikke kjent for undertegnede hvorfor det er motstand i systemet på dette området. Men for pasientene vil desentralisering av radiologiske tilbud klart være et veldig godt tilbud å

ha, først og fremst for å avklare om det er bruddskade eller ikke.

Mobilt røntgentilbud er også et godt tilbud å ha, særlig i byer/større tettsteder der det er rimelig kort avstand fra radiologisk avdelinger og ut til institusjoner. Men også her opplever mange kommuner at det er vanskelig å få plass, fordi ambulante tjenester ikke lønner seg like godt for helseforetakene.

Svar:

De regionale helseforetakene skal etter spesialisthelse-tjenesteloven § 2-1a sørge for at personer med fast bopel eller oppholdssted innen helseregionen tilbys spesialisthelsetjeneste i og utenfor institusjon, herunder bl.a. radiologiske tjenester. Tilbudet av polikliniske radiologiske tjenester ytes dels fra sykehusene og dels fra de private røntgeninstituttene som har inngått kjøpsavtale med de regionale helseforetakene.

Mobile røntgentjenester er opprettet ved flere sykehus, herunder Haraldsplass Diakonale Sykehus, og det er inngått avtaler med aktuelle kommuner om drift av

tilbudet. Det er bl.a. personer som bor på sykehjem som er målgruppen for slike tilbud. Et mobilt røntgentilbud fordrer en viss befolkningstetthet da det alltid vil være aktuelt å vurdere helsetjenesters nytte opp mot kostnadene. Den aktivitetsbaserte finansieringen av mobile røntgentilbud er tilsvarende den finansiering som gis dersom undersøkelsene foretas ved institusjon.

Beslutningen om opprettelse og lokalisering av det enkelte tjenestetilbud tilligger det regionale helseforetaket og sykehusene. Helse Vests vurdering er at de eksisterende tilbudene av radiologiske tjenester i regionen er hensiktsmessig ut fra reiseavstander, hvem som har problemer med forflytning og ressursbruk til radiologi gitt andre oppgaver som også skal løses.

SPØRSMÅL NR. 684

Innlevert 11. januar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 18. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Når vil regjeringa bestemme seg for vidare tiltak for ubåten utanfor Fedje, kva hovudtiltak vil bli vald, og kor lang tid vil det ta før det faktiske arbeidet med enten tildekking av båt, eller heving av last før tildekking av båt, kan starte opp?»

GRUNNGJEVING:

Viser til at Kystverket på sine nettsider skriv at dei ventar på regjeringas vedtak om hovudtiltak og vidare tiltak for ubåten utanfor Fedje. Kystverket har uttalt at dei reknar med at sjøbotn vil vere tilstrekkelig stabil for vidare tiltak ved utgangen av 2017. Statsråden skriv i svar til stortinget (dokument nr.15:131(2017-2018) at regjeringa vil vere sikker på at den støttefyllinga som blei etablert i 2016 har satt seg og fått naudsynt styrke, før dei konkluderer med vidare tiltak. Spørsmålsstillar er undrande til at regjeringa brukar dette som argument for å ikkje gjere vedtak om hovudtiltak. Dette bidreg til store forseinkingar i arbeidet, i og med at ein enno ikkje veit kva hovudtiltak som regjeringa vil velje. Ein har ikkje kunne brukt tida etter støttefyllinga vart etablert til å førebu dei neste tiltaka. Statsråden viser til at det skulle gjerast ei avlesing av konsolideringa av støttefyllinga ved årsskiftet, som vil vise om styrken faktisk er oppnådd og stabil. Det er viktig for befolkninga ved Fedje å få vite om kva framdrift dei kan vente seg at regjeringa vil sikre i denne saka, og kva alternativ regjeringa vil velje.

Svar:

Det viktigaste er å sikre ei miljømessig trygg og forsvarleg handtering av kvikksølv-forureininga i og ved vraket av U-864. Det første naudsynte steget i eit forsvarleg arbeid

med miljøtiltak, er å etablere ei støttefylling for å sikre den ustabile skråninga under vraket sin baugseksjon. Ei slik støttefylling etablerte vi i 2016.

Som eg informerte om i mitt svar av 2. november 2017 til representanten Kjersti Toppe sitt spørsmål nr. 131 (2017-2018) til skriftleg svar, er det berekna at støttefyllinga og sjøbotnen under fyllinga må setje seg i halvanna år før både fyllinga og sjøbotnen er so sterk at ein kan starte opp vidare arbeid med miljøtiltak ved vraket. I denne saka må vi vere sikre på at støttefyllinga og sjøbotnen under ho har sett seg og fått naudsynt styrke før vi konkluderer om vidare tiltak. Difor er det etablert måleinstrument som registrerer om fyllinga og havbotnen faktisk har sett seg som berekna og er stabil. Den siste planlagde avlesinga av instrumenta og geotekniske vurderingane av datoane er no i januar.

Når vi har måleresultat og vurderingar av disse som viser at fyllinga og sjøbotnen er sterk nok og stabil, vil vi konkludere om vidare tiltak. Regjeringa vil deretter kome tilbake til Stortinget om tiltak og den vidare framdrifta for arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 685**Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Masud Gharahkhani****Besvart 18. januar 2018 av fungerende kulturminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Hvordan mener medieministeren NRK klarer å fylle tomrommet og bidra til medie- og innholdsmangfold i hele landet med kortere distriktsnyheter?»

BEGRUNNELSE:

Det har kommet kraftige reaksjoner i hele landet på kortere distriktsnyheter. Gjennom mange år har det norske folk fått 15 (eller 20) minutter med regionale nyheter før Dagsrevyen - men fra nyttår kom store endringer. I stedet satser NRK nå på tre fem-minutters sendinger. NRK har en avgjørende rolle for å bidra til et mediemangfold i hele landet. Dette handler om lokaldemokratiet. Det er trist at tilbudet ute i distriktene svekkes. Det skal ikke kun være jag etter saker som kvalifiserer til riks, slik at NRKs distriktskontor blir usynlige i de lokale debattene. NRK har en viktig rolle å fylle tomrommet og bidra til medie- og innholdsmangfold i hele landet. NRK har en viktig rolle som kulturinstitusjon. Samtidig handler oppgaven som allmennkringkaster nettopp om å sikre at hele landet får tilgang til lokale nyheter. Dette er en kvalitet som må styrkes, ikke svekkes. Jeg forventer at kulturministerens svar ikke bare referer til at dette skal medietilsynet se på. Medieministeren må ha klare meninger.

Svar:

Ifølge NRK-plakaten skal NRK reflektere det geografiske mangfoldet i Norge, ha et godt lokalt tilbud og være tilstede i alle fylker. Videre følger det av NRKs vedtekter, som senest ble revidert i desember 2017, at NRK plikter å tilby innhold som er produsert i og tar utgangspunkt i distriktene. Det følger også av vedtektene at NRK skal ha distriktssendinger alle hverdager.

Kringkastingstilsynet § 6-3 slår fast at kringkastingssjefen er administrerende direktør i NRK og har ansvaret for den løpende programvirksomheten. Dette innebærer at det ligger til NRKs og kringkastingssjefens redaksjonelle frihet å bestemme hvordan allmennkringkastingsoppdraget best kan oppfylles innenfor rammene som allmennkringkastingsoppdraget setter.

Medietilsynet foretar årlig en uavhengig vurdering av om NRK har oppfylt allmennkringkastingsoppdraget. Medietilsynets rapport oversendes Kulturdepartementet, som så behandles i NRKs generalforsamling.

Jeg har bedt NRK om å redegjøre for arbeidet med distriktstilbudet. NRK opplyser at de kontinuerlig arbeider med å forbedre distriktstilbudet og hvordan dette

innholdet når publikum. NRK viser i denne forbindelse til at distrikts-TV totalt for hele landet når nå ut til under 50.000 nordmenn under 50 år. NRK har derfor satt i verk flere tiltak, bl.a. for å øke andelen innslag fra distriktskontorene i de riksdekkende nyhetssendingene og på andre NRK-plattformer.

Fra 2. januar d.å. har NRK videre lagt om distriktssendingene på TV for å styrke arbeidet med fordypende nyhetsjournalistikk på radio, TV og mobil. Målet med omleggingen av TV-sendingene er ifølge NRK å fokusere på de viktigste sakene og tettere følge utviklingen i disse. I stedet for to distriktssendinger med henholdsvis 15 minutter før Dagsrevyen¹⁹ og fem minutter før Dagsrevyen²¹, er NRKs intensjon en bedre oppdatering gjennom tre distriktssendinger på fem minutter. Den tredje sendes før Kveldsnytt. Den samlede tiden er ifølge NRK følgelig redusert med fem minutter, men NRK mener at flere sendinger alt i alt vil være et bedre tilbud for publikum.

SPØRSMÅL NR. 686**Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 24. januar 2018 av fungerende klima- og miljøminister Vidar Helgesen****Spørsmål:**

«Det er per 9. januar dokumentert 13 ulvekull født i Norge og grenserevir i 2017. Minst sju av disse er registrert i helnorske revir. Dette betyr at ulvepopulasjonen ligger langt over vedtatte bestandsmål.

I hvilke revir vil statsråden gjøre vedtak om økt uttak for å nå vedtatt bestandsmål?»

Svar:

Jeg vil gjøre oppmerksom på at i de tallene representanten Mehl viser til inngår også ulver som er døde etter at de ble registrert. Totalt 56-57 helnorske ulver er registrert hitil denne vinteren, og totalt 97-98 ulver ved inkludering av alle ulver som lever i grenseområdet til Sverige. Av de helnorske ulvene er 22 så langt skutt i lisensfelling, fordelt på 16 ulver i de to ulveflokkene i Osdalen og Julussa og seks andre ulver utenfor ulvesonen. I tillegg er det slik at det i enkelte revir, slik som i Østmarkareviret, er uklart om familiegruppene fremdeles er intakte eller om foreldre dyr har forsvunnet. Dette kan blant annet ha betydning for sannsynligheten for at det blir født nye valpekull kommende vår. De tallene som nå foreligger oppdateres

gjennom vinteren og våren, og endelige tall rapporteres av Rovdata 1. juni. De endelige tallene vil danne grunnlag for rovviltnemndenes vurdering av lisensfelling neste vinter.

I vedtaket om lisensfelling av ulvene i Osdalsreviret og Julussareviret er det lagt stor vekt på prinsippet om differensiert forvaltning og Stortingets uttalelser våren 2017 i Innst. 257 L (2016-2017). Det ble også gjort en konkret vurdering av lisensfelling i Slettåreviret innenfor ulvesonen, men ikke funnet rettslig grunnlag til dette. Vedtaket er som kjent også gjenstand for prøving i domstolen etter at WWF har gått til søksmål mot staten i denne saken.

Jeg har også merket meg at Senterpartiet i desember 2017 fremmet forslag i Stortinget, som lyder: "Stortinget ber regjeringen om å gi fellingstillatelse for Slettås-flokken i tråd med den lokale rovviltnemndas ønske". Forslaget ble med 91 mot 11 stemmer ikke vedtatt, noe jeg mener er en bekreftelse på at de vurderinger som ble gjort i vedtaket av 1. desember 2017 er i overensstemmelse med Stortingsflertallets syn.

Jeg ser det ikke som aktuelt å fatte nye vedtak om lisensfelling av ulv i andre ulverevir enn Julussa og Osdalen denne vinteren.

SPØRSMÅL NR. 687**Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 18. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden forsikre at fremdriften til Follobanen går som planlagt, og hva vi vil statsråden gjøre for å sikre at prosjektet kommer på skinner igjen?»

BEGRUNNELSE:

Italienske Condotte sliter nok en gang med økonomiske problemer. Det er ikke første gangen slike problemer truer fremdriften til Follobanen. Sommeren 2017 hadde Condotte problemer med å betale sine underentreprenører, noe som førte til at de la ned arbeidet. Denne gangen synes situasjonen å være enda mer kritisk.

Ski er preget av en krevende situasjon med trafikale utfordringer som følge av de store samferdselsprosjektene. Store forsinkelser skaper både frustrasjon og utfordringer for innbyggere, næringsliv og andre aktører. Innbyggerne må være tålmodige og endringsvillige, og lyset i enden av Follobanetunellen er en viktig motivasjonsfaktor.

Det er viktig at Follobanen klarer å holde fremdriften i prosjektet, av hensyn til både byutviklingen i Ski og av hensyn til togtilbudet for alle de reisende i Follo og Østfold.

Svar:

Entreprenørselskapet Condotte er en av Follobaneprojektets totalentreprenører. Selskapet har, på grunn av de likviditetsutfordringene selskapet opplever, begjært konkursbeskyttelse for retten i Roma den 8. januar 2018. De skal nå ha fått slik beskyttelse frem til 18. mai i år. Dette betyr at domstolene utøver kontroll over Condotte på en slik måte at leverandører og andre skal være sikret oppgjør for alle leveranser og arbeid som utføres etter 8. januar 2018. Condotte har uttalt at de er i positive forhandlinger med bankene med hensyn til nye kreditttrammer, men at slike prosesser tar tid.

Bane NOR opplyser at de følger aktivt opp situasjonen, og har fulgt den finansielle situasjonen for Condotte tett siden sommeren 2017. Bane NOR har arbeidet aktivt for å unngå at selskapets likviditetsutfordringer får negative effekter for Condottes underleverandører i Norge. Bane NOR med juridiske rådgivere hadde, som en forlengelse av den tette oppfølgingen og i lys av selskapets søknad om konkursbeskyttelse, møter med Condotte og deres rådgiver i Roma den 11. januar 2018.

Bane NOR understreker at foretaket nå følger situasjonen svært nøye og har løpende dialog både med Condotte og selskapets underleverandører. En svært viktig interesse for Bane NOR er å sikre fremdriften i Follobaneprojektet, og i den forbindelse vil selvsagt Bane NOR forbeholde seg retten til å ta i bruk de rettigheter man har i kontraktene inngått med Condotte, dersom behovet for oppstår. Bane NOR forventer at Condotte vil lykkes med å refinansiere selskapet og etablere grunnlaget for god og stabil utvikling av selskapets prosjekter i Norge.

Jeg hadde møte med Bane NOR mandag 15. januar, der foretaket orienterte meg om situasjonen. Bane NOR opplyste at Condottes likviditetsproblemer så langt ikke har som konsekvens at Follobaneprojektet ikke kan ferdigstilles som planlagt. I møtet forsikret Bane NOR meg om at de har knyttet til seg relevant spisskompetanse for tett oppfølging av Condotte og underleverandører, og for til enhver tid å gjøre vurdering av handlingsalternativer. Bane NOR vil holde Samferdselsdepartementet orientert om situasjonen.

SPØRSMÅL NR. 688

Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 24. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kva vil det kosta å gjera Noreg bompengefritt frå 1. januar 2019?»

GRUNNGJEVING:

Det vil seie eit oversyn som syner både kva det vil koste å fjerna bompenggjelda per 31.12.18 samt dekke inn forventa bompengbidrag ut gjeldande NTP-periode.

Det er og ynskjeleg med eit oversyn over kva det vil kosta om ein held prosjekt knytt til forplikande byavtaler med staten utanfor.

Svar:

Ved utgangen av 2018 er bompengeselskapa si gjeld knytt til riksvegprosjekt og bypakker venta å utgjere om lag 57 mrd. kr. Gjeld knytt til bompengeprojekt på fylkesvegnettet er ikkje teken med med unntak av for prosjekt og tiltak som inngår i bypakker. Sidan fleire bompengeselskap har rentesikringsavtalar, vil det vere kostnader knytt til å gå ut

av desse avtalane. Det same gjeld bompengeselskapa sine avtalar med eksterne leverandørar om drift av bompengordningane. Ved avslutning av bompengeprojekt kjem det også kostnader ved fjerning av bomstasjonsutstyr. Ved ei eventuell avvikling av bompenginnkrevjinga vil desse kostnadene komme i tillegg.

I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 er det lagt til grunn i storleiksorden 133 mrd. kr i ekstern finansiering av prosjekt og tiltak på riksvegnettet i løpet av planperioden. Dette er i all hovudsak bompengar. Korrigert for forventa bompengbidrag i 2018 utgjør dette i storleiksorden 125 mrd. kr.

Bompengar til delfinansiering av dei fylkeskommunale kollektivprosjekta der staten skal bidra med inntil 50 pst. av prosjektkostnadene, inngår ikkje i dette overslaget. I inngåtte bymiljø- og byvekstavtalar for Oslo og Akershus, Bergen, Trondheim og Nord-Jæren har staten forplikta seg til delfinansiering av prosjekta Fornebubanen, Bybanen til Fyllingsdalen, MetroBussen og Bussveien, førebels kostnadsrekna til i storleiksorden 32 mrd. kr.

Dersom lokale styresmakter sitt bidrag skal dekkast med bompengar, vil dette utgjere i storleiksorden 16 mrd. kr.

I Nasjonal Transportplan 2018-29 er det ein betydeleg auke i samla ramme til vegformål, og heile auken skjer gjennom statlege midlar, ikkje gjennom vekst i nivået på årlege bompengbidrag slik ein har sett i tidlegare utgåver av NTP. Eg vil elles minne om at regjeringa ved fleire høve har auka dei statlege bidraga i vegprosjekt. Regjeringa har

og ved fleire høve fremja forslag om å auka dei statlege bidraga i vegprosjekt som er delvis bompengefinansiert, gjennom ei kompensasjonsordning. Det var fyrst i statsbudsjettet for 2017 at regjeringa oppnådde støtte frå eit fleirtall i Stortinget for ei langsiktig ordning kor over førti bompengprosjekt skal få årlege statlege løyvingar for å redusere bompengedelen.

SPØRSMÅL NR. 689

Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 22. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kva riksvegprosjekt, med kostnad over 500 millionar kroner, er opna sidan 16. oktober 2013 og kva tid er desse vedtekne i Stortinget?»

Svar:

Tabellen under viser riksvegprosjekt med sluttkostnad over 500 mill. kr som er opna for trafikk i perioden oktober 2013 – 31. desember 2017. Av tabellen går det også fram i kva samanheng Stortinget har slutta seg til gjennomføring av prosjekta.

Prosjekt	Trafikk-opning	Vedtak i Stortinget
Rv 150 Ulvensplitten – Sinsen	okt. 2013	St.prp. nr. 40 (2007-2008), jf. Innst. S. nr. 170 (2007-2008)
E6 Sentervegen – Tonstad	okt. 2013	Prop. 1 S (2010-2011), jf. Innst. 13 S (2010-2011)
Rv 13 Tysdalsvatnet	nov. 2013	Prop. 1 S (2010-2011), jf. Innst. 13 S (2010-2011)
Rv 80 Løding – Vikan	nov. 2013	Prop. 63 S (2010-2011), jf. Innst. 248 S (2010-2011)
E16 Omlegging forbi Voss	des. 2013	St.prp. nr. 61 (2008-2009), jf. Innst. S nr. 233 (2008-2009)
E6 Møllnes – Kvenvik – Hjemmeluft	des. 2013	Prop. 53 S (2010-2011), jf. Innst. 177 S (2010-2011)
E6 Værnes – Kvithammar	des. 2013	St.prp. 31 (2008-2009), jf. Innst. S. nr. 130 (2008-2009)
E39 Hjartåberga	feb. 2014	Prop. 36 S (2010-2011), jf. Innst. 113 S (2010-2011)
Rv 7 Sokna – Ørgenvika	jun. 2014	Prop. 157 S (2009-2010), jf. Innst. 23 S (2010-2011)
E6 Nidelv bru – Grilstad	jun. 2014	St.prp. 31 (2008-2009), jf. Innst. S. nr. 130 (2008-2009)
Rv 70 Oppdølstranda	aug. 2014	Prop. 75 S (2010-2011), jf. Innst. 302 S (2010-2011)
E18 Melleby – Momarken	sep. 2014	Prop. 131 S (2010-2011), jf. Innst. 411 S (2010-2011)
E16 Smedalsosen – Borlaug	sep. 2014	Prop. 1 S (2010-2011), jf. Innst. 13 S (2010-2011)
E18 Gulli – Langåker	okt. 2014	Prop. 56 S (2010-2011), jf. Innst. 178 S (2010-2011)
E39 Vågsbotn – Hylkje	okt. 2014	Prop. 1 S (2011-2012), jf. Innst. 13 S (2011-2012)

Prosjekt	Trafikk-opning	Vedtak i Stortinget
Rv 2 Kongsvinger – Slomarka	nov. 2014	Prop. 104 S (2010-2011), jf. Innst. 372 S (2010-2011)
E16 Fønhus – Bagn	nov. 2014	Prop. 101 S (2011-2012), jf. Innst. 340 S (2011-2012)
E136 Vågstrandstunnelen	des. 2014	Prop. 80 S (2011-2012), jf. Innst. 289 S (2011-2012)
E10 Solbjørnneset – Hamnøy	des. 2014	Prop. 119 S (2010-2011), jf. Innst. 403 S (2010-2011)
E6 Minnesund – Skaberud	des. 2014	Prop. 13 S (2011-2012), jf. Innst. 118 S (2011-2012)
E18 Sydhavna	jul. 2015	Prop. 119 S (2010-2011), jf. Innst. 403 S (2010-2011)
E39 Høgkjølen – Harangen	okt. 2015	Prop. 113 S (2011-2012), jf. Innst. 364 S (2011-2012)
E136 Tresfjordbrua	nov. 2015	Prop. 80 S (2011-2012), jf. Innst. 289 S (2011-2012)
Rv 22 Lillestrøm – Fetsund	des. 2015	Prop. 1 S (2011-2012), jf. Innst. 13 S (2011-2012)
E39 Dregebø – Grytås og Birkeland – Sande nord	jun. 2016	Prop. 1 S (2012-2013), jf. Innst. 13 S (2012-2013)
E18 Knapstad – Retvet	nov. 2016	Prop. 176 S (2012-2013), jf. Innst. 510 S (2012-2013)
E6 Frya – Sjøa	des. 2016	Prop. 51 S (2012-2013), jf. Innst. 177 S (2012-2013)
E6 Halselv – Møllnes	des. 2016	Prop. 175 S (2012-2013), jf. Innst. 509 S (2012-2013)
E39 Hove – Sandved	jun. 2017	Prop. 1 S (2013-2014), jf. Innst. 13 S (2013-2014)
Rv 509 Sømmevågen	jun. 2017	Prop. 1 S (2013-2014), jf. Innst. 13 S (2013-2014)
Rv 4 Lunner grense – Jaren	jul. 2017	Prop. 50 S (2012-2013), jf. Innst. 176 S (2012-2013)
E16 Varpe bru – Otrøosen – Smedalsosen	sep. 2017	Prop. 156 S (2012-2013), jf. Innst. 434 S (2012-2013)
E105 Elvenes – Hesseng	sep. 2017	Prop. 93 S (2013-2014), jf. Innst. 260 S (2013-2014)
Rv 13 Joberget *	sep. 2017	Prop. 81 S (2013-2014), jf. Innst. 208 S (2013-2014)
E18 Riksgrensen – Ørje	nov. 2017	Prop. 176 S (2012-2013), jf. Innst. 510 S (2012-2013)

* Tunnelen er åpnet for trafikk, men gjenoppbyggingen av utrast veg vil først være ferdig våren 2018.

SPØRSMÅL NR. 690

Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 22. januar 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«Unntaksregelen som gir OED fullmakt til å godkjenne inngåelse av kontrakter før PUD er godkjent av Stortinget benyttes nå nærmest automatisk på alle nye felt på sokke-

len. Kontraktene inngås med forbehold om godkjenning av PUD, men milliarder vil allerede være tapt om Stortinget foretar vesentlige endringer i PUD.

Hvilke konsekvenser vil det ha for fremtidig aktivitet på sokkelen om Stortinget faktisk bestemmer seg for å ak-

tivt endre eller legge føringer i PUD-er som legges frem for beslutning?»

BEGRUNNELSE:

Forvaltningen av petroleumsvirksomheten bygger på de samme prinsippene som forvaltningen av annen næringsvirksomhet i Norge. Myndighetene regulerer aktiviteten gjennom å etablere klare og forutsigbare rammer. Aktørene i næringen som har mest kunnskap, kompetanse og informasjon om muligheter og utfordringer i sine prosjekter, forestår den daglige operasjonelle aktiviteten, herunder definerer, utvikler og beslutter nye utbygginger. Plan for utbygging og drift (PUD) sendes inn for myndighetsgodkjenning etter at rettighetshavergruppen har tatt investeringsbeslutning.

Et utbyggingsprosjekt på sokkelen står overfor en rekke usikkerhetsfaktorer som rettighetshaverne må forholde seg til, blant annet knyttet til prosjektgjennomføringen. Prosjektene omfatter svært mange leverandører og komplekse leveransekjeder. Det er en fordel at rettighetshaverne jobber tett med leverandørene gjennom hele prosjektløpet. Tidlig involvering av leverandørene bidrar til mer presise kostnadsestimater ved investeringsbeslutning og innlevering av PUD, samt lavere risiko for overskridelser og forsinkelser i utbyggingsfasen. For å holde kontinuitet i prosjektløpet, og derigjennom legge best til rette for å gjennomføre prosjektet på kost og tid, så vil det derfor ofte være viktig for utbygger å kunne inngå vesentlige kontraktsmessige forpliktelser før PUD er godkjent.

I henhold til petroleumslovens § 4-2 femte ledd må vesentlige kontraktsmessige forpliktelser ikke inngås eller byggearbeider påbegynnes før plan for utbygging og drift (PUD) er godkjent, med mindre departementet samtykker i dette. Departementet gjør en særskilt vurdering i den enkelte sak og samtykker til slike forpliktelser hvis det er godtgjort at det er viktig for å sikre en god prosjektgjennomføring og en effektiv feltutbygging. Dette er også omtalt i Prop. 1 S (2017-2018) for Olje- og energidepartementet.

Alle kontrakter som rettighetshaverne velger å inngå før PUD er godkjent, skal ha kanselleringsklausuler. Det vil si at kontraktene kan kanselleres til en forhåndsbestemt kostnad. Rettighetshaverne har ansvaret for den økonomiske risiko som inngåelse av kontraktene medfører, herunder at myndighetene kan endre eller unnlate å godkjenne PUD. Ved samtykke til å inngå kontraktsmessige forpliktelser, understreker departementet alltid overfor rettighetshaverne at samtykket ikke legger føringer for myndighetenes behandling av PUD. Myndighetene vurderer planen uavhengig av de kontraktsmessige forpliktelser som måtte være inngått. Dersom myndighetene velger å be om endringer eller unnlater å godkjenne PUD, implementerer rettighetshaverne dette i sine kontrakter.

Svar:

Forvaltningen av petroleumsvirksomheten bygger på de samme prinsippene som forvaltningen av annen næringsvirksomhet i Norge. Myndighetene regulerer aktiviteten gjennom å etablere klare og forutsigbare rammer. Aktørene i næringen som har mest kunnskap, kompetanse og informasjon om muligheter og utfordringer i sine prosjekter, forestår den daglige operasjonelle aktiviteten, herunder definerer, utvikler og beslutter nye utbygginger. Plan for utbygging og drift (PUD) sendes inn for myndighetsgodkjenning etter at rettighetshavergruppen har tatt investeringsbeslutning.

Et utbyggingsprosjekt på sokkelen står overfor en rekke usikkerhetsfaktorer som rettighetshaverne må forholde seg til, blant annet knyttet til prosjektgjennomføringen. Prosjektene omfatter svært mange leverandører og komplekse leveransekjeder. Det er en fordel at rettighetshaverne jobber tett med leverandørene gjennom hele prosjektløpet. Tidlig involvering av leverandørene bidrar til mer presise kostnadsestimater ved investeringsbeslutning og innlevering av PUD, samt lavere risiko for overskridelser og forsinkelser i utbyggingsfasen. For å holde kontinuitet i prosjektløpet, og derigjennom legge best til rette for å gjennomføre prosjektet på kost og tid, så vil det derfor ofte være viktig for utbygger å kunne inngå vesentlige kontraktsmessige forpliktelser før PUD er godkjent.

I henhold til petroleumslovens § 4-2 femte ledd må vesentlige kontraktsmessige forpliktelser ikke inngås eller byggearbeider påbegynnes før plan for utbygging og drift (PUD) er godkjent, med mindre departementet samtykker i dette. Departementet gjør en særskilt vurdering i den enkelte sak og samtykker til slike forpliktelser hvis det er godtgjort at det er viktig for å sikre en god prosjektgjennomføring og en effektiv feltutbygging. Dette er også omtalt i Prop. 1 S (2017-2018) for Olje- og energidepartementet.

Alle kontrakter som rettighetshaverne velger å inngå før PUD er godkjent, skal ha kanselleringsklausuler. Det vil si at kontraktene kan kanselleres til en forhåndsbestemt kostnad. Rettighetshaverne har ansvaret for den økonomiske risiko som inngåelse av kontraktene medfører, herunder at myndighetene kan endre eller unnlate å godkjenne PUD. Ved samtykke til å inngå kontraktsmessige forpliktelser, understreker departementet alltid overfor rettighetshaverne at samtykket ikke legger føringer for myndighetenes behandling av PUD. Myndighetene vurderer planen uavhengig av de kontraktsmessige forpliktelser som måtte være inngått. Dersom myndighetene velger å be om endringer eller unnlater å godkjenne PUD, implementerer rettighetshaverne dette i sine kontrakter.

SPØRSMÅL NR. 691**Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 22. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«24. november veltet det første av de nye redningshelikoptrene av typen AW101 på Sola. Er denne typen velt noe en også må forvente fra Sea King-helikoptrene vi har i dag, og hvor mange ganger har Sea King-helikoptrene veltet i løpet av årene disse har vært i aksjon?»

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 6.12.17 stilte jeg følgende oppfølgingsspørsmål til statsråden:

«(...) Det eg kan tenkje meg å høyre om, er kor mange velt det har vore med dei Sea King-helikoptera som har vore i aksjon i mange år, og om denne typen velt er noko ein faktisk må forvente frå tid til anna også med dei (...).»

Statsråden svarte til dette:

«Jeg antar at representanten har forståelse for at jeg ikke på stående fot ikke kan gjengi alle hendelser som har vært med vårt gode, kjære Sea King-helikopter, som jo har vært en fantastisk ressurs for Norge gjennom lang tid (...).»

Svar:

Statens Havarikommisjon for Forsvaret undersøker årsaken til hendelsen med det nye redningshelikoptret den 24. november. Eventuelle vurderinger som følge av kommisjonens arbeid som retter seg inn mot operasjonen med redningshelikoptre, må avvente inntil det er konkludert i denne prosessen.

I løpet av de ca. 45 årene som Sea King-helikoptrene har vært i tjeneste for redningstjenesten i Norge har det ikke forekommet velt av den typen som skjedde med det nye redningshelikoptret. Det har forekommet uhell med Sea King, men da i andre sammenhenger og med andre utgangspunkt.

SPØRSMÅL NR. 692**Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad****Besvart 19. januar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Det er en viktig å lykkes med å inkludere flere mennesker i arbeidslivet. Jeg er blitt kjent med at tidligere fikk arbeidsgivere til kronisk syke unntak for arbeidsgiveransvar for sykepenger, mens de nå må dokumentere et fravær på minst 25 dager årlig. Dette øker risikoen for å ansette kronisk syke og går i motsatt retning av å inkludere flere.

Vil statsråden gjøre grep for å styrke muligheten for at kronisk syke skal få arbeid?»

Svar:

Arbeidsgiverperioden er den perioden av et sykepengeløp som arbeidsgiver har ansvaret for å utbetale sykepenger for. Etter folketrygdloven § 8-19 er arbeidsgiverperioden de første 16 dagene av sykefraværet. Representanten Ropstads spørsmål knytter seg til retten til fritak for arbeidsgiveransvar, som er hjemlet i folketrygdloven § 8-20. I

henhold til denne bestemmelsen kan arbeidsgiver eller arbeidstaker søke om å få dekket utgiftene til sykefravær i arbeidsgiverperioden, blant annet dersom arbeidstaker har langvarig eller kronisk sykdom som medfører risiko for særlig stort sykefravær.

Formålet med bestemmelsen er å motvirke at arbeidsgiveransvar for sykepenger skal medføre økte problemer på arbeidsmarkedet for personer med en helsetilstand som medfører større risiko for sykefravær enn det som er vanlig for arbeidstakere for øvrig. Det er ikke tilstrekkelig for unntak at arbeidstakeren har en langvarig eller kronisk sykdom. Sykdommen må i tillegg medføre risiko for særlig stort samlet sykefravær. Ifølge forarbeider til bestemmelsen (Ot.prp. nr. 41 (1990-1991) regner Arbeids- og velferdsetaten et "sykefravær på omkring 35 dager i året som særlig stort. Ved spesielt hyppige og kortvarige fravær som bare faller innenfor arbeidsgiverperioden regnes 25 dager fordelt på minst 5 fraværstilfelle, som minimumsgrense

for å anse vilkåret som oppfylt." Det fremgår av Arbeids- og velferdsdirektoratets rundskriv til bestemmelsen at det er risikoen for særlig stort samlet sykefravær som skal vurderes, dvs. ethvert sykefravær, uansett diagnose. Den alt overveiende del av sykefraværet må imidlertid forventes å ha sammenheng med den langvarige eller kroniske sykdommen.

Kravet til å vurdere fraværets størrelse er med andre ord ikke et nytt krav, og det har så vidt departementet er kjent med heller ikke skjedd noen praksisendring på området.

Ordningen med fritak fra arbeidsgiveransvaret er ikke ment å være en generell ordning, men en ordning som først og fremst treffer de arbeidsgiverne/arbeidstakerne som har de største begrensningene og størst behov for

økonomiske tiltak. Jeg mener derfor at kravet til å dokumentere fraværets størrelse bør beholdes. Ifølge opplysninger fra Arbeids- og velferdsdirektoratet innvilger også NAV-kontorene de aller fleste av disse søknadene. Dette kan tyde på at kravet til dokumentasjon i praksis ikke oppfattes å være veldig omfattende.

Det er målet til regjeringen å inkludere flere personer med redusert funksjonsevne i arbeidslivet. Regjeringen har derfor varslet i den politiske plattformen at man ønsker å senke tersklene for deltagelse i arbeidslivet for personer med nedsatt funksjonsevne. Regjeringen vil i den forbindelse blant annet se nærmere på ordninger som lønnstilskudd og arbeidstrening i ordinære virksomheter for å hjelpe flere inn i arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 693

Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Kjell Ingolf Ropstad

Besvart 18. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Ifølge straffeloven av 2005 er det straffbart å kjøpe seksuelle tjenester. I en sak fra dagbladet.no den 14. desember 2017 hevder politiet at forsøk på brudd på strl. § 316 ikke lenger er straffbart. I Magnus Matningsdal sin kommentarutgave til den nye straffeloven fremkommer det at forsøk på brudd på strl. § 316 er fremdeles straffbart.

Hvordan stiller statsråden og lovavdelingen seg til uttalelsen fra politiet om forsøk på strl. § 316, og hvordan vil statsråden følge uttalelsene opp?»

BEGRUNNELSE:

I en sak fra dagbladet.no den 14. desember 2017 fremgår følgende:

"I Norge er det lov å selge sex, men sexkjøpsloven som trådte i kraft i 2009 gjorde det ulovlig å kjøpe.

Hittil i år har det blitt utstedt fem bøter for sexkjøp i hovedstaden, opplyser Oslo politidistrikt til Dagbladet.

Elton mener at det lave tallet skyldes at lovteksten ble endret etter innføring av ny straffelov i 2015. Da ble det ikke lenger straffbart å forsøke å kjøpe sex. I realiteten innebærer det at politiet må se at penger skifter hender og overvære den seksuelle omgangen før de kan gripe inn.

- Det reiser en del etiske problemstillinger for politibetjentene som skal håndheve loven, sier han.

Elton avviser at politiet ikke vier oppmerksomhet til prostitusjonsfeltet.

- Men slik sexkjøpsloven ser ut nå, har den noen hull som gjør arbeidet vårt vanskelig, sier han."

Magnus Matningsdal skriver i sin kommentarutgave til den nye straffeloven at forsøk på straffeloven § 316 er straffbart. Det er etter mitt syn svært uheldig at politiet legger til grunn en feilaktig forståelse av brudd på forsøk på strl. § 316, all den tid dette ikke er riktig etter gjeldende rett.

Svar:

Riksadvokaten har i et brev til departementet gitt uttrykk for at forsøk på kjøp av seksuelle tjenester fra voksne ikke lenger kan straffes, og at denne avkriminaliseringen synes å være en utilsiktet konsekvens av at skillet mellom forbrytelser og forseelser ble forlatt ved innføringen av den nye straffeloven. Som nevnt av representanten gir derimot Magnus Matningsdal i kommentarutgaven til straffeloven uttrykk for at slikt forsøk fortsatt er straffbart. Jeg tar til etterretning at det er uenighet om hva som er gjeldende rett på dette området. Jeg vil derfor vurdere om departe-

mentet bør sende på høring et forslag til lovendring som kan avklare dette.

SPØRSMÅL NR. 694

Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 23. januar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Vil statsråden ta initiativ til utarbeidelse av en liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner og en liste med land som påtår seg forpliktelser om økt åpenhet på skatteområdet, avskaffe urimelige skatteordninger og implementere anti-BEPS-tiltak, etter samme modell som økonomi- og finansministrene i EU har vedtatt, og vil også EU-land bli vurdert som del av en slik prosess?»

BEGRUNNELSE:

Økonomi- og finansministrene i EU vedtok 5. desember 2017 rådskonklusjoner som inneholder en liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner – omtalt som «svartelisten» (Annex I). Listen omfatter 17 land, blant annet Bahrain, Grenada og Panama. Ministrene vedtok videre en liste over land som har påtatt seg forpliktelser og dermed inntil videre har unngått svartelisting, omtalt som «grålisten» (Annex II). Denne listen inneholder 47 land, herunder EFTA-landet Sveits og EFTA/EØS-landet Liechtenstein. Landene har forpliktet seg innen utgangen av 2018 (ev. 2019) til en eller flere av følgende: økt åpenhet på skatteområdet, avskaffe urimelige skatteordninger og implementere anti-BEPS-tiltak. Også Norge har, sammen med 91 andre land, blitt vurdert underveis i prosessen, men har fått tilbakemelding på at vårt regelverk er i tråd med undersøkelseskriteriene og at vi ikke ble ført opp på listen.

I følge Økonominytt nr. 13/2017 fra finansrådene ved Norges delegasjon til EU er «enkelte grupperinger i Europaparlamentet, mange NGOer og – ikke minst – listeførte land er kritiske til at ikke EUs medlemsland har gjennomgått samme grundige behandling.

I følge Oxfams rapport ville Irland, Nederland, Malta og Luxembourg blitt svartelistet om de var blitt vurdert etter samme kriterier som tredjelandene.»

Svar:

Regjeringen arbeider aktivt for økt åpenhet og internasjonalt samarbeid på skatteområdet. Norge er en aktiv pådriver i dette arbeidet internasjonalt. Regjeringen har prioritert dette arbeidet for å sikre at norske skattemyndigheter har de nødvendige verktøyene for å fastsette riktig skatt i Norge. Norske myndigheter bidrar også i det internasjonale arbeidet mot uheldig skattekonkurranse, overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlag. Regjeringen har allerede gjennomført i norsk rett en rekke av BEPS-tiltakene som skal samordne og forsterke det nasjonale regelverket mot overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlaget. Arbeidet med å forsterke skatteavtalene inngått med andre stater, er også godt i gang.

Regjeringen har de siste årene prioritert internasjonalt samarbeid for å nå målene om økt åpenhet og informasjonsutveksling og forebygging av uheldig skattekonkurranse og andre uheldige skattetilpasninger både nasjonalt og internasjonalt. Norge deltar aktivt i det internasjonale arbeidet på dette området. Arbeidet gjennomføres av OECD og Global Forum on Transparency and Exchange of Information, og er viktig både for å sikre en global tilslutning til og en effektiv implementering av de målene som er satt. Dette arbeidet kan ikke utføres av ett land alene.

Jeg mener det er viktig å fortsette å prioritere det internasjonale arbeidet for økt åpenhet og samarbeid på skatteområdet, herunder arbeidet mot skadelig skattekonkurranse, overskuddsflytting og uthuling av skattegrunnlaget. Som en del av dette arbeidet, mener jeg at det er naturlig å foreta en løpende vurdering av Norges eksisterende eller potensielle samarbeidspartnere og eventuelt vurdere egnede tiltak dersom en jurisdiksjon viser seg å ikke være samarbeidsvillig på aktuelle områder. Hvilke tiltak som anses best egnet, vil avhenge av den aktuelle situasjonen.

Jeg mener at på det nå ikke er aktuelt å innføre en tilsvarende svarteliste som den som er utarbeidet i EU. Listen i EU og den screening prosessen som er blitt gjennomført i forbindelse med utarbeidelsen av listen, har vært sterkt kritisert internasjonalt for manglende åpenhet rundt pro-

sessen og kriteriene for å havne på de aktuelle listene. Implikasjonene av å bli oppført på EUs lister er også uklare. Inntil videre er det derfor lite hensiktsmessig å starte ar-

beidet med en evalueringsprosess av «ikke-samarbeidsvillige jurisdiksjoner» tilsvarende den som er gjennomført i EU.

SPØRSMÅL NR. 695

Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 22. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Er statsråden enig med Trygg trafikk i at den store nedgangen i antall anmeldelser for kjøring i ruspåvirket tilstand i Asker og Bærum i perioden 2015-2017 skyldes organisatoriske endringer i politiet, ser statsråden det som et aktuelt tiltak at UP skal tilbake på veiene i Asker og Bærum, og hvilke andre tiltak vil statsråden eventuelt vurdere for å sørge for at antall anmeldelser for kjøring i ruspåvirket tilstand kommer tilbake til minst samme nivå som i perioden 2014-2015?»

BEGRUNNELSE:

I følge Budstikkas promillelogg som utarbeides i samarbeid med Oslo politidistrikt, gjengitt av Budstikka 11. januar i år, har antall personer som er blitt anmeldt for kjøring i ruspåvirket tilstand stupt siden politireformen trådte i kraft. I 2014 og 2015 - årene før politireformen - ble henholdsvis 234 og 238 personer anmeldt for ruskjøring. Året etter ble 188 personer tatt for det samme, mens det i 2017 kun ble registrert 148 tilsvarende hendelser på veiene i Asker og Bærum, viser tall fra promilleloggen. Det tilsvarer en nedgang på over 35 prosent.

Distriktsleder i Trygg Trafikk Akershus, Unni Knutli, er bestemt på at nedgangen ikke skyldes mindre ruskjøring på veiene i Asker og Bærum. Til Budstikka 11. januar uttaler Knutli at «Nei, det er dessverre ingen grunn til å tro at adferdsendring er forklaringen. Årsaken er nok snarere organisatoriske endringer i politiet» Knutli viser til at Utrykningspolitiet (UP) forsvant fra veiene i Asker og Bærum som et ledd i politireformen, samt at reformarbeidet etter sigende sluker ressurser.

Knutli uttaler videre at «Vi kan ikke stille oss i veien og gjøre politiets jobb, men vi kan påpeke at dette synes å bære helt galt av sted.» Knutli minner også om at Trygg Trafikk kjempet for at Utrykningspolitiet (UP) skulle forbli på veiene i Asker og Bærum, også etter at reformen trådte i kraft.

Svar:

Forebygging og bekjempelse av trafikkriminalitet er viktige oppgaver for politiet. Jeg er derfor ikke fornøyd med nedgangen i anmeldelser for kjøring i ruspåvirket tilstand, en utvikling som også bekreftes av Oslo politidistrikt gjennom Politidirektoratet. Jeg er opptatt av at det iverksettes tiltak for å snu utviklingen.

Jeg er blitt informert om at heller ikke UP har hatt den samme innsatsen i distriktet i hele perioden, og er glad dette nå følges opp i dialog mellom Oslo politidistrikt og UP. Det er avtalt et møte om trafikksikkerhetsarbeidet i Oslo politidistrikt senere i denne måneden.

Via Politidirektoratet opplyser Oslo politidistrikt for øvrig at de har satt i verk tiltak og planlegger ytterligere tiltak:

- Fra 1. januar 2018 har Oslo pd ansatt en egen lokal tjenestepanlegger som blant annet skal analysere trafikksikkerhetsutfordringene i Oslo, koordinere trafikksikkerhetsinnsatsen sammen med de geografiske driftsenhetene herunder enhet Vest (Asker og Bærum pd og tidligere Majorstua politistasjon), kraftsamle og målrette innsatsen for å avdekke flere ruskjørere m.m.

- Lokal tjenestepanlegger ved Oslo pd skal samarbeide med eksterne krefter, som f.eks. Trygg Trafikk og Statens vegvesen, for å styrke det forebyggende trafikksikkerhetsarbeidet, herunder arbeidet med å redusere antallet som kjører i ruspåvirket tilstand

- Trafikkontaktene ved den enkelte geografiske driftsenhet, herunder enhet Vest, er i større grad involvert i et kunnskapsbasert trafikksikkerhetsarbeid i distriktet gjennom samarbeid med Seksjon for trafikk- og sjøtjeneste.

- Oslo pd har, i samarbeid med Utrykningspolitiet, styrket arbeidet med å gi kompetanseheving til de geografiske driftsenhetene gjennom tilbud om kurs og opplæring.

- Oslo pd har et eget mobilt alkoholanalyseapparat (Evidenzer) som aktivt blir brukt på vei for å avdekke flest mulig ruskjørere.

- Det ble høsten 2017 gjennomført en styrking av Seksjon for trafikk og sjøtjeneste i Oslo politidistrikt med det formål å styrke det operative, uniformerte, trafikksikkerhetsarbeidet.

Jeg forventer, i likhet med Politidirektoratet og Oslo politidistrikt, at ovennevnte tiltak vil ha en positiv effekt på trafikksikkerhetsarbeidet i distriktet, og at effekten av disse vil forsterkes i tiden fremover. Jeg er også enig i at målet må være at antallet anmeldelser for ruskjøring går ned som en følge av at den enkelte velger å ikke sette seg bak rattet i ruset tilstand. Politiet har forsikret meg om at

de vil bidra til dette gjennom økt kontrollvirksomhet og forebyggende trafikkarbeid.

Regjeringen vil fortsette det målrettede arbeidet med å innfri nullvisjonen for trafikkdrepte. I stortingsmeldingen om trafikksikkerhet, Meld. St. 40 (2015-2016) Trafikksikkerhetsarbeidet - Samordning og organisering, har regjeringen fremhevet at vi bl.a. vil videreføre en bred tilnærming i trafikksikkerhetsarbeidet, og målrettet innsats for å forebygge ulykker, herunder tilrettelegge for at kontroll- og tilsynsressursene blir utnyttet mest mulig hensiktsmessig, og at innsatsen rettes mot det som gir best effekt for trafikksikkerheten.

SPØRSMÅL NR. 696

Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 22. januar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Innlandet politidistrikt ble tildelt 27 nye stillinger i 2016 og 41 nye stillinger i 2017.

I hvor mange av disse stillingene var det gjort ansettelse per 31.12.2017, og kan statsråden gi en oversikt over når de ulike ansettelsene ble gjort i stillingene for 2016 (fremstilt månedsvis)?»

Svar:

Det har vært en sterk vekst i antallet ansatte i norsk politi de senere årene. Nasjonalt har antallet årsverk økt fra 14 770 pr. 31.12.2013 til 17 151 pr. 31.12.2017, en økning på 2 381 årsverk. I Innlandet politidistrikt har antall årsverk i samme periode gått fra 760 til 845. Nasjonalt er det nå blitt over 10 000 årsverk med politiutdannelse, og i Inn-

landet har denne gruppen økt fra 484 ved utgangen av 2013 til 560 ved utgangen av 2017.

Jeg gjør oppmerksom på at tidligere justisminister Per-Willy Amundsen 4. oktober 2017 besvarte tilsvarende skriftlig spørsmål fra stortingsrepresentant Hagebakken om bemanningen i Innlandet politidistrikt. Politidirektoratet opplyste da at Innlandet politidistrikt var i gang med prosessen for ansettelse av de 41 tildelte stillingshjemlene for 2017, og at disse var planlagt ansatt innen 31. desember 2017.

For å besvare stortingsrepresentant Enger Mehls spørsmål om status for ansettelse i Innlandet politidistrikt per 31. desember 2017, samt oversikt over ansettelse i 2016, har jeg innhentet informasjon fra Politidirektoratet.

Tabell – Fremstilling av månedsvis ansettelse i Innlandet politidistrikt

Rapportering: Innlandet pd	Måltall													Måltall 31.12.16
	2015	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	
Måltall	514,50												541,50	541,50
SAP - reg. i lønssystemet	511,7	514,1	514,10	510,00	511,60	509,70	522,50	522,70	511,80	514,70	512,70	516,90	515,50	515,5
Avvik	-2,80												-26,00	-26,00
Rapportering: Innlandet pd	Måltall	Måltall i ht. opptrappingsplan 2017												Måltall 31.12.17
	2016	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Des	
Måltall	541,50	515,60	524,60	528,60	532,60	541,50	541,50	548,50	555,50	562,50	568,50	575,50	582,50	582,50
SAP - reg. i lønssystemet	515,5	517,3	514,10	520,10	520,20	528,20	524,50	553,00	555,80	555,60	557,00	560,60	559,60	559,6
Avvik	-26,00	1,70	-10,50	-8,50	-12,40	-13,30	-17,00	4,50	0,30	-6,90	-11,50	-14,90	-22,90	-22,90

Kilde: Politidirektoratet (2018)

Tabellen viser at Innlandet politidistrikt hadde 515,5 lønnede årsverk per 31. desember 2016. Dette var 26 årsverk under målkravet på 541,5 lønnede årsverk for 2016. Videre viser tabellen at Innlandet politidistrikt per 31. desember 2017 hadde 559,6 lønnede årsverk, et negativt avvik på 22,9 årsverk fra målkravet om 582,5 lønnede årsverk for 2017.

Avslutningsvis vil jeg presisere at departementet gir føringer og tildelinger til Politidirektoratet, og at Politidirektoratet har etatsstyringsansvaret for politidistriktene. Jeg legger derfor til grunn at Politidirektoratet følger opp at Innlandet politidistrikt sørger for å ansette politiårsverk i samsvar med overordnede politiske føringer.

SPØRSMÅL NR. 697

Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 22. januar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Norge kan innvilge opp til 5 000 arbeidstillatelser hvert år for utenlandske faglærte. Samtidig er dette en yrkesgruppe som har svakere vern enn andre ansatte gjennom arbeidsmiljøloven (jf. § 1.7), samtidig som de kan bo og jobbe i Norge over svært mange år. Mange av disse arbeider med IKT, blant annet for store norskregistrerte foretak hvor staten er største eier.

Kan statsråden redegjøre for hvor mange som i dag er i Norge på ovennevnte ordning, hvor lenge de kan være i Norge og hvor lenge de faktisk er her?»

Svar:

På dette området er det ulike regler som gjelder for faglærte utenlandske arbeidstakere hos en norsk arbeidsgiver og utsendte arbeidstakere.

Utlendingsregelverket gir arbeidsgivere i Norge mulighet til å tilsette utenlandske faglærte på visse vilkår som i hovedtrekk er som følger:

- arbeidstakerne må være over 18 år
- ha lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn gjeldende tariffavtale eller regulativ i bransjen
- det foreligger et konkret tilbud om arbeid
- kompetansen anses relevant for stillingen

En oppholdstillatelse for å kunne arbeide som faglært kan fornyes dersom grunnlaget for førstegangstillatelsen fortsatt er til stede. Tillatelsen gir også grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Kvoten som representanten Lundteigen viser til, setter ikke et absolutt tak for antallet faglærte utlendinger fra land utenom EØS- og EFTA-området (tredjelandborgere) som arbeidsgivere i Norge kan tilsette. Kvoten angir hvil-

ket antall som kan tilsettes med en forenklet prosedyre. Bli kvoten fylt eller gjelder ingen kvote for det aktuelle arbeidskraftbehovet, krever regelverket at arbeidsgiveren søker etter tilsvarende kvalifisert innenlandsk arbeidskraft eller fra EØS- og EFTA-området før det er aktuelt å gi tillatelse til en tredjelandsborger. Kvoten er ikke begrenset til en yrkesgruppe, men gjelder i utgangspunktet samlet for alle typer faglærte. Kvoten har vært på samme nivå i en årrekke og har aldri vært noen begrensning på antall faglærte arbeidstakere fra tredjeland.

Kvoten gjelder, som nevnt, arbeidstakere som arbeidsgivere i Norge kan tilsette. Den omfatter ikke utsendte arbeidstakere, jf. representantens henvisning til arbeidsmiljøloven § 1-7 om nettopp utsendte arbeidstakere. Utsendte arbeidstakere er ikke tilsatt hos en arbeidsgiver i Norge, men i en utenlandsk virksomhet som har inngått kontrakt med en oppdragsgiver om å yte tjenester av begrenset varighet. Slike arbeidstakere kan få oppholdstillatelse i inntil seks år og få en ny tillatelse dersom de har oppholdt seg to år utenfor Norge etter en tidligere samlet periode på seks år. Tillatelsen til utsendte arbeidstakere gir ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse.

Det er et vilkår at utsendte arbeidstakere har kompetanse som faglærte. De må også være over 18 år og ha lønns- og arbeidsvilkår som ikke er dårligere enn gjeldende tariffavtale eller regulativ for bransjen. Det må videre foreligge et konkret tilbud om oppdrag, og kompetansen må anses relevant for gjennomføringen av oppdraget.

Det er ikke enkelt å gi en fullstendig oversikt over hvor mange utenlandske faglærte arbeidstakere som er i Norge med akkurat disse, nevnte tillatelsene, fordi arbeidstakerne ikke melder om de avslutter arbeidsforholdet selv om tillatelsen fortsatt er gyldig, eller de går over på andre typer tillatelse. For å gi en antydning om omfanget vedleg-

ger jeg en oversikt over innvilgete førstegangstillatelser de siste fem årene (for 2017 til og med november).

Antall oppholdstillatelser for arbeid. Faglærte og utsendte arbeidstakere. Førstegangstillatelser.

	Faglærte totalt	Utsendte
2013	3845	1201
2014	3737	1432
2015	2875	1673
2016	2488	1387
2017 (tom nov)	2671	1590
710		

SPØRSMÅL NR. 698

Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 19. januar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Jeg er blitt gjort kjent med at NAV Buskerud nylig har signalisert at det ikke vil være flere VTA-plasser til fordeling i Buskerud i år til tross for at det i Statsbudsjettet for 2018 er bevilget midler til 325 nye VTA-plasser på landsbasis. Det er også i Buskerud mange på venteliste til VTA.

Hvordan forklarer statsråden dette, og er statsråden enig i forslaget fra Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 15 om (2017-2018) om at ungdommer med behov for VTA skal gis rett på slik statlig finansiert plass?»

Svar:

På bakgrunn av spørsmålet fra representanten Lundteigen har mitt departement bedt Arbeids- og velferdsdirektoratet undersøke bakgrunnen knyttet til disponeringen av midler i Buskerud.

Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at NAV Buskerud har lagt opp til en økning på 13 plasser i varig tilrettelagt arbeid i 2018 sammenlignet med 2017. NAV Buskerud har valgt å øke plassene på tiltaksvarianten varig tilrettelagt arbeid i ordinær virksomhet.

De fleste av de nye plassene ble imidlertid opprettet allerede i 2017. Økningen av plasser mot slutten av 2017 medførte at de for 2018 allerede har bundet opp store deler av budsjetttrammen på kap.0634, post 77 Varig tilrettelagt arbeid. Gjenstående midler benyttes til å opprette ytterligere 2 plasser slik at Buskerud totalt vil ha en økning på 13 plasser i 2018.

Regjeringen har for øyeblikket ingen planer om å rettighetsfeste varig tilrettelagt arbeid for unge. VTA er, i likhet med alle andre arbeidsmarkedstiltak, finansiert gjennom en rammestyrte bevilgning. Vurdering av behovet for VTA er gjenstand for betydelig grad av skjønn. Rettighetsfesting egner seg etter min vurdering bedre når inngangsvilkårene er relativt klare og utvetydige.

Jeg har likevel merket meg signaler, blant annet fra funksjonshemmedes organisasjoner, om at det er ønskelig med flere plasser i VTA. I statsbudsjettet for 2018 er det gitt rom for en opptrapping av varig tilrettelagt arbeid tilsvarende 325 nye plasser. Samtidig er det varslet i den nye regjeringsplattformen at regjeringen vil styrke VTA.

SPØRSMÅL NR. 699**Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund****Besvart 29. januar 2018 av kunnskapsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

«Er kunnskapsministeren enig med HiOAs rektor Curt Rice i at det skal mye til for å forsvare en doktorgrad på norsk?»

BEGRUNNELSE:

I et intervju på Språkrådets hjemmesider uttaler Curt Rice:

«Jeg synes det skal utrolig mye til for å forsvare å skrive en doktorgrad på norsk.»

Svar:

Lovbestemmelsen om undervisningsspråket ble opphevet ved revisjon av universitets- og høyskoleloven i 2002. Dette ble i Ot.prp. nr. 40 (2001-2002) begrunnet med ønsket om at institusjonene skulle bygge opp et fagtilbud på engelsk og eventuelt andre språk for å sikre internasjonallisering av norsk høyere utdanning og forskning.

Etter tilråding fra departementet i Ot.prp. nr. 71 (2008-09) ble det tatt inn en ny bestemmelse i lov om universiteter og høyskoler § 1-7 om at universiteter og høyskoler har ansvar for å vedlikeholde og videreutvikle norsk som fagspråk. I proposisjonen uttalte departementet bl.a.:

"Dette innebærer likevel ikke at det bare er tale om å fremme mest mulig bruk av norsk i alle sammenhenger. Det er også viktig å utvikle den fremmedspråklige kompetansen, særlig kompetanse i engelsk, slik at norske akademikere blir best mulig i stand til å delta både i den internasjonale kunnskapsutviklingen og den nasjonale kunnskapsformidlingen. Det er dette tosidige formålet som er hovedinnholdet i begrepet parallellspråklighet. Parallellspråklighet innebærer at engelsk, eller et annet fremmedspråk, kan brukes når det tjener et formål, inkludert opplæring og praktisk språktrening. Videre innebærer det at det må unngås ureflektert og automatisk bruk av engelsk, og den positive symbolfunksjonen som engelsk nyter godt av, bidrar til å fortrenge bruk av norsk når dette er det mest naturlige og hensiktsmessige språkvalget. I språkmeldingen er det således understreket at norsk skal foretrekkes dersom det ikke er bestemte grunner til at engelsk eller et annet fremmedspråk bør brukes i stedet...Den foreslåtte lovbestemmelsen om ansvar for norsk fagspråk innebærer bl.a. at universitetene og høyskolene må utforme individuelt tilpassede språkstrategier."

Det er følgelig institusjonene selv som fastsetter hvilket språk en doktorgradsavhandling kan leveres på. Dette kan variere mellom fagområder fordi publiseringsmønstret kan variere. Det er også stadig mer vanlig at en avhandling i noen fag er satt sammen av artikler der noen må være publisert i internasjonale tidsskrift med refereedordning.

Vårt inntrykk er at ved de fleste institusjoner kan en avhandling leveres på norsk (nordisk) eller engelsk, men at det kan søkes om å levere på et annet språk. Ved noen institusjoner er det overlatt til fakultetene å bestemme hvilket språk det skal leveres på. Vi har i dag enkelte fakulteter som krever at den leveres på engelsk, og det finnes andre fakultet som krever at en eller flere artikler skal være publisert i internasjonale tidsskrift med refereedordning

Universitetet i Oslo er den institusjonen hvor det legges flest doktorgrader, og et søk i UiO: DUO vitenarkivet viser at av 192 doktorgradsavhandlinger som var listet opp for 2017 hadde 7 en norsk tittel.

Dette tyder på at mange ønsker å skrive doktorgradsavhandlingen på engelsk. Det kan være flere grunner til dette, men den viktigste er nok at forskningen er internasjonal. For å spre resultatene av egen forskning og å få tilgang til forskningsresultater fra andre land, er det ønskelig med publisering på språk som flest mulig forstår. For den enkelte forsker vil muligheter til å ta del i internasjonale nettverk og samarbeidsprosjekter øke når andre har tilgang til og kan vurdere vedkommendes forskningspublikasjoner.

SPØRSMÅL NR. 700**Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 23. januar 2018 av fungerende kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvorfor svekker regjeringen inntektsgrunnlaget og dermed mulighetene for likeverdig velferdstilbud til mange av de mindre kommunene i distrikts-Norge?»

BEGRUNNELSE:

Kommunal og moderniseringsdepartementet har foreslått en betydelig endring av distriktindeksen, og som vil gi markant reduksjon i distriktstilskuddet. Dette vil føre til at målsettingen bak inntektssystemet til kommunene og regionalpolitikken, om tilstrekkelig finansiering av likeverdige velferdstjenester i hele landet blir krevende å realisere. Rent praktisk betyr det færre lærere og helsefagarbeidere i kommunen, eller mindre ressurser til vedlikehold av kommunale bygg og veier. Endringene i inntektssystemet i 2016 også førte til et betydelig trekk i inntektene til mindre distriktskommuner. Effekten av inntektsgarantiordningen er også blitt svekket fra 2017 og til 2018.

Svar:

Distriktsindeksen er et uttrykk for graden av distriktsutfordringer i en kommune. Indeksen brukes som verktøy for å avgrense virkeområder og fordele virkemidler i dis-

triktspolitiske ordninger, blant annet i distriktstilskuddene i inntektssystemet for kommunene. Kommunal- og moderniseringsdepartementet reviderer nå distriktsindeksen, og har sendt kommuner og fylkeskommuner et utkast til uttalelse med frist 1. februar. Departementet vil vurdere uttalelsene fra kommuner og fylkeskommuner før den nye distriktsindeksen endelig fastsettes.

Endringen i distriktsindeksen vil i seg selv ikke svekke inntektsgrunnlaget. Nivået på ulike typer distriktstøtte avgjøres i de årlige budsjettprosessene. Det er den konkrete bruken av indeksen, og eventuelt andre tildelingskriterier i enkeltordninger, som kan gi endringer i fordeling mellom kommuner. Dette gjelder bl.a. grenseverdier, sats og graderingen av disse satsene. Helheten i dette vil bli vurdert i den ordinære budsjettprosessen, i lys av målene for de ulike ordningene og indikatorene brukt i distriktindeksen.

Når det gjelder anvendelse av ny distriktsindeks til å beregne distriktspolitiske tilskudd i inntektssystemet for kommunene, vil departementet vurdere dette nærmere når distriktsindeksen er endelig fastsatt. Departementet vil komme tilbake til dette i kommuneproposisjonen for 2019. Før den endelige utformingen av distriktstilskuddene i inntektssystemet er fastsatt, har det liten verdi å utføre beregninger som sammenligner tilskudd etter gammel og utkast til ny distriktsindeks.

SPØRSMÅL NR. 701**Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 25. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Da det ble bestemt hvilke lensmannskontor som skulle bestå, var Herøy og Dønna lensmannskontor ett av disse, fordi dette var øykommuner uten veiforbindelse. Før jul kom informasjon om at kontoret på øya ikke skal være bemannet. Endringene innebærer at det ikke lenger vil være tjenestepersonell stasjonert i Herøy og Dønna.

Hvilke vurderinger gjør ministeren seg om at folk er utrygge etter nedlegging av lensmannskontor på tett

befolka øyer, og om en uttrykningstid på 2-3 timer ved drapstrusler er akseptabelt?»

BEGRUNNELSE:

Fra 1. januar er personellet stasjonert i Sandnessjøen, og ikke på Herøy og Dønna.

I det siste har det vært flere episoder i Herøy og Dønna der politiet burde ha rykket ut, men ikke gjorde det, sier lensmann Edvard Børø, i følge Helgelands blad.

Innbyggerne på øyene har krav på en like god tjeneste som i byene, sier lensmann Edvard Børø – som ikke ønsker å kommentere enkelthendelser. Børø har vært lensmann i det som fram til årsskiftet het Herøy og Dønna lensmannsdistrikt.

Folk på øya stiller spørsmål om politiet kan rykke ut til dem, da politiet ikke kom da en gjest angrep og drapstruet en ansatt på et utested på Dønna. Operasjonssentralen i Bodø ga tilbakemelding om at det ville ta minimum 2-3 timer å rykke ut, i følge Helgelands blad.

Svar:

Innledningsvis vil jeg presisere at jeg er opptatt av at hele Norges befolkning skal oppleve at de er trygge, uavhengig av hvor de bor. Målsetningen med den nye strukturen i politiet er fleksibel og god utnyttelse av politiressursene i distriktet, samt god og riktig beredskap, styrt av kompetent personell ved politidistriktets operasjonssentral.

Politidirektoratet opplyser at Herøy og Dønna lensmannskontor betjenes fire dager i uken av to polititjenestemenn. Tjenestemennene dekker de oppgaver som er tillagt et tjenestested, men tjenestemennene er ikke IP-godkjente. For operative polititjenester har derfor Herøy og Dønna vært avhengig av bistand fra øvrige politistasjons- og lensmannsdistrikter, hovedsakelig fra Alstadhaug og Leirfjord lensmannskontor i Sandnessjøen.

Politidirektoratet opplyser for øvrig at flere tjenestemenn ved Sandnessjøen bor i kommunene Herøy og Dønna, og at politiet lokalt kan rekvirere ferge samt har avtale med privat båtkapasitet.

Nordland politidistrikt opplyser gjennom Politidirektoratet at man i den nye organisasjonsstrukturen vil oppnå bedre og mer relevant tilstedeværelse på Herøy og Dønna. Det vil være en politikontakt tilstede i den enkelte kommune en eller flere dager i uken. Lensmannskontoret vil betjenes tre dager per uke. Det vil være en patrulje på øyene tre dager i uken som skal drive forebyggende arbeid og etterforskning. Videre vil utvikling og tilpasning av tjenestene skje i samråd med kommunene, hvor politirådet blir en viktig arena.

Gjennom den nye organisasjonsstrukturen mener Nordland politidistrikt at det vil bli en forbedret operativ kapasitet i nye Ytre Helgeland lensmannsdistrikt, hvor Herøy og Dønna får en polititilstedeværelse som kommunene ikke har hatt tidligere. I tillegg vil det være mulighet for forsterkning fra Bodø med Sea King helikopter. Politidirektoratet opplyser for øvrig at antall hendelser og straffesaker som registreres på Herøy og Dønna er lavt.

Jeg legger til grunn at Nordland politidistrikt disponerer ressursene på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte, slik at befolkningen på Herøy og Dønna opplever trygghet.

SPØRSMÅL NR. 702

Innlevert 12. januar 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen

Besvart 22. januar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hva er status for regjeringens gjennomgang av regelverket når det gjelder mobilitetskravet i dagpengereguleringen sett i forhold til utlendingslovens krav om at ektefeller der den ene parten har midlertidig oppholdstillatelse, må bo sammen, og når kan man vente endringer i regelverk eller praksis?»

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Dokument nr. 15: 1316 (2016-2017) der jeg viste til en konkret henvendelse fra en person som hadde havnet i skvis mellom motstridende regelverk. Vedkommende hadde midlertidig opphold som familiegjensforent, hadde vært i arbeid, søkte dagpenger, men fikk

avslag fordi vedkommende ikke kunne undertegne på å flytte for å få nytt arbeid. Grunnen til det var at den midlertidige oppholdstillatelsen ville bortfalle dersom ektefellene ikke bodde under samme tak. Det gjaldt også for eventuell pendling, selv om hjemmeadressen fortsatt var den samme.

Statsråden svarte at folketrygdlovens § 4-5 ikke åpnet for unntak fra mobilitetskravet, selv om utlendingsloven pålegger vedkommende å bo sammen med ektefellen. Slik jeg tolker dette, vil kravet til mobilitet kun være oppfylt dersom begge ektefellene flytter/er villige til å flytte, med andre ord et mye strengere krav enn overfor alle andre som har vært i arbeid, betalt skatt og opparbeidet rett til dagpenger.

Statsråden svarte imidlertid for et halvt år siden at hun ville ta initiativ overfor innvandrings- og integreringsmi-

nisteren for å få vurdert praktiseringen av unntaket fra (det strenge) kravet om at ektefeller skal bo sammen, i utlendingslovens § 40, tredje ledd. Statsråden svarte også at hun ville se nærmere på hvordan dagpengeregulverket praktiseres i disse tilfellene.

Jeg har nå mottatt en ny henvendelse om en tilsvarende sak. Det tyder på at praksis foreløpig ikke er endret. Det er derfor av interesse å få vite hva som ble resultatet av de interne vurderingene av praktiseringen av de to unntaksbestemmelsene i hhv. utlendings- og folketrygdloven der de kommer i konflikt med hverandre, samt om statsråden på bakgrunn av dette kommer til å ta initiativ til praksisendringer eller endringer i regelverket. For dem som står

i situasjonen her og nå, vil en praksisendring være å foretrekke, siden det kan skje raskt.

Svar:

Som vist til i mitt svar til representant Christoffersen i Dokument nr. 15: 1316 (2016-2017), har jeg tatt et initiativ ovenfor Innvandrings- og integreringsministeren for å få vurdert den aktuelle problemstillingen. Våre to departementer samarbeider om å finne en løsning som best mulig ivaretar hensynene bak både regelverket om dagpenger og regelverket om familieinnvandring. Saken er derfor fortsatt under behandling i departementene. Jeg tar sikte på å få en rask avklaring.

SPØRSMÅL NR. 703

Innlevert 15. januar 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik

Besvart 22. januar 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Har Arbeids- og velferdsetaten fulgt opp at Din Utvikling no tilset sine medarbeidarar i tråd med lovverket, slik statsråden sa i Stortinget 15. desember i fjor at etaten ville gjere, og kva resultat har denne oppfølginga gjeve så langt?»

BEGRUNNELSE:

Viser til utsegn på Stortinget 15.12.17:

«Jeg forutsetter at alle de kontraktene som Nav inngår med eksterne tiltaksarrangører, er i tråd med lovverket, og at de aktørene som man inngår kontrakt med, oppfyller lovverket når det gjelder ansettelsesforhold. Jeg forutsetter derfor at Din Utvikling nå ansetter sine medarbeidere i tråd med lovverket, og at kontraktene også følges opp fra etaten.»

Svar:

Etter at arbeidsmarknadstenestene oppfølging og avklaring vart konkurranseutsett, kom mange nye leverandører inn på marknaden. Dette er selskap som følger hovudstandarden i norsk arbeidsliv med faste tilsetjingar. Selskapet Din Utvikling var eit unntak. Her nytta ein seg og av rettleiarar som sjølvstendige oppdragstakarar.

Sidan spørsmålet om dette var ein lovleg måte å organisere verksemda på, er eit komplisert rettsleg spørsmål, vart eit utgreiingsoppdrag lyst ut av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Utgreiinga frå advokatfirmaet Wiersholm

som kom i november i fjor, konkluderte med at rettleiarane slik deira tilknytning til selskapet var organisert, er å oppfatte som arbeidstakarar slik arbeidsmiljølova og andre lovverk definerer dette. Selskapets bruk av sjølvstendige oppdragstakarar var difor i strid med norsk lov.

Det betyr at Arbeids- og velferdsetaten kan krevje at Din Utvikling tilsett rettleiarar og gjev dei status som arbeidstakarar. Din Utvikling har i brev til Arbeids- og velferdsdirektoratet 5. januar i år sagt dei er innstilte på å imøtekome dei krava som vert stilte av Arbeids- og velferdsetaten. Selskapet tek sikte på at rettleiarane vil verte tilsette i selskapet i løpet av 1. kvartal 2018. Selskapet vil og få etablert ein tariffavtale for bedrifta og dei tilsette.

Arbeids- og velferdsdirektoratet følgjer opp dette vidare med Din Utvikling og eventuelle andre leverandørar.

SPØRSMÅL NR. 704**Innlevert 15. januar 2018 av stortingsrepresentant Stefan Heggelund****Besvart 29. januar 2018 av kunnskapsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden mene om en situasjon der ingen av våre høyere utdanningsinstitusjoner har norske navn som følger norske rettskrivningsregler?»

BEGRUNNELSE:

HiOA har av Kongen fått innvilget å bytte navn til det engelskklingende OsloMet, bl.a. med begrunnelsen at institusjonen må få bestemme navn selv. Andre høyskoler og universiteter kan følge etter.

Svar:

Kongen fastsetter navn for statlige universiteter og høyskoler. Navnet skal beskrive hvilken kategori institusjo-

nen tilhører. Det var en omfattende debatt om navn på Høgskolen i Oslo og Akershus etter universitetsakkreditering, og høyskolen hadde åpne prosesser for å komme frem til forslaget til det høyskolen ønsket at universitetet skulle hete. Når navnet endelig skal fastsettes, synes jeg det skal legges stor vekt på synspunktene til institusjonen som skal bære navnet videre. For øvrig viser jeg til at navnet OsloMet – storbyuniversitetet ble fastsatt av regjeringen Solberg før det ble gjort endringer 17. januar 2018.

Statlige universiteter og høyskoler skal ha navn på bokmål, nynorsk og engelsk. Det engelske navnet fastsettes av departementet. Det er derfor ikke realistisk at vi får en situasjon der ingen universiteter og høyskoler har norske navn som følger norske rettskrivningsregler.

SPØRSMÅL NR. 705**Innlevert 15. januar 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 22. januar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hva har utenriksministeren gjort, og hva nytt vil hun gjøre, for å få på plass en internasjonal etterforskning av krigsforbrytelsene som ble begått under konflikten mellom Sri Lankas regjering og LTTE (Tamiltigrene)?»

BEGRUNNELSE:

Norge kan spille en positiv rolle internasjonalt for å få på plass en etterforskning. Sri Lankas regjering motsetter seg dette i dag og bruker harde maktmidler og menneskerettighetsbrudd for å stilne opposisjonen rapporterer Amnesty International: <https://www.amnesty.no/aktuelt/knuser-regimekritikk>

Brudd på folkeretten ble trolig begått av begge sider. Men for å komme videre i fredsprosessen må de ansvarlige stilles til ansvar for sine handlinger.

Svar:

Det er fortsatt utfordringer knyttet til forsoning og overgangsjustis etter konflikten på Sri Lanka. Sri Lanka har en folkerettslig forpliktelse til å etterforske, og om nødvendig straffeforfølge alvorlige menneskerettighetsbrudd og krigsforbrytelser.

Med støtte fra Sri Lanka vedtok FNs menneskerettighetsråd i 2015 en resolusjon (UNHRC resolusjon 30/1) som blant annet oppfordret landet til å etablere mekanismer for sannhetssøken og oppreisning til ofrene, samt en særdomstol for rettsforfølgelse av alvorlige krigsforbrytelser. I mars 2017 vedtok Menneskerettighetsrådet å forlenge fristen for gjennomføring av resolusjonen med to år, etter anmodning fra Sri Lanka.

Representanten Wilkinson viser i sin begrunnelse til en rapport fra Amnesty International, publisert i 2014. Det har siden vært en positiv utvikling på Sri Lanka på flere områder knyttet til menneskerettigheter, forsoning og overgangsjustis, selv om mye fortsatt gjenstår. Valg av ny president og regjering i 2015 førte til en ny politikk. Lan-

dets nye ledelse har forpliktet seg til Menneskerettighetsrådets resolusjon, og dette har åpnet for bedre fremdrift for forsoning og overgangsjustis.

Fra norsk side var vi en pådriver for resolusjon 30/1, og vi har en rekke ganger tatt opp spørsmål vedrørende overgangsjustis og forsoning med srilankiske myndigheter. Under høringen av Sri Lanka i Universal Periodic Review (UPR) i fjor høst anbefalte vi at det etableres en klar og tydelig fremdriftsplan med frister for full implementering av forpliktelsene under resolusjonen.

Vi vil fortsette å følge situasjonen på Sri Lanka og hvordan landets myndigheter følger opp Menneskerettighetsrådets resolusjon. Vi ønsker å spille en konstruktiv rolle i dialogen med landets myndigheter om det videre arbeid for overgangsjustis og forsoning. Jeg vil også nevne at vi støtter sivilsamfunnsorganisasjoner som fremmer forsoningsprosess, demokrati og menneskerettigheter på Sri Lanka.

SPØRSMÅL NR. 706

Innlevert 15. januar 2018 av stortingsrepresentant Carl-Erik Grimstad

Besvart 24. januar 2018 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Mener statsråden at «verdidokumenter» som begrenser ansattes rett til å inngå eller oppheve giftermål er i tråd med friskolers forpliktelser etter friskoleloven og likestillings- og diskrimineringsloven, og vil han vurdere tiltak overfor Gjennestad videregående skole?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til oppslag på NRK Vestfold 11. og 12. januar, hvor det framkommer at rektor ved friskolen Gjennestad videregående skole, som eies av Normisjon, har sagt opp sin stilling som følge av at han ønsket å inngå ekteskap med en mann. Bakgrunnen er at skolen krever at ansatte signerer et verdidokument som fastslår at man ikke kan gifte seg med noen av samme kjønn, eller inngå skilsmisse uten «gyldig grunn», i følge NRK Vestfold.

Undertegnede viser til at friskoleloven § 7-2 tredje ledd sier at departementet kan gi pålegg om å rette opp hvis det oppdages forhold som er i strid med andre lover eller forskrifter. Undertegnede viser videre til at den nye Likestillings- og diskrimineringsloven trådte i kraft 1. januar 2018. Etter denne loven er det forbudt å diskriminere på grunn av seksuell orientering, og § 29 slår fast at dette gjelder alle sider av et arbeidsforhold.

§ 30 tredje ledd åpner for at opplysninger om arbeidssøkers samlivsform kan innhentes ved ansettelse - altså i ansettelsesprosessen - «hvis virksomheten har som formål å fremme bestemte livssyn eller religiøse syn», men slik undertegnede vurderer det, er det ikke åpenbart at arbeidsgiver etter loven har anledning til å kreve å regule-

re ansattes privatliv etter ansettelse gjennom verdidokumenter.

Undertegnede presiserer at den aktuelle oppsigelsen er initiert av den ansatte selv, og at dette er en beslutning som må respekteres.

Likevel etterlates det et tydelig inntrykk av at en oppsigelse ville blitt en konsekvens av ekteskapsinngåelse, basert på kravene i verdidokumentet. Etter undertegnedes syn må dette ha konsekvenser for denne og andre skoler hvis en slik praksis er i strid med loven.

Svar:

Det er de alminnelige bestemmelsene i arbeidsmiljøloven og diskrimineringslovgivningen som gjelder for ansatte i friskoler, og friskoleloven har ingen egne bestemmelser om dette. Det er friskolens styre som har ansvaret for å følge reglene i blant andre arbeidsmiljøloven og likestillings- og diskrimineringsloven. Friskoleloven gir imidlertid tilsynsmyndigheten hjemmel til å reagere også dersom det oppdages brudd på annet regelverk enn friskoleloven og dette forholdet svekker tilliten til skolen.

I likestillings- og diskrimineringsloven gjelder et generelt forbud mot å diskriminere, blant annet på grunnlag av seksuell orientering. Også arbeidsmiljøloven har forbud mot usaklig oppsigelse. Det er bare i noen få, helt spesielle tilfeller, at forskjellsbehandling på grunn av homofil samlivsform i en virksomhet som drives av et trossamfunn eller har et religiøst formål, vil være lovlig. I skoler kan det bare stilles krav om samlivsform til stillinger der arbeidstakeren deltar i religionsundervisningen. Utestengning er ikke lov hvis det er andre i virksomheten som står for eller kan stå for (hoveddelen av) det religiøse

pedagogiske opplegget. I rent administrative stillinger er det ikke adgang til å forskjellsbehandle på grunn av homofil samlivsform.

Jeg understreker at jeg kjenner saken ved Gjenne-
stad videregående skole bare gjennom media, og jeg har
ikke grunnlag for å trekke noen konklusjoner om saken

innebærer lovbrudd eller ikke. Jeg er opptatt av at frisko-
lene følger arbeidsmiljøloven og likestillings- og diskri-
mineringsloven, og jeg viser til at Utdanningsdirektoratet
som tilsynsmyndighet har hjemmel til å reagere også ved
brudd på disse lovene.

SPØRSMÅL NR. 707

Innlevert 15. januar 2018 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 23. januar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«I regjeringserklæringen som ble lagt frem av de tre parti-
ene Høyre, Frp og Venstre søndag 14. januar går det frem
at regjeringen vil forenkle merverdiavgiftssystemet og re-
ducere antall satser.

Innebærer dette at regjeringen på sikt ønsker å inn-
føre én felles merverdiavgiftssats eller at regjeringen vil
innføre to satser for merverdiavgift?»

Svar:

Regjeringen er opptatt av å føre en ansvarlig økonomisk
politikk som stimulerer til økt økonomisk vekst. Et godt
og effektivt skatte- og avgiftssystem er vesentlig for å opp-
nå dette. Jeløya-plattformen er i god overenstemmelse
med regjeringens skatte- og avgiftspolitikker så langt. I
plattformen pekes det på at skattesystemet må være vekst-
fremmende og legge til rette for styrket konkurransekraft.
Skattenivået skal senkes. Samtidig må skattesystemet for-
bedres ved å redusere skattesatser og forenkles ved kri-
tisk å gjennomgå skattefradrag som har liten tilknytning
til inntekt og arbeid. Skattegrunnlagene skal sikres ved å
unngå uthuling. Forenklinger i merverdiavgiften og re-
duksjon av antall merverdiavgiftssatser vil være et av flere
tiltak for å oppnå et mer effektivt skatte- og avgiftssystem.

Skatteutvalget (NOU 2014: 13 Kapitalbeskatning i
en internasjonal økonomi) mente at merverdiavgiften
utelukkende bør ha som formål å skaffe staten inntekter.
Utvalget viste til at dagens merverdiavgift med reduser-
te satser, unntak og fritak påvirker sammensetningen av
produksjon og forbruk. Videre skaper reduserte satser,
unntak og fritak avgrensninger som gir betydelige admi-
nistrative kostnader for næringsdrivende og skattemyn-
dighetene. I Skattemeldingen (Meld. St. 4 (2015-2016)
Bedre skatt) delte regjeringen Skatteutvalgets vurdering
om at formålet med merverdiavgiften bør være å skaffe

staten inntekter, og at dette oppnås mest effektivt gjen-
nom et enkelt system med færrest mulig unntak.

En reduksjon av antall merverdiavgiftssatser vil gi
forenklingsgevinster både for næringsdrivende og Skat-
teetaten. Ifølge en rapport utarbeidet av konsulentselska-
pet Rambøll i 2004 om måling av administrative byrder
knyttet til merverdiavgiften, hadde virksomheter som
solgte varer eller tjenester med flere merverdiavgiftssatser
mer enn dobbelt så høye administrative byrder knyttet til
merverdiavgiftsreglene sammenlignet med foretak som
kun solgte varer og tjenester til én merverdiavgiftssats. Et
system med færre satser vil derfor potensielt gi betydelige
lettelser i administrative byrder for de næringsdrivende.
Regjeringen vil fremme konkrete forslag til endringer i
skatte- og avgiftsreglene for Stortinget i statsbudsjettene
fremover.

SPØRSMÅL NR. 708**Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold****Besvart 23. januar 2018 av fungerende barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Når sist ble de offentlige oppreisningssatsene for ofre for alvorlige feil og overtramp i barnevernet oppdatert, og kan statsråden gi en oversikt over hvilke oppreisningsbeløp som er utbetalt siden forrige justering og kriteriene som legges til grunn for tildelingene?»

BEGRUNNELSE:

KrF har fått bekymringsmeldinger om at tildeling av offentlige oppreisningsbeløp i saker hvor tidligere barnevernsbarn klager til barnevernet for alvorlige feil og overtramp de ble utsatt for av barnevernet/da de var under barnevernets omsorg, praktiseres til dels vilkårlig og urettferdig.

Svar:

Jeg legger til grunn at spørsmålet gjelder Stortingets rettferdsvederlagsordning (tidligere billighetserstatning). Rettferdsvederlagsordningen er Stortingets egen ordning der enkeltpersoner som har kommet særlig uheldig ut i sitt møte med det offentlige i forhold til andre på samme tid, kan søke om en skjønnsmessig kompensasjon. Ordningen omfatter kritikkverdige forhold fra det offentlige, både fra stat og kommune. Det kreves sannsynlighetsovervekt for at det kritikkverdige forholdet har skjedd.

Rettferdsvederlag er ment å være en siste mulighet til å oppnå en økonomisk ytelse for den skade eller ulempe man er påført, og ytes ikke dersom saken omfattes av alminnelige erstatningsordninger eller av trygdeytelser eller sosiale stønader. Ordningen er basert på sedvane og er ikke nærmere regulert i formelle regler.

I 2005 vedtok Stortinget en utvidet og tilpasset rettferdsvederlagsordning for barn som har vært plassert i fosterhjem, barnehjem og spesialskoler for barn med atferdsvansker i perioden frem til 1980, se St.meld. nr. 24 (2004-2005) Erstatningsordninger for barn i barneheimar og spesialskular for barn med åtferdsvanskar og Innst. S. nr. 217 (2004-2005). I saker om institusjonsopphold stilles det ikke like strenge krav til å dokumentere omsorgssvikt eller overgrep. Det legges stor vekt på søkers egenerklæring. Dersom søknaden gjelder overgrep i fosterhjem, er beviskravet klar sannsynlighetsovervekt.

Personer som har vært i kontakt med barnevernet og som ikke omfattes av den utvidede og tilpassede ordningen, kan søke om vederlag etter Stortingets alminnelige rettferdsvederlagsordning.

Statens sivilrettsforvaltning er sekretariat for Stortingets utvalg for rettferdsvederlag. Statens sivilrettsforvaltning gjennomgår saken og innhenter uttalelser fra faginstanser der dette er nødvendig for å få opplyst saken. I barnevernsaker vil dette være Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet. Det er Stortingets utvalg for rettferdsvederlag som avgjør saken.

Vederlaget fastsettes skjønnsmessig etter en konkret helhetsvurdering. I Justis- og beredskapsdepartementets budsjettproposisjon, Prop. 1 S (2017-2018), fremgår det at Stortingets utvalg for rettferdsvederlag har fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kroner for hver enkelt søknad, men slik at grensen er 500 000 kroner for HIV-ofre og 300 000 kroner for tidligere barn i barnehjem, offentlige fosterhjem og spesialskoler. Søknader der utvalget anbefaler å innvilge erstatning som er høyere enn nevnte beløp, fremmes for Stortinget til avgjørelse. Det samme gjelder søknader som etter utvalgets vurdering reiser spørsmål av særlig prinsipiell art. I Innst. 6 S 2010-2011 ble det besluttet å gi Rettferdsvederlagsutvalget fullmakt til å tilstå rettferdsvederlag av statskassen med inntil 250 000 kr. Beløpet på 300 000 kroner i den utvidede og tilpassede ordningen har vært det samme siden ordningen ble vedtatt i 2005.

Stortingets utvalg for rettferdsvederlag avgir hvert år en rapport som sendes til Stortinget. I årsrapporten for 2016 ble det opplyst at det i 2016 ble utbetalt 25,8 millioner kroner i rettferdsvederlag fra staten. Det fremkommer kun en samlet sum for alle rettferdsvederlag fordi det regelmessig er flere søkergrunnlag i en sak og det totale vederlaget er da skjønnsmessig utmålt på bakgrunn av dette.

Når det gjelder kommunale og fylkeskommunale vederlagsordninger, går ikke staten inn i disse. Det er opp til den enkelte kommune på selvstendig grunnlag å vurdere om og eventuelt hvordan det skal igangsettes kommunale vederlagsordninger. Dette er begrunnet med det kommunale selvstyre. Det vil derfor være ulikheter mellom kommunene, slik det er på mange andre områder der kommunen har et eget ansvar.

SPØRSMÅL NR. 709**Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Geir Jørgen Bekkevold****Besvart 7. februar 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Statsrådene Laila Dávøy og Kristin Clemet utarbeidet "Veileder for utarbeidelse av plan for krisehåndtering. Mistanke om ansattes seksuelle overgrep mot barn.»

Har regjeringen oppdatert, revidert og distribuert denne veilederen til kommunene, og vurderer regjeringen nasjonale retningslinjer som skal iverksettes for hvordan barnehager skal håndtere varsler om ansatte som begår overgrep mot barn?»

BEGRUNNELSE:

I regjeringens Proposisjon 12 S (2017-2021) står det at "Regjeringen ser det som svært viktig å forhindre seksuelle overgrep begått av ansatte i barnehage og unngå at mulige overgripere blir ansatt i barnehage." KrF har fått flere bekymringsmeldinger fra foreldre som har erfart at barnehagene ikke har reell beredskap på hvordan håndtere varsler om ansatte som begår overgrep mot barn. Barnehagebarn er blant samfunnets mest sårbare grupper. Det er myndighetenes ansvar at overgrep i barnehager og skoler forebygges og avdekkes, men også at varsler om overgrep håndteres med barnas beste for øye. NTB meldte forrige uke om en markant økning i 2017 av overgrepssaker knyttet til ansatte i barnehage og skole. KrF er svært bekymret for utviklingen, og vil løfte behovet for kontinuerlig forbedring av systemet. Dette gjelder kompetanseheving i forhold til forebygging og avdekking av overgrep, men også en styrking av kompetansen og beredskapen som møter disse barna og familiene som har blitt utsatt for det verst tenkelige der hvor barna skulle være trygge og ivaretatt. Regjeringen peker selv i Prop 12 S (2017-2021) på nevnte veileder som et viktig verktøy i så måte, og derfor etterspør KrF nå status på denne.

Svar:

Den statlige veilederen for utarbeidelse av plan for krisehåndtering ved mistanke om ansattes seksuelle overgrep mot barn ble publisert i 2002. Et av tiltakene i Prop. 12 S (2016–2017) Opptrappingsplan mot vold og overgrep (2017–2022) er å revidere denne veilederen. Det vil være til hjelp for både barnehager, grunnopplæring, barnevernsinstitusjoner og andre institusjoner med ansvar for barn og unge.

Ansvar for dette tiltaket var opprinnelig lagt til Kunnskapsdepartementet, men er overført til Barne- og likestillingsdepartementet. Departementet har i tildelingsbrev for 2018 gitt Barne-, ungdoms- og familiedirek-

toratet oppdraget med det videre revideringsarbeidet. Utdanningsdirektoratet skal involveres i arbeidet, i tillegg til andre relevante aktører. Det vil være hensiktsmessig å se revideringsarbeidet i sammenheng med øvrige relevante veiledere og retningslinjer som eksisterer eller er under arbeid på området.

Utover veilederen, er flere tiltak igangsatt for å beskytte barn fra overgrep. Bufdir skal 10. april 2018 lansere digitale retningslinjer mot vold og overgrep mot barn. Retningslinjene omfatter et bredere spekter av vold enn veilederen omtalt over (seksuelle overgrep, fysisk og psykisk vold og omsorgssvikt), og inkluderer håndtering av mistanke om vold fra ansatte.

Videre er det i opptrappingsplanen mot vold og overgrep, omtalt et nasjonalt opplæringsprogram for kommunene i å samtale med barn og unge om vold og overgrep. De Regionale Ressurssentrene om Vold, Traumatisk stress og Selvmordsforebygging utvikler nå "SNAKKE" - en digital læringsplattform om å snakke med barn. Plattformen består av to deler. En kunnskapsdel skal foreslå en nasjonal faglig standard for temaet å snakke med barn og unge om vold og overgrep. Det er også en øvingsdel, som er et interaktivt treningsspill i å snakke med barn og unge om vanskelige temaer. SNAKKE skal lanseres 10. april i år, og er det første i sitt slag. En implementeringsplan skal være ferdig i mars. Ansatte i flere tjenester vil kunne ta i bruk verktøyet, blant annet barnehager, barnevernet skoler og helsestasjoner.

Det er også besluttet å utvikle et digitalt verktøy for å styrke opplæringen om vold og seksuelle overgrep i barnehage og skole. Bufdir utvikler, i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og Helsedirektoratet, en støtteressurs for voldsforebyggende og livsmestringsfremmende opplæring i barnehage og skole - fra barnehage til russetid. Primærmålgruppene er lærere, barnehagelærere og barnehage- og skoleledere.

Samlet sett, vil disse verktøyene bidra til økt kompetanse om vold og overgrep hos ansatte, både i barnehager, skoler og i andre tjenester som jobber med barn.

SPØRSMÅL NR. 710**Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 24. januar 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvor mye vil hver enkelt berørt kommune tape i inntekter om regjeringen får flertall for forslaget fra regjeringserklæringa om å redusere maksimal eiendomsskattesats med minimum 2 promille for boliger og fritidsboliger?»

BEGRUNNELSE:

I regjeringserklæringen fra Høyre, Fremskrittspartiet og Venstre står det at regjeringen vil at "kommunenes mulighet til å kreve inn eiendomsskatt reduseres ved å sette ned maksimal eiendomsskattesats med minimum 2 promille for boliger og fritidsboliger". Dette vil gripe direkte inn i lokaldemokratiet og kommunenes mulighet til å selv påvirke sin egen inntekt. For mange kommuner vil dette utvilsomt føre til stor inntektstap, med den konsekvens at de må kutte i velferdstjenester lokalt. Det er derfor viktig for debatten at vi får mest mulig fakta på bordet i denne saken. Ber derfor om en oversikt over hvor mye hver enkelt av de berørte kommunene vil tape på dette.

Svar:

Som ansvarlig statsråd for utforming av eiendomsskattereglene besvarer jeg spørsmålet.

Jeløya-plattformen tar til orde for å redusere eiendomsskattesatsen og skattegrunnlaget for hjem og fritidsboliger. Plattformen trekker frem to konkrete endringer:

- Den maksimale eiendomsskattesatsen for boliger og fritidsboliger skal reduseres med minimum 2 promille.
- Det skal innføres en obligatorisk regel med tak på verdsettelsen i eiendomsskatten for boliger og fritidsboliger. Dette gjennomføres slik at det årlige inntektstapet for den enkelte kommune ikke blir for stort, men samtidig slik at flest mulig får redusert eiendomsskatt.

Tabell 1 illustrerer med utgangspunkt i Statistisk sentralbyrås eiendomsskattestatistikk hvordan en reduksjon i maksimal skattesats fra 7 til 5 promille kan slå ut for den enkelte kommune. Anslagene baserer seg på faktisk innbetalt eiendomsskatt for bolig og fritidseiendom i 2016 og eiendomsskattesatsen for bolig og fritidseiendom i 2017 (tall for innbetalt eiendomsskatt i 2017 er foreløpig ikke tilgjengelige).

Tabell 1 Anslått inntektsbortfall for de berørte kommunene dersom maksimal eiendomsskattesats for bolig og fritidseiendom reduseres fra 7 til 5 promille. Lettelse for en typebolig på 120 kvm i den enkelte kommune.1

Kommune	Inntektsbortfall (mill. kroner)	Lettelse for bolig på 120 kvm (kroner)
0101 Halden	5,4	600
0403 Hamar	7,8	400
0418 Nord-Odal	2,1	1 100
0419 Sør-Odal	5,0	1 700
0423 Grue	3,4	1 300
0428 Trysil	6,5	600
0429 Åmot	0,3	300
0436 Tolga	0,7	700
0437 Tynset	2,4	800
0438 Alvdal	1,3	700
0439 Folldal	0,3	200
0511 Dovre	0,1	200
0805 Porsgrunn	21,3	1 100
0806 Skien	22,1	1 000

0807 Notodden	9,3	2 400
0815 Kragerø	10,4	700
0817 Drangedal	1,6	600
0819 Nome	4,1	1 700
0822 Sauherad	2,8	1 400
0901 Risør	5,5	1 100
0906 Arendal	26,3	1 100
0911 Gjerstad	1,4	900
1001 Kristiansand	37,4	1 000
1004 Flekkefjord	3,6	900
1114 Bjerkreim	1,4	900
1251 Vaksdal	0,6	300
1413 Hyllestad	1,0	1 000
1416 Høyanger	2,0	600
1417 Vik	2,1	1 700
1424 Årdal	3,8	700
1445 Gloppen	1,6	900
1539 Rauma	3,2	900
1554 Averøy	5,7	2 000
1557 Gjemnes	0,4	300
1566 Surnadal	1,8	500
1601 Trondheim (-2017)	56,6	600
1640 Røros (-2017)	2,1	600
1703 Namsos (-2017)	9,9	2 000
1724 Verran (-2017)	1,3	700
1725 Namdalseid (-2017)	0,9	1 500
1736 Snåase - Snåsa (-2017)	0,5	700
1748 Fosnes (-2017)	0,7	1 000
1751 Nærøy (-2017)	0,9	400
1812 Sømna	0,2	300
1813 Brønnøy	6,7	2 100
1818 Herøy (Nordl.)	1,1	900
1822 Leirfjord	0,3	300
1824 Vefsn	9,8	1 500
1826 Hattfjelldal	0,6	1 000
1827 Dønna	1,3	1 700
1848 Steigen	1,6	1 000
1850 Divtasvuod- na - Tysfjord	1,2	700
1859 Flakstad	1,3	1 900
1860 Vestvågøy	4,0	1 300
1866 Hadsel	6,9	1 600

1870 Sortland - Suortá	4,1	900
1871 Andøy	3,7	1 800
1874 Moskenes	1,0	1 400
1923 Salangen	1,0	1 000
1928 Torsken	0,2	300
1929 Berg	0,1	200
1933 Balsfjord	4,5	1 200
1936 Karlsøy	1,7	1 800
1941 Skjervøy	1,8	1 600
1942 Nordreisa	3,8	1 300
2002 Vardø	0,3	300
2003 Vadsø	0,6	200
2019 Nordkapp	1,5	300
2022 Lebesby	0,2	500
2023 Gamvik	0,4	800

Kilder: Statistisk sentralbyrå og Finansdepartementet.

1 Anslagene bygger på den enkelte kommunes rapportering til SSB (KOSTRA - Kommune-Stat-Rapportering) av eiendomsskattetrykket for en bolig i kommunen. Utgangspunktet for angivelsen av størrelsen på eiendomsskatten er en bolig på 120m² (bruksareal) på én etasje uten kjeller, uten garasje og med tomt på 1 000 m².

For å møte reduserte inntekter fra eiendomsskatten bør kommuner som skriver ut denne, anstrenge seg for å finne innsparingsmuligheter som gir mer effektiv bruk av skattebetalernes penger. Jeg ser at kommuner som benytter seg av et bunnfradrag i eiendomsskattegrunnlaget, kan finne på å endre dette for å kompensere for inntektsbortfallet. Noen kommuner vil eventuelt også kunne foreta omtaksering, men jeg vil fraråde slike grep. Eiendomsskatteverdier for bolig som tar utgangspunkt i formuesverdier vil også endre seg årlig med endringene i formuesverdier som følge av boligprisendringer. Det er dermed stor usikkerhet om hvordan redusert skattesats faktisk vil slå ut for den enkelte kommune på innføringstidspunktet.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan punktene om eiendomsskatt i Jeløya-plattformen konkret følges opp. Jeg kan imidlertid forsikre om at regjeringens mål er at eiendomsskatten på bolig og fritidseiendom skal reduseres i alle kommuner som skriver ut denne skatten.

Jeg minner samtidig om at regjeringen har bidratt til at den gjennomsnittlige årlige veksten i de frie inntektene i kommunesektoren har økt med anslagsvis 0,9 pst. i perioden 2013-2017, mot 0,6 pst. i åtteårsperioden fra 2005 til 2013. Regjeringen legger videre opp til en vekst i kommunesektorens frie inntekter på om lag 3,8 milliarder kroner i 2018. Dette gir kommunesektoren økt handlingsrom for å kunne gi bedre tjenester til innbyggerne.

For 2016 utgjorde kommunesektorens inntekter fra eiendomsskatt fra boliger og fritidseiendommer 6,3 mrd. kroner: Dette tilsvarer 1,3 pst. av kommunesektorens samlede inntekter. Til sammenligning anslås på usikkert grunnlag en reduksjon i maksimal eiendomsskattesats fra 7 til 5 promille for bolig og fritidseiendom å redusere kommunenes eiendomsskatteinntekter med i underkant av 350 mill. kroner, jf. tabell 1 ovenfor.

SPØRSMÅL NR. 711**Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 22. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Tverrfaglige ambulante team organisert som et samarbeid mellom første- og annenlinjetjenesten har vært en suksess innen psykisk helsevern. Vi ser at flere slike team har blitt lagt ned etter at prosjektperioden er over.

Hva vil regjeringen gjøre for å sikre at slike team fortsatt blir et tilbud innen psykisk helsevern?»

BEGRUNNELSE:

Bruk av tverrfaglige ambulante team som et tilbud til pasienter med alvorlig psykisk sykdom er et tiltak som er godt dokumentert både i Norge og internasjonalt. Tiltaket reduserer antall innleggelsesdøgn betydelig og det reduserer også bruk av tvang. Det er bevilget midler til dette tiltaket over statsbudsjettet og dette fortsetter i 2018. Ordningen skal være tidsavgrenset i inntil fire år med gradvis nedtrapping. Til tross for at slike tverrfaglige team har vist en meget god effekt, ser vi at noen slike team legges ned når tilskuddsperioden er over. Dette er bl.a. vist i en doktorgradsstudie fra 2017 ved Universitetet i Oslo. En mulig årsak til nedleggelse av teamene er at kommunene må prioritere frie midler til psykisk helsevern for lettere psykiske lidelser og forebygging. Det er derfor av interesse å vite hvordan statsråden vil sikre at de alvorligst syke pasientene fremdeles kan får et helhetlig tilbud.

Svar:

Jeg er helt enig med representanten Kjerkols beskrivelse av suksessen med oppsøkende behandlingsteam som for eksempel ACT-teamene. Det er grunnen til at vi, slik repre-

sentanten beskriver, er i ferd med å legge om tilskuddsordningen tilbud til mennesker med langvarige og/eller sammensatte tjenestebehov slik at den avgrenses til tilskudd til etablering av utprøvde, kunnskapsbaserte og kostnadseffektive modeller på psykisk helse- og rusfeltet eller tilskudd til utprøving og evaluering av nye metoder og arbeidsformer. Målet med det er å skape en ordning som gir kommunene nødvendig drahjelp i form av midler til kompetanseheving, opplæring og etableringskostnader for å få plass for eksempel ACT-team, samtidig som vi kan legge til rette for utprøving og evaluering av lovende nye arbeidsformer slik vi nå gjennomfører en evaluering av FACT-modellen.

En av de viktigste suksessfaktorene for å lykkes med team etablert på tvers av tjeneste-nivåene er at teamene er godt forankret i både kommunene og spesialisthelsetjenesten. Jeg tror ikke at tredjepartsfinansiering av tjenester er en god måte å sikre integrering, forutsigbarhet eller stabilitet i et kommunalt tilbud. Ved å være klare på at tilskuddsmidler gis som etableringstilskudd forutsettes det at kommunene har fattet en beslutning om å satse på slike team, og at de har en klar plan for å sikre finansieringen av teamene.

I tillegg til endringene i tilskuddsordningen vil jeg påpeke at regjeringen har lagt til rette for etablering av flere slike team gjennom den betydelige styrkingen av kommuneøkonomien de siste fire årene, samtidig som omleggingen av finansieringssystemet for psykisk helsevern legger til rette for oppsøkende behandlingsteam. Mitt inntrykk er at det er stor interesse for, og et klart ønske om å etablere flere slike team både i kommuner og spesialisthelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 712**Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Kristian Torve****Besvart 24. januar 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvor mye vil det samlede kuttet i eiendomsskattesatserne utgjøre, og vil regjeringen kompensere for bortfallet av inntekter til kommunene som berøres slik at kuttene ikke

fører til færre lærere, et svekket helse- og omsorgstilbud og dårligere velferdstjenester?»

BEGRUNNELSE:

I Jeløyaerklæringen heter det at regjeringen vil redusere eiendomsskattesatsen og skattegrunnlaget fordi eiendomsskatten sies å være usosial. De nye reglene som regjeringen legger opp til, vil tvert om forsterke ulikhetene ved at de med penger plassert i særlig sekundærboliger sitter igjen med mer selv, mens boligmarkedet stadig blir vanskeligere å komme inn i for førstegangskjøpere. Dessuten bidrar endringene til at offentlige tjenester og tilbud svekkes. I følge tall fra SSB, må hver fjerde kommune med de foreslåtte endringene kutte i sine budsjetter. I en allerede stram kommuneøkonomi vil dette utvilsomt føre til færre lærere og svekkede velferdstjenester for de fleste kommuner. Ved å redusere skatteinngangen for kommunene uten å peke på hvor det skal kuttes, fraskriver regjeringen seg alt ansvar og kommunene sitter igjen med problemene. Det er uansvarlig politikk.

Svar:

Regjeringen har bidratt til at den gjennomsnittlige årlige veksten i de frie inntektene i kommunesektoren har økt med anslagsvis 0,9 pst. i perioden 2013-2017, mot 0,6 pst. i åtteårsperioden fra 2005 til 2013. Regjeringen legger videre opp til en vekst i kommunesektorens frie inntekter på om lag 3,8 milliarder kroner i 2018. Dette gir kommunesektoren økt handlingsrom for å kunne gi bedre tjenester til innbyggerne.

I tillegg til de inntektene de mottar gjennom inntektsystemet, kan kommunene vedta å skrive ut eiendomsskatt på folks hjem og hytter. Innenfor rammene av eiendomsskatteloven bestemmer kommunene selv hvordan eiendomsskatten skal utformes og hva inntektene skal brukes til.

For 2016 utgjorde kommunesektorens inntekter fra eiendomsskatt fra boliger og fritidseiendommer 6,3 mrd. kroner. Dette tilsvarer 1,3 pst. av kommunesektorens samlede inntekter.

Jeløya-plattformen tar til orde for å redusere eiendomsskattesatsen og skattegrunnlaget for hjem og fritidsboliger. Plattformen trekker frem to konkrete endringer:

- Den maksimale eiendomsskattesatsen for boliger og fritidsboliger skal reduseres med minimum 2 promilleenheter.
- Det skal innføres en obligatorisk regel med tak på verdsettelsen i eiendomsskatten for boliger og fritidsboliger. Dette gjennomføres slik at det årlige inntektstapet for den enkelte kommune ikke blir for stort, men samtidig slik at flest mulig får redusert eiendomsskatt.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med konkrete forslag til endringer i eiendomsskatte-reglene. Som en illustrasjon på hvor store lettelse bolig- og hytteeiere kan forvente, anslås en reduksjon i den maksimale skatte-

satsen fra 7 til 5 promille å gi samlede lettelse på om lag 350 mill. kroner. Anslaget er basert på eiendomsskattestatistikken for 2016.

For å møte reduserte inntekter fra eiendomsskatten bør kommuner som skriver ut denne, anstrenge seg for å finne innsparingsmuligheter som gir mer effektiv bruk av skattebetalernes penger. Jeg ser at kommuner som benytter seg av et bunnfradrag i eiendomsskattegrunnlaget, kan finne på å endre dette for å kompensere for inntektsbortfallet. Noen kommuner vil eventuelt også kunne foreta omtaksering, men jeg vil fraråde slike grep. Regjeringspartienes intensjon er at innbyggerne skal betale mindre eiendomsskatt.

Eiendomsskatteverdier for bolig som tar utgangspunkt i formuesverdier, vil også endre seg årlig med endringene i formuesverdier som følge av boligprisendringer. Det er dermed stor usikkerhet om hvordan redusert skattesats faktisk vil slå ut for den enkelte kommune på innføringstidspunktet.

En særlig kompensasjonsordning for redusert eiendomsskatt som følge av eventuelle lovendringer vil fremstå som urimelig overfor de kommunene som har avholdt seg fra å skrive ut eiendomsskatt på hjem og fritidsboliger. Kommunene skal uansett fortsatt utføre sentrale, lovpålagte oppgaver innenfor det samlede økonomiske opplegget for kommunesektorene, som regjeringen vil komme tilbake til i de årlige budsjettdokumentene.

SPØRSMÅL NR. 713**Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth****Besvart 23. januar 2018 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«I regjeringserklæringen fremgår det at regjeringen nå skal følge faglige råd i fiskeriforvaltningen. Det står «At årlige totalkvoter fastsettes basert på faglige råd.»

Har dette ikke vært tilfelle tidligere, hvilke endringer vil statsråden måtte gjøre for å innfri dette punktet og kan statsråden garantere for at disse rådene gis med faglig frihet?»

BEGRUNNELSE:

Fisken skal være en evigvarende ressurs, men det krever en god og bærekraftig forvaltning. At en slik forvaltning må være basert på faglige råd, gitt med faglig frihet, burde være selvsagt for norske politikere.

Det er derfor bekymringsverdig at et slikt punkt må tas inn i en regjeringserklæring og jeg ber statsråden avklare hvorvidt dette innebærer en endring fra dagens praksis.

Svar:

Det er ikke uvanlig at kvotefastsettelse og forvaltning av fiskebestandene nevnes i regjeringsplattformer. I Sundvolden-erklæringen het det således at "Regjeringen vil fastsette totalkvoter for de ulike fiskeriene slik at ressursene forvaltes på en måte som sikrer langsiktig og bærekraftig avkastning. Bærekraftig beskatning av ressursene forutsetter internasjonalt samarbeid og avtaler." I Soria Moria I ble det som et annet eksempel sagt "at fiskeresursene må forvaltes med sikte på høyest mulig langsiktig ressursuttak innenfor bærekraftige rammer, og et mest mulig stabilt uttak fra år til år. I "Soria Moria II" var formuleringen at man skulle "sikre en bærekraftig forvaltning av de marine ressursene".

I regjeringsplattformen ønsker vi å fremheve spesifikke områder, men det betyr ikke at disse ikke har hatt fokus tidligere, eller som i dette tilfelle at ikke totalkvoter ikke har vært fastsatt basert på faglige råd tidligere. Som fiskeriminister og som mangeårig stortingsrepresentant vet jeg at årlige totalkvoter fastsettes basert på faglige råd. Dette redegjøres det blant annet for i den årlige meldingen til stortinget om Norges fiskeritavtaler og fisket etter avtalene. Vi deler 90 % av våre fiskeresurser med andre land, og i den årlige meldingen om disse avtalene fremgår det klart hva som er det vitenskapelige grunnlaget for kvotefastsettelsen i alle fiskeritavtaler.

Norge legger stor innsats i det å sikre et best mulig vitenskapelig grunnlag for fiskeriforvaltningen. Både den

nasjonale forvaltningen og de årlige forhandlingene Norge fører med andre land er i hovedsak basert på rådgivning fra Det internasjonale rådet for havforskning (ICES).

De fleste regionale fiskeriforvaltningsorganisasjonene (RFMO'er) som vi deltar i, har egne vitenskapskomiteer som gir råd om kvotefastsettelsen. Unntaket her er vår nærmeste RFMO, Den nordøst-atlantiske fiskerikommissionen, NEAFC, som mottar rådgivning fra ICES. Etter vårt syn er dette den beste ordningen, idet det sikrer at rådene er gitt av en fullstendig uavhengig organisasjon.

I denne regjeringsperioden er ressursforskningen styrket, fordi økt kunnskap på dette området er lønnsomt over tid – både bedriftsøkonomisk og samfunnsøkonomisk. Havforskningsinstituttet deltar med store ressurser i ICES sitt arbeid med bestandsvurdering og rådgivning. Det internasjonale rådet for havforskning er en nøytral vitenskapelig organisasjon med 20 medlemsland. Forskerne bruker ofte en kombinasjon av informasjon innhentet fra de kommersielle fiskeriene og data fra vitenskapelige tokt for å vurdere bestandssituasjonen. Lange tidsserier med data øker presisjonen i kunnskapen år for år, slik at man får bedre innsikt i hvordan bestandene endrer seg over tid. Likevel vil det alltid være noe usikkerhet knyttet til bestandsvurderinger, og det er normalt knyttet større usikkerhet til de siste årene av en tidsserie enn for (korrigerte) data tilbake i tid.

Våre største fiskebestander lever i relativt store havområder og blir påvirket av mange faktorer i tillegg til fisket. Vi vil aldri komme dit at forskerne kan beregne bestandsstørrelser og forutsi bestandsutvikling helt presist, men det er et mål å redusere usikkerheten tilknyttet slike beregninger. Det er for øvrig ikke slik at gode kvoteråd nødvendigvis er ensbetydende med råd i form av et eksakt tall/en bestemt kvote for de enkelte bestander, men heller best mulige prognoser for konsekvenser av ulike valg. Så er det fiskeriforvaltningens oppgave å foreta nødvendige avveininger. Vi forvalter våre fiskebestander på bakgrunn av den til enhver tid beste tilgjengelige kunnskap, og det skal denne regjeringen sikre at vi fortsetter med.

SPØRSMÅL NR. 714

Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud

Besvart 23. januar 2018 av fungerende kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Hvor mange ansatte som er omfattet av statlige tariffavtaler inkl. lederlønsavtalen har høyre lønn enn a) statsministeren b) statsrådene c) stortingsrepresentantene?»

BEGRUNNELSE:

I statsbudsjettet har det tidligere vært en fyldig omtale av lønnsutviklingen for statsansatte. Disse opplysningene er ikke lenger tilgjengelig i dokumentene, men det er viktig å kunne følge utviklingen på området. Det er ønskelig med opplysninger som viser utviklingen i den tiden Solbergregjeringen har hatt ansvar for lønnsoppjøret i staten.

Svar:

Tabellen nedenfor viser lønnsnivåene for henholdsvis statsminister, regjeringsmedlemmer og stortingsrepresentanter i årene 2014 til og med 2017. For hvert av årene viser tabellen hvor mange ansatte i staten som tjener mer enn disse tre nevnte gruppene.

Tabellen nedenfor viser lønnsnivåene for henholdsvis statsminister, regjeringsmedlemmer og stortingsrepresentanter i årene 2014 til og med 2017. For hvert av årene viser tabellen hvor mange ansatte i staten som tjener mer enn disse tre nevnte gruppene.

Regjeringen Solberg tiltrådte høsten 2013, og oversikten starter med 2014. Jeg gjør likevel oppmerksom på at det er et brudd i statistikken fra 2014 til 2015. Bruddet skyldes overgang til a-ordningen som grunnlag for statens lønnsstatistikk fra og med 2015. Ulikheter mellom tallgrunnlaget fra henholdsvis a-ordningen og det tidligere Statens Sentrale Tjenestemanns-register (SST), gir et kraftig utslag i målingene. På grunn av overgangsutfordringer med a-ordningen, er det en viss usikkerhet ved tallene, særlig for 2015.

Tallene nedenfor omfatter ansatte i det statlige tariffområdet, inklusive ledere på egne kontrakter, men unntatt dommere, timelønne og overenskomstlønne.

Grunnlaget for utvalget er årslønn, som er beregnet ut fra månedslønn multiplisert med 12. Månedslønnen er beregnet av fastlønn og gjennomsnittlig faste tillegg fra 1. januar til 30. september det enkelte år. Variable tillegg er ikke tatt med i beregningen. For statsministere, regjeringsmedlemmer og stortingsrepresentanter er det tatt utgangspunkt i årslønnen per 1. mai i det enkelte år.

	2014		2015		2016		2017	
	Lønn	Antall over	Lønn	Antall over	Lønn	Antall over	Lønn	Antall over
Statsminister	Kr 1 519 700	299	Kr 1 555 640	15	Kr 1 593 242	125	Kr 1 631 346	129
Regjeringsmedlemmer	Kr 1 234 100	872	Kr 1 264 040	141	Kr 1 294 216	399	Kr 1 325 358	372
Stortingsrepresentanter	Kr 865 100	5 013	Kr 885 491	3 685	Kr 906 928	4 492	Kr 928 602	4 326

Kilde: Statens lønnsstatistikk og SST. Tallene fra Statens lønnsstatistikk er korrigert for ekstremverdier.

Vi gjør oppmerksom på at i svar av 27. oktober 2017 på spørsmål nr. 840 fra Arbeiderpartiets medlemmer i budsjettkomiteen, ble det oppgitt at 149 ledere i staten hadde høyere lønn enn statsministeren. Det samme tallet er også referert til i brev av 16. januar i år med synspunkter på Dokument 8:66 S (2017-2018) - Representantforslag fra stortingsrepresentantene Audun Lysbakken, Solfrid Lerbrekk og Nisrin El Morabit om å sette et tak på leder-

lønninger i staten tilsvarende statsministerens lønnsnivå. Grunnen til at det nå blir noe lavere tall for 2017, er at tallene ovenfor baserer seg på mer endelige og kvalitets-sikrede tall for 2017, dvs. per tredje kvartal, mens de tidligere opplysningene var basert på tall per første kvartal 2017.

SPØRSMÅL NR. 715**Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 24. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«I regjeringsplattformen står det at regjeringen vil «vurdere organiseringen i domstolstrukturen og kriminalomsorgen, basert på evalueringer».

Med «basert på evalueringer» siktes det da til domstolskommisjonens utredning som skal være ferdig i 2020 samt Difi sin evaluering av organiseringen i kriminalomsorgen, eller skal det gjennomføres ytterligere evalueringer?»

Svar:

Regjeringen vil legge til grunn de utredningene som har vært gjennomført på de respektive områder i vårt videre arbeid. Det er også naturlig å vurdere ytterligere utredninger i oppfølgingen av plattformen. Arbeidet med å følge opp plattformen er naturlig nok i startgropen.

SPØRSMÅL NR. 716**Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 22. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Siden 2013 har det vært mulig å idømme voldsutøvere såkalt omvendt voldsalarm, men i dag er det bare fire voldsutøvere går rundt med omvendt voldsalarm i dag.

Hvordan kan justisministeren tillate at barn lever på Kode 6, samtidig som omvendt voldsalarm brukes i så liten grad?»

ningsmenn er utstyrt med omvendt voldsalarm, og videre hvordan Justisministeren kan tillate at barn lever på Kode 6 uten først å ha forsikret seg om at omvendt voldsalarm er utprøvd.

Svar:

Regjeringen har intensivert arbeidet mot overgrep som finner sted bak lukkede dører. I hjemmene skal trygghet være en selvfølge, men for altfor mange blir de en arena for frykt og redsel.

Gjennom den økte innsatsen for å bekjempe vold i nære relasjoner har vi fått på plass lovendringer som har gitt bedre mulighet for å straffeforfølge gjerningsmennene og beskytte den som utsettes for vold og trusler. I tillegg legger politiet i større grad vekt på å beskytte den trusselutsatte der vedkommende bor fremfor å skjule vedkommende. Det er en stor belastning, både for barn og voksne å måtte leve på hemmelig adresse, gjerne på en annen kant av landet.

Jeg er opptatt av at det er den som truer som skal straffes, ikke offeret. Med omvendt voldsalarm er det den som utøver vold og trusler som pålegges å bære byrden og får sin bevegelsesfrihet begrenset. Det mener jeg er et viktig skritt i riktig retning og vi bør i langt større grad ta i bruk dette beskyttelsestiltaket.

BEGRUNNELSE:

Allerede i 2002 fremmet SVs Stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen forslag om bruk av omvendt voldsalarm. Siden 2013 har det vært mulig å idømme voldsutøvere en slik fotlenke, men bare fire voldsutøvere går rundt med omvendt voldsalarm i dag. Samtidig vet vi at 444 personer som er utsatt for vold lever under det som kalles kode 6 – absolutt hemmelighold. Av disse er 184 barn. Disse lever under en ekstrem påkjenning. I følge Barneombudet, som etterlyste handling fra regjeringen for et år siden er disse barna ”frarøvet alle muligheter til et godt liv. De lever under et voldsomt press på flukt... I dag har gjerningsmenn rettigheter som ikke samsvarer med den belastningen ofrene har.» Når vi vet hvor alvorlige konsekvenser vold, trusler og frykt har på barns fysiske og psykiske helse, og at disse barna lever sine liv nå, på flukt og i skjul, bør justisministeren avklare hvorfor så få gjer-

Det er domstolene som idømmer omvendt voldsalarm, og det er viktig at påtalemyndigheten bruker det-

te aktivt ved å fremme saker med påstand om omvendt voldsalarm.

SPØRSMÅL NR. 717

Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 25. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen

Spørsmål:

«Deler statsråden Kriminalomsorgsdirektoratets oppfatning av at fengselsavtalen med Nederland ikke bør forlenges, og kan han garantere at avtalen ikke vil forlenges utover 2018?»

BEGRUNNELSE:

Det har kommet blandede signaler fra regjeringshold om hva som faktisk er status for fengselsavtalen med Nederland. I september ville statsråden forlenge leieavtalen med et år. Kort tid etter uttrykte han ønske om få på plass en permanent avtale med Nederland. I debatt i Stortinget 11. desember advarte han mot å avslutte avtalen. Stortingsrepresentantene fra regjeringspartiene sa i samme debatten at det ville være uansvarlig å avslutte avtalen før 2020, og de stemte mot opposisjonens forslag om å avslutte avtalen. Ti dager senere kom det frem i media at statsråden mente at det likevel ikke var behov for avtalen lenger. Imidlertid står det i den nye regjeringsplattformen at avtalen senest skal avsluttes i 2020, noe som i praksis vil si at det åpnes for forlengelse av avtalen i to år. Nå har det kommet frem at Kriminalomsorgsdirektoratet har anbefalt regjeringen ikke å videreføre fengselsavtalen med Nederland ettersom det ikke lenger er behov for denne. Ettersom regjeringspartiene har sendt forvirrende signaler om avtalens framtid er det på sin plass å be statsråden om å klargjøre situasjonen.

Svar:

Avtalen med Nederland ble inngått i 2015, som en midlertidig løsning på kapasitetsproblemene i kriminalomsorgen. Leie av Norgerhaven fengsel i Nederland med 242 fengselsplasser har vært et midlertidig tiltak for å dekke behovet for plasser med høyt sikkerhetsnivå.

Etter dagens lovgivning oppheves myndighetenes adgang til å gjennomføre straff i en annen stat 1. september 2020. Avtalen med Nederland gjelder i utgangspunktet for tre år, til og med 31. august 2018, men kan forlenges

med minst ett år av gangen. Dersom dagens avtale skal forlenges, må dette avklares med Nederland før 1. mars 2018.

I forbindelse med budsjettbehandlingen høsten 2017 var det naturlig å legge til grunn at dagens avtale skal forlenges. Kapasitetssituasjonen i kriminalomsorgen har imidlertid endret seg betydelig den siste tiden. Soningskøen for ubetingede dommer er å anse som avvirket, det er færre i varetekt enn det som tidligere har vært normalen, og tilfanget av nye dommer er lavere enn før. Prognosene for behovet for fengselsplasser fremover er usikre. Kriminalomsorgsdirektoratet har i sin vurdering 1. desember 2017 vedrørende leieferholdet med Nederland, påpekt at det fortsatt er et klart behov for ekstra fengselsplasser med høyt sikkerhetsnivå. Fremfor å forlenge leieavtalen med Nederland, mener imidlertid direktoratet at behovet for ekstra plasser bør ivaretas gjennom midlertidig dublering i fengsler i Norge inntil tilstrekkelig kapasitet er på plass. Hvis avtalen med Nederland skal forlenges, anbefaler direktoratet at antallet fengselsplasser reduseres til 160.

Behovet for plasser bør stå sentralt ved vurderingen av om avtalen med Nederland skal forlenges. For tiden er departementet i kontakt med nederlandske myndigheter for å finne ut om det er mulig å fortsette leieferholdet for Norgerhaven fengsel ut over 1. september 2018 for færre plasser enn i dag, og til en lavere pris. Hvis leieferholdet ikke skal fortsette ut over 1. september 2018, vil det bli behov for andre tiltak for å sikre ekstra kapasitet med høy sikkerhet. Kriminalomsorgsdirektoratet har som nevnt anbefalt å dublere fengselsplasser i Norge.

Jeg vil vurdere direktoratets anbefaling opp mot et eventuelt tilbud fra Nederland. Det vil være vesentlig for meg å unngå at soningskøene øker igjen.

SPØRSMÅL NR. 718**Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 23. januar 2018 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Vil statsråden sørge for at folk får tilgang på de legemidlene de trenger, når de trenger det, og hvordan vil han i så fall sikre dette?»

BEGRUNNELSE:

VG hadde 15.januar et oppslag der de viser til at det aldri før har vært større medisinmangel i Norge. På ett år har legemiddel mangelen ved norske sykehus og apotek økt med 87 %. I 2017 var det tomt for 358 ulike medisiner i Norge. Mangelsenteret ved Oslo Universitetssykehus opplyser at det de siste årene har oppstått flere kritiske og langvarige mangelsituasjoner.

I forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet før jul, viste flertallet i helse- og omsorgskomiteen til Meld. St. 28 (2014-2015) Legemiddelmeldingen, der Stortinget vedtok en overordnet målsetting om «likeverdig og rask tilgang til legemidler». Det er svært bekymringsfullt at man nå har betydelige og også økende utfordringer med å oppfylle dette målet.

Svar:

Vi ser med bekymring på det stadig økende antall tilfeller med legemiddel mangel. De fleste tilfeller skyldes forhold utenfor Norge. Det betyr at årsakene ofte er knyttet til forhold Norge har liten kontroll over. Arbeidet med å minske problemet kan deles i to: Et nasjonalt system som i størst mulig grad kan avhjelpe de mangelsituasjoner som oppstår i Norge og internasjonalt samarbeid for å redusere antallet mangelsituasjoner i Europa.

Når det gjelder nasjonalt arbeid med legemiddel mangel ligger Norge godt an. Det er etablert et effektivt samarbeid mellom Statens legemiddelverk, Helseforetakene, apotekene, og legemiddelgrossistene for å skaffe norske pasienter de legemidlene de trenger. Så langt har det vært få tilfeller der pasienter ikke har kunnet få en tilfredsstillende behandling. På den annen side vil et hvert tilfelle av legemiddel mangel som medfører at pasienter må bytte legemiddel eller at helsepersonell må endre rutiner føre til usikkerhet og merarbeid. Legemiddel mangel kan føre til redusert pasientsikkerhet og økte kostnader.

Når det gjelder internasjonalt arbeid mot legemiddel mangel deltar Norge deltar aktivt i EUs arbeid på dette området. Det er opprettet en egen «Task force» som skal arbeide med tiltak for å begrense legemiddel mangel i Europa. Det diskuteres både hvordan man kan få et bedre system for varsling av legemiddel mangel og tiltak som

bidrar til at alle de legemidlene vi trenger er godkjente og tilgjengelige i Europa. Norge er nesten fullstendig avhengig av legemiddelimport fra utlandet, og løsningen på problemet med legemiddel mangel vil først og fremst være bedre internasjonalt samarbeid.

Den vanligste årsaken til mangelsituasjoner er at legemiddelindustrien har produksjonsproblemer. Produksjonsproblemer utgjorde 37 % av mangelsituasjonene i 2017, omtrent det samme som i 2016. Andre årsaker var økt salg og manglende forsyning.

De fleste tilfeller av mangelsituasjoner blir avhjulpet ved at pasientene får tilsvarende medisin fra produsenter (63 % av tilfellene) eller at man tar i bruk pakninger beregnet for andre land (12 %) eller ved skifte til andre legemidler (17 %) med samme behandlingmessige virkning.

Statens Legemiddelverk har en viktig rolle i å overvåke og føre tilsyn med forsyningen av legemidler i Norge. Legemiddelverket setter også i gang tiltak når legemiddel mangel oppstår. Informasjon til leger, pasienter og apotek med råd om alternativ behandling, tillatelse til salg av utenlandske pakninger uten søknad om spesielt godkjenningsfritak og refusjon for utenlandske pakninger. Tidlig varsling om legemiddel mangel er meget viktig slik at det er tid til å finne gode løsninger. Regjeringen vurderer om det skal innføres overtredelsesgebyr for å innskjerpe oppfølgingen av plikten til å varsle mangler. Vi ser også på eventuelt behov for regelverksendringer for å kunne håndtere rasjonering og prioritering ved truende eller etablert svikt i legemiddelforsyningen.

Det er opprettet et uformelt Nordisk legemiddelforum, i regi av innkjøpsorganisasjoner og etater. Forumet har etablert flere arbeidsgrupper, hvor leveringssikkerhet er hovedtema for en av arbeidsgruppene. Denne arbeidsgruppen har blant annet sett på handelsbarrierer mellom landene og hvordan man kan finne løsninger på legemiddel mangel i Norden. Statens legemiddelverk, Helsedirektoratet og Sykehusinnkjøp HF deltar i disse initiativene.

Under Norges formannskap i Nordisk Ministerråd i 2017 ble det avholdt et møte med representanter for de nordiske legemiddelmyndighetene for å diskutere legemiddel mangel. Norge arbeider for at samarbeidet mellom de nordiske myndighetene blir videreført i 2018.

Som det er gjort rede for i Meld. St. 28 (2014-2015) Legemiddelmeldingen, har Regjeringen de senere årene satt i verk en rekke nasjonale tiltak for å beskytte norske pasienter mot en økende tendens til legemiddel mangel. I lys av det stadig økende antall tilfeller med legemiddel mangel, har jeg i tildelingsbrevene for 2018 gitt Helsedirektoratet, i samarbeid med Statens Legemiddelverk og de

regionale helseforetakene, i oppdrag å foreta en ny gjennomgang av legemiddelberedskapen.

SPØRSMÅL NR. 719

Innlevert 16. januar 2018 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 24. januar 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Basert på regjeringens egne framskrivninger av Norges bruttonasjonalprodukt (BNP), hva er per i dag estimatene for hvilken prosentandel av BNP forsvarsbudsjettet vil utgjøre i 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023 og 2024?»

Svar:

På NATO-toppmøtet i Wales sluttet medlemslandene seg til den såkalte Defence Investment Pledge (DIP) som blant annet innebærer at allierte skal snu den negative trenden i utviklingen av forsvarsbudsjettene, at allierte skal bevege seg i retning av å bruke minimum 2 prosent av brutto nasjonalprodukt (BNP) på forsvar og bruke minimum 20 prosent av forsvarsbudsjettet til materiellinvesteringer.

Norge oppfyller målsettingene i DIP om investeringsandel og økte forsvarsbudsjetter. Norge bruker i dag om lag 26 prosent av forsvarsbudsjettet på materielinvesteringer og er således godt over investeringsmålet. Forsvarsbudsjettet har økt betydelig de siste årene og forsvarsbudsjettet for 2018 utgjør en signifikant økning sammenliknet med 2017.

Forsvarsutgiftenes andel av BNP for 2018 ligger an til å bli 1,56 prosent basert på nåværende estimer. Når det gjelder perioden frem mot 2020 og ikke minst videre mot 2024, er prognosene beheftet med en betydelig usikkerhet. De avhenger både av hvordan den økonomiske utviklingen generelt kommer til å bli, av de vedtak som fattes i Stortinget om oppfølging av nåværende langtidsplan, eventuelle nye vedtak i det enkelte budsjettår, samt flere andre forhold i gjennomføringen av vedtatte planer. Med de forbehold og den usikkerhet som er beskrevet, anslås det at BNP-andelen med den opptrappingsplanen som er beskrevet i Prop. 151 S (2015–2016) og den påfølgende stortingsbehandlingen, for Norges del vil være på om lag 1,5 prosent i 2020. Dette gitt at dagens prognoser holder seg og langtidsplanen finansieres. Med de samme forbehold og hvis planforutsetningene holdes uendret estimeres det at andelen vil ligge på rundt samme nivå frem mot 2024.

Det gjøres allerede mye riktig for å styrke Forsvaret. Med langtidsplanen for forsvarssektoren planlegges det med at budsjettene og investeringsandelen vil øke i årene som kommer.

Regjeringen er tydelig på at den langsiktige målsettingen om å bevege seg i retning av å bruke minimum av 2 prosent av BNP til forsvarsformål ligger fast. Å oppnå en situasjon der Norge faktisk bruker 2 prosent av BNP til forsvarsformål, vil kreve betydelige rammeøkninger i de kommende årene og vi har vært tydelige på at det vil være krevende, ikke minst i en tid der det vil være færre midler til rådighet. Likevel har regjeringen økt forsvarsbudsjettene hvert år etter 2013, og vil fortsette å gjøre dette i tråd med opptrappingen i langtidsplanen.

SPØRSMÅL NR. 720**Innlevert 17. januar 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 24. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Vil justisministeren foreta en prinsipiell avklaring av hvilke oppgaver brann og redningsetaten skal ha i tiden fremover, hvor man blant annet må vurdere hvem som skal betale for oppgaver utført på vegne av andre nødetater?»

BEGRUNNELSE:

Brann- og redningsetaten utfører stadig flere oppgaver. Oppgaveporteføljen er i endring. Blant annet har de flere og flere helseoppdrag og bistår politiet i økende grad. Det er behov for en prinsipiell avklaring av hvilke oppgaver brann og redningsetaten skal utføre, for eksempel om de skal utføre stadig flere politioppgaver. I tillegg til en prinsipiell avklaring, bør også finansieringen av disse oppgavene gjennomgås. Mange av de oppgavene som brann og redning utfører hører f.eks. naturlig hjemme på helseforetakene budsjetter. Skal brann- og redningsmannskaper i fremtiden utføre oppgaver på vegne av andre må brannmannskap ha den nødvendige kompetansen til å utføre disse oppgavene og det må avklares hvem som skal betale.

Svar:

Jeg kan bekrefte at brann- og redningsvesenet er en stadig mer etterspurt beredskapsressurs. Dette kan forklares både med endringer i risiko- og sårbarhetsbildet og den sterke lokale tilstedeværelsen i kommunene. Brann- og redningsvesenet er til stede der folk bor og ferdes, og gir rask bistand når folk trenger hjelp – uansett når på døgnet en brann eller annen ulykke oppstår.

Statistikken viser at brann- og redningsvesenet kalles ut til flere oppgaver og hendelser som ikke nødvendigvis ligger innenfor kjerneområdet til etaten, for eksempel hendelser innen helseområdet. Jeg ser utfordringen som ligger til grunn for representantens spørsmål, men er også opptatt av at vi ikke må skape en kunstig konflikt mellom det ansvar som tilligger ulike offentlige beredskapsressurser, heller ikke når disse tilligger ulike forvaltningsnivåer.

Noen kommuner ønsker flere oppgaver til brann- og redningsvesenet velkommen, fordi det gir en beredskapsmessig gevinst i lokalsamfunnet. Enkelte kommuner har blant annet inngått avtaler om å yte bistand som akutt-hjelp. Slik bistand kan komme i tillegg til eller i påvente av at personell fra de akuttmedisinske tjenestene kan yte medisinsk hjelp, og skal ikke erstatte primæretatens håndtering. Brann- og redningspersonell som skal yte slik

bistand skal ha nødvendig opplæring. Andre kommuner er kritiske til den økonomiske belastningen som kan følge i kjølvannet av en dreining i oppgaveporteføljen.

Brann- og redningsvesenet er et kommunalt ansvar. Staten styrer kommunene gjennom lov og forskrifter, og brann- og redningsvesenets oppgaver følger av brann- og eksplosjonsvernloven § 11. I den samme bestemmelsen er kommunene gitt fullmakt til å legge andre oppgaver til brannvesenet så langt dette ikke svekker brannvesenets lovpålagte oppgaver. Det er derfor kommunene selv som vurderer hvilke andre oppgaver de har kapasitet til å utføre. Det er ikke foretatt noen endringer i de lovpålagte oppgavene siden 2002. Samtidig har utviklingen gått i retning av at flere etater ønsker bistand fra brann- og redningsvesenet.

Regjeringen jobber med flere tiltak som skal sikre et enda bedre brann- og redningsvesen enn det vi har i dag, og som legger til rette for større brannsamarbeid. I dette arbeidet vil behov for eventuelle endringer i regelverket, som tydeliggjør brannvesenets oppgaver og rolle bli vurdert.

I det pågående arbeidet med etablering av ny utdanningsmodell for brann- og redningsvesenet foretas det vurderinger av hvilken kompetanse fremtidens brann- og redningsvesen skal ha og hvilke mulige konsekvenser en videreutvikling av etatens kompetanseprofil vil kunne ha.

SPØRSMÅL NR. 721**Innlevert 17. januar 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 22. januar 2018 av justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen****Spørsmål:**

«Når vil regjeringen komme til stortinget med en sak som følger opp arvelovsutvalget?»

BEGRUNNELSE:

Et utvalg ble oppnevnt ved kongelig resolusjon 15. april 2011 for å utarbeide et forslag til ny arvelov. Dette utvalget avleverte utredningen til Justis- og beredskapsdepartementet 10. februar 2014. Dette er snart 4 år siden. Statssekretær Vidar Brein-Karlsen uttalte ved fremleggelsen av

utvalgets innstilling at regjeringen var opptatt av å få på plass en arvelov med enkle, klare regler som tar hensyn til samfunnsutviklingen de siste førti årene.

Svar:

Jeg har godt håp om at regjeringen vil kunne fremme en lovproposisjon om en ny arvelov i løpet av inneværende år. Det tas sikte på å fremme en lovproposisjon som følger opp både NOU 2014: 1 Ny arvelov og NOU 2007: 16 Ny skiftelovgivning.

SPØRSMÅL NR. 722**Innlevert 17. januar 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal****Besvart 24. januar 2018 av fungerende barne- og likestillingsminister Solveig Horne****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for at barnevernet, familievernnet og andre relevante organer bidrar til at barn og ungdom ikke sendes til skoler og andre institusjoner i utlandet, hvor de blir fysisk og psykisk avstraffet og hvor det er grunn til å tro at barnas rettigheter tilsidesettes eller krenkes?»

BEGRUNNELSE:

Det har fremkommet en rekke saker i norske medier om norske ungdommer som har blitt mishandlet ved opphold på «skoler» i utlandet. Et slikt ferskt eksempel er norske ungdom som har blitt sendt på koranskole i Bosasso, nordøst i Somalia. Saken ble først omtalt på NRK.

Det er åpenbart at slike saker kan skjule overgrep mot ungdom, og brudd på deres rettigheter. Derfor er det viktig å passe på at det ikke er familier med tilknytning til Norge som sender ungdommene til slike såkalte skoler. Bare i Bergen har det kommet flere anmeldelser til politiet etter at barn har blitt sendt ut. I tillegg til å forhindre at barn og ungdom kan sendes mot sin vilje, bør og kan man også se på hvordan det kan forebygges. Holdninger i enkelte deler av innvandringsmiljøene bør informeres om hva som er akseptabelt og hva som er brudd på unges rettigheter.

I de tilfeller der det forekommer mistanke bør det være klare og proaktive regler og prosesser for hvordan utsendelse kan forhindres.

Svar:

Det er bekymringsfullt at barn og unge sendes til skoler i utlandet mot sin vilje, og særlig dersom det viser seg å være til institusjoner der de utsettes for grove avstraffelsesmetoder, slik det har fremkommet i enkelte medieoppslag. Regjeringen tar dette på største alvor og har iverksatt tiltak med sikte på å forebygge at barn og unge etterlates i utlandet. Innsatsen skal styrkes, noe som også fremkommer av regjeringens politiske plattform.

Regjeringen har endret barneloven slik at det nå er krav om samtykke fra barn over 12 år som skal reise eller flytte alene til utlandet. Dette trådte i kraft 1. juli 2016. Barnetrygden er strammet inn fra seks til tre måneder under utenlandsopphold. Etter dette blir barnetrygden stanset. Regjeringen diskuterer også andre innstramminger i offentlige ytelser, som fradrag i barnetilleggene hvis barn er sendt ut av landet mot sin vilje.

I flere av sakene man er kjent med, har det vist seg å ha vært utfordringer i familien i forkant. Det er derfor viktig at alle som jobber med barn og unge, er oppmerk-

somme og varsler om forhold som kan medføre ufrivillige utenlandsreiser. Dersom det er grunn til bekymring, bør dette meldes til barnevernet som vil undersøke saken og sette inn tiltak om nødvendig. Barnevernstjenesten kan på denne måten bidra til å forebygge at barn sendes ut av landet.

Barnevernet er først og fremst en hjelpeinstans. Det er viktig at dette kommuniseres godt ut til alle som møter utsatte barn og unge. Skolen har her en særlig viktig rolle. Minoritetsrådgivere på skoler med høy andel minoritetspråklige elever, jobber for å forebygge alvorlige frihetsbegrensninger. Skoler skal tidlig involvere oppfølgings-tjenesten når en elev avbryter videregående opplæring. I desember 2017 sendte tre statsråder ut et brev til alle kommuner, fylkeskommuner og fylkesmenn, med sikte på bevisstgjøring om problematikken knyttet til negativ sosial kontroll og unge som står i fare for å bli etterlatt i utlandet. Dersom det er snakk om mindreårige og det er grunn til bekymring, bør dette meldes til barnevernet. Presisering av mulighetene som ligger i barnevernloven ble derfor særlig omtalt i brevet.

Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker kan fatte vedtak om omsorgsovertakelse for å hindre en utreise. Hvis en omsorgsovertakelse er iverksatt, vil det være ulovlig å ta barnet ut av landet. Når det først befinner seg i utlandet, er det begrenset hva norske myndigheter kan bidra med, hvis landet ikke er tilsluttet Haagkonvensjonen 1996. Barnevernstjenesten kan likevel åpne en undersøkelsessak selv om barnet oppholder seg i utlandet. I disse sakene vil det være viktig å komme i dialog med foreldrene med råd, veiledning og annen bistand, slik at de kan bidra til å få ungdommen tilbake til Norge.

Familieverntjenesten er også en sentral instans i denne sammenheng. Enerhaugen familievernkontor har spisskompetanse om æresrelatert vold og radikaliserings, og gir andre familievernkontor veiledning i dette arbeidet slik at de blir bedre rustet til å fange opp saker hvor barn og ungdom står i fare for å bli sendt ut av landet. Familieverntjenesten har blitt tilført betydelige midler under denne regjeringen, og vi vil fortsette å prioritere familie-vernet for å sikre god kvalitet i tjenestetilbudet, godt samarbeid med andre tjenester og å sikre tilgjengelighet i hele landet.

I mars 2017 ble handlingsplanen "Retten til å bestemme over eget liv" lagt frem. I denne er det flere tiltak for å bekjempe æresrelatert vold og utilbørlig sosial kontroll, herunder tiltak om etterlatte barn i utlandet. I regjeringens politiske plattform heter det at vi vil

"Følge opp Handlingsplan mot negativ sosial kontroll, tvangsekteskap og kjønnslemlestelse (2017-2020), herunder forsterke arbeidet for å forhindre utreise fra Schengen-området for personer hvor det eksempelvis er truffet barnevernvedtak som forbyr utreise, holde tilbake eller nekte passutstedelse for å forhindre at barn blir sendt utenlands mot sin vilje (...)".

Rutiner for informasjon og varsling mellom offentlige etater som NAV, skole, politi, barnevern og helsetjenesten er viktig. For å få mer kunnskap om hvordan hjelpeapparatet møter ungdommene, skal saker som omhandler etterlatte barn og unge gjennomgås. Bufdir arbeider dessuten med å revidere retningslinjene om etterlatte barn i utlandet.

Bekymrede foreldre må få hjelp til å møte krevende situasjoner i et nytt land. Generell informasjon gis i introduksjonsprogrammet for flyktninger. Vi har også gode erfaringer med foreldreveiledningsprogrammene, disse bør benyttes mer.

SPØRSMÅL NR. 723

Innlevert 17. januar 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 24. januar 2018 av kunnskapsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vil kunnskapsministeren sjå på moglegheitene for å utvide forsøka med seinare skulestart til fleire skular, eventuelt gå inn for å gi føringar for når tidspunkt for skulestart tidlegast bør vera på morgonane på alle skular i landet?»

BEGRUNNELSE:

Det er velkjent at tenåringar jamt over er endå meir B-menneske enn vaksne. Tidleg skulestart vil derfor vera eit problem for mange ungdommar. Dette er ein periode av livet der desse skal prøve å få eit best mogleg grunnlag både i form av kunnskapar og karakterar for å koma inn på vidare studiar og seinare få plass i arbeidslivet. Forsking frå USA viser at seinare skulestart gir sunnare og flin-

kare elever som også er mindre plaga med depresjonar enn andre med skulestart tidlegare om morgonen. Også eit forsøk på fleire skular i Bodø har gode resultat, men den viktigaste grunnen ligg vel i forkinga på døgnrytmen til ungdom, som tilseier at for tidleg skulestart er negativt for veldig mange ungdommar.

Det er eit viktig moment at mange elever også har lang veg til skulen, noko som gjer at somme må stå opp før kl. 06.30 for å nå fram til skulen i tide. Det er ingen tvil om at somme fylkeskommunar burde endre skyssordninga for elevane slik at mange blir spart for unødvendig lang reiseveg til skulen (grunna omkøyningar for å hente andre elever). Skulestarttidspunktet i seg sjølv er likevel eit sjølvstendig tema som eg ønskjer at kunnskapsministeren skal orientere om tankane sine om, og då tenkjer eg både på grunnskulen og den vidaregåande skulen. Det aktuelle tidspunktet for skulestart burde vera om tidlegast om lag kl. 09, ser eg for meg. Ein del ungdomsskular startar i ni-tida allereie, medan det verkar som dei fleste vidaregåande skular startar i åtte-tida.

Somme meiner at «ungdommen må lære seg å stå opp» akkurat når samfunnet krev det av dei. Det er ikkje det denne saka handlar om, ho handlar om at samfunnet bør lære seg å tilpasse skulestart for ungdommane til når det er helsemessig og resultatmessig fornuftig. I arbeidslivet er det innført fleksitid mange stader, då vil A- og B-menneske lettare kunne starte dagen når det er best for

dei. Dette er vanskelegare på ein skule, men tidspunkt for skulestart er mogleg å justere til det beste for dei som går på skulen og som skal lære mest mogleg av å gå der.

Svar:

Kva tid skuledagen på vidaregåande skular skal ta til og slutte er i dag opp til den einskilde fylkeskommunen å bestemme. Det varierer difor frå fylke til fylke kva tid skuledagen startar og sluttar på vidaregåande skular.

Det finst ikkje reglar verken i lov eller forskrift som fastset når undervisninga i vidaregåande skular skal starte eller slutte for dagen. For grunnskolen set forskrifta til opplæringslova ytre rammer for skuledagen i grunnskulen når den fastset at undervisninga i regelen ikkje skal starte før klokka 8.00 om morgonen eller slutte seinare enn klokka 15.30. Denne regelen gjeld ikkje for vidaregåande skular.

Når fylkeskommunen fastset kva tid skuledagen skal starte og kva tid undervisninga skal slutte for dagen, må fylkeskommunen både ta omsyn til behovet til elevane, til dei som arbeider på skulen, transporttilbod og anna. Etter mitt syn er det best at desse vurderingane skjer lokalt, av skuleeigaren i samråd med dei brukargruppene som blir påverka. Eg er positiv til at skuleeigarar og skular gjennomfører forsøk, men det er ikkje behov for statlege føringar om kva tid skuledagen skal starte eller slutte.

SPØRSMÅL NR. 724

Innlevert 17. januar 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 24. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan statsråden opplyse om planarbeidet for å tilrettelegge for trikketrasé og redusere belastningen fra trafikken på Trondheimsveien er i gang, når det skal være ferdig og om regjeringen er positivt innstilt til å støtte ulike tiltak på både kort og lang sikt for å redusere biltrafikken som på hele strekningen mellom Fossumveien og Sinsenkryset?»

BEGRUNNELSE:

I bydel Bjerke og Grorud ligger flere tusen boliger tett inntil rv.4 Trondheimsveien, og særlig gjelder dette fra Veitvet/Sletteløkka til bebyggelsen nedenfor Bjerkekryset.

De som bor der, har lenge måttet tåle både støy, støv og annen helseskadelig forurensing fra all trafikken.

Gjennom flere tiår har en sett hvordan ulike planer og forslag til tiltak har kommet og gått, dessverre uten at noe vesentlig har skjedd for å redusere belastningen for beboerne langs veien.

Ulike tiltak kan gjennomføres på kort og lang sikt, som omlegging av Trondheimsveien til lokalvei/miljøgate fra Grorud til Bjerke, egen trikketrasé fra Sinsenkryset til Linderud, miljøfartsgrenser på Trondheimsveien og Østre Aker vei hele året og bedre støyskjerming, særlig der det er tett bebyggelse.

I et brev til Bydelsutvalget i Bjerke 25. september 2017 skrev Statens Vegvesen at de vil igangsette et planarbeid for å tilrettelegge for midtstilt trikketrasé på rv. 4 Trond-

heimsveien mellom Sinsen-Bjerke og evt. videre til Linderud. SVV sier videre at dette vil kreve flere tiltak, som for eksempel en maksimumsgrense på 50 km. i timen. Det er gode nyheter at dette planarbeidet skal igangsettes og at flere tiltak vurderes, og det er nå viktig at dette arbeidet følges opp og at tiltak gjennomføres.

Svar:

Jeg er kjent med at Ruter AS på oppdrag fra Oslo kommune har ansvaret for utarbeidelse av en reguleringsplan for å få etablert trikk fram til Tonsenhagen. Statens vegvesen har tidligere varslet innsigelse til et framlagt planforslag. Dette skyldes først og fremst hensynet til trafiksikkerheten for de ulike trafikantgruppene på og langs riksveg 4.

Etter nærmere dialog mellom Ruter og Statens vegvesen vil Statens vegvesen i løpet av våren 2018 bidra inn i et felles arbeid med sikte på å utarbeide en reguleringsplan for trikk til Tonsenhagen. Trikketraseen vil følge Trondheimsveien fra Sinsen til Bjerke. Muligheten for videreføring av traseen til Linderud vil også bli vurdert.

Trikkprosjektet forutsettes finansiert gjennom Oslopakke 3. Staten bidrar ikke med midler til dette prosjektet. Jeg forstår det slik at Oslo kommune primært vil bruke bompenger til dette prosjektet. Jeg viser til at det i Oslopakke 3 legges opp til å finansiere mange prosjekter med bompenger, og jeg legger derfor til grunn at det i Os-

lopakke 3-samarbeidet foretas en grundig prioritering av prosjektene opp mot hverandre. Jeg viser bl.a. i denne forbindelse at det er behov for en oppgradering av signal- og sikringsanlegget på t-banen, og det er viktig at man gjør en samlet vurdering av hvilke tiltak som totalt sett gir best forbedring i reisehverdagen for byens innbyggere

Riksveg 4 er i dag en viktig transportåre både for næringstransport, som blant annet skal til Alnabruerterminalen, og regionbusser mellom Nittedal og Oslo. For staten som vegeier er det derfor viktig å finne både kortsiktige og langsiktige løsninger i Groruddalen som sikrer framkommeligheten for disse transportmidlene, og som ivaretar trafiksikkerheten og reduserer støy- og luftforurensningen.

Statens vegvesen vil i løpet av våren 2018 ha ferdig en systemanalyse for riksvegnettet i Groruddalen (rv 4 Trondheimsveien med diagonal til Østre Aker vei, rv 163 Østre Aker vei og rv 191 Nedre Kalbakkvei-Tvetenveien). Her legges det vekt på hvordan hensynet til framkommelighet for kollektiv- og tungtransport, og gode løsninger for sykkel og gange kan ivaretas på lang sikt. Analysen gjennomføres i samarbeid med Oslo kommune ved Plan og bygningsetaten og Bymiljøetaten, samt Ruter, Jernbanedirektoratet og Bane NOR. Analysen vil være et viktig bidrag for å finne gode tiltak for både miljø og transportutvikling i Groruddalen, inkludert etablering av en eventuell trikk i Trondheimsveien.

SPØRSMÅL NR. 725

Innlevert 17. januar 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 23. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Mange av de som pendler bor i en betydelig avstand fra arbeidsplassen og bruker betydelig av egen tid og egne penger for å komme til arbeid. Samtidig er det et klart mål å få flere til å kjøre kollektivt og miljøvennlig.

Hvordan mener statsråden at innføringen av avgift for pendlerparkering rimer med samfunnets behov for mobilitet i arbeidsstokken og målet om å få flere til å benytte miljøvennlige transportmidler?»

BEGRUNNELSE:

BaneNor innfører fra 1. februar parkeringsavgift for pendlerparkering ved ti nye stasjoner. Dette etter at bompengesatsene rundt Oslo økte kraftig høsten 2017. I tillegg

innføres det nå kun dagpendlingsparkeringer ved fire stasjoner i Oslo og Lysaker. Dette er stasjoner som i hovedsak ligger i områder med omfattende innpendling til byer som Oslo og Trondheim. Omlandet rundt stasjonene er preget av spredt bebyggelse og mindre bygdebyer. Det er grunn til å anta at et betydelig antall av de som velger å pendle til arbeid med tog fra disse stasjonene før de kommer til stasjonen har betydelig avstand til stasjonen. Til sammenlikning anser vi det i dag som rimelig at skolelever i 1. trinn har krav på skyss om de bor to kilometer eller lengre unna nærskolen og deretter 4 kilometer fra 2. trinn og oppover.

Undertegnede er også kjent med at det ved flere av disse stasjonene ikke er et problem med overfylte pendlerparkeringsplasser i dag. Således kan heller ikke innfø-

ringen av avgift sees på som et middel for å gjøre plass til reelle pendlere.

Svar:

Bane NOR ønsker å legge til rette for at flere kan reise med jernbanen. På en del jernbanestasjoner er parkeringskapasiteten sprenget. Bane NOR er opptatt av at parkeringsplassene ved jernbanen forbeholdes reisende med toget, og spesielt reisende med en viss avstand til mellom bolig og stasjon.

En kartlegging Transportøkonomisk institutt gjorde i 2014 viste at mange av parkeringskundene bor i nærheten av stasjonen. Bane NORs vurdering er at riktig prising for parkeringen vil kunne bidra til at pendlere som har anledning til å gå, sykle eller ta bussen til jernbanestasjonen, gjør det. Dermed blir det frigjort parkeringskapasitet til dem som ikke kan velge bort privatbilen. Dette betyr bedre muligheter for mobilitet for flere.

Bane NOR opplyser at de på enkelte stasjoner har innført en ordning med parkering for reisende med periodebillett for å sikre at parkeringen forbeholdes de som faktisk pendler. For å kunne benytte pendlerparkeringen må

man ha gyldig periodebillett på toget. Bane NOR opplyser videre at de har satt en rimelig pris på pendlerparkeringen for å frigjøre parkeringsplasser til de pendlerne som har størst behov for å kjøre bil til stasjonen. Bane NOR vil i tiden framover registrere effektene av prisingen på utvalgte stasjoner for å se om tiltaket har den ønskede effekt.

Jeg ønsker å legge til rette for at flere kan reise med jernbane, også de som bruker bilen på en del av reisen. Jeg er opptatt av at vi skal forsøke å øke parkeringskapasiteten, men erkjenner at dette på kort sikt enkelte steder kan være utfordrende av arealmessige årsaker. I områder med lite eller ingen kollektivtrafikk som korresponderer med toget, og med lange avstander mellom bolig, barnehage og skole, er mange helt avhengige av å kunne kjøre bil til stasjonen. Pendlerparkering er derfor et viktig virkemiddel for å gjøre toget til et attraktivt og konkurransedyktig alternativ til å kjøre bilen hele veien inn til de største byene. Parkeringsarealet er ofte begrenset, og de meste populære innfartsparkeringene fylles ofte opp tidlig. Jeg vil følge nøye med på de erfaringer BaneNor nå gjør seg, og legger tung vekt på at vi ønsker å legge til rette for at flest mulig velger jernbanen til sine daglige reiser.

SPØRSMÅL NR. 726

Innlevert 17. januar 2018 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 24. januar 2018 av fungerende klima- og miljøminister Vidar Helgesen

Spørsmål:

«Som statssekretær Lunde uttaler i Bondebladet 12/1 2018 er det ulvene tilknyttet de to flokkene i Julussa- og Osdalsreviret som skal tas ut. Dette må forstås slik at intensjonene var å ta ut begge flokkene i sin helhet.

Hva er raskest mulig framdrift i en sak hvor det tildeles tilleggskvote og deretter lisensfelling på grunnlag av denne kvoten, og vil statsråden bidra til at slik kvote blir gitt?»

BEGRUNNELSE:

I desember ble det gitt tillatelse til lisensfelling av 16 ulv i Julussa- og Osdalsrevirene. Fredag 12. januar ble jakten innstilt da 16 ulv var felt. Det antydes nå at det er flere ulv enn opprinnelig lagt til grunn i revirene, minst 5-6 ut over de som allerede er felt.

I Bondebladet samme dag uttaler statssekretær Lars Andreas Lunde:

«– Departementet har lagt til grunn at det som skal tas ut er ulvene tilknyttet de to flokkene i Julussa- og Osdalsreviret. Utgangspunktet er at når kvoten er fylt, stopper lisensfellingen. Dersom det fortsatt befinner seg ulver i området etter at kvoten er fylt, kan det bli aktuelt å gjøre en ny vurdering.»

Svar:

Vedtaket om lisensfelling av ulv i Julussa og Osdalen var rettet mot inntil 16 individer tilknyttet disse to flokkene. Dette var også i tråd med den antallsbegrensningen rovviltneemdene vedtok som første instans.

Jeg er godt kjent med at det har kommet meldinger om flere ulver i både Julussa- og Osdalsområdet. For meg er det i første omgang nødvendig å få dokumentasjon om antall ulver i disse områdene og hvor de kommer fra. En viktig årsak til dette er at genetikken spiller en viktig rolle for ulvebestanden, og vi skal så langt det er mulig unngå felling av genetisk viktige individer. Det er også slik at det opprinnelige vedtaket var rettet mot de to ulveflokkene

Julussa og Osdalen. Dersom nye ulver har vandret inn i området, må det gjøres en vurdering av dette.

Miljødirektoratet er bedt om å prioritere arbeidet med kartlegging av ulveaktiviteten i området, så raskt og

detaljert det lar seg gjøre. Jeg vil ta endelige standpunkt når jeg har god nok oversikt over ulveaktiviteten i området.

SPØRSMÅL NR. 727

Innlevert 17. januar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 22. januar 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«Viser til Dokument nr. 15:519 (2017-2018). Det er nå klart at Multiconsults rapport om flomluke som alternativ til kraftverk for å redusere flom i Opovassdraget, vil komme etter at høringsfristen på søknaden om kraftverket har gått ut.

Vil statsråden be NVE forlenge høringsfristen slik at Odda kommune og andre har alternativene til et kraftverk i det vernede Opovassdraget på bordet før de må avgi uttalelse?»

Svar:

Jeg har fått brakt på det rene at NVE i brev av 18. d.m. har informert alle høringsparter om at 20. februar fastholdes som høringsfrist for kraftverksprosjektet i Opovassdraget.

NVE informerer i samme brev om at Multiconsults utredning av ett av de andre flomdempende tiltakene forventes å foreligge i slutten av mars, og da vil bli sendt på høring med 4 ukers frist. Alle høringsparter vil dermed få anledning til å sende inn ny uttalelse om flomsikring, og eventuelt justere tidligere uttalelse om SKL-prosjektet, og si sin mening om hvilken løsning som samlet sett er den beste for Opovassdraget.

Dette betyr at Odda kommune og andre vil bli invitert til å uttale seg om dette alternative flomsikringstiltaket.

Jeg legger til grunn at NVE gjennomgår alle høringsuttalelsene før det utarbeides innstilling, og saken oversendes departementet for sluttbehandling basert på den høringsfristen som nå gjelder.

SPØRSMÅL NR. 728

Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 5. februar 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Vi har fått opplysninger om at Standard Norges komiteer nå må finansieres av eksterne kilder og vi hører også bekymring for norsk deltakelse i internasjonale komiteer som følge av at dette må finansieres av deltakerne selv.

Er det gjort endringer i finansieringen av Standard Norges komiteer, kan statsråden garantere at dette ikke går utover det viktige arbeidet som gjøres av disse komite-

ene, og hvordan sikrer statsråden at Norge er tilstrekkelig representert i det internasjonale arbeidet, herunder ISO?»

BEGRUNNELSE:

Norsk næringsliv påvirkes betydelig av internasjonale standarder og direktiver. Standard Norges komiteer gir norsk nærings- og arbeidsliv en meget viktig mulighet til å påvirke dette arbeidet.

Svar:

Standard Norge er en privat medlemsorganisasjon som organiserer 214 nasjonale standardiseringskomiteer (SN/K) som følger opp arbeidet i 250 internasjonale standardiseringskomiteer i europeisk (CEN) og globalt (ISO) standardiseringsarbeid innenfor de fleste samfunnsområder (unntatt elektro- og telekomstandardisering). Til sammen deltar ca. 2500 eksperter årlig i dette arbeidet (nasjonalt og internasjonalt). Det har vært en svak økning i dette tallet de siste årene.

Nærings- og fiskeridepartementet gir et generelt tilskudd til Standard Norge for å fremme standardisering. Standard Norge skal tilrettelegge for en effektiv infrastruktur for standardisering i Norge slik at næringslivet, offentlige myndigheter og andre interessegrupper kan ivareta norske interesser og forpliktelser i nasjonalt og internasjonalt standardiseringsarbeid. Nærings- og fiskeridepartementet har ikke gjort endringer på dette området.

Standard Norges arbeid blir hovedsakelig finansiert ved bidrag fra offentlige og private interessenter, royalties fra salg av standarder, medlemsavgifter og tilskudd over Nærings- og fiskeridepartementets budsjett.

Departementets styring av Standard Norge er særlig rettet mot å følge opp at formålet med tilskuddet blir ivarettatt. Mens det generelle tilskuddet fra Nærings- og fiskeridepartementet hovedsakelig skal gå til drift og utvikling av en infrastruktur for standardiseringsarbeid, har andre departementer ansvar for standardisering på sine fagområder.

Nærings- og fiskeridepartementet har også et øremerket tilskudd til standardisering på fiskeri- og havbruksområdet. Formålet med tilskuddet er forenkling og effektivisering av internasjonal handel med fisk, fiskeprodukter og utstyr brukt i fiskeri- og havbruksnæringen og bidra til mer bærekraftig utvikling av næringen. Arbeidet omfatter også ledelse av komiteen for fiskeri og akvakultur i ISO.

Stortingets budsjettvedtak for 2018 er 32,7 mill. kroner til standardiseringsarbeidet i 2018 på Nærings- og fiskeridepartementets ansvarsområde. Dette er en økning fra 2017. Av dette er 700 000 kroner øremerket til standardisering på fiskeri- og havbruksområdet. En eventuell endring i det årlige tilskuddet fra Nærings- og fiskeridepartementet vil måtte vurderes i den ordinære budsjettprosessen.

SPØRSMÅL NR. 729

Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 26. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Vil samferdselsdepartementet be Bane NOR SF vurdere et eller flere hensettingsanlegg syd for Ås/Vestby i forbindelse planlegging og prosjektering av infrastruktur for hensetting av tog syd for Ski for å legge til rette for flere avganger fra disse stasjonene?»

BEGRUNNELSE:

Jernbanedirektoratet og Bane NOR SF har inngått avtale om planlegging og prosjektering av infrastruktur for hensetting av tog i Ski syd-området og ny forbindelse til Østre linje. I dokumentet heter det bl.a. at «Økt etterspørsel av togreiser på Østlandsområdet i de kommende årene møtes med et bedre togtilbud, med blant annet økt frekvens og økt kapasitet på togene. Økt frekvens og lengre persontog vil kreve flere togsett, og dermed behov for flere hensettingsplasser.» Videre heter det at «Samferdselsdepartementet har besluttet at konsept 1, planskilt forbindelse syd for Ski, legges til grunn for å løse fremtidig

kapasitetsbrist, og særlig hensynta sammenhengen mellom dette tiltaket og planlegging av hensettingsplasser. Departementet ber om at en slik løsning vurderes grundig, samt at det generelt søkes løsninger som kan holde kostnadsnivået nede.» Det skal planlegges for hensetting av togmateriell som utgjør om lag 4400 meter spor, med mulighet for senere utvidelse på ytterligere 1650 meter. Det åpnes for delt løsning dersom man ikke finner et areal som dekker 6050 meter spor ett sted.

I vedleggsrapport 3.3. til delrapport 3 i «Hensetting Østlandet» fra 2015 er det vurdert en rekke eksempler på geografiske sporplaner, blant annet «Kjensli Nord» - et alternativ mellom Ås og Vestby øst for sporet (alternativ 9). I avtaledokumentet heter det videre at «Lokalitetene som ble lagt til grunn i utredningen var basert på et svært overordnet arealsøk...» og «I den kommende planleggingen må ikke arealsøket være begrenset til de lokalitetene som er beskrevet i hensettingsutredningen.»

Daglig reiser tusenvis med toget fra stasjonene mellom Moss og Ski. Fra Ås stasjon reiser 2.000 personer

med toget, hver dag. For Vestby stasjon er tallet 1.500 og fra Sonsveien 800 personer. Behovet for bedret togtilbud vil øke kraftig de nærmeste årene. Staten flytter ca. 1000 ansatte og studenter innen veterinærfag til Ås. I 2021 vil forskningsinstitusjonene og Universitetet ha ca. 8500 ansatte og studenter i Ås. Fylkeskommunen utvider Ås videregående skole med ca. 600 ansatte og elever i 2020 slik at Ås videregående får 2000 ansatte og elever. Flere avganger og økt kapasitet vil være viktige tiltak for å møte det økte behovet fremover og lokalbefolkning og berørte kommuner har engasjert seg blant annet i spørsmålet om lokalisering av hensettingsspor.

Svar:

En bedring av togtilbudet til Ås eller Vestby er i utgangspunktet ikke knyttet til et hensettingsanlegg syd for Ås eller Vestby. Hensettingsanlegg benyttes i hovedsak til å parkere tog nattestid.

Jernbanedirektoratet opplyser at avtalen mellom Jernbanedirektoratet og Bane NOR om å planlegge et hensettingsanlegg nær Ski ikke er begrenset til områdene kartlagt i utredningen «Hensetting Østlandet» dersom det er andre og mer egnede områder som utredningen ikke fanget opp. På lang sikt vurderer Jernbanedirektoratet Ski som endepunkt for L2 og Moss som endepunkt for L21, slik det er i dag. Jernbanedirektoratet opplyser at hensetting Ski primært skal dekke de togsettene som benyttes på linje L2, mens hensettingsanlegg for L21 som har Moss som utgangs- og endestasjon naturlig vil være like sør for Moss. Et eventuelt hensettingsanlegg ved Vestby eller Ås vil medføre uønsket tomkjøring, noe som er kostbart og som stjeler linjekapasitet fra annen trafikk.

Sammen med prosjektet Sandbukta-Moss-Såstad vil planlagt nytt hensettingsanlegg sør for Moss legge til rette for en trinnvis bedring av tilbudet på regiontogpendelen

som betjener Ås og Vestby. Med åpningen av Sandbukta-Moss-Såstad er det lagt til grunn halvtimesintervall i grunnrute for stasjonene mellom Ski og Moss, og med innføringen av rutemodell 2027 er mulig togtilbud planlagt økt til kvarters intervall i rushretning.

Det er imidlertid noen år frem til prosjektet Sandbukta-Moss-Såstad står ferdig, og det er derfor nødvendig å se på tiltak som kan gi et bedre tilbud før den tid.

Kapasiteten på lokaltogene innover til Oslo om morgenen er i dag utnyttet maksimalt. I dialog med NSB og Bane NOR utreder Jernbanedirektoratet muligheter for å kjøre noen flere avganger ved å utvide rushtidsperioden noe. Det arbeides også konkret med en løsning med nye avganger i rushtiden for motstrøms pendling. Dette er et viktig tiltak for å legge bedre til rette for reisende til og fra Vestby og Ås. Jernbanedirektoratet opplyser at eventuelle tilbudsforbedringer tidligst kan skje ved ruteendringen i desember 2018.

Jernbanedirektoratet opplyser også at det er dialog med Ruter om en eventuell styrking av busstilbudet mellom Ås og Oslo som en avlastning av togtrafikken.

Jernbanedirektoratet arbeider med å få til innleie av dobbeltdekkere for å øke kapasiteten for regiontogene fra Halden til Oslo. Jernbanedirektoratet opplyser at tilbudsfristen for innleie av dobbeltdekkere etter ønske fra tilbyderne er utsatt til 19.februar. Det gjøres nå vurderinger av infrastrukturen for å avdekke om det må gjennomføres utbedringer i infrastrukturen før det kan settes inn dobbeltdekkere i trafikk. Jernbanedirektoratet ser det fremdeles som mulig å sette dobbeltdekkere i trafikk på Østfoldbanen mot slutten av 2019, men opplyser at det vil avhenge av hva slags tilbud leverandørene av tog gir. Det legges eventuelt opp til å benytte dobbeltdekkere i de ekstra rushtidsavgangene til/fra Halden som i dag har flest reisende.

SPØRSMÅL NR. 730

Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes

Besvart 25. januar 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«En rapport peker på feil og svakheter i konsekvensutredningen som lå til grunn for åpningen av Barentshavet sørøst. Basert på denne rapporten fremgår det at feil informasjon også ble gjengitt på side 25 i Meld. St. 36 (2012–2013). Den mest alvorlige feilen er at inntekter og kostna-

der ikke er diskontert. Denne feilen fører til at forventet nettoinntekt fra Barentshavet overdrives med 160 % (280 istedenfor 109 mrd.).

Mener statsråden at Stortinget har blitt feilinformert da Barentshavet sørøst ble åpnet?»

BEGRUNNELSE:

Rapporten «Petroleumsvirksomhet i Barentshavet sørøst – om klima, økonomi og sysselsetting» er skrevet av seniorforsker i SSB Mads Greker og professor ved Handelshøyskolen NMBU Knut Einar Rosendahl. Rapporten peker på mange feil og svakheter i konsekvensutredningen som lå til grunn for åpningen av Barentshavet sørøst. Det mest alvorlige er at diskontering (nåverdiberegning) er ikke gjennomført, noe som resulterer i at anslagene for inntjening blir urealistisk høye. Udiskonterte tall på henholdsvis 280 milliarder (høyt scenario) og 50 milliarder (lavt scenario) oppgis som økonomiske hovedtall (s.25) i åpningsmeldingen som ble forelagt Stortinget og som dermed la grunnlaget for Stortingets beslutning. Diskontering av inntekter og kostnader reduserer netto kontantstrøm fra 280 milliarder kroner til 109 milliarder kroner i høyt scenario, og fra 50 milliarder kroner til 19 milliarder kroner i Lavt scenario (nåverdi 2017, med 4 prosent realrente). Rosendahl og Greker understreket at;

«Nåverdiberegning er derfor både essensielt og elementært i enhver økonomisk analyse av langsiktige prosjekter. Nåverdiberegning er spesielt viktig i dette tilfellet fordi kostnadene i stor grad kommer mange år før inntektene. Dermed blir spesielt inntektene overvurdert når man ikke diskonterer. I verste fall kan en positiv udiskontert «netto kontantstrøm» ha negativ nåverdi.»

OEDs fremgangsmåte er således i strid med Finansdepartementets veileder for samfunnsøkonomisk analyse. <https://dfo.no/filer/Fagomr%C3%A5der/Utredninger/Veileder-i-samfunns%C3%B8konomiske-analyser.pdf>. Fremgangsmåten fremstår enda mer kritikkverdig i lys av at OED i sin retningslinjer legger til grunn en diskonteringsrente på hele 7 prosent som grunnlag for f.eks. utarbeidelse av PUDer (Plan for utbygging og drift). Hvis beregningene i stortingsmeldingen hadde blitt diskontert i henhold til disse retningslinjene ville netto kontantstrøm blitt redusert til henholdsvis 52 milliarder i «høyt scenario» og 6 milliarder i «lavt scenario.»

Rapporten trekker også frem flere andre alvorlige feil og svakheter ved konsekvensutredningen av åpningsprosessen av Barentshavet sørøst. Her er noen av dem;

- Samfunnsøkonomiske kostnader ved CO₂-utslipp knyttet til aktiviteten ikke er tatt med
- Konsekvensutredningen ble utført i 2012-13, dvs. før det kraftige oljeprisfallet i 2014, og la derfor til grunn relativt høye olje- og gasspriser (nær 120 dollar per fat olje). Konsekvensutredningen utgjør dermed et svært utdatert grunnlag for beslutninger om f.eks. tildeling av nye letelisenser i 23 konsesjonsrunde ettersom oljeprisen nå er langt lavere.
- Det er foretatt dobbelttelling av verdiskapningseffekter i Konsekvensutredningen, når det hevdes at Statistisk

sentralbyrås (SSB) anslag kommer i tillegg til OEDs anslag.

- Overdrevne sysselsettingseffekter

I tillegg ble det i den samme prosessen gjort en regnefeil som gjorde at det i konsekvensutredningen ble oppgitt over 130 milliarder kroner mer i anslåtte bruttoinntekter fra Barentshavet sørøst enn det reelle tallet, noe som tilsvarer en dobling av de egentlige anslagene.

Svar:

Før et område kan åpnes for petroleumsvirksomhet skal det gjennomføres en åpningsprosess. En åpningsprosess har som formål å etablere det faglige grunnlaget for en åpningsbeslutning og består av to deler. Den ene delen er en konsekvensutredning, den andre en ressurskartlegging. En åpningsprosess gjennomføres av Olje- og energidepartementet. Beslutningen om eventuell åpning av et område tas av Stortinget.

For Barentshavet sørøst ble det gjennomført en geologisk kartlegging av Oljedirektoratet i 2011 og 2012. Dette skjedde parallelt med gjennomføring av konsekvensutredningen. De forventede utvinnbare ressurser for området ble beregnet til 300 mill. Sm³ o.e., med en nedside på 55 og en oppside på 565 mill. Sm³ o.e. De forventede utvinnbare ressursene fordeler seg på henholdsvis 50 mill. Sm³ væske og 250 mill. Sm³ o.e. gass.

Arbeidet med konsekvensutredningen for Barentshavet sørøst startet opp med utarbeidelsen av et forslag til utredningsprogram. For å få en god forståelse av dagens kunnskapsgrunnlag, samt å sikre tidlig involvering av relevante fagmyndigheter/fagmiljøer, ble det som ledd i dette gjennomført møter med sentrale direktorater og institutter innen miljø- og fiskeriforvaltningen. I november 2011, da forslaget til program for utredning var ferdigstilt, ble det sendt på offentlig høring. Konsekvensutredningen ble gjennomført basert på dette programmet og innkomne høringsuttalelser. Som del av utredningen ble det gjennomført 24 ulike studier. Konsekvensutredningen ble ferdigstilt og sendt på høring 15. oktober 2012.

Konsekvensutredningen, med tilhørende høringsuttalelser, og Oljedirektoratets geologiske kartlegging lå til grunn for Meld St 36 (2012-2013), Nye muligheter for Nord-Norge – åpning av Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet, som ble lagt fram av Stoltenberg II-regjeringen 26. april 2013.

For å kunne utrede konsekvensene av eventuell petroleumsvirksomhet i Barentshavet sørøst, måtte det etableres scenarier/fremtidsbilder for slik virksomhet i området. Den geologiske kunnskapen om området var begrenset, da Norge og Russland siden begynnelsen av 1980-tallet hadde vært enig om et moratorium for videre petroleumsaktivitet i området. Scenarioene som lå til grunn for konsekvensutredningen var derfor basert på

mulige ressursutfall, ikke en ressursberegning for området. Oljedirektoratet utarbeidet et "lavt" scenario med 15 mill. Sm³ væske og 30 mrd. Sm³ gass, og et "høyt" scenario med 45 mill. Sm³ væske og 120 mrd. Sm³ gass. I scenarioene ble det lagt vekt på mulig lokalisering av leteboring/utbygging, mengder ressurser og fordeling på olje og gass, tidsperspektivet og tenkbare utbyggingsløsninger. Dette var nødvendig for å kunne foreta en vurdering av mulige negative virkninger for naturressurser og miljø, mulige effekter for andre brukere av aktuelle hav- og landområder relatert til normal petroleumsaktivitet, og effekter knyttet til ulykkeshendelser. Alt dette skal være en del av en konsekvensutredning. Scenarioene ble også brukt for å kunne vurdere virkninger for samfunnet inkludert nasjonale og regionale ringvirkninger.

Som det framgår av konsekvensutredningen så kan ressursene i Barentshavet sørøst være både vesentlig større og mindre enn ressursene i de to scenarioene som ble utarbeidet. Før åpning er det ikke mulig å forutsi hvilke eventuelle funn som gjøres og hvilke utbyggingsløsninger som da velges i området. Dette betinger leteboringer. Derfor ble det også presisert at en kvantifisering av de økonomiske verdiene av mulige petroleumsressurser i Barentshavet sørøst, og dermed mulige inntekter til staten, var forbundet med stor usikkerhet. Det man gjorde var å foreta en helt overordnet vurdering av muligheter for statens inntekter. I utredningen er departementet helt eksplisitt på at størrelsen på de utvinnbare ressurser, og dermed også verdien av ressursene i området, kun kan avklares gjennom åpning og påfølgende leteboringer.

Det framgår således tydelig at departementet i åpningsprosessen for Barentshavet, og i tråd med det forslag til utredning som var på høring, ikke har gjort en full samfunnsøkonomisk analyse. Premisset for spørsmålet til representanten er således galt. Det er heller ikke riktig når representanten i sitt spørsmål skriver at "forventet nettoinntekt fra Barentshavet overdrives" i Meld St 36 (2012-2013). De tallene det henvises til står omtalt på følgende måte: "Dersom det gjøres drivverdige funn kan petroleumsvirksomhet i Barentshavet sørøst gi betydelig lønnsom produksjon. Olje- og gassressurser i scenarioene ble anslått å ha en nettoverdi på henholdsvis 280 mrd. kroner i høyt scenario og 50 mrd. kroner i lavt scenario." Dette er altså en synliggjøring av et økonomisk potensiale, ikke en beregning av forventet nettoinntekt.

Det spørsmålet Stortinget tok stilling til i 2013 var om området burde åpnes fordi det var forsvarlig og ønskelig å åpne for petroleumsvirksomhet. Denne beslutningen er nødvendig, men ikke tilstrekkelig beslutning for å igangsette petroleumsaktivitet i området. Det skjer først i påfølgende prosesser. I Meld St 36 (2012-2013) oppsummerer daværende regjering derfor på denne måten: "Gjennom åpningsprosessen for Barentshavet sørøst er det etablert et oppdatert og styrket kunnskapsgrunnlag. På dette grunnlaget finner regjeringen at petroleumsvirksomhet

i området kan foregå på en forsvarlig måte. Regjeringen anbefaler derfor at Barentshavet sørøst åpnes for petroleumsvirksomhet."

Lønnsomhetstesten for petroleumsaktivitet i et område skjer ikke ved åpningsbeslutningen. Den kommer når aktivitet skal konkretiseres og gjennomføres av oljeselskapene. Første gang skjer det gjennom selskapenes vurdering av lønnsomheten ved leting i et område. Konkret skjer dette når et selskap beslutter om det er lønnsomt å delta i en konsesjonsrunde gjennom å søke på areal. Deretter skjer det i flere runder gjennom de ulike beslutninger selskapene tar i letefasen, herunder knyttet til oppfyllelse av det arbeidsprogram som rettighetshaverne i den enkelte utvinningstillatelse har forpliktet seg til. Gjøres det funn kommer det nye lønnsomhetstester i forbindelse med de ulike milepæler et arbeidet fram mot en utbyggingsbeslutning medfører. Sist, men ikke minst, må de aktuelle rettighetshaverne ta investeringsbeslutning og innlevere plan for utbygging og drift til myndighetene, hvis de vil å bygge ut et felt.

Åpningsprosessens hovedformål er altså å kartlegge ressursgrunnlaget i det aktuelle området, samt å se på virkningen en potensiell petroleumsvirksomhet vil kunne ha på miljø og berørte parter for å avklare om petroleumsvirksomhet kan skje forsvarlig i området. Videre at konsekvensutredningsprosessen er åpen og transparent slik at alle relevante syn på den beslutning som skal tas, kommer frem. Jeg har ikke noen informasjon som tilsier at Stortinget ikke fikk et godt beslutningsgrunnlag av Stoltenberg II-regjeringen, eller at åpningsprosessen ikke ble gjort i henhold til regelverket.

SPØRSMÅL NR. 731**Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Marius Meisfjord Jøsevold****Besvart 26. januar 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Er Finansministeren kjent med at skattedirektørens forslag om at innkrevingen ved Statens innkrevingsssentral (SI) skal ledes fra Trondheim, samt at ledelsen for IKT-avdelingen er besluttet flyttet til Oslo, og hvordan samsvarer dette med Finansministerens tidligere uttalelser om at det ikke foreligger planer om å flytte IKT-avdelingen til Oslo?»

BEGRUNNELSE:

Statens innkrevingsssentral skal innlemmes i Skatteetaten etter at regjeringens satte i gang med omorganisering av skatteinnkrevingen i Norge. I oppdragsbrevet fra Finansdepartementet fra 9. mai 2014 står det at «Regjeringen har lagt til grunn at innlemmingen av Statens innkrevingsssentral skal gjennomføres uten at ansatte må flytte for å beholde jobbene sine. SI skal også etter innlemmelsen være lokalisert i Mo i Rana.» Videre har regjeringen gjentatte ganger hevdet at omorganiseringen ikke skal være en sentraliseringsreform. Den 5. mars 2014 sier regjeringen til Rana Blad at Statens innkrevingsssentral skal få beholde sine oppgaver. Statssekretær Jørgen Næsje (Frp) sier i samme artikkel at disse endringene ikke vil påvirke antall arbeidsplasser i Mo i Rana. 1. april 2014 refererer Rana Blad til regjeringens nettsider hvor det står at «Statens innkrevingsssentral skal beholde navnet og fortsatt være lokalisert i Mo i Rana. Endringen skal ikke medføre oppsigelser, og skal bidra til å styrke fagmiljøene». I svar på spørsmål nr. 1164 fra stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen, fra 1. juni 2017, skriver finansministeren at det «foreligger ingen planer om å flytte IKT-avdelingen ved Statens innkrevingsssentral til Oslo».

Regjeringens budskap står i sterk kontrast til det som nå skjer ved SI.

Skattedirektøren har lagt fram et forslag om at innkrevingen skal ledes fra Trondheim, og har besluttet å flytte ledelsen for IKT-avdelingen og dataservere ved SI til Oslo. I tillegg har skattedirektøren foreslått at SI legges til underavdelingen «Eksterne oppdragsgivere» og at merkenavnet Statens innkrevingsssentral fjernes. Dette framstår som en utvikling direkte i motstrid til de løftene regjeringen kom med da reformen ble lansert.

Svar:

I 2017 har det blitt gjennomført enkelte endringer i den organisatoriske innplasseringen og rapporteringslinjene for noen funksjoner ved Statens innkrevingsssentral (SI). Skatteetaten planlegger i tillegg å endre den overordnede

organiseringen av hele etaten, noe som vil ha betydning for plasseringen av IT- og innkrevingsmiljøet i Mo i Rana i organisasjonskartet. Ingen av disse endringene medfører at ansatte i Mo i Rana må skifte arbeidssted. Jeg registrerer at det har oppstått misforståelser om disse endringene. La meg derfor benytte anledningen til å klargjøre en del forhold.

SI ble innlemmet i Skatteetaten 1. januar 2015. Ifølge Prop. 1 S (2014–2015) for Finansdepartementet skulle innlemmingen i Skatteetaten gi en bedre utnyttelse av SIs fagmiljø og en mer helhetlig og effektiv innkreving av offentlige krav. Departementet la til grunn at SI skulle beholde navnet og at endringen ikke skulle føre til oppsigelser eller endret lokalisering. Samtidig ble det presisert at skattedirektøren likevel kan omdisponere midler og ressurser til det beste for etaten som helhet.

Endringene som er gjort ved SI i 2017 og de planlagte organisasjonsendringene i Skatteetaten bryter på ingen måte med disse forutsetningene.

Helt konkret består endringene som er gjennomført i 2017 i at enkelte funksjoner rent organisatorisk har blitt overført fra SI til Skatteetatens felles enhet for IT og administrative tjenester (Skatteetatens IT- og servicepartner (SITS)) som er lokalisert i Oslo og Grimstad. Funksjonene som nå organisatorisk er overført fra SI til SITS er i hovedsak innkrevingsregnskapet ved SI, enkelte stabs- og servicefunksjoner, SIs driftssentral og SIs systemportefølje. I tillegg er eget driftsregnskap og egen lønnskjøring for SI avsluttet. Skatteetaten har også besluttet å utrede om datahallen ved SI bør flyttes til Oslo.

I sum omfatter disse funksjonene et betydelig antall årsverk, og jeg forstår at den organisatoriske innplasseringen av disse til SITS kan misforstås dit hen at de ansatte som arbeider med de nevnte oppgavene også er flyttet. Dette er altså ikke tilfelle. Ingen har måttet skifte arbeidssted som følge av disse endringene – det er rapporteringslinjene og den organisatoriske innplasseringen av funksjonene som er endret. Det blir dermed ikke riktig å hevde at IKT-avdelingen ved SI er flyttet til Oslo.

Representanten viser til at jeg i mitt svar av 1. juni 2017 på spørsmål 1164 fra stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen skrev at det ikke forelå planer om å flytte IKT-avdelingen ved SI til Oslo. Som det fremgår over, er dette fortsatt riktig. I samme brev fremkom det at arbeidet med å integrere SIs fellesfunksjoner tettere med Skatteetatens systemer og prosesser kunne medføre at enkelte driftsoppgaver organisatorisk ble flyttet til SITS og Skattedirektoratet. Endringene i den organisatoriske tilknytningen for enkelte IT-funksjoner, jf. over, er del av denne

prosessen. Heller ikke planene om en ny divisjon i Skatteetaten med ansvar for hele innkrevingsområdet ledet fra Trondheim medfører at IKT-avdelingen flyttes.

Tettere integrering av fellesfunksjonene ved SI med Skatteetatens øvrige systemer og prosesser er fornuftig og en naturlig følge av innlemmingen. Dette gjør at etaten unngår duplisering av fagmiljøer og er en rasjonell utnyttelse av ressursene for etaten som helhet. Jeg vil her minne om at innlemmingen av SI i Skatteetaten var del av en større reform der en stor del av innkrevingen i skatte- og avgiftsforvaltningen ble samlet i Skatteetaten. Et viktig formål med reformen var nettopp å utnytte fagmiljøene i hele den nye Skatteetaten for å oppnå en mer helhetlig og effektiv innkreving av offentlige krav. I denne prosessen har også Tolletatens innkrevingsoppgaver blitt overført til Skatteetaten. Tolletatens IKT-systemer for innkreving av særavgifter var utdaterte, og det utvikles nå et nytt IKT-system i Skatteetaten for forvaltning av særavgiftene (SA-FIR). I dette arbeidet har Skatteetaten valgt å benytte SIs IKT-løsninger for reskontro, regnskap og innkreving og dratt stor nytte av SIs fagkompetanse og systemer. Dette IKT-prosjektet er et eksempel på at Skatteetaten som helhet høster viktige synergier på tvers av kravtypene, blant annet i samspill med SIs fagmiljøer. En helhetlig utnyttelse av Skatteetatens samlede IKT-ressurser og en tettere integrering av etatens innkrevingsaktiviteter er helt i tråd med intensjonene med innlemmingen av SI i Skatteetaten og et viktig bidrag for å oppnå en helhetlig og effektiv innkreving av offentlige krav.

Skatteetatens planer for ny organisering innebærer at all innkreving i etaten samles organisatorisk i en felles innkrevingsdivisjon. Innkrevingsdivisjonen vil bestå av fem avdelinger, hvorav innkrevingsmiljøet i Mo i Rana vil utgjøre en avdeling. Skatteetaten planlegger å legge ledelsen for hele innkrevingsområdet til Trondheim, men både ledelse og arbeidsplasser ved SI vil forbli i Mo i Rana. En ny organisasjonsmodell i Skatteetaten vil altså ikke ha betydning for arbeidsplassene i Mo i Rana.

Formålet med en ny innkrevingsdivisjon er å organisatorisk samle ansvaret for all innkreving i Skatteetaten. Dette skal bidra til en samordnet og effektiv innkreving av offentlige krav som Skatteetaten har ansvaret for. Dette er en stor portefølje som består av ansvar for innkreving av merverdiavgift (266,5 mrd. kroner), særavgifter (94,5 mrd. kroner), inntekts- og formueskatt, arbeidsgiveravgift, trygdeavgift (725,6 mrd. kroner) og SIs innkreving av bøter, gebyr, misligholdte studielån mv. på vegne av eksterne oppdragsgivere (4,5 mrd. kroner). Fagområdet består også av utvikling, drift og forvaltning av IKT-systemer, skatte- og avgiftsregnskapene, saksbehandlingssystemet for de kommunale skatteoppkreverne, regelverksforvaltning og skatteoppkrever utland. I 2018 blir også NAV innkreving (NAVI) i Kirkenes en del av Skatteetatens innkrevingsmiljø. Med en så bred innkrevingsportefølje er det fornuftig at det faglige ansvaret for innkrevingen samles under en

felles ledelse. I vurderingen av geografisk plassering av ledelsen for dette brede fagområdet, har skattedirektøren balansert mange hensyn og valgt Trondheim. Dette innebærer at ledelsen for innkrevingsområdet, som i dag ligger i Skattedirektoratet, flyttes ut fra Oslo. Jeg har stor tiltro til vurderingene som ligger til grunn for de planlagte organisasjonsendringene i Skatteetaten. Innkrevingsmiljøet i Mo i Rana vil uansett videreføres som en egen avdeling, samtidig som oppgaveløsningen her vil knyttes nærmere andre innkrevingsmiljø i Skatteetaten.

Det legges opp til at avdelingen for innkrevingsaktivitetene i Mo i Rana internt vil få navnet "Eksterne oppdrag". Også andre deler av Skatteetaten vil få nye navn i ny organisasjonsstruktur. Dette gjelder for eksempel NAVI og Sentralskattekontoret for storbedrifter. Skatteetaten vurderer fremover hvilke benevelser som skal benyttes eksternt.

Regjeringen arbeider for en god bruk av samfunnets ressurser, blant annet ved økt digitalisering og en mer effektiv offentlig sektor. Ved innlemming i Skatteetaten i 2015 var det 331 årsverk ved SI. Ved utgangen av 2017 var dette redusert med 16 årsverk til 315. Denne nedgangen er på nivå med reduksjonen i antall ansatte i Skatteetaten for øvrig, når vi hensyntar ansatte overført fra andre etater. Regjeringen vil fortsatt arbeide for digitalisering, effektivisering og avbyråkratisering. Jeg verken kan eller vil derfor gi forsikringer om at antall arbeidsplasser opprettholdes på dagens nivå. Dette gjelder ikke bare Statens innkrevingsentral og Mo i Rana, men også for resten av Skatteetaten og andre statlige etater.

De gjennomførte og planlagte organisatoriske tilpasningene i Skatteetaten er verken et brudd med forutsetningene for innlemmingen av SI i Skatteetaten eller noen sentralisering av arbeidsplasser. Innkrevingsmiljøet i Mo i Rana består som en viktig og kompetent del av Skatteetaten.

SPØRSMÅL NR. 732**Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 31. januar 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å sikre at NOKUT er godt nok dimensjonert til effektivt å besørge at flyktningene får vurdert sin utdanning til bruk i det norske samfunnet?»

BEGRUNNELSE:

Arbeiderpartiet vil at mennesker med utdanning fra utlandet skal kunne ta kompetansen sin i bruk i Norge raskest mulig. NOKUT skal bidra til dette, blant annet gjennom å vurdere og godkjenne utdanningen enkeltpersoner har med seg.

Høyre- og FrP-regjeringen foreslo i statsbudsjettet i for 2017 å kutte NOKUTs rammer for dette arbeidet med 10 millioner, begrunnet med færre nyankomne flyktninger. Midlene ble heldigvis tilbakeført i budsjettforliket.

Arbeiderpartiet mener at et effektivt arbeid med godkjenning av utenlandsk utdanning er en nøkkelfaktor i å få innvandrere og flyktninger raskt ut i jobb og inkludert i samfunnet. Vi ser også at det var en reell vekst i søknadene med 15 % fra 2016 til 2017. NOKUTs budsjettammer er viktige for dette arbeidet, og vi er opptatt av at regjeringen sørger for en tilstrekkelig, framsynt og forutsigbar dimensjonering.

Svar:

Jeg er helt enig med stortingsrepresentant Sandberg i at det er viktig å sikre at NOKUT er godt nok dimensjonert til effektivt å sørge for at flyktningene får vurdert sin utdanning til bruk i det norske samfunnet. Jeg følger dette feltet nøye og min vurdering er at NOKUT er godt nok dimensjonert til effektivt å besørge at flyktningene får vurdert sin utdanning til bruk i det norske samfunnet. Kunnskapsdepartementet mottar kvartalsvise statusrapporter fra NOKUT om situasjonen, og siste kvartalsrapport av 17. januar 2018 bekrefter dette.

NOKUT rapporterer om at antall nyregistrerte individuelle søknader om generell godkjenning i fjerde kvartal var 12,5 % høyere enn antall søknader i samme kvartal i 2016. NOKUT erfarer fortsatt en søknadsvekst fra personer med kvalifikasjoner fra flyktningeland i 2017. Ikke minst gjelder dette Syria, der antall søknader er steget med 25 % i forhold til samme periode i fjor.

NOKUT rapporterer at restansen var høy og økende frem til tredje kvartal 2017, men at økte ressurser stilt til rådighet for NOKUT i revidert nasjonalbudsjett 2017 er brukt til å styrke antall ansatte for å behandle søknader om generell godkjenning av høyere utenlandsk utdan-

ning. I tillegg ble flere tiltak knyttet til forenkling og effektivisering av arbeidsflyt gjennomført i NOKUT. Selv om restansen fortsatt er relativt høy, har summen av ansettelse og tiltak ført til betydelig reduksjon i restansen. NOKUT rapporterer dessuten om at de står bedre rustet til å kunne arbeide for fortsatt reduksjon av både restanse og saksbehandlingstid i 2018.

NOKUT innførte mot slutten av 2016 digital søknads- og saksbehandling for NOKUTs generelle godkjenning av høyere utdanning. I en overgangsfase mellom nytt og gammelt system stilles det store krav til opplæring, utvikling av og innføring i nye rutiner. Som normalt for denne type endringsprosesser har dette i overgangsfasen fått konsekvenser for kapasiteten til ordinær saksbehandling, og det er gledelig å registrere at denne prosessen nå er gjennomført.

NOKUT rapporterer videre om at gjennomsnittlig saksbehandlingstid nå kan rapporteres på en meningsfylt måte. Den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden, inkludert innhenting av komplett dokumentasjon, er beregnet til 3,1 måneder for 2017 som helhet. Når søknadene er komplette, dvs. har nødvendig dokumentasjon, er saksbehandlingstiden under én måned. Basert på dette er det min vurdering at NOKUT er effektive i sin saksbehandling.

For søknader med flyktningekvalifikasjoner er det som kjent langt mer tidkrevende å saksbehandle enn andre søknader. Spesielt det høye antallet søknader fra Syria bidrar til å øke saksbehandlingstiden. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for søknader fra Syria er i følge NOKUT beregnet til 3,8 måneder for 2017 som helhet, men også for denne gruppen har det vært en positiv utvikling i løpet av siste år. Dette skyldes blant annet at NOKUT raskere enn tidligere får svar på verifiseringshenvendelser fra syriske utdanningsinstitusjoner.

Det er altså mange forhold som virker inn på saksbehandlingstiden, men kombinasjonen av tilstrekkelig finansiering og gode og effektive tiltak iverksatt, gjør meg trygg på at NOKUT er godt nok dimensjonert til effektivt å besørge at flyktningene får vurdert sin utdanning til bruk i det norske samfunnet.

SPØRSMÅL NR. 733**Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 26. januar 2018 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«I regjeringens nye plattform er planen å øke struktureringen ytterligere, også for båter under 11 meter. Rapport 3/18 fra Nofima "Regulering og kvalitet i fiske etter hyse" påviser en sammenheng mellom manglende kvalitet på råstoff og båtenes struktureringsgrad. Kort sagt, jo mer strukturering jo dårligere kvalitet. Hvorfor legger regjeringen opp til svekket kvalitet i norske fiskerier?»

Svar:

Jeg er glad for at representanten Fylkesnes retter oppmerksomhet mot utfordringene rundt hysekvaliteten. Den opptar ikke bare meg, men også landindustrien, salgslagene, fiskere og forskere. Det er en kompleks problemstilling, hvor flere momenter påvirker næringsaktørenes atferd. Som Nofima viser til, kan det i noen sammenhenger lønne seg for fiskere å prioritere kvantitet framfor kvalitet, fordi industrien er avhengig å få større kvanta i produksjonen. Det er derfor litt for enkelt å påstå at økt strukturering nødvendigvis fører til dårligere kvalitet. Hysa har også noen biologiske egenskaper som gjør det vanskelig å sikre kvaliteten, og dette gjør problemstillingene rundt reguleringer og kvalitet komplekse.

I regjeringserklæringen sier vi at vi vil gi struktureringsmuligheter for fartøy over 11 meter hjemmelsleng-

de, og vurdere en strukturkvoteordning for flåten under 11 meter hjemmelslengde. Fiskeflåten må tilpasses ressursgrunnlaget, og strukturkvoteordningene er et sentralt virkemiddel i så måte. Jeg ønsker at strukturvirkemidlene innrettes slik at vi utnytter våre ressurser best mulig. For den minste kystflåten ville det etter min mening vært uansvarlig å ikke vurdere ulike innretninger som både ivaretar effektivitet og lønnsomhet. Spørsmålet om kvalitet er også en komponent i dette bildet, og er noe det er naturlig å ta i betraktning i vårt samlede arbeide med reguleringer og reguleringssystem, inkludert kvoteordningene.

Vi vil komme tilbake til disse spørsmålene i arbeidet med oppfølgingen av kvoteutvalgets utredning, som allerede har vært på høring og hvor jeg som representanten vil være kjent med har sagt at vi tar sikte på å legge fram en melding tidlig i denne stortingsperioden. Spørsmålet om struktureringsordninger for den minste kystflåten var også en del av utvalgets innstilling, og regjeringsplattformens punkter om dette burde derfor ikke komme overraskende. Temaet var også en del av Sundvoldenerklæringen, for regjeringens første periode.

Jeg ser derfor frem til gode diskusjoner om disse spørsmålene, hvor vi kan få belyst de ulike behov og utfordringer for ulike segmenter også innad i den minste kystflåten.

SPØRSMÅL NR. 734**Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 26. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å hindre flere ulykker i Oslofjordtunnelen?»

BEGRUNNELSE:

17. januar skjedde det beklageligvis igjen en alvorlig ulykke i Oslofjord tunnelen, denne gangen en dødsulykke. Ulykkesfrekvensen i denne undersjøiske tunnelen er ikke spesielt høy, men alvorlighetsgraden er høy.

I 2016 var Oslofjordtunnelen ifølge Akershus Amtstidende stengt annenhver dag på grunn av uhell, ulykker, brann, tunge kjøretøy med stans, og annet. Våren 2017 var tunnelen stengt i flere uker, og måtte gjennom omfattende reparasjoner på grunn av skader etter brann i en lastebil.

Statens vegvesen har anbefalt bro over Oslofjorden, men Stortinget har vedtatt midler til to tunnellop i Nasjonal Transportplan. I handlingsprogrammet for 2018–2023 for Statens vegvesen står det at det fortsatt er usikkert om

det blir bro eller tunnel, men i følge politisk rådgiver i Samferdselsdepartementet legges det til grunn bygging av nytt tunnellop (Amta 27. november 2017).

Riksrevisjonens undersøkelse av særlig risikoutsatte tunneler har begrunnet en anbefaling til Samferdselsdepartementet om å besørge at Vegdirektoratet bidrar til en systematisk trygghetsforvaltning.

Oslofjordtunnelen er lang, har bratt stigning, er svært trafikkert, også av tyngre vogntog.

Disse risikofaktorene tilsier at sikkerheten må tas på høyeste alvor. Selv om Samferdselsdepartementet har sagt de skal følge opp Riksrevisjonens anbefalinger, trengs i dette tilfelle konkrete, effektiv, forebyggende handling.

I påvente av et ekstra tunnellop, eventuelt bro, må det gjøres sikringstiltak før det skjer enda flere ulykker.

Svar:

Etter 2010 har det vært seks bilulykker med personskader (hvorav én med brann) og ti branner i Oslofjordtunnelen. Inkludert den siste dødsulykken 17. januar i år har tre personer omkommet i tunnelen. Det har ikke vært drepte eller meget alvorlig skadde personer som følge av brannene i tunnelen. Ved noen av brannene har personer blitt sendt til sykehus for kontroll og oppfølging, men det har ikke oppstått det vi karakteriserer som meget alvorlig skade. Noen av brannene har imidlertid ført til store skader på tunnelen slik at den har vært stengt i lange perioder.

Det arbeides kontinuerlig med å opprettholde og bedre sikkerheten og framkommeligheten i tunnelen.

SPØRSMÅL NR. 735

Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 26. januar 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Regjeringen har varslet at den vil se nærmere på reguleringen av barnehagesektoren, spesielt med tanke på tilsyn og muligheten til å ta ut gevinst ved salg av barnehager.

Kan ministeren opplyse om status for dette arbeidet, og hvordan regjeringen vil følge opp videre?»

BEGRUNNELSE:

Daværende kunnskapsminister Henrik Asheim varslet i Dagens Næringsliv 4. oktober høsten 2017 at regjeringen ville se nærmere på reguleringen av barnehagesektoren.

Alvorlighetsgraden i ulykkene er redusert etter at det ble etablert automatisk trafikk kontroll i tunnelen i 2012, og vurderes ikke som høy.

Etter den siste, store brannen 5. mai 2017 ble det iverksatt en rekke tiltak, blant annet bedre skilting, merking og informasjon til trafikanter ved branner eller andre hendelser både inne i tunnelen og utenfor. Det er innført og skiltet minimumsavstand på 100 m for lange kjøretøy, og det er innført forbud for tunge kjøretøy i rushtiden. For å følge opp rushtidsforbudet og bedre sikkerheten i tunnelen har det også vært gjennomført hyppigere tekniske kontroller av kjøretøy som trafikkerer tunnelen. Etter brannen i mai er det gjennomført 47 tekniske kontroller i 2017.

Statens vegvesen arbeider nå med å få på plass et system for deteksjon av overopphetede kjøretøy inne i tunnelen ved hjelp av varmedetekterende kameraer. Dette vil gi tidlig oppdagelse av brann og branntilløp, med mulighet for varsling av brannvesen og rask stengning av tunnelen. Det vurderes at dette vil bedre sikkerheten slik at forbudet mot tunge kjøretøy i rushtiden kan oppheves.

Det er ingenting som tyder på at endringer i det tekniske sikkerhetsutstyret i tunnelen ville forhindre den ulykken som inntraff 17. januar.

I en tunnel med trafikk i begge retninger vil det alltid kunne skje møteulykker. Fysisk midtdeler er ikke aktuelt fordi biler må ha mulighet til å kunne snu og kjøre ut ved eventuell brann, og nødetaer må sikres framkommelighet ved hendelser.

Svar:

Private barnehager er viktige aktører som sikrer valgfrihet for foreldre og bidrar til mangfold i tilbudet, og har vært avgjørende for at vi har nådd målet om full barnehagedekning.

Som følge av barnehageforliket i 2003, var barnehagesektoren i kraftig vekst i perioden 2003-2013. Nå er sektoren mer eller mindre ferdig utbygd, og oppkjøp av barnehager vil bli mer vanlig. Samtidig ser vi en dreining mot en sektor med større konserner som kjøper opp barnehager for å ekspandere. I Jeløya-plattformen har regjeringen uttrykt at en mangfoldig eierstruktur og barnehager med ulike profiler skal sikres. Vi ønsker effektive og kvalitativt gode barnehager med langsiktige eiere som har legitimitet i befolkningen

Kunnskapsdepartementet har igangsatt et arbeid for å vurdere om det bør foretas endringer i dagens regelverk basert på utviklingen i sektoren. Dette gjelder særlig innenfor områdene finansiering av private barnehager, bruk av offentlige tilskudd og foreldrebetaling, og tilsynsystemet. I arbeidet skal det også ses på bakenforliggende årsaker til høye salgsgevinster og låneopptak. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når vurderingen foreligger.

Som et ledd i utarbeidelsen av et godt kunnskapsgrunnlag for vurderingen som skal foretas, har departementet nylig lagt ut et eksternt oppdrag for å kartlegge eventuelle markedssvikter og muligheter til å ta ut gevinster i barnehagesektoren. Oppdraget vil også gi et oppdatert bilde av lønnsomhet i den private delen av sektoren.

SPØRSMÅL NR. 736

Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 1. februar 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvilke konkrete konsekvenser for stønadene til tannhelsebehandling for sårbare pasientgrupper får den nye innstramningen i folketrygdens innslagspunkt 14, i hvilken grad mener statsråden Stortinget er blitt tilstrekkelig opplyst om disse konsekvensene, og hvordan stemmer dette overens med «Jeløya-plattformen» der den nye regjeringen sier den vil «videreutvikle tannhelsetjenesten, og gradvis utvide skjermingsordningene?»»

BEGRUNNELSE:

Folketrygdens stønader til tannhelsebehandling for sårbare pasientgrupper ser ut til å ha blitt betydelig strammet inn som følge av endringene i folketrygdens innslagspunkt 14. I helse- og omsorgsdepartementet sitt forslag til statsbudsjett skriver statsråden at:

«Det foreslås presiseringer i vilkårene for stønadsordningen til tannbehandling for personer med sterkt nedsatt evne til egenomsorg ved varig sykdom eller varig nedsatt funksjonsevne»

og videre

«Presiseringen vil gjøre det mer tydelig hvilke tilstander som faller inn under ordningen, og dermed gjøre det mer forutsigbart for tannlegene.»

Før forliket mellom regjeringspartiene, KrF og Venstre var det lagt opp til en innsparing for folketrygden på om lag 30 millioner kroner som følge av disse presiseringene.

Det er imidlertid gjort en vesentlig endring i folketrygdens innslagspunkt 14 etter budsjettvedtaket i desember, der man nå har fått følgende formulering:

«Med sterkt nedsatt evne til egenomsorg menes her at personen på grunn av alvorlig nedsatte funksjonelle eller kognitive egenskaper må ha bistand fra andre personer for å utføre det daglige munnstell/kroppstell.»

I følge Den norske tannlegeforening innebærer innstramningen i praksis at tilnærmet ingen pasienter nå vil kunne få støtte etter dette punktet. Den pasientgruppen som beskrives her, vil i de aller fleste tilfeller enten omfattes av hjemmesykepleie eller være institusjonspasienter. De vil derfor være underlagt annet lovverk og allerede ha rett til vederlagsfri tannbehandling etter Lov om tannhelsetjenesten.

Punkt 14 er det eneste punktet i dagens trygdeordning som har favnet pasienter med psykiske lidelser. Det kan se ut som disse pasientenes mulighet til å få stønad til tannbehandling nå er fjernet, i følge Den norske tannlegeforening.

Dersom dette er de faktiske konsekvensene av statsrådets forslag i Statsbudsjettet, og stortingsflertallets ved-

tak, gir det dramatiske konsekvenser for mange pasienter, langt ut over det som i utgangspunktet ble beskrevet som «presiseringer». I tillegg er det rimelig å anta at innsparingene for folketrygden i så fall vil beløpe seg til et langt større beløp enn det Stortinget har blitt forespeilet.

Svar:

I statsbudsjettet for 2018, Prop. 1 S (2017-2018) for Helse- og omsorgsdepartementet, foreslo regjeringen presiseringer i vilkårene for folketrygdens stønadsordning til tannbehandling, jf. forskriften § 1 pkt. 14 (s. 246). Behovet for presiseringer er i proposisjonen begrunnet med at tannlegenes praktisering av stønadsordningen har gått langt ut over det som har vært formålet med og vilkårene i regelverket for stønad. Presiseringene innebærer dermed en innstramming i tannlegenes praktisering av regelverket, men ikke en innstramming av hvilke tilstander som gir rett til stønad til tannbehandling fra folketrygden etter pkt. 14.

Folketrygdens stønadsordning etter pkt. 14 har eksistert i mange år. Vilkårene for stønad har vært begrenset. Stønadsordningen ble fra 1. januar 2008 endret fra å være en stønad under folketrygdloven § 5-22 (bidragsordningen) til en stønad etter § 5-6. Endringen innebar at dekning av utgifter til tannbehandling ikke lenger var avhengig av forhåndsgodkjenning av det organ som forvaltet folketrygdens stønadsordning. I forbindelse med denne endringen ble det gitt eksempler på varige tilstander som omfattes av ordningen, slik som lammelse, revmatisme, hjerneskade og alvorlig psykisk lidelse.

Stønadsordningen gjelder ikke for personer som har rett til tannhelsehjelp etter tannhelsetjenesteloven. Personer som har rett til stønad fra folketrygden etter pkt. 14 er personer med varige sykdommer eller varig nedsatt funksjonsevne og som av den grunn har sterkt nedsatt evne til selv å ivareta munnstell/kroppsstell. Dette er personer som for eksempel pleies av nærmeste pårørende, personer som mottar brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og personer som mottar kommunale hjemmetjenester som ikke omfatter hjemmesykepleie minst én gang per uke.

Folketrygdens utbetaling etter pkt. 14 utgjorde i årene 2008 til 2011 om lag 13 til 15 mill. kroner. Videre økte utbetalingene fra 58 mill. kroner i 2013 til 168 mill. kroner i 2015, dvs. en økning med 190 pst. over to år. Dette ga mistanke om at mange tannleger var i ferd med å sende refusjonskrav langt ut over vilkårene for stønad. Helfo gjorde en grundig analyse av samtlige krav innsendt elektronisk til Helfo for perioden 2012 – 2015, i alt om lag 88 000 innsendte regninger for 15 800 pasienter. Analysen viser at i 44 pst. av de innsendte regninger er diagnose ikke oppgitt. I 40 pst. av regningene oppgis sykdommer i fordøyelsessystemet som diagnose. Av disse oppgir de fleste sykdommer i munnhule, spyttkjertler og kjeve som diagnose. Helfo

konkluderer med at regninger som ikke har diagnosekode eller som er kodet, men ikke knyttet opp til bruk av innslagspunkt 14, utgjør til sammen om lag 85 pst. av samtlige innsendte regninger.

Om lag 10 pst. av regningene var kodet i kategorien psykiske lidelser og adferdsforstyrrelser. Om lag halvparten av disse er kodet som fobier eller fobiske angstlidelser. Helfo har også gjennomført flere kontroller overfor enkelttannleger, og skriver i sin rapport at "odontofobi eller tannlegeskrekk oppgis gjerne som grunnlag for bruk av innslagspunktet."

Med grunnlag i dokumentasjonen fra Helfo, og Helseledelse og tannlegekontrollens anbefalinger, så jeg det som nødvendig å informere Stortinget i budsjettet for 2018 om at det har utviklet seg en praktisering av stønadsordningen etter pkt. 14 langt ut over det som har vært formålet med ordningen og regelverkets vilkår for stønad. Den utvidede praktiseringen har ikke kommet som følge av Stortingets budsjettvedtak om utvidelse av stønadsordningen. Samtidig varslet jeg at det av disse grunner var nødvendig å foreta presiseringer i vilkårene. Dette ville gjøre det mer tydelig hvilke tilstander som faller/ikke faller inn under ordningen, slik den har eksistert i mange år. Presiseringene vil gjøre det mer forutsigbart for tannlegene og for pasientene, og vil forenkle Helfos kontroller av tannlegenes bruk av stønadsordningen.

De pasientgrupper som i perioden 2008 til 2017 har hatt rett til stønad i henhold til vilkårene i pkt. 14, vil fortsatt ha de samme rettigheter. Mangel på dokumentasjon i tannlegenes innsendte krav gjør det imidlertid ikke mulig å konkretisere nærmere hvilke pasientgrupper eller tilstander som tannlegene fra 2013 har sendt krav på ut over vilkårene i regelverket.

I budsjettomtalen i forslag til 2018-budsjett ble det foreslått å omdisponere 10 mill. kroner fra de antatt innsparte 30 mill. kroner på folketrygdens budsjett som følge av presiseringene i regelverket. Midlene skal styrke fylkeskommunenes tilbud til tortur- og overgrepsofre og til personer med odontofobi (stor angst for tannbehandling). Stortinget vedtok en ytterligere styrking med 10 mill. kroner. I 2017 ble det utbetalt om lag 35 mill. kroner til fylkeskommunene til å organisere og finansiere tilbudet. Fylkeskommunene har etablert om lag 35 team med psykolog og tannlege som først behandler odontofobien. Deretter utføres selve tannbehandlingen, enten av fylkeskommunens ansatte tannleger eller av private tannleger fylkeskommunen har inngått avtale med.

Oppbygging av et fylkeskommunalt tilbud fra 2011 var blant annet begrunnet med at personer med odontofobi ikke har rett til stønad fra folketrygden, med mindre de innfrir vilkårene som gjelder for pkt. 14. Det var viktig at tilbudet skulle være gratis, og at det ble utført av særskilt opplært personell. I privat sektor er det fri prissetting, med stor variasjon i prisene. De fleste som får stønad fra folketrygden vil uansett måtte betale en betydelig egen-

andel til tannlegen. I henhold til folketrygdloven § 5-1 kan folketrygden heller ikke yte stønad til tannbehandling i den utstrekning det offentlige yter stønad etter annen lovgivning. Fylkeskommunenes tannhelsetjeneste er regulert i tannhelsetjenesteloven. Fylkeskommunenes tilbud om gratis tannbehandling gis i denne sammenheng med grunnlag i Stortingets budsjettvedtak.

Hvis innsparingene for folketrygden blir større enn det beløp som er lagt til grunn for Stortingets vedtak, vil det være et uttrykk for at tannlegenes praktisering av regelverket ut over vilkårene har vært betydelig større enn antatt. Dette vil jeg i så tilfelle orientere Stortinget om i senere budsjettssammenheng.

Personer med alvorlig psykisk lidelse og med sterkt nedsatt evne til å kunne ivareta det daglige munntell/kroppstell (evne til egenomsorg) omfattes fortsatt av vilkårene, slik de har vært omfattet fra før 2008. Personer med psykiske lidelse vil for øvrig også kunne benytte seg av øvrige relevante stønadsordninger til tannbehandling. Den stønadsordningen som er mest aktuell er pkt. 10 Hyposalivasjon. Denne gjelder for personer med økt kariesaktivitet som følge av munntørrehet. Bruk av legemidler

er den vanligste årsaken til munntørrehet. Mange legemidler som brukes ved psykiske lidelser gir omfattende munntørrehet.

Representanten stiller spørsmål om hvordan de presiseringer som er gjort i vilkårene for folketrygdens stønadsordning til tannbehandling pkt. 14, stemmer overens med regjeringens politikk på tannhelsefeltet, slik den framkommer i "Jeløya-plattformen". Som det framgår av 2018-budsjettet videreutvikler regjeringen tannhelsetjenesten blant annet ved å bygge opp fylkeskommunenes tilbud om gratis tannbehandling til tortur- og overgrepsofre og til personer med odontofobi. Videre sikrer vi også økt tilskudd til forskning og kunnskapsutvikling på dette feltet.

Når det gjelder gradvis utvidelse av skjermingsordninger, uavhengig av om disse organiseres som tilbud fra den fylkeskommunale tannhelsetjenesten, eller i form av stønad fra folketrygden, må en eventuell utvidelse uansett fremmes som et konkret budsjettforslag med kostnadsberegninger. En utvidelse forutsetter vedtak av Stortinget. Ingen slike forslag er fremmet etter 2013.

SPØRSMÅL NR. 737

Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 29. januar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug

Spørsmål:

«Siden 2013 har det vært mulig å idømme voldsutøvere såkalt omvendt voldsalarm, men i dag er det bare fire voldsutøvere går rundt med omvendt voldsalarm i dag.

Hvordan kan justisministeren tillate at barn lever på Kode 6, samtidig som omvendt voldsalarm brukes i så liten grad?»

BEGRUNNELSE:

Allerede i 2002 fremmet SVs Stortingsrepresentant Inga Marte Thorkildsen forslag om bruk av omvendt voldsalarm. Siden 2013 har det vært mulig å idømme voldsutøvere en slik fotlenke, men bare fire voldsutøvere går rundt med omvendt voldsalarm i dag. Samtidig vet vi at 444 personer som er utsatt for vold lever under det som kalles kode 6 – absolutt hemmelighold. Av disse er 184 barn. Disse lever under en ekstrem påkjenning. I følge Barneombudet, som etterlyste handling fra regjeringen for et år siden er disse barna "frarøvet alle muligheter til et

godt liv. De lever under et voldsomt press på flukt... I dag har gjerningsmenn rettigheter som ikke samsvarer med den belastningen ofrene har.» Når vi vet hvor alvorlige konsekvenser vold, trusler og frykt har på barns fysiske og psykiske helse, og at disse barna lever sine liv nå, på flukt og i skjul, bør justisministeren avklare hvorfor så få gjerningsmenn er utstyrt med omvendt voldsalarm, og videre hvordan Justisministeren kan tillate at barn lever på Kode 6 uten først å ha forsikret seg om at omvendt voldsalarm er utprøvd.

Svar:

Jeg takker for interessen knyttet til bruken av omvendt voldsalarm og viser til mitt svar sendt Stortingets presidentskap 22. januar 2018 vedørende samme sak.

SPØRSMÅL NR. 738**Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 26. januar 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«6/10/17 satt regjeringen ned Klimarisikoutvalget. I NRK 18. januar 2018 knytter Klima- og miljøminister Ola Elvestuen dette utvalget til petroleumsskatteregimet. I mandatet for utvalget står: "Utvalget har heller ikke som oppgave å foreslå tiltak for å redusere utslipp av klimagasser, spesifikke tiltak for tilpasninger til endret klima, eller endringer i petroleumsskattesystemet eller i norsk petroleumspolitik."»

Vil statsråden endre mandatet slik at dette inkluderes?»

Svar:

Saken er overført til meg som ansvarlig statsråd for Klimarisikoutvalget.

Klimarisikoutvalget, som ble nedsatt 6. oktober 2017 og skal levere sin innstilling innen 14. desember 2018.

Utvalget skal vurdere klimarelaterte risikofaktorer og deres betydning for norsk økonomi, herunder finansiell stabilitet. Utvalget skal:

- Vurdere hvordan en mest hensiktsmessig kan analysere og fremstille klimarisiko på nasjonalt nivå.
- Identifisere antatt viktige globale, klimarelaterte risikofaktorer og vurdere deres betydning for norsk økonomi og finansiell stabilitet.
- Vurdere eventuell metodikk for at private og offentlige virksomheter, herunder finansinstitusjoner, skal få et faglig grunnlag for å kunne analysere og håndtere klimarisiko på best mulig måte.

Utvalget er satt sammen for på best mulig måte å kunne analysere problemstillingene som er gitt i mandatet.

Økt kunnskap om et lands samlede eksponering mot klimarisiko, som naturlig nok også omfatter petroleumsnæringen, vil styrke informasjonsgrunnlaget for å innrette politikk og virkemidler på en måte som reduserer landets sårbarhet for klimarisiko og ivaretar langsiktig verdiskaping.

SPØRSMÅL NR. 739**Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch****Besvart 26. januar 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjøre for å bevare ærfuglbestanden på Tautra?»

BEGRUNNELSE:

Tautra fikk vernestatus i 1984. Det er brukt mye ressurser etter at Tautra fikk vernestatus hvor hensikten var å ta vare på og bygge opp bestanden av ærfugl. Resultatet er dessverre at det blir stadig mindre fugl, eller rettere sagt, det blir stadig mindre av det som opprinnelig gav vernestatus. En kan sette spørsmålstegn ved ressursbruken.

Forvaltningsverktøy for å ivareta det som er spesielt på Tautra må lages slik at konkurrerende arter blir tatt ut i dette området. Regelverket fungerer i dag ikke som tenkt,

det er regler og forskrifter som slår hverandre ihjel, og som er uoversiktlig for alle. Forvaltningen man egentlig trenger ser det ikke ut til at det finnes lovverk for å gjennomføre.

Svar:

Store deler av øya Tautra fikk vernestatus i 1984. Formålet med fredningen er å bevare et viktig artsrikt våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til det vernede området.

Før vernevedtaket ble fattet i 1984, ble det bygd en molo over til Tautra. Dette hadde svært negative konsekvenser for ærfuglbestanden på øya, med en reduksjon fra 1600 par før moloen ble etablert til 150 par i år 2000 (bestanden var på 800 par i 1985). Hovedårsaken var at

predatorer som mår, rev og grevling kom til øya. Næringsstilgangen ble også dårligere som følge av at vanngjennomstrømmingen gjennom Tautersvaet ble stengt. I 2003 ble moloen åpnet opp og en bro med rovviltspærre etablert. Dette har gitt en betydelig forbedring i næringsstilgangen og det har gitt en økning i vinterbestanden av ærfugl og andre dykkender. Rovviltspærren har også bedret situasjonen når det gjelder predasjon på hekkende fugl. Den lokale hekkebestanden av ærfugl er imidlertid fortsatt påvirket av virkningene av moloen.

Samtidig er det slik at ærfuglen har hatt en bestandsnedgang i hele landet. I Norsk rødliste for arter 2015 ble den vurdert som nær truet som følge av en bestandsnedgang på 15-30 % de siste tre generasjoner. Tilsvarende bestandsnedgang finner vi både i Sverige og Finland. Det er altså ikke bare på Tautra ærfuglen har utfordringer.

En rekke tiltak er gjort på Tautra de senere år. Dette har bedret situasjonen for naturmiljøet og en rekke arter.

Det gjenstår imidlertid fortsatt å få en økning av hekkende ærfugl. Uttak av rovpattedyr er aktuelt tiltak. Dette er arter som naturlig ikke fantes på øya. Uttak av fugl vurderes ikke som aktuelt da det er arter som naturlig finnes i området og som omfattes av formålet med vernet.

Av sjøfuglene våre er det ikke bare ærfuglen som har bestandsnedgang de seinere årene. Stortinget fattet 23. mai 2016 følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en handlingsplan for å bedre situasjonen for sjøfugler. I handlingsplanen må det gjøres en vurdering av hvilke øvrige sjøfugler som bør få status som prioritert art.»

Miljødirektoratet har fått i oppdrag å utarbeide en handlingsplan for sjøfugl, som også omfatter ærfugl, der ulike virkemidler og tiltak skal vurderes, inkludert bruken av status som prioritert art. Stortinget vil bli orientert på egnet måte når planen er klar.

SPØRSMÅL NR. 740

Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 24. januar 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Kan vi være sikre på klima- og miljøministeren ivaretar statens interesser i denne saken, og ikke WWFs interesser?»

BEGRUNNELSE:

Et bredt flertall på Stortinget har vært enig om at det skal tas ut betydelig antall ulv i Norge siden antall ulv er langt høyere en bestandsmålet. I desember ble det gjort vedtak om uttak av total 42 ulver på landsbasis.

Selv etter dette uttaket av ulv ligger man altså over det bestandsmålet Stortinget har satt.

Som kjent har WWF saksøkt Norge med mål om å få stoppet jakten på ulv.

Klima- og miljøministeren har tidligere uttrykt støtte til WWF og deres søksmål mot staten i spørsmålet om ulveforvaltning.

Svar:

Saken gjelder WWFs søksmål mot staten i forbindelse med Klima- og miljødepartementets vedtak 1. desember 2017 om lisensfelling av ulv.

Representanten Sandra Borch kan være trygg på at både regjeringen og klima- og miljøministeren i denne saken vil ivareta statens interesser, i tråd med de to klagevedtakene Klima- og miljødepartementet fattet 1. desember 2017. Dette er en sak det er knyttet stor interesse til, og jeg ser det som viktig at retten nå skal ta stilling til det rettslige grunnlaget for felling.

SPØRSMÅL NR. 741**Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 29. januar 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug****Spørsmål:**

«Når kan ein rekne med ei avklaring for vidare framdrift og bygging av nytt Stavanger tinghus, og korleis vurderer statsråden situasjonen for dagens Stavanger Tinghus – og dermed behovet for raskt framdrift for eit nytt?»

GRUNNGJEVING:

Viser til Innst. 6 S (2017–2018), jfr. Prop. 1 S (2017–2018), der det framgår av fleirtalsmerknaden til Ap, H, Frp og SV at det er viktig at «domstolsregionene som opplever spesielt stor befolknings- og saksvekst, også i fremtiden har tilstrekkelig kvalitet på domstolsbyggene». Viser òg til tidlegare skriftlege spørsmål, frå mellom anna representanten Torstein Tvedt Solberg om framdrift knytta til Stavanger tinghus. Viser òg til brev frå Stavanger tinghus til Justis- og Beredskapsdepartementet av 7.12.2017, der det vert

påpeika at rettssalskapasiteten deira har vore sprengd sia 2004.

Svar:

Det planlegges en rekke store byggeprosjekter i justissektoren i årene som kommer. Regjeringen må prioritere riktig og investeringene må gjøres der de trengs mest. For å gjøre de riktige prioriteringene kreves gode utredninger som igjen må kvalitetssikres.

Justis- og beredskapsdepartementet mottok kvalitetssikringsrapporten (KS1) av konseptvalgutredningen (KVU) for fremtidig tinghusløsning i Stavanger i oktober 2017.

I KS1-rapporten vurderer kvalitetssikrer at dagens tinghus kan benyttes videre i ti år, uten større rehabilitering. Kvalitetssikrer åpner for at beslutningen om endelig konseptvalg kan utsettes i inntil fem år. KS1-rapporten er til behandling i departementet.

SPØRSMÅL NR. 742**Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 23. januar 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Når ny lov om offentlige anskaffelser ble vedtatt i juni, var stortinget tydelig på at det skal legges til rette for at ideelle aktører fortsatt skal være en viktig leverandør av velferdstjenester til offentlig sektor. Det er utviklet en god veileder på hvordan dette kan følges opp i praksis.

På hvilken konkret måte blir dette fulgt opp i styringsdialogen med de regionale helseforetakene?»

Svar:

Det er en målsetting at ideelle organisasjoner skal forbli viktige leverandører av helse- og omsorgstjenester, og at andelen av den samlede helse- og omsorgssektoren som er organisert og drevet av ideell virksomhet skal vokse.

For å bidra til å oppfylle denne målsettingen, publiserte Nærings- og fiskeridepartementet 20. desember 2017 en veileder om hvordan en kan vurdere om det er

adgang til å reservere kontrakter for ideelle virksomheter. Veilederen omtaler også hvilke virksomheter som kan regnes som ideelle. I disse virksomhetene skal alle ressurser og eventuelle overskudd benyttes til å realisere det ideelle formålet.

Jeg fulgte opp dette i foretaksmøtet i de regionale helseforetakene 16. januar 2018.

I foretaksmøtet viste jeg til at det innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB) i Helse Vest, Helse Midt-Norge og Helse Sør-Øst er en lang tradisjon for reservasjon av kontrakter for ideelle og gode muligheter for konkurranse. Innenfor spesialisert rehabilitering og psykisk helsevern har det også vært en langvarig og sterk tilstedeværelse av ideelle leverandører.

Foretaksmøtet ba Helse Sør-Øst RHF, Helse Vest RHF og Helse Midt-Norge RHF om å:

- reservere nye konkurranser for ideelle tjenesteleverandører innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling, i den grad de regionale helseforetakene anser at de rettslige vilkårene er oppfylt.
- utrede muligheten for fremover å reservere for ideelle tjenesteleverandører de volumene eller tilbudene som i dag ivaretas av ideelle innenfor psykisk helsevern og rehabilitering. Effekter for tjenestetilbudet utredes også.
- utrede muligheten for fremover å øke reservert volum for ideelle over tid.
- sørge for kontroll med at de ideelle tjenesteleverandørene faktisk overholder krav knyttet til økonomisk overskudd i kontraktsperioden.

Helse Nord RHF har ikke tradisjon for å reservere kontrakter om TSB. Det var derfor større behov for utredning av reservasjon. Eierkravene var for øvrig de samme for alle de fire regionale helseforetakene. Foretaksmøtet ba Helse Nord RHF om å:

- utrede muligheten for fremover å reservere for ideelle tjenesteleverandører de volumene eller tilbudene som i dag ivaretas av ideelle innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling, psykisk helsevern og rehabilitering. Effekter for tjenestetilbudet utredes også.
- utrede muligheten for fremover å øke reservert volum for ideelle over tid.
- sørge for kontroll med at de ideelle tjenesteleverandørene faktisk overholder krav knyttet til økonomisk overskudd i kontraktsperioden.

SPØRSMÅL NR. 743

Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 26. januar 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«I behandling av ny lov om offentlige anskaffelser fremhevet et samlet Storting at de ideelle organisasjonene skal være en viktig leverandør av velferdstjenester til det offentlige. Det er utarbeidet en god veileder.

Hvordan vil ministeren sørge for at kommunene blir godt kjent med veilederen og settes i stand til å ta i bruk mulighetene i anskaffelsesregelverket?»

Svar:

Nærings- og fiskeridepartementet innhentet i 2017 en utredning med tittelen "Utredning av handlingsrommet for bruk av ideelle leverandører av helse- og sosialtjenester" fra advokat Karin Fløistad. Fløistad argumenterer for at det eksisterer et EØS-rettslig handlingsrom for å reservere kontrakter for ideelle aktører. Regjeringen ønsker å utnytte dette handlingsrommet. I tråd med dette og med Stortingets intensjoner og føringer har regjeringen derfor utarbeidet en veileder om reservasjonsadgangen.

Veilederen om adgangen til å reservere konkurranser om kontrakter om helse- og sosialtjenester for ideelle aktører ble publisert før jul. Veilederen er gjort tilgjengelig på departementets nettsider, slik som øvrig veiledning om anskaffelsesregelverket.

Under arbeidet med veilederen hadde departementet både et ønske om og et behov for å involvere ideell

sektor og KS. Denne prosessen bidro til at departementet mottok en rekke gode innspill i prosessen med å utarbeide veilederen, og sikret også at viktige aktører har direkte kunnskap om denne. Det er gledelig for regjeringen at veilederen er tatt godt imot av ideell sektor. Representanter for ideelle aktører har publisert nyhetssaker om veilederen på sine nettsider. KS har også publisert en nyhetssak om veilederen på sine nettsider. Veilederen har i tillegg vært omtalt på anbud365, som er en nettavis om offentlige anskaffelser som retter seg spesielt mot innkjøpsleddet i kommuner, fylkeskommune og statlige virksomheter.

Regjeringen kan av hensyn til kommunalt selvstyre ikke pålegge kommunale oppdragsgivere å reservere anskaffelser av helse- og sosialtjenester for ideelle aktører. Jeg har likevel inntrykk av at flere kommunale oppdragsgivere har vært opptatt av dette temaet og har ventet på veilederen som nå har kommet.

SPØRSMÅL NR. 744**Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal****Besvart 26. januar 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Reorganiseringen av skatteetaten har skapt betydelig usikkerhet om framtiden til Statens innkrevingsentral i Mo i Rana. Finansministeren forsikret våren 2017 om at det ikke forelå planer om å flytte datasenteret til Oslo. Nå viser det seg at datakompetanse og andre funksjoner er relokalisert. Dette skjer på tross av ministerens forsikringer.

Vil finansministeren sørge for at denne utviklingen stanses og reverseres slik at vi kan beholde Norges største fagmiljø på innkreving intakt?»

BEGRUNNELSE:

Reorganiseringen av Skatteetaten (SKE) som nå pågår har skapt en betydelig usikkerhet om framtiden til Statens Innkrevingsentral (SI) i Mo i Rana. Skriftlige henvendelser til skattedirektøren fra fagforeningene på SI er ikke besvart. To henvendelser fra ordføreren i Rana kommune til finansministeren er heller ikke besvart.

Bakgrunnen for uroen er:

- Dataavdelingen er flyttet ut av SI og innlemmet i Skattedirektoratet. Dette har resultert i at lederen for avdelingen er gitt andre oppgaver og er flyttet til Oslo. Flere av de ansatte er blitt ukependlere. Ved reansettelser i avdelingen åpnes det opp for at Grimstad eller Oslo kan være alternativt arbeidssted.
- Det er vedtatt i SKE å flytte all programvare fra dataavdelingen lokalisert på SI Mo i Rana til Oslo. Det skal også være vedtatt å flytte serverne til Oslo. Det å flytte dataavdelingen ut av SI og til Oslo vil svekke SI som organisasjon og sette merkevaren SI i fare fordi et suksesskriterium er den tette integrasjon mellom forretning (innkreving) og informasjonsteknologi. Når dataavdelingen på SI ikke lenger ledes fra Mo i Rana vil de ulike delene av dataavdelingen bli underlagt ledere som ikke har kompetanse på den IT som SI er spesialister på.
- Ledelsen av SIs rolle i forhold til alminnelig namsmann er nå flyttet til Oslo.
- Regnskapsfunksjonen på SI som er en integrert del av innkrevingen er skilt ut fra SI og ledes ikke lenger av SIs direktør, men fjernledes fra Grimstad.
- Administrative funksjoner ledes fra Bergen.
- Ulike stabsfunksjoner som strategi og virksomhetsplan på SI er fjernet og blitt en del av Skattedirektoratet.

Disse flyttingene er ikke i samsvar med de føringene som lå til grunn for innlemmingen av SI i SKE fra 2014.

Denne fragmenteringen svekker det gode miljøet på innkreving i Mo i Rana, og gjør at lokalsamfunnet ved alle politiske partier i Rana og fagforeningene ved SI reagerer.

Så lenge det ikke foreligger noen økonomiske beregninger over kostnader og gevinster ved reorganiseringen er det en åpenbar risiko for at det iverksettes et prosjekt som ikke er samfunnsøkonomisk lønnsomt. I tillegg kommer at denne saken representerer en kraftig sentralisering av statlige arbeidsplasser først og fremst til Oslo-området noe som ikke kan sies å være i samsvar med regjeringserklæringen.

Svar:

Det er riktig at det i 2017 har blitt gjennomført enkelte endringer i den organisatoriske innplasseringen og rapporteringslinjene for noen funksjoner ved Statens innkrevingsentral (SI). Skatteetaten planlegger i tillegg å endre den overordnede organiseringen av hele etaten, noe som vil ha betydning for plasseringen av IT- og innkrevingsmiljøet i Mo i Rana i organisasjonskartet. Ingen av disse endringene medfører at ansatte i Mo i Rana må skifte arbeidssted. Jeg registrerer at det har oppstått misforståelser om disse endringene. La meg derfor benytte anledningen til å klargjøre en del forhold.

SI ble innlemmet i Skatteetaten 1. januar 2015. Ifølge Prop. 1 S (2014–2015) for Finansdepartementet skulle innlemmingen i Skatteetaten gi en bedre utnyttelse av SIs fagmiljø og en mer helhetlig og effektiv innkreving av offentlige krav. Departementet la til grunn at SI skulle beholde navnet og at endringen ikke skulle føre til oppsigelser eller endret lokalisering. Samtidig ble det presisert at skattedirektøren likevel kan omdisponere midler og ressurser til det beste for etaten som helhet.

Endringene som er gjort ved SI i 2017 og de planlagte organisasjonsendringene i Skatteetaten bryter på ingen måte med disse forutsetningene.

Helt konkret består endringene som er gjennomført i 2017, i at enkelte funksjoner rent organisatorisk har blitt overført fra SI til Skatteetatens felles enhet for IT og administrative tjenester (Skatteetatens IT- og servicepartner (SITS)) som er lokalisert i Oslo og Grimstad. Funksjonene som nå organisatorisk er overført fra SI til SITS er i hovedsak innkrevingsregnskapet ved SI, enkelte stabs- og servicefunksjoner, SIs driftssentral og SIs systemportefølje. I tillegg er eget driftsregnskap og egen lønnskjøring for SI

avsluttet. Skatteetaten har også besluttet å utrede om datahallen ved SI bør flyttes til Oslo.

I sum omfatter disse funksjonene et betydelig antall årsverk, og jeg forstår at den organisatoriske innplasseringen av disse til SITS kan misforstås dit hen at de ansatte som arbeider med de nevnte oppgavene også er flyttet. Dette er altså ikke tilfelle. Ingen har måttet skifte arbeidssted som følge av disse endringene – det er rapporteringslinjene og den organisatoriske innplasseringen av funksjonene som er endret. Det blir dermed ikke riktig å hevde at IKT-avdelingen ved SI er flyttet til Oslo. Det stemmer heller ikke at ledelsen av SIs rolle knyttet til alminnelig namsmann er flyttet til Oslo.

Representanten viser til at jeg våren 2017 skal ha sagt at det ikke forelå planer om å flytte SIs datasenter til Oslo. Jeg antar at representanten her viser til mitt svar av 1. juni 2017 på spørsmål 1164 fra stortingsrepresentant Lisbeth Berg-Hansen. I dette svaret kom det tydelig frem at det ikke forelå planer om å flytte IKT-avdelingen ved SI til Oslo. Som det fremgår over, er dette fortsatt riktig. I samme brev fremkom det at arbeidet med å integrere SIs fellesfunksjoner tettere med Skatteetatens systemer og prosesser kunne medføre at enkelte driftsoppgaver organisatorisk ble flyttet til SITS og Skattedirektoratet. Endringene i den organisatoriske tilknytningen for enkelte IT-funksjoner, jf. over, er del av denne prosessen. Heller ikke planene om en ny divisjon i Skatteetaten med ansvar for hele innkrevingsområdet ledet fra Trondheim medfører at IKT-avdelingen flyttes.

Tettere integrering av fellesfunksjonene ved SI med Skatteetatens øvrige systemer og prosesser er fornuftig og en naturlig følge av innlemmingen. Dette gjør at etaten unngår duplisering av fagmiljøer og er en rasjonell utnyttelse av ressursene for etaten som helhet. Jeg vil her minne om at innlemmingen av SI i Skatteetaten var del av en større reform der en stor del av innkrevingen i skatte- og avgiftsforvaltningen ble samlet i Skatteetaten. Et viktig formål med reformen var nettopp å utnytte fagmiljøene i hele den nye Skatteetaten for å oppnå en mer helhetlig og effektiv innkreving av offentlige krav. I denne prosessen har også Tolletatens innkrevingsoppgaver blitt overført til Skatteetaten. Tolletatens IKT-systemer for innkreving av særavgifter var utdaterte, og det utvikles nå et nytt IKT-system i Skatteetaten for forvaltning av særavgiftene (SA-FIR). I dette arbeidet har Skatteetaten valgt å benytte SIs IKT-løsninger for reskontro, regnskap og innkreving og dratt stor nytte av SIs fagkompetanse og systemer. Dette IKT-prosjektet er et eksempel på at Skatteetaten som helhet høster viktige synergier på tvers av kravtypene, blant annet i samspill med SIs fagmiljøer. En helhetlig utnyttelse av Skatteetatens samlede IKT-ressurser og en tettere integrering av etatens innkrevingsaktiviteter er helt i tråd med intensjonene med innlemmingen av SI i Skatteetaten og et viktig bidrag for å oppnå en helhetlig og effektiv innkreving av offentlige krav.

Skatteetatens planer for ny organisering innebærer at all innkreving i etaten samles organisatorisk i en felles innkrevingsdivisjon. Innkrevingsdivisjonen vil bestå av fem avdelinger, hvorav innkrevingsmiljøet i Mo i Rana vil utgjøre en avdeling. Skatteetaten planlegger å legge ledelsen for hele innkrevingsområdet til Trondheim, men både ledelse og arbeidsplasser ved SI vil forbli i Mo i Rana. En ny organisasjonsmodell i Skatteetaten vil altså ikke ha betydning for antall arbeidsplasser i Mo i Rana.

Formålet med en ny innkrevingsdivisjon er å organisatorisk samle ansvaret for all innkreving i Skatteetaten. Dette skal bidra til en samordnet og effektiv innkreving av offentlige krav som Skatteetaten har ansvaret for. Dette er en stor portefølje som består av ansvar for innkreving av merverdiavgift (266,5 mrd. kroner), særavgifter (94,5 mrd. kroner), inntekts- og formueskatt, arbeidsgiveravgift, trygdeavgift (725,6 mrd. kroner) og SIs innkreving av bøter, gebyr, misligholdte studielån mv. på vegne av eksterne oppdragsgivere (4,5 mrd. kroner).

Fagområdet består også av utvikling, drift og forvaltning av IKT-systemer, skatte- og avgiftsregnskapene, saksbehandlingssystemet for de kommunale skatteoppkreverne, regelverksforvaltning og skatteoppkrever utland. I 2018 blir også NAV innkreving (NAVI) i Kirkenes en del av Skatteetatens innkrevingsmiljø. Med en så bred innkrevingsportefølje er det fornuftig at det faglige ansvaret for innkrevingen samles under en felles ledelse. I vurderingen av geografisk plassering av ledelsen for dette brede fagområdet, har skattedirektøren balansert mange hensyn, og valgt Trondheim. Dette innebærer at ledelsen for innkrevingsområdet, som i dag ligger i Skattedirektoratet, flyttes ut fra Oslo. Jeg har stor tiltro til vurderingene som ligger til grunn for de planlagte organisasjonsendringene i Skatteetaten. Innkrevingsmiljøet i Mo i Rana vil uansett videreføres som en egen avdeling, samtidig som oppgaveløsningen her vil knyttes nærmere andre innkrevingsmiljø i Skatteetaten.

Det legges opp til at avdelingen for innkrevingsaktivitetene i Mo i Rana internt vil få navnet "Eksterne oppdrag". Også andre deler av Skatteetaten vil få nye navn i ny organisasjonsstruktur. Dette gjelder for eksempel NAVI og Sentralskattekontoret for storbedrifter. Skatteetaten vurderer fremover hvilke benevelser som skal benyttes eksternt.

De gjennomførte og planlagte organisatoriske tilpasningene i Skatteetaten er verken et brudd med forutsetningene for innlemmingen av SI i Skatteetaten eller noen sentralisering av arbeidsplasser. Innkrevingsmiljøet i Mo i Rana består som en viktig og kompetent del av Skatteetaten.

Regjeringen arbeider for en god bruk av samfunnets ressurser, blant annet ved økt digitalisering og en mer effektiv offentlig sektor. Ved innlemming i Skatteetaten i 2015 var det 331 årsverk ved SI. Ved utgangen av 2017 var dette redusert med 16 årsverk til 315. Denne nedgangen

er på nivå med reduksjonen i antall ansatte i Skatteetaten for øvrig, når vi hensyntar ansatte overført fra andre etater. Regjeringen vil fortsatt arbeide for digitalisering, effektivisering og avbyråkratisering. Jeg verken kan eller vil derfor gi forsikringer om at antall arbeidsplasser opprettholdes på dagens nivå. Dette gjelder ikke bare Statens innkrevingsentral og Mo i Rana, men også for resten av Skatteetaten og andre statlige etater.

Avslutningsvis vil jeg for ordens skyld nevne at Finansdepartementet har besvart alle henvendelser fra ordføreren i Rana kommune. Jeg har mottatt tre brev, datert hhv. 2. mai, 29. august og 30. november 2017. Det første brevet ble besvart 7. juni 2017, mens de to sistnevnte ble besvart 12. desember 2017. Finansdepartementets svarbrev er registrert i Rana kommunes offentlige postjournal.

SPØRSMÅL NR. 745

Innlevert 18. januar 2018 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund

Besvart 26. januar 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Ved behandling av Prop. 84S -regionreformen- ble det gjort følgende vedtak: "Stortinget ber regjeringen utrede å gi fjelloven samme anvendelse i Nordland og Troms som sør for Nordland grense. Utredningen skal legge til grunn at Statskog fortsatt skal beholde ansvaret for skogressursene. Utredningen skal videre legge til grunn av gjeldende finnmarkslov videreføres innenfor dagens fylkesgrense for Finnmark, men ikke utvides til nye geografiske områder.»

Når kan utredningen forventes og hvordan vil den bli lagt fram for Stortinget?»

Svar:

Fjellova høyrer inn under Landbruks- og matdepartementet, og spørsmålet er derfor ført over til meg som ansvarlig statsråd.

Vedtaket blei fatta i samband med Stortingets handsaming av Prop. 84 S (2016–2017) Ny inndeling av regionalt folkevalgt nivå, jf. Innst. 385 S (2016–2017). Regjeringa vil utgreie spørsmålet i tråd med vedtaket frå Stortinget, jf. Prop. 1 S (2017-2018) frå Landbruks- og matdepartementet, s. 82. Arbeidet vert prioritert, og eg tek sikte på å kome tilbake til Stortinget på egna måte når arbeidet er ferdigstilt.

SPØRSMÅL NR. 746

Innlevert 19. januar 2018 av stortingsrepresentant Steinar Ness

Besvart 26. januar 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kan statsråden gje eitt døme på ei norsk bedrift som no slit med manglande marknadstilgong eller «nasjonale stengsler» til eitt av landa som deltek i TISA-forhandlingane eller som no har problem som følgje av at TISA-forhandlingane er lagt på is?»

BEGRUNNELSE:

I Dagsavisen 2. mai 2015 ga regjeringa sin dåverande statssekretær i Utanriksdepartementet, Morten Høglund, inntrykk av at TISA-avtala var særskild viktig for norsk næringsliv. Mellom anna uttala regjeringa sin statssekretær at «istedenfor å møte nasjonale stengsler i utlandet, gir dette norske firmaer en helt annen tilgang til å tilby sine tjenester på utenlandske markeder».

I Prop. 1 S (2017-2018) skriv regjeringa at «til tross for intense forhandlinger lot TISA-forhandlingene seg ikke ferdigstilte i 2016 slik man hadde en forhåpning om».

Svar:

Noreg som ein open økonomi treng gode rammer for open og regelstyrt internasjonal handel, inkludert for handel med tenester. TISA-forhandlingane er på is, men ein ferdigforhandla TISA vil gje avtalefesta og dermed føreseielege vilkår for marknadstilgongen i ei rekke land som i dag samla står for om lag tre firedelar av eksportmarknaden for norske tenester.

I Tisa-forhandlingane har Noreg arbeidd for å få på plass spelereglar som gjer tilgangen til utanlandske tenestemarknader mindre vilkårleg. Meininga er at TISA skal binde den marknadstilgangen som finst i TISA-landa i dag, og som berre nokre av TISA-landa har avtalefesta for sine tenestebedrifter. Ein fleisidig TISA-avtale vil sikre at dei nasjonale reguleringane i TISA-landa skal gjelde mest mogleg likt for nasjonale og utanlandske tenestebedrifter.

Fleire av deltakarane i forhandlingane er land som Noreg manglar bilateral handelsavtale med (t.d. USA og

Japan). Andre land har vi handelsavtale med, men utan at avtalene inneheld substansielle forpliktingar når det gjeld handel med tenester (t.d. Canada og Mexico).

Dette er viktig fordi det vil gje ein betre og meir føreseieleg marknadstilgang for norske bedrifter innanfor prioriterte sektorar som skipsfartstenester, energirelaterte tenester og telekommunikasjonstenester.

Vi arbeider mellom anna for at tilhøva skal bli lettare å føresjå ved å binde marknadstilgangen i veksande økonomiar som Mexico og asiatiske TISA-land. For skipsfartstenester er det eit viktig mål å avtalefeste eksisterande opne marknader for internasjonal sjøtransport. For energitenester vil det viktigaste vere å sikre norske tenester likebehandling på offshore-marknaden innan sektorar som seismikkskyting, boring, ankerhandtering og ingeniørtenester. For telekommunikasjonstenester er det viktig å legge til rette for utanlandsk eigarskap i mobiltelefoni-selskap.

Når høvet kjem og TISA-landa vil samlast att om forhandlingar, er Noreg klar til å arbeide vidare for desse forhandlingsmåla.

SPØRSMÅL NR. 747

Innlevert 19. januar 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 26. januar 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Vil statsråden gjere ei evaluering av omorganiseringa av Arkivverket og legge dette fram for Stortinget, korleis vil statsråden sikre ei anna og meir positiv utvikling av Statsarkiva og deira regionale arbeid og historiefagleg kompetanse, korleis vurderer statsråden magasinkapasiteten, vil statsråden sikre statsarkivaren som reell leiar for statsarkiva og korleis vurderer statsråden opplysningane om at historiefaglege tilsette i Arkivverket ikkje får signere egne fagartiklar?»

GRUNNGJEVING:

Viser til Dokument 8:16 S (2015-2016), Innst.204 S (2015-2016) om å oppretthalde og styrkje dei åtte regionale statsarkiva som egne institusjonar og til Dokument 8:139 S (2016-2017), Innst.484 S (2016-2017) om å endre omstilling i Arkivverket og styrke de åtte regionale statsarkivene. Viser også til at det er stilt fleire skriftlege spørsmål om

omstillinga i Arkivverket frå spørsmålsstillar, men også frå stortingsrepresentant Trine Skei Grande, dokument 15:985(2016-2017), som viser at den nye kulturministeren har hatt eit sterkt engasjement for arkivsektoren .

Spørsmålsstillar er bekymra for at omstillinga i Arkivverket har ført til ei nedbygging av historiefagleg kompetanse i Statsarkiva, at Statsarkiva er svekka slik at dei ikkje lenger kan gjennomføre Arkivverkets sitt ansvar om å bevare, gjere tilgjengelig og formidle arkiv som er avlevert til eller deponert i etaten. Spørsmålsstillar viser til at regjeringa har forsikra Stortinget om at omlegginga i Statsarkivet skulle styrkje statsarkiva, ikkje svekke dei, og at Statsarkivar skulle leie kvart sitt statsarkiv, og ikkje berre vere leiar i tittelen.

Spørsmålsstillar viser til artikkel i Forskarforum 18/1-18, der det kjem fram at frustrasjonen veks blant dei historiefaglege tilsette i Arkivverket. Dei fortel om lite medbestemmelse og lite vekt på historiefagleg kompetanse i leiinga. Dei viser også til at det i avtalen organisasjonane skreiv under på ved omstillinga, vart lova ei

evaluering av tilstanden ved statsarkiva etter eit halvt år, og heile omstillinga i etaten skulle bli vurdert etter eitt år. Det har ikkje skjedd. Det kjem og fram ein strid rundt dei nye nettsidene til Arkivverket, der historisk stoff skal presenterast. Leiinga i Arkivverket krev at fagartiklane frå no skal vere usignerte, noko dei tilsette meiner er i strid med åndsverklova og eit hån mot dei som jobbar med klassisk arkiv- og historiefagleg bakgrunn.

Svar:

Spørsmålene fra representanten Kjersti Toppe gjelder Arkivverket, som er en etat under Kulturdepartementet. Jeg vil praktisere tillitsbasert styring av etatene. Departementet skal fastsette rammer for etatene i instruksjer og tildelingsbrev. Disse rammene kommer i tillegg til lover, forskrifter, regelverk og retningslinjer som etatene er pålagt å følge. Innenfor disse rammene har etatene vide fullmakter til intern organisering, kompetanseoppbygging og prioritering av tildelte ressurser. Dette gjelder også for Arkivverket. Etaten ledes av Riksarkivaren. Dette er fastsatt i arkivloven § 4. Riksarkivaren er, og skal fortsatt være den reelle lederen av statsarkivene. Jeg har tillit til at Riksarkivaren ivaretar sitt ansvar for Arkivverket, den indre organiseringen og utviklingen av etaten. Jeg ønsker ikke å overprøve Riksarkivarens praktisering av fullmaktene. Det gjelder også delegering av myndighet, ansettelsespraksis, kompetanseoppbygging og regionalt arbeid. En overprøving av praktiseringen av disse fullmaktene ville innebære å samle mer makt i departementet. Denne regjeringen vil i stedet spre makt på kulturområdet.

Arkivverket vil i årsrapporten for 2017 beskrive resultater hittil av omorganiseringen. Departementet skal i budsjettproposisjonen for 2019 rapportere om Arkivverkets resultater. Omstillingen i Arkivverket går fram til 2020. Evaluering av omstillingen vil være en del av Arkivverkets fortløpende vurderinger for organisatoriske endringer i etaten. Dette er en del av etatens virksomhets-

styring og noe som drøftes med organisasjonene i henhold til Hovedavtalen i Staten.

Det er nedsatt et utvalg til å revidere arkivloven. Utvalget skal beskrive de viktigste utfordringer for arkivene og gjennomgå oppgave- og ansvarsfordelingen mellom Arkivverket, statlig forvaltning, kommunesektoren og kulturinstitusjoner. Utvalget skal avgi sin utredning til Kulturdepartementet 1. mars 2019. Jeg vil komme tilbake til Stortinget med oppfølgingen av utredningen.

Denne regjeringen vil legge bedre til rette for digitalisering av arkivsektoren. Digitaliseringsarbeidet er Arkivverkets største utfordring. Dette må organiseres i samsvar med de krav som digitaliseringen stiller. Den historiefaglige kompetansen vil fortsatt være en del av den samlede fagkompetansen i etaten. Departementet følger utviklingen i Arkivverket, både når det gjelder ivaretagelse samfunnsoppdraget og lovpålagte oppgaver.

Arkivverket skal motta eldre arkiv fra statlige virksomheter og utvalgte privatarkiv. Selv om magasinkapasiteten er økt de siste ti-årene, er den alt for liten for å lagre de store mengdene av papirarkiver som ikke er avlevert til Arkivverket. Noe av behovet kan dekkes i de nye magasinene som bygges i Tynset og Mo i Rana. I tillegg må mulighetene som ligger i digitalisering utnyttes. Nyere papirarkiver kan konverteres til digitale versjoner og bevares som digitale arkiver. Dette vil både redusere behovet for nye magasiner og øke tilgjengeligheten til arkivene.

Når det gjelder spørsmålet om undertegning av fagartikler, viser representanten Kjersti Toppe til en artikkel i Forskerforum 18/1-18. Av denne artikkelen framgår det at problemstillingen gjelder fagartikler som blir publisert på Arkivverkets nye nettsider, og at slike artikler kan undertegnes etter avtale med nettredaktøren. Hensikten med Arkivverkets nye nettsider er først og fremst betjening av brukerhenvendelser, med selvbetjente løsninger og veiledninger. Arkivene er kilder til forståelse av vår samtid og historie. Det er viktig at så vel arkivrettet som historierettet forskning publiseres som en del av Arkivverkets formidling.

SPØRSMÅL NR. 748

Innlevert 22. januar 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 29. januar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kan statsråden forsikre om at alle ansatte ved Statens innkrevingsentral i Mo i Rana vil beholde jobbene sine

uten å måtte flytte, eller mener hun at hun ikke lenger er bundet av lovnaden som ble gitt til de ansatte i 2014?»

BEGRUNNELSE:

Statens innkrevingsentral er en viktig institusjon som med et sterkt fagmiljø og under egen ledelse har utført sitt oppdrag fra Mo i Rana siden opprettelsen i 1990. I 2015 ble innkrevingsentralen underlagt Skatteetaten. I forkant av denne innlemmelsen ble det lovet at de ansatte skulle beholde jobbene sine uten å måtte flytte. Lokaliseringen i Mo i Rana skulle også opprettholdes. Dette fremgår i et oppdragsbrev som Finansdepartementet på vegner av finansministeren og regjeringen sendte til Statens innkrevingsentral og Skattedirektoratet 9. mai 2014 (regjeringens referanse 14/2345 SL Munk/KR).

Ut fra et nytt organisasjonskart som ble fremlagt 16. november 2017, fremgår det imidlertid at fagmiljøene i Mo i Rana skal splittes opp og fjernledes fra Oslo og Grimstad. IKT-virksomheten skal videre flyttes til Oslo, og ledelsen for selve innkrevningen skal legges til Trondheim. Det bes om at statsråden klargjør hva som planlegges, begrundelsen for dette og kommenterer hvorvidt hun anser at planene er i tråd med de lovnader som ble gitt i forkant av innlemmelsen av Statens innkrevingsentral i Skatteetaten.

Svar:

I 2017 har det blitt gjennomført enkelte endringer i den organisatoriske innplasseringen og rapporteringslinjene for noen funksjoner ved Statens innkrevingsentral (SI). Skatteetaten planlegger i tillegg å endre den overordnede organiseringen av hele etaten, noe som vil ha betydning for plasseringen av IT- og innkrevingsmiljøet i Mo i Rana i organisasjonskartet. Ingen av disse endringene medfører at ansatte i Mo i Rana må skifte arbeidssted. Jeg registrerer at det har oppstått misforståelser om disse endringene. La meg derfor benytte anledningen til å klargjøre en del forhold.

SI ble innlemmet i Skatteetaten 1. januar 2015. Ifølge Prop. 1 S (2014–2015) for Finansdepartementet skulle innlemmingen i Skatteetaten gi en bedre utnyttelse av SIs fagmiljø og en mer helhetlig og effektiv innkreving av offentlige krav. Departementet la til grunn at SI skulle beholde navnet og at endringen ikke skulle føre til oppsigelser eller endret lokalisering. Samtidig ble det presisert at skattedirektøren likevel kan omdisponere midler og ressurser til det beste for etaten som helhet.

Endringene som er gjort ved SI i 2017 og de planlagte organisasjonsendringene i Skatteetaten bryter ikke med disse forutsetningene.

Helt konkret består endringene som er gjennomført i 2017 i at enkelte funksjoner rent organisatorisk har blitt overført fra SI til Skatteetatens felles enhet for IT og administrative tjenester (Skatteetatens IT- og servicepartner (SITS)) som er lokalisert i Oslo og Grimstad. Funksjonene som nå organisatorisk er overført fra SI til SITS er i hovedsak innkrevingsregnskapet ved SI, enkelte stabs- og ser-

vicefunksjoner, SIs driftssentral og SIs systemportefølje. I tillegg er eget driftsregnskap og egen lønnskjøring for SI avsluttet. Skatteetaten har også besluttet å utrede om datahallen ved SI bør flyttes til Oslo.

I sum omfatter disse funksjonene et betydelig antall årsverk, og jeg forstår at den organisatoriske innplasseringen av disse til SITS kan misforstås dit hen at de ansatte som arbeider med de nevnte oppgavene også er flyttet. Dette er altså ikke tilfelle. Ingen har måttet skifte arbeidssted som følge av disse endringene – det er rapporteringslinjene og den organisatoriske innplasseringen av funksjonene som er endret. Det blir dermed ikke riktig å hevde at IKT-avdelingen ved SI er flyttet til Oslo.

Tettere integrering av fellesfunksjonene ved SI med Skatteetatens øvrige systemer og prosesser er fornuftig og en naturlig følge av innlemmingen. Dette gjør at etaten unngår duplisering av fagmiljøer og er en rasjonell utnyttelse av ressursene for etaten som helhet. Jeg vil her minne om at innlemmingen av SI i Skatteetaten var del av en større reform der en stor del av innkrevningen i skatte- og avgiftsforvaltningen ble samlet i Skatteetaten. Et viktig formål med reformen var nettopp å utnytte fagmiljøene i hele den nye Skatteetaten for å oppnå en mer helhetlig og effektiv innkreving av offentlige krav. I denne prosessen har også Tolletatens innkrevingsoppgaver blitt overført til Skatteetaten. Tolletatens IKT-systemer for innkreving av særavgifter var utdaterte, og det utvikles nå et nytt IKT-system i Skatteetaten for forvaltning av særavgiftene (SA-FIR). I dette arbeidet har Skatteetaten valgt å benytte SIs IKT-løsninger for reskontro, regnskap og innkreving og dratt stor nytte av SIs fagkompetanse og systemer. Dette IKT-prosjektet er et eksempel på at Skatteetaten som helhet høster viktige synergier på tvers av kravtypene, blant annet i samspill med SIs fagmiljøer. En helhetlig utnyttelse av Skatteetatens samlede IKT-ressurser og en tettere integrering av etatens innkrevingsaktiviteter er helt i tråd med intensjonene med innlemmingen av SI i Skatteetaten og et viktig bidrag for å oppnå en helhetlig og effektiv innkreving av offentlige krav.

Skatteetatens planer for ny organisering innebærer at all innkreving i etaten samles organisatorisk i en felles innkrevingsdivisjon. Innkrevingsdivisjonen vil bestå av fem avdelinger, hvorav innkrevingsmiljøet i Mo i Rana vil utgjøre en avdeling. Skatteetaten planlegger å legge ledelsen for hele innkrevingsområdet til Trondheim, men både ledelse og arbeidsplasser ved SI vil forbli i Mo i Rana. En ny organisasjonsmodell i Skatteetaten vil altså ikke ha betydning for arbeidsplassene i Mo i Rana.

Formålet med en ny innkrevingsdivisjon er å organisatorisk samle ansvaret for all innkreving i Skatteetaten. Dette skal bidra til en samordnet og effektiv innkreving av offentlige krav som Skatteetaten har ansvaret for. Dette er en stor portefølje som består av ansvar for innkreving av merverdiavgift (266,5 mrd. kroner), særavgifter (94,5 mrd. kroner), inntekts- og formueskatt, arbeidsgiverav-

gift, trygdeavgift (725,5 mrd. kroner), skatt og avgift på petroleum (14,6 mrd. kroner) og SIs innkreving av bøter, gebyr, misligholdte studielån mv. på vegne av eksterne oppdragsgivere (4,5 mrd. kroner). Fagområdet består også av utvikling, drift og forvaltning av IKT-systemer, skatte- og avgiftsregnskapene, saksbehandlingssystemet for de kommunale skatteoppkreverne, regelverksforvaltning og skatteoppkrever utland. I 2018 blir også NAV innkreving (NAVI) i Kirkenes en del av Skatteetatens innkrevingsmiljø. Med en så bred innkrevingss portefølje er det fornuftig at det faglige ansvaret for innkrevingen samles under en felles ledelse. I vurderingen av geografisk plassering av ledelsen for dette brede fagområdet, har skattedirektøren balansert mange hensyn og valgt Trondheim. Dette innebærer at ledelsen for innkrevingområdet, som i dag ligger i Skattedirektoratet, flyttes ut fra Oslo. Jeg har stor tiltro til vurderingene som ligger til grunn for de planlagte organisasjonsendringene i Skatteetaten. Innkrevingsmiljøet i Mo i Rana vil uansett videreføres som en egen avdeling, samtidig som oppgaveløsningen her vil knyttes nærmere andre innkrevingmiljø i Skatteetaten.

Det legges opp til at avdelingen for innkrevingssaktivitetene i Mo i Rana internt vil få navnet "Eksterne oppdrag". Også andre deler av Skatteetaten vil få nye navn i ny

organisasjonsstruktur. Dette gjelder for eksempel NAVI og Sentralskattekontoret for storbedrifter. Skatteetaten vurderer fremover hvilke benevnelser som skal benyttes eksternt.

Regjeringen arbeider for en god bruk av samfunnets ressurser, blant annet ved økt digitalisering og en mer effektiv offentlig sektor. Ved innlemming i Skatteetaten i 2015 var det 331 årsverk ved SI. Ved utgangen av 2017 var dette redusert med 16 årsverk til 315. Denne nedgangen er på nivå med reduksjonen i antall ansatte i Skatteetaten for øvrig, når vi hensyntar ansatte overført fra andre etater. Regjeringen vil fortsatt arbeide for digitalisering, effektivisering og avbyråkratisering. Jeg verken kan eller vil derfor gi forsikringer om at antall arbeidsplasser opprettholdes på dagens nivå. Dette gjelder ikke bare Statens innkrevingssentral og Mo i Rana, men også for resten av Skatteetaten og andre statlige etater.

De gjennomførte og planlagte organisatoriske tilpasningene i Skatteetaten er verken et brudd med forutsetningene for innlemmingen av SI i Skatteetaten eller noen sentralisering av arbeidsplasser. Innkrevingsmiljøet i Mo i Rana består som en viktig og kompetent del av Skatteetaten.

SPØRSMÅL NR. 749

Innlevert 22. januar 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen

Besvart 24. januar 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Når vil samferdselsministeren iverksette den vedtatte konseptvalgutredningen for riksveg 111/22 gjennom Østfold og Akershus?»

BEGRUNNELSE:

Riksvei 111/22 er den viktigste tverrforbindelsen mellom Borg Havn, E6 og E18 gjennom Østfold og videre inn i Akershus. Det trengs sårt en standardheving av denne forbindelsen. Dette vil ikke bare løse trafikkutfordringer i Østfold, men også avlaste hardt belastede deler av E6 og trafikk gjennom Oslo. I NTP 2018-2029 er det lagt inn en konsekvensutredning (KVU) for Rv 111/22, som også skal sees i sammenheng med tverrforbindelsen Fv 120 fra Moss til Elvestad og inn i Akershus.

Det haster med å komme i gang med dette arbeidet, og det er derfor viktig at arbeidet med en konseptvalgutredning tidfestes.

Svar:

Som det fremgår av svaret mitt av 15. desember 2017 til stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, jf. vedlegg, se lenke:

<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Sporsmal/Skriftlige-sporsmal-og-svar/Skriftlig-sporsmal/?qid=70504>,

er arbeidet med en konseptvalgutredning (KVU) for rv 22/rv 111 i oppstartsfasen.

Samferdselsdepartementet har som ambisjon å kunne utforme mandat for KVUen før sommeren 2018. I mandatet vil fremdriften for KVU-arbeidet avklares. Så

snart KVUen er utformet, vil vanlig praksis innebære at KVUen underlegges ekstern kvalitetssikring (KS1). Tidsløpet for kvalitetssikringen vil avklares i samråd med kvalitetssikrer.

Jeg har ikke mulighet til å være mer konkret mht. fremdriften i arbeidet nå.

SPØRSMÅL NR. 750

Innlevert 22. januar 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen

Besvart 26. januar 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for på hvilken måte Finansdepartementet (og Finanstilsynet) administrerer og følger opp innbetaling av obligatorisk tjenstepensjon fra norske virksomheter?»

BEGRUNNELSE:

De fleste arbeidsgivere må tegne tjenstepensjonsordning for sine ansatte. Forsikringselskapene administrerer pensjonsordningene (OTP) men synes ikke å inneha noen rapporteringsplikt til Finanstilsynet om innbetaling. Dersom arbeidsgiver misligholder eller ikke foretar lønnstrekk for innbetaling vil dette kunne medføre at arbeidstakeren mister pensjonen og blir meldt ut av ordningen, med de uheldige konsekvenser dette vil kunne medføre for den enkelte.

Svar:

Etter lov om obligatorisk tjenstepensjon (OTP-loven) kan Finanstilsynet avgjøre hvorvidt et arbeidsgiverforetak er omfattet av OTP-loven. Finanstilsynet kan videre pålegge arbeidsgivere som ikke har pensjonsordning i samsvar med OTP-loven, å opprette pensjonsordning for sine ansatte. Arbeidsgivere som ikke følger Finanstilsynets pålegg, kan bli ilagt løpende dagmulkt som løper inntil forholdet er rettet. Finanstilsynet har opplyst at de følger opp samtlige tips som mottas om arbeidsgivere som ikke har opprettet OTP. Tipsene kommer fra ansatte, tidligere ansatte, arbeidstakerorganisasjoner, Arbeidstilsynet, kemnerkontorene mv.

Pålegg fra Finanstilsynet om opprettelse av pensjonsordning gjelder bare fremover i tid. Hvis arbeidsgiverforetaket ikke har opprettet pensjonsordning, har arbeidstaker krav på at innskuddene fra arbeidsgiver skal innbetales fra det tidspunkt pensjonsordningen skulle vært opprettet. Finanstilsynet kan imidlertid ikke pålegge

arbeidsgiver å betale inn manglende innskudd. Dette er et privatrettslig forhold som arbeidstaker selv må følge opp overfor arbeidsgiver. Arbeidstakerorganisasjoner kan ofte hjelpe sine medlemmer med dette.

Når en pensjonsordning er opprettet, er det forsikringsforetakene som administrerer pensjonsordningen. Forsikringsforetaket er avhengig av at arbeidsgiverforetaket gir korrekt informasjon om inn- og utmeldinger og om lønnsnivået til det enkelte medlem. Eventuelle etterlep blir imidlertid korrigert av forsikringsforetaket.

Forsikringsforetaket har ikke rapporteringsplikt til Finanstilsynet dersom arbeidsgiver misligholder sine forpliktelser. Forsikringsavtaleloven kapittel 14 har regler om forfallstid, premievarsler og ansvarsopphør som forsikringsforetaket er forpliktet til å følge. OTP-loven pålegger regnskapspliktige foretak å opplyse i note til årsregnskapet om foretaket har plikt til å ha pensjonsordning, og om ordningen er i samsvar med loven.

Som nevnt over har Finanstilsynet ikke hjemmel til å pålegge arbeidsgiver å betale inn manglende innskudd. Finanstilsynet har opplyst at forsikringsforetakene har etablert nettbaserte løsninger som gjør det enkelt for arbeidstaker å sjekke status for innbetalinger, samt hvilket lønnsnivå som forsikringsforetaket har fått rapportert. Bruk av disse løsningene vil lette arbeidstakers kontroll med sin pensjonssparing i arbeidsforholdet.

